rem præbe Deus Iaacob. סלה

9 Inſpice ſcutum noſtrum Deus, & intuere uultũ Chriſti tui.

10 Quia ſuauior eſt una dies in atrijs tuis, quàm aliàs mille. Malo oſtiarius eſſe domi Dei mei, quàm uerſari in tabernaculis impiorum.

11 Lux enim & ſecuritas eſt Dominus Deus, gratiam & gloriam dabit Dominus, nullo bono deſtituit eos qui integrè uiuunt.

aurem Deus ſeruator Iacob. Ita fiat.

9 Qui diligentius protegere nos ſoles quàm ullum poſſit ſcutum, aſpice deus, & clementer reſpice faciem ſupplicis Chriſti tui.

10 Melior eſt enim una dies in atrijs tuis, quàm mille quocunq; alio loco: optarem magis accubare ad limen domus Dei, quàm habitare in ſplendidis impietatis ædibus.

11 Eſt enim tanquam Sol & clypeus Dominus Deus, gratiam & gloriã dabit dominus: non poterit non facere benignitatis ſuæ participes eos, qui ambulãt ſimpliciter.

12 O beatos Domine Deus exercituũ qui in te ſperant.

PSALMVS LXXXV.

1 PRopitius ſis Domine terræ tuæ, reſtitue captiuitatem Iaacob.

2 Tolle ſcelus populi tui, & operi omne peccatũ eorum. סלה

3 Tolle omnem indignationẽ tuam, redi à furore iræ tuæ.

4 Redi ad nos Deus ſaluator noſter, ſolue tuam erga nos indignationem.

12 Domine exercituũ omniũ imperator ſumme: felix modis omnibus ille eſt homo, qui fidit per omnia tibi.

LXXXV.

1 RE conciliatus es dñe terræ tuæ: reduxiſti cẽ è captiuitate Iacob. Benedixiſti domine terrã.

2 Abſtuliſti omnem iniquitatem à populo tuo: texiſti omnia peccata illius. Ita factum eſt.

3 Collegiſti omnẽ iram tuã, quæ ſparſa fuerat in nos: cõtinuiſti, ne in furorẽ erumperet, iram tuam.

4 Recipe in gratiam nos Deus autor ſalutis noſtræ, & tolle inimicitias, quæ fuerunt inter te & nos.

Psalmus centesimus quadragesimus quarto
cazmen rebbiq; Benedictus dns deus meus

[illegible]atias dum[illegible] rfera tonanti, qui meos digitos
[illegible] hostes, erudit pns Gethnia ffint prelia, mazi
Cui[illegible] obsequio maneoq numen qui redemptor[illegible] mihi
pacatu, arce quassido dimrabq scuto certo sub dño
subyect nostris populos feroces Me defensis donat ille
rector esseros, calces prohibens acuto illudere clauo
est tanti fcias ut illi[illegible] capsa mortali soboles
disperet quantu est hoim caduca cinis umbra
celo veniat ab alto dextra sumet iuga sunta
et choruscanti minitetis igne dissuet hostes
Sublimi veniat olympo dextera ingentes cohibeto
hostiu et sevas prohibeto vires dira volentu
cu mera verba ab ore, dentu haud vallo
cohibentur collo, et voluntate sequit[illegible] sinistra dextera
Et deo laudis regina parenti, carmen. ut denas | fallax
chelis ipsa chordas tendat, altico lyra grata plectro fidera pul
cu beas reges opifex superbos cui[illegible] ut structas famulus
Seruos praeda haud fugit usq cura tuty et ense
hostiu vires minuit superbat dextra consitet scelerata
quoru altus nulla ratione verbis erue seruos
Ely plantas abolendo vincant filie templi similes colu nis
moribus compta niteat pudicis pectore casto

ENCHIRI
DION PSAL
MORVM.

Eorundem ex ueritate Hebraica uersionem, ac Ioannis Campensis è regione paraphrasim, sic ut uersus uersui respondeat, complectens.

Concionem præterea Salomonis Ecclesiastæ, per eundem Campensem ex Hebraico παραφρασικῶς traductam.

SEB. GRYPHIVS EXCVD. LVGD.
ANNO
1534.

IO. DANTISCI E. C.

in eandem paraphrasim
Epigramma.

Pura mente Deum si uis cognoscere lector,
Et quis sit ueræ religionis amor:
Et quibus ipse modis Deus est orandus, & illi
Fidere quo possis pectore, labe reus:
Hæc lege diuini, sacrata poemata uatis.
Qui fidei nostræ fons & origo fuit.
Ex cuius sacro, mundi seruator IESVS
Semine, mortali corpore, factus homo est.
Cum falsis ueteres Dijs, interiere poetæ:
Nominis illorum, fabula sola manet.
Hic cum perpetuo, uiget omni tempore Christo:
Istud & in terris, dulce reliquit opus.
Dulce quidem numeris, sed sensu dulcius omni
Melle, quod ex Hybla sedula legit apis.
Clarius hoc tandem, Campensis reddidit orbi,
Interpres linguæ, candidus Hebraicæ.
Perlege, ne pigeat, mentem super astra leuabis:
Plusq; pius fies quàm modo, lector, eras.
Non hic Castalios, ficto de fonte, liquores,
Sed quos dat Christi spiritus, ore bibes.
Quæ quondam prisci, finxere poemata uates,
Mentitis pollent, omnia plena iocis.
Hic est firma fides, hic spes, hic feruor amoris:
Quem quisq; in summũ, debet habere deum.

τέλος.

B 12109

REVERENDISSIMO

D. IOANNI DANTISCO

Culmensi Episcopo, Regis sereniſsimi Poloniæ apud Cæsariam maiestatem Oratori &c.

Ioannes Campensis, S.

HABES tandem modis omnibus ornatiſsime præsul, succinctam in Psalmos omnes paraphrasim, iuxta Hebraicam ueritatem, in qua cum uerbum uerbo respondere non potuerit, uersus tamen uersibus secundum Hebræorum exactiſsimam distinctionem, exacte respondent, qui in uulgata editione plurimis in locis confusi, rem per se alioqui obscuram plus satis, obscuriorem reddiderũt. Quis autem fuerit autor huius editionis, qua Ecclesia utitur, mea non multum refert: hoc unum tantum affirmo, indignam esse quæ diuo Hieronymo tribuatur: constat hunc per omnia Græcam editionem sequutum, uertisse quicquid uertit, cuius non minus obscurus est autor, quàm est nostræ huius. Certum enim est ex ipso Aristæa, qui

septuaginta duos interpretes iussu Ptolemæi regis in Aegyptum perduxit, quiq; quid egerint, quomodo à rege excepti fuerint, quot horas uersioni singulis diebus impenderint, quodq; non septuaginta cellulis, alij ab alijs secluſi fuerint, ſed in una domo consultantes inter ſe, consonum quiddam ediderint, quod Græco Demetrio describendum traderent, unico libello complexus eſt. Ex hoc ergo certũ eſt, & ex Ioſepho in præfatione antiquitatum Iudaicarum, imò ex ipſo diuo Hieronymo non uno tantum loco, ipſos ſeptuagintaduos, tantum legem, hoc eſt, quinq; libros Moſi, in linguam Græcam tranſtuliſſe, abſoluerunt enim id, ad quod uocati fuerant, eo, inquit Ariſtæas, dierum numero, quo erant ipſi, hoc eſt, duobus & ſeptuaginta. Hæc paucis hic non ſine cauſa commemorare libuit propter receptam, ſed pernicioſam perſuaſionem in Græcis de ſeptuaginta, & Latinis de uulgata editione, quòd ea ſit diui Hieronymi, atque ob id in neutra quicquam mutare ex ipſis Hebraicis fontibus liceat, cùm extet iuxta Hebraicam ueritatem editio alia, quam certiſsimum eſt eſſe ipſius Hieronymi, quamuis Eccleſia neſcio quo modo eam non receperit. Qui ergo nunc conatur melius quiddam afferre, quàm uſu receptum eſt, non diuerſum à Hieronymo cum iniuria ſanctiſsimi & doctiſsimi uiri facit, ſed idem penitus, quod olim

olim faciebat ipse. Verùm hæc hactenus. ad me enim non multum pertinent, qui nõ interpretem ago, sed paraphrasten, quique autoritatem in Ecclesia nullam ambio, nec cuiquam iniuriam facio, nisi fortè obscuros locos, eosque non paucos, ob nimis scrupulosam in reddendo uerbum uerbo fidem explicuisse alijs uerbis apertioribus, sit iniuriam facere. Ego tantùm natiuum quendam gustum horum psalmorum dare uolui, futurum iperans, ut olim Ecclesiæ consensu totum uetus testamentum doctis, & linguarum peritis in nostram linguam transferendum cõmittatur, quemadmodum audio hunc nostrum summum pontificem Clementem septimum ante nuperrimam Romanæ urbis expugnationem tentasse, ut uidelicet ea prouincia sex Iudæis, & sex Christianis Hebraicè peritis mandaretur. Sed ad rem nostram reuertamur, hanc paraphrasim, quam tantopere in publicum prodire cupis, maxima ex parte, ante aliquot annos Louanij cùm linguam Hebraicam in Buslidiano collegio profiterer, auditoribus meis non in hoc dictaueram, ut unquam euulgaretur, sed ut aliquos ad studiũ Hebraicarum literarum inuitarem, re ipsa ostendere conatus sum, non utilem solum, sed necessariam fore ad sacros autores intelligendos eius linguæ nonnullam cognitionẽ, quod quàm uideatur uerisimile alijs nescio, de me hoc dicere pos-

sum, quòd nullis commentarijs in hunc psalmorum librum, puto enim me omnes propemodum legisse, qui aliquo modo in pretio fuerint, tantum adiutus fuerim, quantum exigua, imò propemodum nulla sacrosanctæ huius linguæ notitia. Habe itaque mi Dantisce non nostri tantum seculi præsulum decus, quod à me nullus impetrasset alius, quantumuis id multi conati sint, & boni, & docti, nec mediocriter magi uiri: non quòd illos iudicauerim hisce meis nugis indignos, sed quòd mihi persuadere nunquam potuerim, aliquid inesse, quod doctis placere posset. Quid ergo causæ sit fortasse ipse tu rogabis, cur nunc tibi dem, quod nulli dare constituerã. Paucis respondebo: fama nominis tui, qua mihi anni non paucis cognitus fuisti, & ipsa præsentia, quæ famam adeo non minuit, ut auxerit etiam uehementer, cogunt me credere plus tibi, quàm ipsi mihi, deprehendi enim non fallacibus argumentis reculam quandam in te, oportet enim minimum quiddam esse, quod uix ulla lingua pluribus, dignata est syllabis, quã una: ex Hebręis est רב, Græcis νοῦς, Latinis mens, tu si uoles ex reliquis linguis addes, nouisti enim totius Europæ ferme omnes, hæc certe syllaba magis me rapuit in amorem tui, quàm ullæ tuæ opes, aut in me innumera alioqui beneficia, & quid me non raperet, quum per eam, cum summa eruditione,

& nequaquam Sarmatica ciuilitate cõiunctam, ad pontificale culmen euectus sis, & meritò apud potentissimos principes tam sit gratiosus meus hic Sarmata, ut si quidlibet indutus celeberrima per loca uadat, omnis Dantiscum deceat color, & status, & res. Vale domine mi, & has qualescunq; laboris mei primitias cõsule boni, meliora tibi promitto, & alia multa, & hæc fortassis ipsa, si deus uitam cõcesserit. Norimbergæ 3. Maij.

1532.

QVum, ut doctißimi quiq; Hebræorum affirmant, tituli Pſalmorum nihil ad eorundem intellectionẽ faciant: ut qui ferè nihil præter inſtrumenta muſica, aut cantionum genera ſeculis illis nota complectantur: non operæpretium uiſum eſt eos hîc inſerere, ne libellus enchiridij modũ excedat. Cætera lector æqui boniq; conſule. lege & fruere.

PSALMORVM IOANNIS CAMPENSIS

ad Hebraicam ueritatem uersio Latina.

Eiusdem paraphrastica interpretatio.

PSALMVS I.

I

BEATUM hominem qui non adit consilia impiorum, qui in uia sceleratorum non moratur, neq; in conseßu peruersorum considet.

2 *Sed lege domini delectatur, &*

I.

1 MOdis omnibus beatus est ille uir qui nõ secutus est consilium eorum, qui sine certa lege uiuunt, neq; socius fuit eorum, qui studio faciunt malè: multo minus eò demẽtiæ peruenit, ut impostorum illi uita placuerit.

Beatus uir q nõ abijt.

2 Quin potiu: in doctrina Domini totus erit, & doctrinam il-

ea meditatur die ac nocte.

3 *Hic similis est arbori ad ripã fluminis plãtatæ, quæ fructũ suũ suo reddit tempore: cuius folia nõ decidunt, cuiusomnis fructus feliciter prouenit.*

4 *Contrà uerò impij, similes sunt puluueri qui à uento* 5 *dißipatur.*

Hinc fit ut neq; impij, neq; scelerati uiuãt in cœtu & concilio iustorum.

6 *Vt enim uia iu-*

lius animo uoluet, & reuoluet nocte & die.

3 Quare similis erit arbori plantatę iuxta riuulos aquarum, quæ fructum maturũ proferet tẽpore opportuno: cuius ne unũ quidem foliũ marcescet: & quemcunq; illa fructum protulerit, utilitatem ille adferet aliam.

4 Longè aliter eueniet impijs ex legibus, erũt enim ueluti festuca, quæ ludibrium est uenti.

5 Quare subsistere nõ poterunt impij illi, sed causa sua cadent, quando ad normam æquitatis uita illorum expendetur, neq; transgressores durare poterunt in cœtu iustorum.

6 Agnoscit enim Do-

ſtorũ Domino placet, ita uia impiorum perit.

PSAL. II.

1 *VT frendunt gẽtes? ut populi uana moliuntur?*

2 *Concurſant reges orbis, & principes in unum coẽunt, aduerſus dñm & Chriſtum eius.*

3 *Rumpamus, inquiunt, uincula eorum, & lora eorũ à nobis pijciamus.*

4 *At qui cœlos habitat Dominus, riminus modum uiuendi iuſtorum, & gratus eſt illi, ſed uitæ genus illorũ qui Deum non habent præ oculis, interibit.*

II.

Quare fremuerunt gentes, &c.

1 QVæ dementia fecit exteras nationes inter ſe conſpirare, & iudaicam factionẽ, rem ſtultam, animo concipere?

2 Oppoſuerunt enim ſe, q reges ſunt orbis, & principes initò conſilio conſpirauerũt aduerſus Dominum & Chriſtum illius.

3 Rumpamus, inquiẽtes, laqueos eorũ, abijciamus à nobis uincula eorũ, ne pareamus legibus eorum.

4 His minis nihil aliud quàm ei qui cœlos ipſos inhabitat, riſum

det, ac ludit eos.

5 In ira & furore suo sic turbat et adfatur eos.

6 Ego uerò ungã regem meum, super Zion montem sanctum meum.

7 Erudiam eum lege Domini, sic etiã apud me cogito, tu es filius meus, ego hodie genui te.

8 Postula à me, et dabo tibi hæreditatem gentium, & prædia tua erunt orbis termini.

9 Quos baculo

mouent, & ipsi Domino cachinnum.

5 Quando enim uidebitur illi, loquet̃ tanq̃ iratus cũ eis, & ueluti grauiter cõmotus turbabit, & irrita faciet omnia cõsilia eorum.

6 Ego interim, inquit Dñs, inuitis illis pręfeci regem, qui mihi placet mõti Sion, in quo sanctitatis meæ specimina edere constitui.

7 Arripio ego rex conditionem, & tanquam firmissimè decretũ in acta referam hoc, q̃ Dominus dixerit ad me, filius meus es tu, ego hodie genui te.

8 Et, si popoſceris à me, ueluti hæreditario iure tuos, possidebis omniũ nationũ populos, & ditio tua extendetur usque ad extremos fines terræ.

9 Tamq̃ tibi erit fa-

ferreo reges, ac franges tanquam figulinum uas.

10 *Idcirco reges quæso sapite, & disciplinam recipite ô iudices terræ.*

11 *Vt deseratis Domino timorem, & cum metu exultetis ei.*

12 *Vt amplectamini filium, ne illo irato, pereatis propter studia uestra: nam cum breui exardebit ira eius, ô felices qui sperant*

cile, si rebellare uoluerint, confringere illos sceptro tuo ferreo, & potestate regia, quàm figulo frangere uasculum, quod pauloante finxerat ipse.

10 Quare tandem resipiscite ô reges, & rectã admonitionem admittite quotquot estis iudices terræ.

11 Et depositis ridiculis minis, libenter uos imperio Domini subdite, & gaudete talem uobis cõtigisse regem, memores ĩterim quãtus sit, & quàm metuẽdum, ne offendatur.

12 Itaq; filium quẽ uobis præfecit, osculamini, & amicitiam illius expetite: ne forte irascatur: & uos à recta uia aberretis: si enim ueluti ira accensus, cũ rebellibus uobis agere

in eum.

PSAL. III.

1 Dñe qd multiplicati sunt.

QVàm *multi sunt ò Domine qui tribulant me? quàm multi qui insurgunt aduersum me?*

2 *Quàm multi, qui de me dicunt, Deus nõ saluabit eum?* סלה

3 *Cùm tu Dñe propugnator meus sis gloria mea, quiq; caput meũ exaltas.*

4 *Voce mea cùm ad Dñm clamo, exaudit me de monte*

cœperit, quod nisi resipiscatis breui futurum est, serò sentietis quàm uerè felices fuerint, qui se illius imperio subdiderunt.

III.

1 DOmine quàm sunt multi, qui affligunt me? plurimi insurgunt aduersum me.

2 Multi dicũt de me, nulla est huic in deo spes reliqua salutis. Tam inueniuntur impudenter scelerati.

3 Cùm toties tu aperueris in prælio scutũ contra hostes pro me, & fueris mihi insignis gloriæ autor, & erexeris caput.

4 Voce itaq; mea ad Dominum etiam nunc clamabo, & ille exaudiet me è cœlo, monte uidelicet sanctitati il-

ſuo ſancto. סלה

5 *Equidẽ recumbo ac dormio, iterum Dño me ſulciente, iterum reſurgo.*

6 *Nihil metuo myriades populorum quæ me circũſtant.*

7 *Tu enim Dñe deus meus ꝑdibis ad ſaluandum me: tu percuties maxillam omniũ hoſtiũ meorum, & dentes impiorum cõminues.*

8 *Tua Dñe eſt ſalus, tua igitur bonitate ꝑſequere populũ tuum.* סלה

lius peculiariter dicato. Certo certius.

5 Ego iacebam & ſuauiter dormiebã, & finito ſomno ſecurus ſurgebam, certò ſciens ꝙ adeſſet Dñs mihi.

6 Quare nõ metuiſſem tum uel centum hominum milia: etiã ſi ſummo ſtudio undiq; oppugnaſſent me.

7 Exurge Dñe, & eã ſecuritatẽ redde mihi: ſerua me mi Deus, qui percutere ſoles omniũ inimicorũ meorum maxillas, & ignominioſè ueluti colaphũ impingere illis, & dentes impiorũ malè de me loquentium cõfringere.

8 A ſolo te expectanda eſt uera ſalus, qui in populũ te agnoſcẽtem mirificè ſemper fuiſti liberalis. Quod certò cõſtat.

PSAL. IIII.

Cum inuocarem exaudiuit me.

1 O Deus iustitia mea, q̄ me exaudis ad te clamantem, et in angustijs constitutū, in latitudinē educis, miserere mei, et exaudi orationem meam.

2 O mortales hoīes quousq; spreta magnitudine mea, uana diligetis, & quousq; nugacia sectabimini? סלה

3 Quousq; agnoscetis q̄ Dñs eum quem amat eripit? Dñs quum ad eum clamo, exaudit me.

IIII.

1 CVm anxiè implorem auxiliū tuū, exaudi me quæso Deus innocentiæ meæ testis, qui in angustias redacto mihi latissimum sæpe de improuiso campum aperuisti: etiam nunc miserere, & uotis meis respōde.

2 Vos principes uiri, qua tādem fronte me, quem Deus hoc honore dignatus est, studebitis contumeliæ afficere, idq̄ frustra? quod enim tentatis, nunquā succedet uobis. Ita res habet.

3 Hoc saltē agnoscite q̄ miris modis Deus sanctū quendā sibi elegerit: Dīs exaudiet me quoties opem illius imploraue ro.

4 Contremiſcite et nolite peccare: meditemini in cubilibus ueſtris cum ſilentio. סלה

4 Date operã ſeduló ne peccetis: ſi enim perpẽderitis rem ipſam apud animũ ueſtrũ in lectis ueſtris ſoli, deſinetis de me ſiniſtrè loqui. Proculdubio.

5 Sacrificate ſacrificia innocẽtiæ, & ſperate in Dño.

5 Si quẽadmodũ externis ſacrificijs, ita innocentia ſtuderetis placare Deum, tutò illi fidere poſſetis.

6 Multitudo iſta dicere ſolet, qs præſtet nobis bona? cũ tu Dñe lumen uultus tui ſuper nos manifeſtaueris.

6 Multi dicũt, utinã aliqs præſtet nobis diuitias, tu uerò fac luceat nobis, q te diuitijs præferimus, lumen uultus tui Dñe, & fauor tuus erga nos appareat.

7 Qua tu re lætitiã infudiſti cordi meo maiorẽ, quàm ipſi habeãt in diuite prouentu tritici & muſti ſui.

7 Nõ inuideo diuitias illis, quin potius gaudio affeciſti animũ meum, q illis frumẽtum & uinũ, quẽadmodũ optauerãt, abũdanter prouenerit, & diuites facti ſunt.

8 *Tutò igitur & in pace accumbam ac dormiã: nam tu Dñe solus præstas ut securè habitem.*

8 Sine metu, fauore tuo contentus, non minus feliciter quàm diuites illi, & iacebo, & obdormiscam: quia tu Dñe, qui solus potes, singulari quodã modo ab oñi metu liberum habitare facies me.

PSAL. V.

1 *AVdi uerba mea Dñe: intellige cogitationẽ meam.*

Verba mea auribus percipe Dñe.

2 *Attẽde uoci clamoris mei ô rex et deus meus, quoniã tibi supplicabo.*

3 *Tempestiuè exaudi uocẽ meam Domine, tempestiuè enim adcommodabo me tibi & contemplabor.*

V.

1 VErba mea auribus hauri dñe, intellige cogitationem animi mei.

2 Considera q̃ ualida uoce ex animo clamẽ ad te, qui mihi proprie & rex es, & Deus, quare & uenio oratũ ante omnia te.

3 Domine mane exaudies uocem meã, summo mane componam ad te precationẽ meã, & uidebo assecutũ me quod uolebam.

4 *Nam tu es Deus cui non placet impietas, cui non cohabitat malignus.*

4 Non enim Deus, cui placeat impietas tu es, neque habitabit apud te quisquam malitiosus.

5 *Nõ constãt corã oculis tuis uiolẽti, odio habes oẽs qui operantur scelus.*

5 Non continget malitiosè stolidis consiste re è regione uultus tui. sed faciem & fauorem tuum auertes ab eis: odio persequeris scelera tos.

6 *Perdis mendaces sanguinarios, & fraudulentos abominaris Domine.*

6 Subuertes mẽdaces, hoïem sanguinariũ et fraudulentũ abomina bitur Dominus.

7 *Ego autẽ fretus multitudine bonitatis tuæ, uenio ad ædem tuã, adoro in tẽplo sancto tuo religiosè te metuẽs.*

7 Quare ego fretus mul ta misericordia tua in grediar domũ tuam, orabo conuersus ad tẽ plũ sanctitatis tuę, ma iestatis tuæ reuerenter rationem habens.

8 Domine dirige me ad normã iustitię tuę, nõ habeant unde glo

8 *Duc me dñe tua iustitia propter aduer*

ſarios meos,& para coram me uiam tuam.

9 *Quoniã in ore eorum non eſt rectum,intus corrupti ſunt,guttur eorũ ſepulchrũ patẽs eſt,lingua uerò ſua blandiuntur.*

10 *Dãna eos ô Deus,cadant conſilijs ſuis,pro multitudine ſcelerũ ipſorum elimina eos, quoniam proddierũt te.*

11 *Contrà uerò lætentur oẽs qui ſperãt in te,inæternũ*

riãtur qui inſidias parãt mihi fac plana ſit ante oculos meos uia qua itur ad te.

9 In ſermone hoſtium meorꝝ nihil eſt,cui tuto fidi poſsit:animus illorũ ſpurcitijs plenuseſt:ſepulchro patẽti &cadauerꝝ pꝯdore referto ſimile eſt guttur illorꝝ,p quod erũpit uenenũ,quod geſtãt in pectore, & palam fit ex uerbis illorũ,quãtũuis ad fallẽdũ cõpoſita fuerint, aliud habere illos in ore,et aliud ī pectore

10 Perde illos Deus,irrita ſint cõſilia illorꝝ, propter multitudinẽ ſcelerũ quꝯ deſignãt: ſubuerte illos:ſiquidẽ te quoꝙ exaſperant.

11 Perde ſceleratos, ut gaudeant quotquot ſubdiderũt ſe tibi: &

exultẽt te illos pro tegẽte: exultent in te omnes qui colũt nomen tuum.

12 *Quia tu dñe pro sequeris iustum, et gratia tua uelut scuto tueris eum.*

PSAL. VI.

1 *DOmine ne quæso in ira tua arguas me, & in furore tuo ne corripias me.*

2 *Miserere mei domine quoniã æger sum ego: sana me Domine, quoniam totus despero.*

perpetuò exultẽt, ab omni quod lędere eos posset, te defendẽte securi, & gaudio expleãtur, quotquot amantes sunt augustissimi nominis tui.

11 Felicem muneribus tuis facies iustum Domine, et ueluti clypeus proteges illum: gratiositate & fauore tuo exornabis illum.

VI. Dñe ne in furore tuo arg.

1 DOmine ne pro ira tua, quam aduersum me, licet meritò, concepisti, castiga me: neq; pbili, quam ego moui tibi supplicium sume de me.

2 Quin potius misereat te mei Dñe, æger enim sum, & te medico magis opus habeo, corpus enim meũ conturbatum est totum.

3 *Nam & anima mea uehemẽter tentatur: tu uerò Dñe quousq; ceſſas?*

3 Et animus meus cõturbatus eſt multò magis: tu interim domine quando tandem reſpicies miſeriam meam?

4 *Redi Domine, ut liberes animam meam: & per tuam bonitatem ſaluum fac me.*

4 Redi quæſo Domine ad ſolitam clementiam, & libera animã meã à malis: & priſtinę ſanitati reſtitue me habita ratione non tã peccatorum meorum, quàm benignitatis tuę immenſæ.

5 *Inter damnatos enim nõ eſt qui tui memínerit: apud inferos quis putas te celebret?*

5 Quomodo enim poterit mortuus celebrare memoriã noĩs tui, & qui demerſi ſunt ad inferos, quomodo gratũ animũ pro acceptis abs te beneficijs oſtendere poterũt apud eos qui ſunt ſuperſtites?

6 *Laboro gemens perluo lectũ meum omni nocte, & ſtratum meum lachrymis liquefacio.*

6 Defatigatus ſum fletu lamẽtabili, lectũ meum laui ſingulis noctibus, & lachrymis meis cubile meũ humectaui.

7 Perijt mihi per mœrorẽ oculorum acies: emarcui ĩter tot hostes meos.

7 Caligine obducitur est præ nimio mœrore oculus meus, hebetata est acies eius præ metu tãtæ, q̃ subuertere me cupiunt, hostiũ turbæ.

8 At nũc recedetis à me ô scelerati oẽs: Dñs enĩ exaudiuit uocem fletus mei.

8 Discedite à me quot quot machinamini malum mihi, Dñs em̃ placatus est lamẽtabili & clamoso fletu meo.

9 Dñs exaudiuit me supplicẽ: Dñs orationẽ meã accepit.

9 Audiuit Dñs orationem meã, & precationem meam admisit.

10 Erubescẽt ac turbabũtur uehementer oẽs inimici mei, mutabuntur & erubescent subitò.

10 Pudore afficiantur, & uehemẽter cõturbẽtur, quotquot inimico sunt animo in me: conuertantur in fugam, et infames fiant subitò.

PSAL. VII.

VII.

1 DOmine Deus meus in te spe

1 DOmine mi Deus meus omnem collocaui in te, quare seruame ab hac tanta multitudine persequentium me, & in manus illor̃

Dñe deus spem meam in te speraui. Dñe deus meus

ro, ſalua me de omnibus qui me perſequuntur, & libera me.

2 Ne rapiant ac diſcerpant me tanquã leo, nemo enim eſt qui me adſerat.

3 Dñe Deus meus ſi feci hanc rem, ſi hæc in me culpa deprehenditur.

4 Si damnum mihi dantibus, reddidi: ſi hoſtẽ meum temerè ſpoliaui.

5 Iam perſequatur me hoſtis & comprehẽdat, ac me uiuum

ne ſinas incidere me.

2 Si enim qui dux eſt horum comprehenderit me, non aliter dilaniabit q̃p leo ouiculã ſolet, quã nemo è faucibus illius eripit.

3 Domine ſi feci qdquã ſimile ſceleribus qualia ille deſignat in me multa, & ſi malitioſé uel uerbo, uel opere egi unq̃ cum illo.

4 Si conatus ſum perdere quenq̃, qui pacẽ et amicitiã meã ex animo expetiuit, quemadmodũ ego expetiui illius hoſtis nũc mei, quẽ & ſummis è periculis aliquoties eripui, quãuis homo improbiſſimus nũc odio capitali ſine ulla cauſa perſequatur me.

5 Si, inquã, admiſi in illũ quidq̃ tale, perſequatur inceſſanter me

uum humi concul=
cet: gloriam uerò
meam in lutum de
figat. סלה

6 *Exurge & uehe*
re Dñe cũ ira et in
dignatione tua in
aduersarios meos,
& præsta quã pro
misisti uindictam.

7 *Vt te concio po=*
pulorũ circundet:
huius tu gratia ite=
rum exaltare.

8 *O Dñe populo=*
rum uindex, uindi=
ca me iuxta innocẽ=
tiam & integrita=
tem meam.

& compræhẽdat, pro-
sternat usq; in terram,
uitã adimat mihi: cõsi
lia uerò mea, & de me
liore rerum mearũ sta
tu spes in puluere ia-
ceant, et irritæ fiant o-
mnes. Ita fiat.

6 Exurge Domine ira
tus, commoueant te fu
rores hostiũ meorũ ut
exciteris, & suppetias
feras mihi, quemadmo
dum & pollicitus es.

7 Quod ubi feceris, in-
gens populorũ turba
accurret, & amplecte-
tur te, orabitq; ut di-
gneris te in altissimo
regni tui solio colloca
re, & rex esse illius.

8 Quam prouinciam
non grauatè suscipiet
Dñs, & iustè iudicabit
populos illos, iudica
& me quæso secundũ
iustitiam & innocen-
tiam meam.

9 Ceſſet obſecro malignitas impiorum, iuſtum autem fulcias, ô cui corda & renes perſpecti ſunt Deus iuſte.

9 Perdet tandem ipſa maleuolentia impios: uerùm tu confirmabis iuſtum, qui ſcrutator es cordium, & renum Deus iuſte.

10 Securitatẽ meam Deo acceptam fero, qui ſeruat rectos corde.

10 Defenſor meus eſt Dominus qui uictoriam tribuit, & ſeruat eos, qui candido ſunt pectore.

11 Deus uindex iuſtus eſt: Deus omni tẽpore cõminatur.

11 Deus & iuſti eſt iudex, & eius qui ſceleribus ſuis Deum irritat aſsiduè.

12 Si non redimus, gladium ſuum uibrat, arcum intendit ac inſtruit.

12 Contra talem, qui reſipiſcere nõ uolet, gladiũ ſuũ acuet Deus, et arcum tẽdet, & oculis aptè admouebit, ut nõ aberret à ſcopo, ſed rectà petat illum.

13 Accõmodat ſibi arma ad interficiendum: ſagittas ſuas ut

13 Præparata apud ſe habet tela mortifera, parabit ea, quomodo ſolent qui ardẽtiſsimè

incendant, inficit.

14 *En iſte monſtrum parturit, ærumnam enim concepit, & pariet mẽdacium.*

15 *Lacum incîdit & effodit, ſed incĭdet in foueã quã fecit.*

16 *Recidet enĭ ærumna in caput eius, & ſcelus in uerticẽ eius deſcendet.*

17 *Gratias ago Domino pro eius iuſtitia, & canã nomen domini altiſſimi.*

PSALMVS VIII.

perſequuntur aliquẽ.

14 Sceleratus autẽ ille parturiet iniquitatem, nocere magnopere cupiens, concipiet animo ſtultum & moleſtũ laborem, & tandem pariet rem nihili.

15 Effodit foueam, & apertam reliquit, ſperans ut ego incidã imprudẽs in eã: uerũ longè illi diuerſum eueniet, corruet enim ipſe in eam, nunquam extrahendus illinc.

16 Recidet ſtudium nocendi in caput ipſius, & in uerticem capitis ipſius iniuria, qua me afficere conatus eſt.

17 Ego uerò liberatus ab inſidijs ipſius, celebrabo Dominum pro iuſtitia, quæ gemina eſt illi, & cantabo nomen domini altiſſimi.

VIII.

1 Dñe dñs noſter q̄ admirab.

DOmine Dñs noſter quàm admirãda eſt maieſtas tua per uniuerſam terrã, quæ laudem tuam uſq; ad aſtra tollit:

2 Quam ori infantiũ & lactentiũ inſeruiſti, robur quoq;, propterea quòd hoſtes & inimicos tuos captiuos ducis & ulciſceris.

3 Cùm cõſidero cœlos facturã digitorum tuorũ, lunã et ſtellas q̃ tu feciſti.

4 Quantus, dico,

1 DOmine omniũ noſtrum Dñe, q̄ meritò magnifica ſparſa eſt fama nominis tui p uniuerſam terram: argumẽta ſunt gloriæ & maieſtatis tuæ maximæ, quæ apparent in cœlis.

2 Res mira præterea, & ſola infantũ, & lac adhuc ſugentiũ acclamatione, p armis uſus ſis contra hoſtes tuos, & omnipotentiæ manifeſtum oſtendens argumentũ re tam imbecilli ſubuerteris inimicum, & eum qui ueluti uindicem ſe oppoſuerat tibi.

3 Quoties uideo cœlos tuos, opera digitorum tuorum lunã, & reliquas ſtellas, quas elegãtiſſimo ordine in illis collocaſti.

4 Tum ſic apud me cõ

est homo, q̃ eius meministi? quòd eius rationẽ habes?

5 *Minuisti eũ paululũ à Deo, gloria & honore circũdedisti eum.*

6 *Præfeciſti eũ operibus manuum tuarũ, & omnia pedibus eius ſubieciſti.*

7 *Oues et boues oẽs omnes beſtias agri.*

8 *Volucres in aẽre, piſces in pelago, et quicquid per maris itinera tranſit.*

9 *O Domine Dominus noſter, quàm admiranda eſt maieſtas tua per uniuerſam*

gito, deus bone, qd est miserabilis homuncio, q̃ tu illius rationẽ habeas: aut Adæ nepos, q̃ tu inuisere illum, & amicitiam contrahere cum illo digneris.

5 Feciſti illum tantum nõ deum, gloria & honore coronaſti illum.

6 Dominum feciſti illum operum tuorum, omnia enim ſubieciſti pedibus illius.

7 Oues & boues uniuerſos, & reliqua etiã iumenta, qbus pabulũ ſuppeditant campi.

8 Aues in aëre uolitãtes, piſces qui natãt in mari, & quicquid uſq̃ degit in ullis aquis.

9 Domine omniũ noſtrum Domine, quàm meritò ſparſa eſt ma-

terram.

PSAL. IX.

1 Confitebor tibi dñe in toto corde meo.

1 CAnam te Domine ex toto corde meo, & celebrabo res tuas admirabiles.

2 Lætabor & exultabo in te, uehendo nomen tuum altissime.

3 Eò quòd inimicus meus retro abijt, corruit, ac perijt uirtute tua.

4 Tu enim uindicasti me, & iudiciũ meum perfeciſti: throno deniq; imposuiſti, ô iudex iuſte.

gnifica fama noîs tui per uniuerſam terram.

IX.

1 LAudabo Dominum toto pecto re meo, ſcribam ipſe quàm uaria admiratiõe digna deſignet.

2 Gaudebo & exultabo ſeriò ꝙ propitium habeã te, pſalmis celebrabo nomẽ tuũ, licet omni ſit laude maius.

3 Cõuerſi in fugã inimici mei, uiribus deſtituebant, & funditus ipſi perierunt opera tua.

4 Tu enim, cum ego uiribus illis impar eſſem, pro me ſtetiſti cõtra hoſtes meos, & cauſæ meæ patrociniũ ſuſcepiſti, ſediſti pro tribunali, & executus es iuſtitiam.

5 *Tu cõpescis gentes, perdis impios, & nomen eorũ deles imperpetuum.*

5 Increpasti gẽtes, subuertisti impiũ, memoriam nominis eorum aboleuisti nũquam restituendam.

6 *Hostile ferrum prorsus tollis, urbes excindis, ut nomẽ earũ cum ipsis intercidat.*

6 O inimice finem habent populatiões tuę, neq; posthac amplius tibi unq; dabit̃ populandi potestas: ciuitatulas certe aliquot sic subuertisti, ut memoria illarũ pierit cũ admiratione trãseuntiũ.

7 *Dñs autẽ inæternũ tenet imperiũ, qui solium suum ad æquitatis custodiam parauit.*

7 Tu quidẽ tyrannidẽ ad hũc modũ, Dño ad tempus cũniuente, exercuisti: uerùm ille perpetuò securus & tranqllus sedebit, & obseruabit oĩa, & iam nunc parat solium suum, ut sedeat pro tribunali.

8 *Hic orbem iustitia temperat, & per æquitatẽ populis ius reddit.*

8 Vt iudicet orbem totum iustissimè, & causas pupillorũ expẽdat æquissimè.

9 *Asylum est Do-*

9 Quare aderit Do-

minus pauperi, & refugium in articulo angustiæ.

10 *Hinc est ut in te sperent, quibus notũ est nomẽ tuũ, tu enim non deseris q te quærunt Dñe.*

11 *Canite Dñm qui Zion habitat: memorate inter populos consilia eius.*

12 *Quoniã sanguis oppressorum memor, inqrit in eũ, neque præterit clamorem eorum.*

13 *Misereris Dñe, & intentus es in*

minus, ptector illi, qui iniuste opprimitur: ptector aderit opportunus, etiã in medijs tribulationibus.

10 Tunc spem indubitatam cõcipient de te, ubi experti fuerint prę tentiam nominis tui, & re ipsa discẽt te nunquam defuisse il is qui studeni placere tibi ô Domine.

11 Psalmos canite in laudem Domini habitatoris Sion, spargite in uulgus admiranda consilia illius.

12 Qui uindicabit sanguinem eorum, qui injustè oppresi fuerant, nũquam negliget Dominus clamorem pauperum.

13 Miserere mei Dñe, aspice afflictionẽ meã, qua affligunt qui odio persequũtur me; tu eũ

adflictionẽ quæ mihi ab inimicis meis irrogatur, & de poteſtate mortis adſeris me.

14 *Vt exponam omnem laudem tuã in Zion, & exultẽ in ſalute tua.*

15 *Cũ cõtrà, gẽtes in interitum mergantur quem paraueruũt, & pes eorũ reti quod tetenderunt, capiatur.*

16 *Notum fãcit Dominus iudiciũ ſuũ, cùm in ipſo opere ſuo comprehenditur peccator.* הגיון סלה

ille es, qui erigis, & retrahis me à ianuis & faucibus mortis.

14 Vt conſcribam & cõmemorem uarios te laudandi modos, illis, qui uerſantur in portis Sion, & gaudio afficiam eos propter ſalutẽ tam miraculoſe allatam mihi per te.

15 Deciderunt gentes in foueam, quam ipſæ parauerãt, reti illo quo aliis inſidiabantur, illaqueatus eſt pes illarum.

16 Notum eſt Dominum æquitatis eſſe ſtudioſum, & quòd ſceleribus ſuis illaqueabitur impius. Res proculdubio digna, quæ imo reponatur animo.

17 Abeũt ad inferos impij, et omnes gẽtes quæ Dei obliuiſcuntur.

18 Pauperis autem nulla prorſus fiet obliuio, & adflicturũ expectatio nunquam fruſtrabitur.

19 Exurge Domine ut nõ inualeſcat homo, iudicẽtur gẽtes coram te.

20 Ingere eis pauorẽ ut agnoſcãt ſeſe hoĩes eſſe. סלה

17 Abibunt impij ad inferos, unà cũ uniuerſis gentibus, quibus curæ non eſt deus.

18 Nõ enim perpetuò obliuioni dabitur pauper, patiens expectatio afflictorũ cõperiet tandem nõ fuiſſe inanis.

19 Exurge domine ne inualeſcat homũcio futilis, tractetur cauſa impiarum gentium coram te.

20 Incute dñe terrorem illis, & oſtẽde gentes illas impias ſibi, ut ſentiãt homines eſſe ſe miris modis miſerabiles.

X.

1 PSAL. X.

Dñe ut qd receſſiſti lõgè.

QVî ergo nũc fit, ò dñe, ut longiſſimè abſis, ut lateas in anguſtiæ tpe?

1 QVouſq; Dñe ſtabis, pcul ſemotus à nobis, hoc maximè tẽpore, quo periclitant tuiꝰ

2 *Humilis perit in ſolentia impiorũ, ô ſi cõprehẽdãtur in coniurationibus quas cogitant.*

3 *Gloriatur impius cũ animi ſui cupiditates impleuit, laudatur prædo, quiq; Dñm blaſphemat.*

4 *Impius pro faſtu animi ſui, iſtud nullius reputat, non enim aduocat deũ in omnibus ſceleratis conſilijs ſuis.*

5 *Prophanæ ſunt*

2 Summa cũ arrogantia impius perſequitur pium, capiãtur potius impij ſceleratis illis cõſilijs, quibus alios ſubuertere ſtudent.

3 Placet enim impius ipſe ſibi, & facit q̃cq̃d illi petulãtia animi ſuggeſſerit: nec deſunt qui adulent̃ ob ſpem prædæ illi, tam manifeſtè blaſphemo in dñm.

4 Impius præ animi ſui arrogãtia futuror̃ ſecurus erit. Dei uerò ne ſemel quidem illi in mentem ueniet.

5 Modis oñibus oñi tẽpore nocere conabitur, quæ interim de illo ô altiſsime ſtatuis penitus ignorat, ſed ueluti furibũdus et cęcus aduerſarios ſuos uni-

uiæ eius oẽs omni tẽpore, ſublata ſunt è conſpectu eius iudicia tua, omnes ho-

ſtes ſuos cõtemnit.

6 *Sic enim apud ſe conſtituit, non mutabo ullum tempus quod non cum malitia traducam.*

7 *Execratiõe plenum eſt os eius, fraude ac dolo, ſub lingua eius labor ſedet ac dolor.*

8 *Verſatur foris circũ cortes ad inſidiandum, ut clàm trucidet inſontem, oculi eius ĩ præter eũtes intenti ſunt.*

9 *Inſidiatur è latibulo, tanq̃ leo è cubili ſuo: Inſidiatur ut ſpoliet deſtitutum,*

uerſos uel ſolis minis perditurũ ſe confidit.

6 Perſuaſum enim habet duraturum ſe longiſsimo tempore, nec incõmodi quicquam accepturum.

7 Execrabilia ſunt omnia, quę loquitur, & fraudes meras habet ſermo illius peſtilẽs, et iniquitate ſcatens.

8 Sedebit in angulis uillarũ iuxta publicas uias, unde clãcularijs eruptionibus irruet in inſontẽ, oculis præter euntes pauperes obſeruabit, ex latibulis ſuis proſpiciens.

9 Inſidias collocabit in locis occultis, nõ minore crudelitate, q̃ leo inſidiatur ouiculæ ex antro ſuo: inſidiabitur

ut ſpoliet attrahẽ=
do eum naſſa ſua.
10 *Cõcutit, hũiliat,*
ac deijcit uiolentia
ſua prætereuntes.
11 *Sic enim ſecum*
putat, ignorat De=
us: auertit enim fa=
ciẽ ſuã, ut prorſus
non uideat.
12 *Exurge igitur*
Dñe Deus, extẽde
manũ tuam, & ne
obliuiſcaris eorum
qui oppreſſi ſunt.
13 *Cur enim con=*
tẽnat impius Deũ,
& in corde ſuo di
cat, q̃ nihil cures?

enim ĩ hoc ut dilaniet eum, quo uiribus ſuperior erit: dilaniabit autem abſq; ulla cõmiſeratione quicũq; in illius rete inciderit.

10 Vbi illaqueatũ uulnerauerit pium ſubſidet clàm, ne latrocinium deprehendat, ad hũc modũ uiribus illius cecidit ingens miſerorum turba.

11 Perſuaſit ſibi Deũ negligere hæc, & auertere faciẽ ſuam ab his nec habiturũ unquam rationem horum.

12 Exurge Dñe Deus, leua in altũ, ualidius p cuſſurus, manũ tuã, ne negligè pios oñi hũano auxilio deſtitutos.

13 Qua patientia ferre potes impiũ in te tam manifeſte blaſphemũ ut dicere audeat, non eſſe Deum, qui cura-

14 *Videas igitur, tu enim es qui laborẽ & dolorẽ consideras, ut in manũ tuã tradãtur. Tibi derelictus est humilis ac imprudẽs: pupillo tu fers auxiliũ.*

15 *Cõtere fortitudinem impij & maligni, ut simul cũ impietate sua peant.*

16 *Dominus in perpetuũ rex permanet, at oẽs gentes è terra pereunt.*

17 *Desideriũ adflictorũ exaudi dñe, præbe aurem tuam pectori eorum.*

turus sit hæc?

14 Verum ille cũ maximo suo malo fallit: uidisti em̃ quæ fecit oĩa, maleuolentiã & scelera ipsius tu diligẽtissime obseruasti, ostensurus & nosse flagitia illius, & potestatẽ habere sumẽdi supplicĩũ de illo, & curam te gerere miserorꝫ turbæ, q̃ pupillis semper esse soles auxilio.

15 Cõfringe brachiũ, & potentiã impij, & malitiosi: inquire in ĩpietates illius, quoad nulla reliqua fuerit ĩpunita.

16 Dominus est rex & seculi huius, & æternitatis: extirpatæ sunt gẽtes de terra illius.

17 Desideria piorꝫ audiuisti Dñe, gubernabis corda ipsorꝫ: p̃bebisaures tuas precibus eorũ.

18 *Vindica pupillũ & humilẽ, ne mortalis homo posthac uim audeat inferre.*

18 Vt suppliciũ sumas de pupillorũ & aliorũ pauperum oppressoribus: ne tentet amplius uiribus suis fidere miserabilis homuncio prognatus è terra.

PSAL. XI.

XI.

1 *DOmino fido: quomõ nunc dicetis animæ meæ, abi hinc protinus in montes tuos uolucre citius?*

1 CVm in domino spem meã posuerim, qua frõte ridere audebitis me dicentes, fuge de mõte in montẽ: sicut soles cum tuis, & absconde usq; te in antro, sicut consueuit passer? In Dño confido.

2 *Eece enim impij arcum intendunt, adcõmodant sagittas suas neruo, ut clàm petant q̃ sunt integro corde.*

2 An nescitis quoties impij tetẽderint arcus, aptauerint sagittas suas ad neruũ, hoc studiosè agẽtes, ut clàm tela sua iacularẽtur in eos, qui candido sunt pectore?

3 *Vt funditus perdant, iustus autem*

3 Ipsi quidẽ lædere studuerunt, uerùm in ipso conatu irrita facta sunt consilia, quæ ipsi

quò se uertet?

4 *Dñs qui in tẽplo sancto suo est, Dñs cuius in cœlo soliũ est, oculis suis ĩspicit palpebris suis scrutatur filios hoĩm.*

5 *Dñs contẽplatur iustũ, impiũ autem & scelerum studio sum odit ex animo*

6 *Pluit laqueis super peccatores, ignis, sulphur, procella & tẽpestas, poculum sunt quo eos potat.*

7 *Iustus enim Dominus iustitiam a-*

putabãt certissima, neque iustũ, cuius opus stabile erit, lædere unquam potuerunt.

4 Dominus est in regia sanctitati suæ dicata, Dñs in cœlo habet solium suũ, unde oculi illius contemplantur omnia, & palpebræ illius obseruant diligentissime quæcunq; designant posteri Adæ.

5 Dñs obseruat & iustum & impiũ, sed eũ qui amans est iniquitatis, odio persequitur ex animo.

6 In modum pluuiæ proijciet in impios lapides igne & sulphure circumlitos, qui unà cum horribili tempestate portio quædam erunt calicis, & supplicij illorum.

7 Quia iustus est ipse dñs, nõ potest nõ esse

mat, æquitati intentus est uultus eius.

PSAL. XII.

1 *FEr opẽ ô Domine, quoniã perijt sanctimonia, receßit fides à filijs hominum.*

2 *Vana loquitur quisq; cum proximo suo, sermonem blandũ omne cor meditatur.*

3 *Excindat Dñs omne os blandiloquum, & linguam grandiloquam.*

4 *Qui dicunt, confortemus linguas nostras, nitamur labijs nostris, deinde quis*

iustitiæ amantissimus: quare eum qui cãdido est pectore, uultu suo placidissime aspiciet.

XII. Saluum me fac domine.

1 TE seruatore opus habeo dñe nullus enim reliquus est sanctus: esse desierũt inter hoĩes q̃ fidi sunt & integri.

2 Mendacia quisq; loquit cũ socio, & apud amicũ suũ lingua utitur fraudulenta, cui duplex animus scelerata suggeret uerba.

3 Perdet dominus uniuersa labia fraudulenta, & linguã quæ non loquitur nisi grandia cum Dei ipsius contemptu.

4 Qui dicere audẽt lingua nostra fortiter fal

nobis dñabitur?

5 Propter calamitatem oppreſſorũ igitur, & gemitũ pauperũ exurgam dicet Dñs, ſalutiq; reſtituam, & reſpirare faciet eum.

6 Eloquia domini eloquia puriſſima ſunt, uelut argentum incendio à terra repurgatum, ac ſepties liquatum.

7 Tu igitur domine abſtine eos, & cuſtodi nos ab iſto genere hominum in perpetuum.

lemus, labia habemus in noſtra poteſtate, qs noſter eſt Dominus?

5 Propter gemitũ pauperum, & eiulatũ miſerorũ, nunc exurgam dicit dominus: collocabo pauperẽ eo loco, ut tutus futurus ſit ab illo, qui lędere uirulẽta ſua lingua conabatur illũ.

6 Verba & ꝓmiſsiões dñi cãdidiſsimæ ſunt, ipſo argento igne diligentiſsimè expurgato puriores, à quo arte, et inſtrumẽtis ad eã rem aptis, ablatum eſt quicquid inerat terræ impurioris, idq; ſepties repetita purgatione.

7 Quare tu Domine ſeruabis optima fide ea quæ promiſiſti, & liberabis nos, quemadmodum pollicitus es, ab eiuſmodi hominum genere perpetuò.

8 Omnia enĭ plena fiunt impijs, cum uanitas exultatur inter filios hoĭm.

8 Circunquaque tum impij obambulabunt ſecuri, cùm principatũ nacti fuerint, qui inter hoĭes ſunt pditiſsimi.

PSAL. XIII.

XIII.

1 Quouſq; obliuiſceris mei Dñe, an ne in perpetuum? quouſque abſcondes uultum tuum à me?

1 Vouſq; tandẽ obliuiſceris mei, perpetuò ne Domine? quouſq; auertis tanquã iratus uultum tuum à me?

Vſquequo Domine obliuiſceris.

2 Quouſq; uoluta bo conſilia in animo meo? quanto tempore exercebit labor cor meum? quouſq; exaltabitur hoſtis ſuper me?

2 Quouſq; uanis curis animam meã affligã, quæ nihil præter mœrorẽ continuũ pariũt? quouſq; ſines inimicũ meum erigere criſtas aduerſum me?

3 Habe quæſo rationẽ calamitatis meæ, & exaudi me dñe mi Deus, illumina oculos meos,

3 Contemplare & auxiliare Domine Deus: illuſtra oculos meos, ne morte

obdormiam.

4 *Neq; dicat hostis meus, superior illo factus sum: ne, si loco mouear, exultent, qui mihi infensi sunt.*

5 *Ego enim tua bonitate nitor, gestit cor meum ad salutis tuæ aduentũ, ut tibi canã cum eam mihi largitus eris.*

ne forte obrepat somnus mortis.

4 Ne forte dicat inimicus meus glorians, factus sum illo superior, & hostes mei exultẽt, si ego periero.

5 Ego certe in tua benignitate posui omnẽ spem meã, quare nihil dubito, quin futurum sit, ut gaudeat cor meum ob salutẽ mihi abste allatã, & materiam habiturus sim cantandi laudes Domini, ubi ultus fuerit iniuriam, qua affecerunt me hostes mei.

PSAL. XIIII.

XIIII.

1 *Dixit insipiens in corde.*

DIcũt uani in cordibus suis, non est Deus: corrupta & horrẽda studia sectãtur,

1 SVnt qui eò stoliditatis peruenerint, ut nullũ putent esse Deum: quæ impia psuasio hoc effecit, ut à nullo scelere genere abstineãt homines corruptissimi: quorum studia tã spurca

nullus quod bonũ est, operatur.

2 *Dñs quũ aliqñ de cœlo, pſpiceret ſup filios hoim, ut uideret an eſſet qui aut ſaperet, aut numinis curã gereret.*

3 *Hîc omnes defecerãt, omnes pariter corrupti erãt, nullus quod rectũ eſt faciebat, ne unus quidem.*

4 *Num enim ſaperent omnes qui ſceleri addicti ſunt? q̃ populũ meum tanquàm cibum deuo*

ſunt, ut nauſeã cuiuis generare poſſint: neq; ſit quisq; inter eos, q̃ curet facere bene.

2 Dominus è cœlo cõtemplatus eſt poſteros Adæ: ut uideat nũ ſit in tãto hominũ numero cordatus quisq;, q̃ Deo ſtudeat eẽ charus

3 Vniuerſi à Deo defecerunt, & abominabiles penitus facti ſunt, nec eſt qui faciat bene ne unus quidem.

4 Mirũ profecto eos, quibus mãdata fuerat cura plebis, potuiſſe eò amẽtiæ puenire, ut licere credãt opprimere miſeros: & deuorare populum meũ non maiore commiſeratione, quàm deuorari ſolet fruſtũ panis: re ipſa certe uidẽtur de Deo nihil unquam legiſſe, & officij ſui parũ me-

rant? quiq; Domi-
num nõ inuocant?
5 *Isthic ergo tre-*
pidabũt, quũ Deus
ad iustorũ partem
stans, dicet istis:
6 *Vos cõsiliũ in-*
opis ludibrio ex-
posuistis: sed domi-
nus spes eius est.
7 *Quis dabit Israë-*
li salutẽ de Zion?
quum reducet Do-
minus populum
suum, exultabit
Iaacob, & læta-
bitur Israël.

PSAL. XV.

mores esse.
5 Quare tum uehemẽtissimus de improuiso pauor corripiet eos: cùm uiderint Deum his adesse, qui iustitiæ studiosi sunt: & execrari uos sacrilegos.
6 Qui non solum nemi nem ad pietatem inuitatis, sed si quis fortè pauper pio cõsilio spẽ suam omnem ponat in Domino: illud ueluti stultum ridebitis, sed finis ipse docebit, utri sapiant magis, uos ne, an illi.
7 Vtinam præstet Dominus, ut ex Sion prodeat salus Israeli promissa: cùm reduxerit enim, & à captiuitate liberauerit populum suum dominus, exultabit serio Iacob, & lætabitur Israel.

1 *Domine quis habitet in tabernaculo tuo? quis uerſetur in monte tuo ſancto?*

2 *Qui innocenter uiuit, quod iuſtum eſt operatur, & ueritatẽ in corde ſuo meditatur.*

3 *Qui non circũuenit lingua ſua, proximo ſuo malũ non facit, & ſocio ſuo non intulit op probrium.*

4 *Qui nullus reputat impios, qui uerò Dominũ timent in precio habet, qui qd' proximo iurauit*

1 DOmine quis recipietur in tabernaculũ tuũ, quis habitabit tecum in cœlo ueluti monte, in quo ſacroſancta maieſtas tua peculiari quodam modo apparet? Domine quis habitabit.

2 Ambulans ſyncerè abſq; fuco, faciens qd' æquum eſt, & qui dicit quæ dicit bona fide ex animo.

3 Nulli nocere ſtudet lingua ſua: nec damno afficit amicum ſuum, nec ignominia uicinũ ſuum.

4 Qui ipſe cõtemptor ſui, & de ſeipſo nihil minus quàm magnificè ſentiẽs alienæ uirtutis eſt admirator: maximi aũt facit eos, qui reuerẽter colunt Dñm,

non facit irritum.

5 *Pecunia sua non fœnerauit, & munus super innocẽtẽ non accepit: qui facit hæc non mouetur in perpetuum.*

PSAL. XVI.

1 *CVstodi me deus, quoniã in te spero.*

Cõserua me dñe.

2 *Confitebor domino, Dominus meus es tu, bona mea ad te nihil sunt.*

3 *Totus aliquãdo incumbebã sanctis, & præcipuis qui in terra sunt.*

4 *Sed cùm increbrescerent incommo-*

firmissimè statuit in amicia semel cũ aliquo inita persistere, uec ꝓpositum mutabit.

5 Qui pecunia sua nõ exercuit usurâ, nec munus in perniciẽ insontis accepit, q facit hæc non peribit unquam.

XVI.

1 CVrę sim tibi omnipotẽs deus, spes enim mea omnis sita est in te.

2 Persuasum habes ò anima mea, & dixisti ad dominum, dominus omnium es tu, quare si quid in me est boni, id tibi usui non erit.

3 Sed sanctis, qui degũt in terra, & fide robustis, modis omnibus prodesse studebo.

4 Qui multo labore & superstitione uictimas

da eorum retrò ce debant: non libabo ſanguinaria libami na eorũ, neq; adſu mam nomina eorũ in labia mea.

offerre conabuntur, illos mihi illarũ victimarum ſanguine adeo libare nõ iubebo, ut ne mẽtionẽ qdẽ unq̃ amplius eiuſmodi libaminũ fieri apud me uelim

5 *Dñs autem pars hæreditatis meæ et calix meus: tu ſuſtines meam ſortem.*

5 Dominus enim ipſe portio eſt & ueluti patrimonium populi qui partes ſequetur meas, & calicis mei particeps fiet: quare tu dñe tutaberis illos, qui ueluti ſorte obtigerunt mihi.

6 *Sors cecidit mihi in pulchra, & hæreditas mea placet mihi.*

6 Funes ceciderunt mihi in locis amœniſſimis, quibus aſſignata mihi eſt hæreditas tam ſpecioſa, quàm uel optare potuiſſem.

7 *Gratias ago Domino quòd me admonet: nam & nocte corrigit me cõſcientia mea.*

Laudabo ergo Dominũ, qui in omnibus à cõſilijs fuit mihi, qn & noctibus medijs cru diebant me renes, & immiſſæ mihi à domino diuinę cogitatiões.

8 *Suſpicio coram me Dñm iugiter, ad dexterã enĩ mihi adeſt ne mouear*

8 Oppoſui ueluti ſcopum ante oculos meos ſemper dominum, qui quia adeſt mihi ad latus dextrũ, nemo perdere poterit me.

9 *Hinc eſt ut gaudeat cor meum, ut exultet magnitudo mea, ut deniq; caro mea ſecurè qeſcat.*

9 Ob hanc ergo cauſam gaudio affectũ eſt cor meũ, & ſerio exultauit, quã tãto honore dignat⁹es, anima mea: corpus quidẽ meum in ſepulchro iacebit, ſed nihil dubitabo, quin excitaturus ſis illud.

10 *Non enim dereliquies animã meã ad inferos, nec dabis ut ſanctus & amatus tuus uideat corruptionem.*

10 Scio enim nõ relictu rum te animam meam apud inferos, neqꝫ permiſſurũ unquã, ut qui tam inſigniter illã tuã benignitatem expertus eſt, ullo modo corruptioni fiat obnoxius.

11 *Notã facies mihi ſemitam uitæ: exhilarabis me uultu tuo, lætitia in*

11 Sed uiã potius oſtendes, qua ad uitam peruenire licebit, & ad omnis generis gaudiorꝫ copiam ſummam, ad

dextera tua est in perpetuum.

PSAL. XVII.

1 *EXaudi Domine innocentiã meam: attende clamori meo, ausculta orationi meæ de labijs minimè dolosis prodeunti.*

2 *Iudicium meum à te prodeat: oculi tui contemplentur æquitatem.*

3 *Proba cor meũ, explora nocte, incende me, & nihil inuenies, statui eñ ne uerbo quidem transgredi.*

cõtemplationem uidelicet usq; tui, quæ quibuscunq; cõtingit gaudijs explebuntur nunquam finiendis.

XVII.

Exaudi dñe iustitiã tuam.

1 AVdi dñe iustã precationẽ, accommoda te ad audiẽdũ clamorẽ meũ, aures prębe precationi meæ, esi ẽm ex animo profecta, et ab omni fuco quàm alieniſſima.

2 Pronuncia tu in causa mea, expẽdant oculi tui, quæ recta sunt.

3 Pernouisti enim me, qui exploratum habes cor meum, scrutatus es enim illud nocte, quando maximè dediti cogitationibus esse hoies solẽt: examinasti & totum me, nec inueniſti id qđ animo cogitaui, discrepare ab ore meo.

4 *Ab operibus ho minum, & à per= uersorũ itineribus ego tempero, pro= pter uerbum labio rum tuorum.*

4 Odio eorũ quæ passim mala fiunt ab hominibus, præceptionũ tuarum memor operã dedi, ut essem à moribus sceleratorũ hominum q̃ alienissimus.

5 *Serua gressus me os, intra orbitas tu as ne intrã suersum abeãt uestigia mea.*

5 Quare iuua quæso conatus meos, & firma gressus meos in uijs illis, quibus itur ad te, ut non turbentur uestigia mea.

6 *Equidem clamo ad te ut sucurras ò Deus, præbe au= rem tuam mihi, & audi uerba mea.*

6 Imploraui auxilium tuũ, certus quòd exauditurus esses me omnipotẽs Deus, præbe ergo aurẽ tuã mihi, ut audias preces meas.

7 *Destina bonitatẽ tuã, tu qui dexte tera tua seruas ab insurgẽtibus, fidẽtes.*

7 Aufer misericordias tuas ò seruator fideliũ potius ab illis, qui sese erigunt aduersus maiestatem tuam.

8 Me autẽ custodi ea

8 *Custodi me sicut oculi pupilla custo*

ditur : ſub umbra alarum tuarũ abſconde me.

9 Ab impijs, qui me adfligũt, ab hoſtibus meis, qui animam meam circũuallant.

10 Qui opibus ſuis obruũt, & ore ſuo ſuperbè intonant.

11 Itinera noſtra obſident, & oculos ſuos ad terram uertunt.

12 Simules ſunt leoni prædæ auido, iuueni leoni qui ex occulto inſidiatur.

diligentia, qua cuſtodiri ſolet pupilla oculi, ſub umbra alarũ tuarũ abſconde me.

9 Et libera me à metu impiorum, qui ſubuertere ſtudent me, & hoſtium, qui ſupplantare conantur me.

10 Qui tam ſunt paſti bene, & obeſi, ut aruina obſtructa uideantur ora illorum, quare & cõtemptim & cũ faſtu de alijs loquentur.

11 Itinera noſtra iam nunc obſederũt, oculis ſuis ſtudioſè obſeruabunt, quo terræ loco expandere, & commodiſſime in noſtrã perniciem poſſint retia ſua.

12 Quiſq; illorũ ſimilis eſt leoni, qui maximo ſtudio inhiat prædæ, & catulo leonis, qui inſidiatur ex locis occultis prętereũti oviculæ.

13 *Surge Domine, occupa, & ſupinũ ſterne eũ, & redime gladio tuo animã meã ab impio.*

14 *Manu tua Domine à mortalibus, à mortalibus huius ſeculi, q in hac uita parte ſua fruũtur: tu enĩ de penu tuo imples uentrẽ eorũ, ut cũ filijs ſaturi fiant, déinde reliquias quoq; ĩfantibus ſuis mittant.*

15 *Ego autem cum innocentia comparebo coram te, & ſatiabor cùm adparebit gloria tua.*

13 Exurge domine, anteuerte illum, & proſterne illũ, animã autem meã libera ab impio, q gladius eſt tuus.

14 Et à uiris, q flagellum ſunt tuum Domine, à uiris, inquã, qui ſpem ſuam dum uiuũt ponũt in diuitijs, quorum uentres ſi impleueris delicijs, & abundare feceris eos liberis, qbus relinquãt moriẽtes diuitias ſuas, bene ſecũ actũ putabũt, æternitatis ſecuri.

15 Ego uerò iuſtitię ꝙꝫ diuitiarum ſtudioſior, illã comitẽ habens, uidebo placidiſsimũ uultũ tuũ, explebor gaudio cũ exurrexero, & apparueris ea mihi forma, q̃ ꝓpriè tua eſt.

PSAL. XVIII.

1 Diligã te Dñe robur meũ.

2 Domine tu es præruptũ meum, munimẽtum meũ, & refugiũ meum: Deus meus, & petra mea quo nitar: ſcutum meum, cornu ſalutis meæ, & aſylum meum.

3 Laudibus cũ cano Dñm, ab inimicis meis ſaluus fio.

4 Circundederant me funes mortis, torrentes Belial intumuerant cõtra me.

5 Laquei inferorũ circunuenerant me,

XVIII.

1 MEritò amabo te domine, cùm ſis fortitudo mea. Diligã te Domine.

2 Dñs inſtar rupis, & turris ſemp fuit mihi: ſeruator meus, dux meus, & fortitudo mea, quare ſpem oẽm meã collocabo ĩ eo, q̃ ꝓ clypeo fuit mihi, cornu ſalutis, & ipſiſsima mei ꝓtectio ſemp fuit ipſe.

3 Omni laude digniſſimum inuocabo dominum, & ab inimicis meis liber ero.

4 In præſentiſsimis periculis mortis conſtitutus erã, ueluti cinctus uinculis mortiferis, tortẽtes enim diaboli terrebant me.

5 Funes infernales circundederant me, irre-

mortis tẽdiculæ me anteuerterant.

titũ habuerant me retia mortifera.

6 *At ſic in angu=ſtia cõſtitutus inuocabã Dñm, & ad Deũ meum clamabã: exaudiuit ergò de tẽplo ſuo ſancto uocẽ meã, ut primũ clamor meꝰ ad aures eius ꝓuenit.*

6 Quotieſcunq; affligebar, inuocabã Dominũ, & ad Deũ meũ clamabã, qui & audiuit è regio ſuo palatio uocẽ meã: & clamor meus in cõſpectum illius peruenit, imò uſq; ad aures ipſius.

7 *Commouebatur ac tremebat tellus, fremebãt montium fundamẽta & concutiebantur: iraſcebatur enim ille.*

7 Cõmouebať & cõtremiſcebat terra, fundamenta montiũ concutiebanť quoties ipſe iraſcebatur eis.

8 *Aſcẽdebat fumus de nare eius, & de ore eius uorans ignis, ita ut de eo carbones incenderentur.*

8 Aſcendebat fumus ab ira ipſius, & ueluti ignis ab ore illius cuncta deuaſtans, carbones accendebantur ab ipſo.

9 *Flectebat cœlos ac descẽdebat: sub pedibus eius erat caligo.*

10 *Vehebatur autẽ sup Cherubim ac uolabat, uolabat super alis uentorũ.*

11 *Tenebras circũponebat sibi instar tabernaculi, in quibus lateret, aquas deniq; atras, et nubes imbrificas.*

12 *De fulgore conspectus eius nubes procedebant, grando & ignis radij.*

13 *Tum intonabat supernè Dominus, & excelsus uocẽ suã dabat: hîc grando*

9 Inclinauit cœlos, & descẽdit, & caligo erat sub pedibus eius.

10 Et uehebat ipso Cherub tãquã uolasset, uolasset inquã pẽnis, ipso uento celerioribus.

11 Fecit tenebras latibulũ suũ circũ se, in modum tugurij habebat obscurissimas aquas, & densissimas nubes.

12 Præ fulgore quo apparet iustis, densissimę illæ nubes abeunt ad hostes, unà cum grandine, & ueluti ignitis carbonibus cum grandine permixtis.

13 Excitabat & tonitru in cœlo Dominus, & altissimus dedit uocem suam, grandinem uidelicet ignitis car-

& ignis radij.

14 *Mittebat ac diſſi pabat ſpicula ſua, fulgura multipli= cabat ac diſijciebat ea.*

15 *Adperiebãtur fon tiũ uenæ, retegebã tur orbis fundamẽ ta obiurgatiõe tua dñe, reſpiratiõe ac ſtomacho iræ tuæ.*

16 *Manũ ergò mit tebat ex alto, & arripiebat me, atq; extrahebat de aq; uehementibus.*

17 *Eripiebat me de ui hoſtiũ meorũ, & de oſoribus meis, qui me ſuperauerant.*

bonibus permiſtam.

14 Et iaculabatur ſagittas ſuas, quibus diſſipabat eos: fulgura immittebat, quibus terrebat eos.

15 Et uidebantur profundiſsima aquarum receptacula, denudabantur fundamenta orbis experta iram tuam domine, & flatum uenti abs te irato immiſsi.

16 Demittebat è ſummo cœlo, qui me eriperet & extraheret ex illis malorum undis, in quibus uerſabar.

17 Quiq; liberaret ab inimico potente, & ab iis qui odio me perſequebantur, quamuis multò eſſent robuſtiores me.

18 *Qui me tempore aduersitatis occupauerant: Dominus autem ferebat auxilium mihi.*

19 *Et educebat me in latum, liberabat me, quoniam elegerat me.*

20 *Reddebat mihi Dominus iuxta innocẽtiam meã, & iuxta munditiã manuum mearum retribuebat mihi.*

21 *Obseruauerã enim uias Domini, neq; defeceram à Deo meo.*

22 *Ante oculos enim teneo cunctas leges eius, & mores eius nõ amando à me.*

18 Callidis suis cõsilijs circũuenire incautum conabãtur me tempore afflictionis meæ, sed Dominus tempestiuè adfuit mihi adiutor.

19 Et eduxit me ex angustijs ĩ locũ spatiosissimũ, quia amauit me.

20 Retribuit mihi dominus secundũ puritatem meã, secundũ puritatẽ manuum mearum rependit mihi.

21 Quia custodiui uias domini, nec eò peruenì, ut impiè de Domino sentiens deficerem à deo meo.

22 Quæ iustissimè mihi ab ipso prescripta fuerãt, uersabant assiduè

23 *Hinc est ut equidem integer sim erga ipsum, & me= ipsum custodiam à scelere.*

24 *Dominus autem reddat mihi iuxta innocentiã meam, & mundiciam manuum mearũ, pro sua liberalitate.*

25 *Erga sanctum sanctus es, & erga hominem integrũ integer.*

26 *Erga electum electus es, & erga peruersum peruersus.*

27 *Tu enim populum humilẽ saluas, &*

ob oculos meos, et mãdata illius nunquã repuli à me tanquam pa rere nolìem illis.

23 Certè simpliciter & purè uersabar coram illo, & sollicitè caui, ne impietate meà offenderem illum.

24 Quare & retribuit Dominus mihi pro iustitia mea, & pro puritate manuũ mearũ, quæ nota erat illi.

25 Cũ candido emm candidè geres te, & cũ probo uiro probissimè.

26 Viro gratioso gratiosissimum exhibebis te, econtrario uerò cũ improbo te geres, quẽadmodum illius meretur improbitas.

27 Tu enim populum humilem salute dona-

ſupercilium faſtuo ſorum humilias.

28 *Tu illuminas lucernam meã, Domine Deus meus, tu illuſtras tenebras meas.*

29 *Te duce, cuneos perrũpo, ĩ te Deo meo murũ trãſilio.*

30 *Dei uia immaculata eſt, Domini eloquium repurgatũ: ille ſcutum eſt omnium in ſe ſperantium.*

31 *Quis enim eſt Deus præter Dominũ? aut qs omnipotens præter Deũ noſtrũ?*

32 *Deus eſt qui me accingit fortitudine,*

bis, oculos uerò ſuperbos humiliabis.

28 Tu lucidam feciſti lucernam meam Domine, deus meus illuſtrauit, quæ obſcurata fuerant in me.

29 Quare adiuuãte te rumpam aciem quantumuis inſtructam, & auxilio Dei mei trãſiliam murum.

30 Ipſe Deus integerrimus eſt in oĩbus opibus ſuis, ſermo Dñi ab oĩ fuco alieniſsimus, inſtar clypei ipſe eſt oĩbus qui fidunt illi.

31 Quis enim Deus prę ter Dominum, & quis fortis præter Deũ noſtrum?

32 Ipſe eſt ille Deus, q cinxit me undiq ro-

& uiam meam integram ſeruat.

bore,& fecit ut incõtaminata eſſet uita mea.

33 *Qui meos, cerourum pedibus pares facit, & in editum conſtituit me.*

33 Ipſe fecit ut pedes mei non minus eſſent ueloces, quàm ſint ceruorũ, & quoties opus fuit,ueluti in editis locis, ubi tutò mihi eſſe licebat, collocauit me.

34 *Qui inſtruit manus meas ad pugnam, & brachia mea ut arcus æneos confringam.*

34 Docuit manus meas arma tractare, ſic ut frãgere potuerim brachijs meis arcum etiã ferreum.

35 *Tu protẽdis mihi ſalutarem clypeum tuum, dextera tua ſuſtẽtas me, et famuliaritate tua auges me.*

35 Dediſti mihi clypeũ, quo ſeruatus beneficio tuo ſum, dextera tua ſtabiliuit me, & benignitas tua potentem fecit me.

36 Aperuiſti mihi uiã, qua tutò gradi poſſem, quare nunquàm uacillauerunt pedes mei.

36 *Dilatas iter meum ſub me, ne labantur tali mei.*

37 *Perſequor hoſtes meos et aſſequor, neq; redeo donec toti conſumantur.*

38 *Cõcido eos quo minus reſurgere poßint, cadunt ſub pedes meos.*

39 *Tu accingis me fortitudine ad præ lium, & proſter= nis ſub me qui in me inſurgunt.*

40 *Tu præbes mi= hi iugulum hoſtiũ meorum, & inimi cos meos diſſipas.*

41 *Inuocant, ſed nemo exaudit, ad Do= minum quoq;, ſed non fert eis opem.*

37 Perſequar inimicos meos, donec comprehendero illos, nec reuertar, niſi deletis illis.

38 Sic uulnerabo eos, ut ſubſiſtere non poſſint, corruent ſubtus pedes meos.

39 Tu enim undique cinxiſti me robore, & gerendis bellis idoneũ feciſti me, proſternebas enim quotquot inſurgere conabantur aduerſum me.

40 Effeciſti ut inimici uerterint terga mihi, & odio habentes me ſubuerterint.

41 Clamabant, nec quiſquam liberabat eos, etiam ad Dominum, ſed non exaudiebat eos.

42 *Et cõminuo eos tanquam puluerem qui uento rapitur, & cõtemptos redo sicut lutum in plateis.*

43 *Tu eripis me de contentionibus populi, constituis me caput gentium: populi quos non noui, seruiunt mihi.*

44 *Ad primũ auditum auris obtemperant mihi, noti uerò deficiunt à me.*

45 *Notis pertæsum est, & declinant à consueta semita sua.*

46 *Viuat Dominus, & benedictus sit qui est petra mea, altus uehatur Deus*

42 Dispergebã eos nõ aliter quàm puluerem uentus solet, & tanq̃ lutũ platearum cõminuebam eos.

43 Liberabis me à rixis p iniurijs populi, cõstitues me caput gentiũ, populus quem nõ cognoui seruiet mihi.

44 Solo auditu obsequentes fiẽt mihi, desertores uerò mẽtientur mihi.

45 Desertores semper in metu erũt, & abdẽt sese in latibulis suis.

46 Viuit Dominus, & omni est laude maior, qui semper instar rupis fuit mihi, & exaltabitur Deus au-

qui eſt ſalus mea.

47 *Deus qui mihi ultionem ſumere donat, & ſubijcit mihi populos.*

48 *Eripit me ab hoſte, ſuperiorẽ facit me his q̃ inſurgunt in me, & de quouis malo liberat me.*

49 *Propterea canã te inter gentes Domine, & nomini tuo pſallam.*

50 *Qui regẽ tuum ſalute multa ditas, beneficijs proſequeris unctum tuum Dauid, & ſemen eius uſq; in perpetuum.*

tor ſalutis meæ.

47 Ipſe eſt Deus, qui poteſtatem tribuit mihi ulciſcendi me, & ſolis uerbis ſubiecit populos mihi.

48 Ipſe eſt, qui liberat me ab inimicis meis, et tu domine ſuperiorem me facies omnibus qui iſurgũt aduerſum me, & cõtra uirum iniquũ tutaberis me.

49 Quare gratias agam tibi pro gentibus quas ſubieciſti mihi dñe, & nomen tuũ cantabo.

50 Qui auges in immenſum ſalutifera dona regi tuo, & benignitatẽ tuam oſtendes Chriſto tuo Dauid, & ſemini eius perpetuò.

XIX.

PSAL. XIX.

Cœli enarrant gloriam dei.

1 OMnipotentiã Dei *narrant & exponunt, cum cœli ipsi, tum firmamentũ, opus manuum illius.*

2 *Dies quisq; idẽ prædicat, idem insinuant, ut sciatur, singulæ noctes.*

3 *Non est sermo, aut lingua, ubi non audiatur horum omnium uox.*

4 *In omnem terram exit oratio eorum, & uerba eorum ad terminos orbis.*

1 IPsi cœli cõmemorant gloriã Dei, & q̃ potente usus sit manu in cõdendis operibus suis, palàm facit tam uastus cœlorum ambitus.

2 Dies unus indicat subsecuturũ alterũ, & nox una docebit nos cognoscere aliã: perpetua enim uicissitudine mutuò succedunt.

3 Nullum est idioma, nec ulli sermones, quibus audita nõ sit uox illorꝝ: nullus est enim usq̃ populus tam Barbarus, ad quẽ horꝝ notitia non peruenerit.

4 Vniuersam terrã pua gata est doctrina eorꝝ, et usq̃ ad extremos orbis fines peuenerũt prædicationes illorꝝ: ipsi soli aptauit dñs habitaculum in eis, & imperium dedit in eos.

5 *Soli posuit in eis tabernaculũ, è quo uelut sponsus è thalamo suo procedit, & uelut gigas gestit ad percurrendum iter.*

5 Estq; persimilis sol ipse sponso, qui exurgens egreditur de thalamo suo, gestiens tanquam uir strenuus absoluere cursum suum.

6 *A termino cœlorum egreditur uno, & ad alterũ terminũ eorũ contendit, & nemo est qui se à calore eius abscondat.*

6 Ab altero cœlorum extremo cursum instituet, & longo tractu ad alterum usq; extremũ perueniet, nec quisquam expers erit caloris eius.

7 *Sic lex Domini perfecta est, restituit mentem: testimonium Domini uerax, sapientiam docens pueros.*

7 Lex Domini pura auocat à malo, pactũ Domini fidele sapientem facit eum, qui fuerat imperitus antea.

8 *Castigationes, siue mulctæ Domini*

8 Mandata Domini æqua exhilarant animum: præceptum Domini purum illuminat oculos.

æquè ſunt, cor ex-
hilarantes: præce-
ptũ dñi purũ eſt, et
oculos illuminat.

9 *Timor Dñi mũ-*
dus & firmus in
perpetuũ, iudicia
dñi ſimul æqua &
iuſta ſunt.

10 *Delicatiora quàm*
aurũ uel obrizum
immenſum, & dul-
ciora quàm aut mel
aut fauus.

11 *Quæ, qui ſeruus*
tuus eſt, cuſtodit, ĩ
illorũ enim obſeruãtia multa merces eſt.

12 *Quis aduertit animũ ad errores? ab*
his ergo quæ me latent abſolue me.

9 Reuerẽtia quæ debetur domino, quia munda eſt, perpetuò durabit: iudicia domini ipa ſunt ueritas, & modis omnibus æquiſsima.

10 Amabilia ſunt ipſa magis quàm aurum: etiam ſi puriſsimũ ſit et plurimũ, et ſuauiora ſunt melle & fauo melis dulciſsimo.

11 Certè ſeruus tuus docetur per ea, & quicunque ſecundum illa uixerit, mercedem aſſequetur magnificam.

12 Quæ errore cõmittimus tam ſunt multa, ut ne deprehẽdere quidem quiſq; poſsit omnia: quare ab eiuſmodi, quæ latẽter irrepũt, munda quæſo me.

13 *Tum ab his quo=*
que quæ p audaciã
admiſi, quo minus
me ſibi ſubigãt: ſic
enim purgabor et
abſoluar ab ingẽti
tranſgreſſione.

14 *Placeant oro uer*
ba oris mei, & me
ditatio cordis mei
tibi ô Domine pe=
tra mea, & redem
ptor meus.

13 Præcipue autem à ſuperbia & faſtu auoca me, ne dominentur in me, quod ſi feceris, mundus ero, & à ſcelere alienus.

14 Sint quæſo grata tibi uerba hæc oris mei, & gratus ſit animi mei affectus in te domine, qui Deus es meus, & redemptor meus.

PSAL. XX.

XX. Exaudiat te dominus.

1 EXaudiet te dominus tẽpore tribulationis: ſuppetias feret tibi maieſtas Dei Iacob.

2 Immittet robur tibi è loco ſancto, & ex Sion ſtabiliet te.

1 *EXaudiet te Dominus in articulo*
anguſtiæ: proteget te maieſtas Dei
Iaacob.

2 *Mittet tibi auxilium de ſancto, & de*
Zion tuebitur te.

3 *Memor erit oĩs sacrificij tui, & holocaustũ tuũ pinguẽ perlitabit.* סלה

3 In memoria habebit quæcunq; obtulisti unquam illi sacrificia, & oblationes tuas qualescunq; pro pinguissimis habebit. Pro cul dubio.

4 *Dabit tibi iuxta cor tuũ, & omne consiliũ tuum perficiet.*

4 Dabit tibi quicquid desiderabit cor tuum, omnia consilia tua cõplebit.

5 *Exultabimus super salute tua, & maiestati Dei nostri magnificè gratulabimur: perficiet enim Dñs oẽs petitiones tuas.*

5 Exultabimus ob salutẽ quã attulisti nobis certè oĩpotẽtia dei nostri magni erimus: dabit dñs tibi quicũq; collueris illũ, quantũ desiderare poteris ab eo.

6 *Nunc scio quòd saluum faciet Dominus unctũ suum: dominus opem feret ei de cœlo suo sancto, uirtute salutaris dexteræ suæ.*

6 Nunc experientia didici, quòd seruauerit dominus Christũ suũ, quodq; exaudierit illũ è cœlo, quod sanctissima maiestas illius inha

7 *Alij curribus, alij equis fidũt: nos aũt noĩs Dñi Dei nostri recordabimur.*

8 *Isti supini cadẽt, nos autẽ surgemus & erecti stabimus.*

9 *Serua Dñe, fer nobis auxilium ô rex quũ inuocabimus.*

PSAL. XXI.

1 *DOmine in fortitudine tua rex ut lætatur? & ĩ salute tua ut exultat præter modũ?*

2 *Desideriũ cordis dedisti ei, & petita labiorum eius non*

bitat, & salutiferis omnipotentiæ suæ uiribus succurrerit illi.

7 Quidam se multitudine curruũ superaturos sperant, alij multitudine equorum: nos uerò freti auxilio Dei nostri, magna designabimus & memorabilia.

8 Illi uiribus destituti sunt, & corruerũt: nos uerò perstitimus, & cõfortati sumus.

9 Dominus seruabit ipsum regem: & nos quoq; exaudiet quotiescunq; implorauerimus auxilium illius.

XXI.

1 DOmine, ppter robur immissum gaudet rex: & quia tu autor illi uictoriæ fuisti, exultat serio. Domine in uirtute tua lætabitur rex

2 Effecisti illũ uoci cõpotem: & quicquid te

negauisti. סלה

3 Nam bonorũ liberalitate etiã præuertisti eum, & capiti eius auream coronam imposuisti.

4 Vitam petijt à te, & dedisti ei longæuam ætatem, in sempiternũ & ultra.

5 Immẽsa est gloria eius, sed ꝑ tuã opitulationẽ, honorẽ & splendorẽ posuisti super eũ.

6 Sed & perpetua felicitate donabis eum, lætificabis eum lætitia uultus tui.

7 Rex enim sperat in Dominum, & in

rogauit, non illi negasti. Ita res habet.

3 Vltro anteuertisti illum muneribus optimis: imposuisti capiti illius coronam ex auro purissimo.

4 Vitam petijt abs te, quã & dedisti illi, nullo unquam tempore finiendam.

5 Summum, beneficio tuo assecutus est bonũ gloria & honore cumulatissimũ reddidisti eũ.

6 Efficies ne munificentiæ tuæ expers fiat unquam, gaudio explebis eum ubi gratiosissimo uultu tuo exhilaraueris eum.

7 Ipse enim rex omnem spem suam collocat in te, quare beni-

altissimi bonitatẽ, hinc fit ut labi non possit.

8 *Sentiant manum tuam omnes hostes tui, experiantur dexteram tuam inimici tui.*

9 *Incende eos uelut clibanũ in tempore indignationis tuæ: domine in ira tua deglutiat ac deuoret eos ignis.*

10 *Germen eorum de terra perde, & semen eorum ex hominum numero.*

11 *Quoniam moliuntur aduersum te malum, cogitant facinus quod non possunt*

gnitas tua, ô altissime, nunquam interire sinet illum.

8 Assequetur manus tua, ô rex, uniuersos inimicos tuos, & dextera tua assequetur eos, qui odio persequuntur te.

9 Aestuare facies eos tanquam furnũ incensum, quo tempore iratum te illis ostendens Domine, ira tua dissipabis eos, & uorabit eos ignis.

10 Fructum omnem eorum sic è terra euelles, ut nihil remaneat seminis eorum inter homines.

11 Conati sunt enim crimen tibi impingere, idque magno stu-

12 *Sed tu in fugam conuertes eos, & neruo tuo ī uultus eorum collimabis.*

13 *Euehere Domine cum fortitudine tua, ut canamus & celebremus potentiam tuam.*

dio, sed perficere non potuerunt.

12 Quare sepones eos ab alijs, & facies eorū tanquā scopum sagittis tuis assiduè petes.

13 Ostende Domine quantus sis, & uiribus quantum ualeas, ut occasionem habeamus cantandi, & psalmis celebrandi omnipotē tiam tuam.

PSAL. XXII.

XXII.

1 Deus deus meus respice in me quare me dereliquisti?

1 *DEus meus de us meus, cur me dereliqsti? alie= na sūt à salute uerba eiulatus mei.*

1 DEus meus, Deus meus, cur de seruisti me? uideor nō impetraturus, quamuis id magnis agam clamoribus, liberationem.

2 *Inuoco tota die ô Deus meus, ue= runtamen non ex= audis, quin & tota nocte non taceo.*

2 Mi Deus clamabo per diem, sed non respondebis, & per noctem, absq; ulla intermissione.

3 *Tu uerò qui in ſancto habitas, ô gloria Iſraël,*

4 *Spes patrum noſtrorum fuiſti: in te ſperabant, & liberabas eos.*

5 *Ad te clamabant & eripiebãtur, in te fidebant, & nõ confundebantur.*

6 *Ego autem uermis factus & non amplius homo sũ, fabula hominũ, & contumelia uulgi.*

7 *Omnes qui me uident contemnunt, retorquent labia,*

3 Interim tu ô ſanctiſſime, ueluti ſecurus horum quæ patior, deſidere uideris, qui ſuccurriſti toties, & materia fuiſti carminum ipſi Iſraeli, quibus gratias tibi pro beneficijs agebant.

4 Spem ſuam ponere in te ſolebant patres noſtri, & quoties id faciebant, tu liberabas eos.

5 Quoties ad te clamauerũt liberati ſunt, quoties ſeſe tibi crediderũt, pudore nõ ſunt ſuffuſi.

6 Ego uerò uermis eſſe uideor magis quã uir, ſterquilinium Adæ, & infimæ plebis fex.

7 Quotquot uidebant me ſubſannabãt me, conuitiabantur, et moto capite irridentes

& capite nutant, dicentes:

8 *Dominum ſuſpexit, is redimat eũ, liberet eum, ſi quidem amat eum.*

9 *Tu uerò excepiſti me ab utero prodeuntem, & ſpes fuiſti mihi ad ubera matris meæ.*

10 *In te coniectus ſum à partu, tu iã inde à materno utero Deus meus es.*

11 *Ne ergo abeas à me dum anguſtia appropinquat: neminem enim habeo qui opem ferat.*

12 *Circundant me tauri multi, tauri pin*

inſultabant mihi.

8 Gloriari ſolet hic, inquiens, charum ſe eſſe Domino: liberet ergò nunc eum, ſi tãtopere amat eum.

9 Te procurante prodij ex utero, & bene ſperare iuſsiſti me, quũ adhuc ſugerem ubera matris meæ.

10 Opa tua eiectus ſum è uulua, & curę tuæ relictus, quũ eſſem adhuc in utero matris meæ, deus eras mihi tu.

11 Ne procul igitur abſceſſeris à me, quia periculum præſentiſsimũ eſt, nec quenquam uideo qui auxilio futurus ſit.

12 Cinxerunt me tauri

gues cingunt me.

13 *Hiant ſup me ore ſuo, ſicut leo diſcerpens & rugiens.*

14 *Ego uerò ſicut aqua effuſus ſum, diſſociantur oſſa mea, cor meum in medio uentre meo ſimile eſt liquenti ceræ.*

15 *Exaruit inſtar teſtæ robur meũ, lingua mea faucibus adhæreſcit, & ad mortuorum pulue rem redegiſti me.*

multi, fortes & uelut ſaginati in paſcuis Basan circũdederunt me.

13 Aperuerunt aduerſum me os ſuum: non aliter quàm leo inhiãs prædæ & præ fame rugiens.

14 Tanquam aqua fluidus factus ſum, & ſoluta ſunt omnia mẽbra mea, cor meum ueluti cęra diffluxit ĩtra pręcordia mea.

15 Exaruit tanquã teſta omne robur meũ, & lingua mea agglutinata eſt palato meo: & tandẽ in puluere, quẽadmodum mortui ſolent, ſepelies me.

16 Circũdederunt nãq; me canes, conſpirauerunt aduerſum me peſſimi quique, foderunt

16 *Sed et canes circũdant me, cõciliũ peßimorum frangit manus, & pedes meos*

instar leonis.

17 *Omnia ossa mea dinumerantem me inspiciunt & contemplantur.*

18 *Diuidunt inter se uestem meã, & super indumentũ meum sortem iaciunt.*

19 *Tu ergo dñe ne moreris, tu robur meum ad auxiliandum mihi festina.*

20 *Libera à gladio animã meã, & unicã meã à canibus.*

21 *Salua me de rictu leonis, & de cornibus unicornium exaudi me.*

manus meas & pedes meos.

17 Tractatus sum ab eis tam inhumaniter, ut numerare potuerim facilè omnia ossa mea: ipsi adhuc post omnẽ cruciatum torue aspiciebant & contemplabantur me.

18 Partiebantur uestes meas, & de tunica mea sortiebantur.

19 Quare tu quæso domine ne longè abscesseris hinc: quin potius, quũ sis fortitudo mea, ferre mihi suppetias festina.

20 Eripe à gladio animam meam, & à uiolentia canis unicã meã omni humano auxilio destitutam.

21 Salua me ab ore leonis: & è cornibus unicornium eripe me.

22 *Et memorabo maiestatẽ tuam fratribus meis, in ipsa ecclesia collaudabo te.*

23 *Qui timetis dñm laudate illum: tu omne semen Iaacob magnifica eũ, reuerêre ipsum omne semen Israël.*

24 *Non enim spernit aut auersatur humilitatem adflicti, neque occultat uultum suũ ab eo: sed dum clamat ad eum, exaudit.*

25 *De te laudem prædicabo coram tota ecclesia, & uota mea coram timentibus*

22 Cõmemorabo maiestatem nominis tui fratribus meis, in frequentissima populi turba laudes tuas prędicabo.

23 Quotquot estis cultores domini, laudate eũ: uniuersi posteri Iacob magnificite eũ, & reuerenter colite illũ omes posteri Israelis.

24 Quia non despexit, neq; uilipendit ob miseriam pauperẽ, neq; auertit contemptim faciem suam ab eo: quin potius quum pauper clamaret ad illum, diligenter auscultauit.

25 Te laudabo carminibus meis publicè in frequentia populi, & quæ uoui persoluã ui-

te perſoluam.

26 *Comedent humiles & ſaturabũtur, laudabunt Dominum & inquirent eum: uiuat anima eorum in perpetuum.*

27 *Cõuertentur ad Dominum, ac celebrabunt omnes termini terræ, & adorabunt coram eo uniuerſæ cognationes gentium.*

28 *Regnum enim gentium Domini erit, & imperabit eis.*

29 *Comedẽt & diuites omnes terræ, atq; adorabunt, genua coram eo flectent,*

dentibus illis qui reuerentur te.

26 Comedent pauperes & ſaturabuntur, laudabunt dñm quicũq; ſtudent placere illi, uiuent corda ueſtra quotquot eſtis tales perpetuò.

27 Cõſiderabunt hæc, & conuertentur ad dominum cuncti fines terræ, & ſupplices fient tibi Domine uniuerſæ nationes gentium.

28 Dñi enim eſt poteſtas regia, & imperium habet etiam in gentes.

29 Comederunt, & quũ guſtaſſent ſpiritalia domini dona, ſupplices facti ſunt potentiſſimi quiq; eorum qui terrã inhabitant, & in uenerationem illius genua

omnesq; ad puluerem deſcẽdent, aut non uiuet anima eorum.

30 *Hoc ſemen ſeruiet ei, & laudem Domino canet in ſempiternum.*

31 *Venient & narrabunt iuſtitiam eius, naſcituræ genti quam Dominus creabit.*

flectent, etiam mortui omnes in terra ſepulti, quia propriam uitam non eſt dedignatus impendere pro illis.

30 Poſteri noſtri colẽt eum, ſcribentur hæc de domino, ut poſteri intelligant.

31 Vt & illi ueniant, & annuncient populo qui ab ipſis naſcetur, quòd hæc fecerit tam ſtupenda dominus.

PSAL. XXIII.

1 *DOminus paſcit me, hinc eſt ut nullius egeã.*

2 *In ſpecioſa paſcua collo cat me, & ad tranquillas aquas ducit.*

XXIII.

1 DOminus paſcet me, quare nullius egere potero. Dñs regit me, & nihil.

2 In paſcuis amœniſſimis recubare faciet me, et iuxta aquas leniter fluentes enutriet me.

3 *Animam meã re-*
ficit, dirigit me in
itinere iustitiæ pro-
pter nomen suum.

3 Animum reddet mi-
hi, exercebit nanq; me
in uijs iustitiæ, quo-
niam ita placitum est
illi.

4 *Nam & si aber-*
rauero ad uallẽ um-
bræ mortalis, mali
nihil metuo, q; tu
mecum es, deinde
uirga tua & pedũ
tuum solantur me.

4 Etiam si eundum mi-
hi sit per uallem tam
opacam, ut umbra il-
lius undiq; mortẽ mi-
nitetur, nihil metuam:
si quidẽ tu ades mihi:
uirga enim tua & pe-
dum pastorale tuum à
metu liberabunt me.

5 *Adornas mihi*
mensam, in conspe-
ctu aduersariorum
meorum, unguẽto
imbuis caput me-
um, & calicem meum imples.

5 Instrues in cõspectu
meo mẽsam è regione
persecutorũ meorum,
ut uideant & doleant,
unxisti unguento ca-
put meum, & poculũ
meum ad summũ usq;
impleuisti.

6 Certò certius beni-
gnitas tua, & miseri-

6 *Prosequitur igitur me bonitas & be-*
nignitas tua per omnem uitam, ut habi-

tem domi tuæ in perpetuum.

PSAL. XXIIII.

1 *Domini est terra, et quidqd in ea est, orbis, & habitatores eius.*

2 *Ille enim super mare fundauit eã, & super flumina constituit eam.*

3 *Quis ergo ascendat in montẽ Dñi? aut qs permaneat in loco eius sancto?*

4 *Qui innoxius est manibus, & mundo corde: qui non eleuat mentẽ suam*

cordia comitabuntur me per omnem uitam meam: quare tandem inhabitabo domũ domini diebus nunquam finiendis.

XXIIII.

1 A Domino est terra, & illa rerum omnium copia qua terra plena est, orbis inquam terrarum ab eo est, & quicquid usquam hominum orbem inhabitat. Dñi est terra, & plenitud.

2 Ipse enim supra maria firmissime stabilitã extare fecit eam, & fluminibus elegantissimè distinxit eam.

3 Quis ascẽdet in montem domini, & cui permanere cõtinget in loco illo, quem tam augustum inhabitat sanctitas illius?

4 Qui puris est mani-

ad uanas ſpes, nec dolosè iurat.

5 *Hic auferet liberalitatem à Dño, & iuſtitiam à Deo ſaluatore ſuo.*

6 *Hæc eſt generatio adquirentium eũ: Iaacob eſt qui inuenit uultũ tuum.* סלה

7 *Reſerate ò principes portas ueſtras, & adperiantur portæ ſempiternæ, ut introëat rex magnus.*

bus, & candido pectore, qui non iurauit, ſine cauſa per animã meã, inquit Dominus, neq; fallere quenquam periurio tentauit.

5 Qui accipiet benedictionem ab ipſo domino: & iuſtitiam à deo autore ſalutis ipſius.

6 Hoc eſt genus illud hominum, qui quærũt illum, & participes fieri cupiunt boni tibi à Deo promiſſi ò Iacob. Ita res habet.

7 Leuate uos portæ capita ueſtra, & tollamini ianuæ, quæ ab æterno fuiſtis clauſę: ingreſſurus eſt enim per uos inclytus ille rex.

8 Quiſnam eſt rex ille inclytus? Dominus fortis, & potẽs, Dominus ualens in prælio.

8 *Quis eſt rex iſte magnus? Dñs fortis & potens, Dominus robuſtus bellator.*

9 Reſerate ò principes portas ueſtras, & adperiantur portæ ſempiternæ, ut introëat rex magnus.

10 Quis eſt rex iſte magnus? Dñs exercituum eſt, rex ille magnus. סלה

9 Auferte uos portæ uectes ueſtros, ut pateant ianuæ ab æterno clauſæ: ingreſſurus eſt enim per uos rex ille inclytus.

10 Quis hic eſt inclytus ille rex? Dominus imperator cœleſtium exercituum, ille hic rex eſt ſumma maieſtate conſpicuus. Ita res habet.

PSAL. XXV.

1 AD te ò Domine mentẽ meam eleuo.

2 In te ò deus meus confido, nõ erubeſcam obſecro, neq; inſultent mihi hoſtes mei.

3 Omnes enim qui in te fidũt nõ pude-

XXV.

1 AD te Domine animam meam erigam. Ad te domine leuaui animam.

2 Mi deus totum me tibi concredidi, quare nunquã pudeſiam ſpe mea fruſtratus, nec cauſam exultãdi habebũt hoſtes mei, tanquã uictus fuerim ab eis.

3 Quotquot enim expectant auxilium abs te,

fiunt, ſed pude=
fiunt uani præuari
catores.

4 *Vias tuas Dñe*
oſtẽde mihi, et ſemi
tas tuas doce me.

5 *Induc & doce*
me ueritatẽ tuam,
quoniã tu es Deus
& ſalus mea, in te
ſpero omni tpe.

6 *Memor ſis miſe*
ricordiæ & boni=
tatis tuæ, quibus ab
æterno úteris.

7 *At ſcelerum ac*
delictorum iuuen=
tutis meæ ne ſis me
mor, ſed pro tua

non deſtituẽtur expe-
ctatione ſua: fruſtrabũ
tur autem ſpe ſua ſcele
rati, qui ſine cauſa ꝑſe
quuntur me.

4 Vias quibus itur ad
te fac noſcã, & ſemi-
tas tuas doce me.

5 Guberna me bona
fide, qua facere ſoles
omnia, & doce me: tu
es enim ille Deus, qui
ſalutis autor eſſe ſoles
mihi, quare nihil deſpe
rans multo tẽpore ex-
pectaui, ut & nunc mi
hi ſuccurras tu.

6 Reuoca in memo-
riam domine clemen-
tiam & benignitatem
tuam: quibus ſeculis
ſupioribus tã liberali-
ter uſus es erga tuos.

7 Peccatorum quæ
deſignaui adoleſcens
& delictorũ quæ ſub-
ſecuta ſunt, ne memor
eſſe uelis, ſed pro tua

benignitate memẽ=
to mei, & pro bo=
nitate tua Domine.

clemẽtia tracta me tu, qui natura benignus es domine.

8 *Bonus & æquus est Dominus, ideo reducit peccatores in uiam.*

8 Benignus & integer est dominus, quare non dedignabit docere uel ipsos peccatores, quo pacto uiuere illos hic oporteat.

9 *Ducit humiles quomodo oportet cũ iudicio, & ad=flictos docet uiam suam.*

9 Docebit optima ratione, quo pacto uiuere molestos uelit, & docebit quæ per illos fieri cupiat.

10 *Omnes uiæ Domini sunt gratia et fides, his qui ser=uant testamentum & fœdus eius.*

10 Quæcunq; facit dominus, misericordiæ & fidei esse plenissima cõstat ijs, qui recipiũt pactũ & admonitiones illius.

11 *Propter nomen tuum Dñe propicius sis peccato meo, Dñe, quia magnũ est.*

11 Propter temetipsum domine remitte precor iniquitatem meam, quanuis plurimam.

12 *Quisquis Dominum timet, eum dirigit in uia quæ sibi est grata.*

13 *Anima eius bonis fruitur, & posteritas eius terrã possidebit.*

14 *Dominus docet secretum ac fœdus suum eos qui se timent.*

15 *Oculi mei perpetuò ad Dominum intenti sunt, ille enim explicat è reti pedes meos.*

16 *Conuertere ad me Dñe & miserere mei, quoniã desolatus & adflictus sum.*

12 Quàm est felix ille uir qui reuereꝰ dñm, docebit quo pacto illũ uiuere oporteat, ut charus fiat Deo.

13 Anima illius felicissimè in bonis uersabitur, & semen illius ueluti hæreditario iure possidebit terram.

14 Secretorũ suorum participes faciet dominus eos, qui reuerenter colunt illum, & iuxta pactum quod iniꝭt cum eis, diligẽter ipse docebit eos.

15 Oculi mei assiduè obseruant Deum, ut ipse liberet à laqueis & periculis, in quibus uersor, pedes meos.

16 Respice clementer me, & misericors sis erga me: qa ab omnibus

17 *Angustiæ cordis mei crescunt: educ ergò me de necessitatibus meis.*

18 *Cõtemplare adflictionem meã, & laborem meum, et aufer omne peccatum meum.*

19 *Cõsidera hostes meos, quia multi sunt, et scelerato o dio pseqũũtur me.*

20 *Custodi animã meã, et libera me: ne quæso pudefiã, quoniã ĩ te spero.*

21 *Integritas & æquitas seruent me, quoniam in te spero.*

desertus & paup sum ego.

17 Afflictiones cordis mei latè sparserũt sese, ex angustijs qbus undique coarctor, educ quæso me.

18 Considera paupertatem & afflictionem meam, ut auferas à me uniuersa peccata mea.

19 Cõsidera hostes meos quàm sint multi, & quam capitali odio psequantur me.

20 Custos sis animæ meæ, & libera me, ne pudefiã ego, qui spem meam omnem collocaui in te.

21 Innocẽtiæ & æquitatis studia seruẽt me: sollicitè enim expecto aduentum tuum.

22 Redime Deus Iſraĕlem de omnibus anguſtijs eius.

22 Libera deus Iſraël ex omnibus afflictionibus ſuis.

PSALMVS XXVI.

1 Iudica me Dñe, quoniã innocẽter ambulo: in te Domine ſpero, neq; uacillo.

1 IVdex eſto dñe in cauſa mea, ut palàm fiat q̃ ſimpliciter fecerim quæ feci, quamq̃ hoc uerè crediderim, te nunq̃ permiſſurũ ut caderem.

2 Proba me Domine, & explora: excoque renes meos & cor meum.

2 Scrutare omnia mea domine, & experire quí ſim, igne explora renes meos, & ipſum cor meum.

3 Quia bonitatẽ tuam ante oculos meos ſeruo, & in ueritate tua ambulo.

3 Inuenies memorem me beneficiorum tuorum fuiſſe ſemper: exercui enim me diligenter in fide, quam concepi de te.

4 Non habito cũ hominibus uanis, & ad ſocordes non ingredior.

4 Non habui familiaritatem cum homi-

5 *Odi cœtũ malignorum, & inter impios non ſedeo.*

6 *Abluo cũ innocẽtia manus meas, ſic accedo ad arã tuam Domine.*

7 *Vt uoce prædicem laudem tuam, & exponã omnia mirabilia tua.*

8 *Diligo Domine habitaculum ædis tuæ, & locum ubi manet gloria tua.*

9 *Ne iungas cum peccatoribus animam meam, neque uitam meã cum ſanguinibus uanis: nec cũ ſubdolis conſuetudinẽ habebo.*

5 Odio habui cõuenticula prauorũ: & impios qui nulla certa lege uiuunt, auerſatus ſum ſemper.

6 Lauabo donec puræ fiant manus meæ: & ſic tandẽ amplectar altare tuum Domine.

7 Clara uoce tibi omnia mea accepta referam: & commemorabo q̃ multis modis miraculoſè adfueris mihi.

8 Domine optaui uehementer, ut mihi contingat habitare in domo tua, & in loco quẽ tua maieſtas peculiariter inhabitat.

9 Quare non perdes cum peccatoribus animam meam, nec cum uiris ſanguinarijs ui-

guinarijs.

10 *Quorum in manibus ſcelus inuenitur: dextera eorum plena eſt muneribus.*

11 *Ego uerò innocenter ambulo: redime me, & miſerere mei.*

12 *Pes meus in recto conſtat. In cœtibus laudabo Dominum.*

PSAL. XXVII.

1 *Dñs illuminatio mea.* *DOminus lux & ſalus mea ĕ, à quo metuã? Dñs robur uitæ meæ eſt, à quo nã trepidem?*

2 *Dum prodeũt aduerſum me maligni,*

tam meam.

10 Quorũ opera ſunt ſtudio ſcelerata, quorum & dextera plena eſt muneribus.

11 Interim ego in ſimplicitate mea, ſicut huc uſq; perſiſtam: tu libera me à malo, & clementer tracta me.

12 Pes meus non aberrauit à recto, quare palàm in frequentia populi laudes dñi prædicabo.

XXVII.

1 DOminus lux mea, & ſalus mea, à quo mihi timebo? dominus eſt robur uitæ meæ, à quo metuam?

2 Quum educerẽt copias ſuas aduerſum

inimici, & hostes mei ut me totũ deuorent, corruunt & concidunt.

me homines scelerati, ut funditus perderent me inimici mei capitales, in ipso conatu inferiores facti, corruerunt.

3 *Dum castra figuntur cõtra me, nõ timeo: dum incitatur aduersum me prælium, tũc maximè securus sum.*

3 Si instruatur aduersus unũ me iustus exercitus, nihil metuet animus meus: & si cõmittatur mecum prælium, in ipsa pugna firmissimè credam auxilio futurum te mihi.

4 *Vnũ enim ambio apud Dominũ, unũ quæro, ut habitem domi Domini in perpetuũ, ut uideam decorem Domini, & admirer templum eius.*

4 Vnum quiddam oraui dominum, quod & pergam indesinenter petere, liberam in domo domini ab omni sollicitudine uitã, ut coràm uidere possim quantum sit amœnitatis apud dñm: & scrutari q̃ sint in regia illius uaria, & admiratione dignissima.

5 *Quoniã abscon*

5 Absconderet enim tum me in taberna-

dit me in periculoſo tempore, abſtruſit me in intima tabernaculi ſui, et in petrã eleuauit me.

culo ſuo, nec ſineret unquã ſentire me incommodi quicquam: occultaret me in penetralibus domus ſuæ, & ueluti ſuper petrã hoſtibus meis inacceſſam, collocaret me.

6 Poſtremò autẽ exaltauit caput meum ſuper hoſtes meos, qui me circundederant, idcirco ſacrifico in tabernaculo eius ſacrificiũ gratiarumactionis, cano & pſallo Domino.

6 Sed & nunc ſcio ſuperaturum me eius beneficio inimicos meos uniuerſos, quamuis undique oppugner ab illis: quare & immolabo in tabernaculo illius hoſtias, in ſignum ingentis lætitiæ cantabo, & cõſcribam Pſalmos in laudem domini.

7 Exaudi Domine uocem meã qua te inuoco, miſerere mei, & auxiliare mihi.

7 Audi domine uocẽ meam quum clamauero, & miſericorditer tracta me, & reſponde uotis meis.

8 *Tibi confitetur cor meum, requirit te uultus meus, faciem tuam Domine desidero.*

9 *Ne abscõdas faciem tuã à me, ne auerseris per iram seruum tuũ: robur meũ tu es, ne deseras me, neq; derelinquas me ô Deus saluator meus.*

10 *Pater enim meus & mater mea deseruerunt me, Dominus autem suscipiet me.*

11 *Doce me Domine uiam tuam, &*

8 Hortatus ex animo sum expertus benignitatem tuam, alios, ut studeãt comparare fauorem tuum sibi, ego certè, faciant quod uolent illi, ut placido ſis erga me uultu tuo domine, sedulò conabor.

9 Tu uerò noli abscondere à me uultum tuum, neque auerseris tanquam iratus seruũ tuum, qui toties auxilio fuisti mihi, ne negli ge nunc me, neq; desere Deus autor salutis meæ.

10 Quum pater meus, et mater mea reliquissent me mihi, adiunxit me sibi dominus, & curam suscepit mei.

11 Ostende mihi domine uiam qua itur ad te, & porrecta manu, quẽadmodũ par-

duc me in semitã re cta propter eos q̃ mihi insidiantur.

uulo mater solet, duc me per semitã rectam, ne hostes mei uiam intercipiant mihi.

12 *Ne tradas me Dñe desiderio hostiũ meorũ, quoniã insurrexerũt in me testes periuri, & scelus cogitatur.*

12 Ne permittas me premi tyrannide hostium meorum, quorum opera factum est, ut insurrexerint aduersum me testes iniqui, & is qui falsò scelus cõmentus est, quod impingat mihi.

13 *At hoc me solatur, certus sum me uisurum esse bona Domini in terra uiuentium.*

13 Eò res perducta fuit, ut nisi firmissimè credidissem & ueluti persuasum habuissem uisurum aliquando me insignem domini benignitatẽ in terra quã uiuunt, qui nunquam sunt morituri: tunc animum desponderam.

14 *Spera igitur in Dominum quisquis es, ille confortabit & cõfirmabit cor tuũ, tu modo spe=*

14 Quare patiẽter expecta, quisquis sapis, auxilium domini, sis animo infracto, nec dubita quin ipse con-

ra in dominum.

PSALMVS

XXVIII.

1 *AD te ò Domine petra mea clamo, ne auerseris me quæso, aut dissimules, quo par fiã his qui in foueã descendunt.*

2 *Exaudi uocẽ supplicis qui ad te clamo, qui manus meas ad adytum tuũ sanctum attollo.*

3 *Ne quæso me inter impios reputes aut inter facinorosos, qui cum proximis*

fortaturus sit cor tuũ: & quicquid acciderit tibi, feras patienter, & totus pendeas à Domino.

XXVIII.

1 TVum Domine auxiliũ implorabo, qui instar rupis hostibus meis inaccessæ olim esse soles mihi, ne obsurdescas quæso ad preces meas: ne si fortè non responderis uotis meis, ego fiã similis ijs, qui pergunt ad sepulchra. Ad te domine clamabo.

2 Audi uocem precationis meæ: clamabo enim ad te, & sustollã in altum manus meas uersus cœlum, in quo ueluti in templo sanctissimo maiestas tua peculiari quodam modo habitat.

3 Ne me unũ è numero impiorũ & flagitio-

mis ſuis amicè qui=
dem loquũtur, ſed
malum meditantur
in cordibus ſuis.

ſorum fieri ſinas, qui uerbis apud ſocios amicitiam ſimulant, & uenenum peſtilens in pectore geſtant.

4 *Da eis pro faci=*
nore & malitia co
gitationũ eorum,
pro opere manuũ
eorum da illis: red=
de eis digna ſe.

4 Retribue illis ſecundum illorũ demerita, & ſecundum malitiam ſceleratarum cogitationum, quibus alios ſupplantare ſtudent: ſecundum opus manuum illorum redde illis, perſolue illis quod ſuis ſceleribus merentur.

5 *Vt nõ aduertunt*
animũ ad opera do
mini, neq; ad factu
rã manuũ eius, ita
deſtruat eos ut nul
latenus conſtent.

5 Et quia non conabuntur cognoſcere dominum per ea quæ facta ſunt ab illo, nec per mirabile hoc creationis opus, in quo tam manifeſtè relucet omnipotentia manus illius, ipſe deſtruet funditus eos à nullo unquam reſtituendos.

6 *Gratias ago do*
mino, quoniam ex=
audiuit uocem ſup=

6 Dignus eſt qui perpetuò laudetur à me

plicis.

7 Dñs fortitudo mea & ſcutũ meũ, eo fidit cor meũ, ab eo ſenſi opem, hinc geſtit cor meum, & carmẽ meũ ipſum celebrat.

8 Dominus robur noſtrum eſt, ſalutare robur Chriſti ſui eſt.

9 Salua igitur populũ tuũ, & bonitate proſequere hæreditatẽ tuã: paſce & fer eos uſq; in ſempiternum.

dominus: audiuit enim uocem precationum mearum.

7 Dominus fortitudo eſt mea, & protectio mea, cor meum per omnia credidit illi: quare & fortis factus ſum, & præ gaudio ſubſilijt cor meum, & carminibus meis teſtabor, quãtum acceperim beneficij ab illo.

8 Dominus uires ſuppeditat ſuis: & præcipua pars uictoriarum Chriſti ſui ipſe ſemper fuit.

9 Tutare domine populum tuum, & auge donis tuis, quos ueluti hęreditario iure bonorum tuorũ participes eſſe uoluiſti: paſce eos, et erige eos aſſiduè magis ac magis in perpetuum.

PSAL. XXIX.

XXIX.

1 Afferte Dño filij Dei.

1 TRibuite Domino ô principes, tribuite gloriam & uirtutem.

2 Tribuite nomini Dñi omnipotẽtiã, adorate ſanctã maieſtatem Domini.

3 Dominus enim aquas ſolo iuſſu regit: Deus omnipotens tonitruum parat, Dominus pelago imperat.

4 Iuſſus Dñi efficax eſt, iuſſus Dñi ſplendidus eſt.

5 Iuſſu cõfringit dominus cedros, et certè confringet Dominus cedros Libani.

1 TRibuite Domino robuſtiſſimi quiq;, tribuite inquam Domino gloriam &omnipotentiã.

2 Tribuite domino,& fateamini eſſe auguſtiſſimum nomen illius, ſupplices efficiamini domino, quemadmodum meretur ſacroſancta maieſtas illius.

3 Vox domini cõmouet aquas, Deus qui dignisſimus eſt omni gloria,tonitru excitat, dominus poteſtatem habet effundendi in terrã aquas plurimas.

4 Vox domini eſt potentiſsima: uox dñi eſt magnificentiſsima.

5 Vox dñi confringit cedros: confringit dñs cedros Libani.

6 *Instar tauri con=*
culcabit Libanum,
et Sarion tanquam
Monoceros.

7 *Iussus Domini*
dissipat flammas
ignis.

8 *Iussus Domini*
commouet deser=
tum, commouet de
sertum Cades.

9 *Iussus Dñi cer=*
uas infirmat, extir
pat saltus: In eius
ergò templo quis=
que dicit gloriam.

10 *Dominus diluuium sedat: & regnum*
tenet inæternum Dominus.

11 *Dominus dat uirtutem populo suo:*

6 Et subsilire faciet in-
star uituli Libanũ, &
ipsum montem Sirion
non aliter quàm pulli
solent unicornium.

7 Vox domini secat
flammas ignis.

8 Vox domini contre
miscere facit desertum,
contremiscere facit do
minus desertũ Cades.

9 Vox domini parere
faciet prę metu ceruas,
conspicua reddet quæ
latent in densis & ua-
stis syluis: interim in tẽ
plo illius unaquęq; res
pro modulo suo agno
scit maiestatem illius.

10 Dominus tẽpore di-
luuij regnũ obtinuit, et
manebit rex perpetuò

11 Dominus uires dabit

Dominus ꝓsequitur populũ ſuũ bonitate & pace.

populo ſuo, Dominus beabit populum ſuum pace perpetua.

PSAL. XXX.

XXX.

Exaltabo te domine qm̃ ſuſcepiſti me.

1 *LAudibus eueham te ô Domine, quoniam erexiſti me: neq; lætificaſti hoſtes meos ſuper me.*

1 LAudibus efferã te domine, ꝙ ſeruaueris me, nec anſam præbueris hoſtibus meis inſultandi cũ gaudio mihi.

2 *Dñe deus meus ad te clamaui, & ſanauiſti me.*

2 Domine mi Deus imploraui auxiliũ tuũ & ſanaſti me.

3 *Domine reuocaſti ab orco animam meam: reſtituiſti me quo minus deſcenderem in ſoueam.*

3 Domine ſaluam eſſe uoluiſti animã meam ab inferis, ſeruaſti me ne fierem unus è numero eorum qui præcipites eunt in puteum.

4 *Pſallite Domino ſancti eius, & gra-*

4 Cantate dñm quotquot experti eſtis benignitatẽ illius, celebrate memoriã ſacroſanctæ

tias agite in ſancta memoria eius.

maieſtatis illius.

5 *Quoniã cùm per momentum iraſcitur, per gratiam ſuam uita donat: ad ueſperam diuertat fletus licet, ſub auroram tamen redit lætitia.*

5 Momentanea eſt eñ ira illius, amor uerò quo proſequitur ſuos, per omnẽ durat uitã: ſi forte ſub ueſperã accidat flebile quicquã, illud in ipſa aurora cõmutabitur in gaudiũ.

6 *Equidem quum dicerẽ in felicitate mea: nihil patiar inæternum.*

6 Ego dicebã nimiũ fidẽs præſentibus, quũ eſſem ĩ ipſo flore meo, felicitas hæc durabit, nec quicquam experiar unquam mali.

7 *(Tu enim Dñe tribueras pro tua bonitate robur mõti meo) protinus ut abſcondebas faciem tuam, conturbabar.*

7 Tu profectò domine muniuiſti id quod præcipuum eſt, & ueluti mons in me munitione firmiſsima, ſedcaſtigaturus ſtultitiã meã auertiſti pauliſper faciem tuam à me, & turbata ſunt omnia conſilia mea.

8 Hic ad te Domine clamabam, tibi Domino meo supplicabam.

9 Quis inquã usus est sanguinis mei, si abiero in perditionem? Num puluis confitetur te? num laudat ueritatem tuam?

10 Exaudi ergò domine & miserere mei, Dñe fer opem mihi.

11 Tunc uertisti planctũ meũ in chorũ, soluisti saccũ meũ, & lætitia me cinxisti.

12 Propterea cãtabitur gloria, neq; tacebitur. Ego enim Domine Deus meus in

8 Quare iterum clamabo ad te Domine, & inceſſanter dominum orabo.

9 Quæ quæſo utilitas eſſet me ſanguine fuſo pergere ad interitum? celebrare ne poterit te puluis, aut prædicare conſtantiam & ſtabilitatẽ tuam in promiſsis?

10 Audi dñe, & miſereat te quæſo mei, domine ſis auxilio mihi.

11 Cõuertiſti iterũ ſubitò luctum meum in exultationẽ, rupiſti saccũ quo indutus fueram, & perfudiſti me gaudio omni ex parte.

12 Quare cãtabit te inceſſanter anima mea,

perpetuũ celebra=
bo te.

PSALMVS
XXXI.

1 *IN te Domine ſpero, ne quæ=*
ſo pudefiã inæter=
num, ſed per iuſti=
tiã tuã libera me.

2 *Præbe mihi aurẽ*
tuã, propterea ut
eruas me, eſto mihi
fortis petra, & mu
nita domus ubi me
ſalues.

3 *Tu enim es ru=*
pes mea & arx
mea, propter no=
men ergo tuũ dux & alũnus meus eſto.

quæ decus eſt & pars optima mei: Domine mi deus toto tempore uitæ meæ acceptam tibi referam ſalutem meam.

XXXI.

1 DOmine ī te ſperaui, fac quæſo ne unquam pudefiam ſpe mea fruſtratus, ſed tua iuſtitia ſerua me. In te dñe ſperaui, nõ confundar.

2 Præbe mihi aurem: citò libera me: ſis mihi pro rupe inacceſſa hoſtibus meis, & arce munita turribus multis, ut ſerues me.

3 Quia pro petra & pro turri tu mihi eſſe ſoles: propter nomen tuum tua ſponte deduces me, quocunq; eundum fuerit mihi, & enutries me.

4 Educ me de reti quod abſconderũt mihi, tu enĩ es pro pugnator meus.

5 In manus tuas ſpiritũ meum commendo, redime me Dñe Deus uerax.

6 Ego enim odi, qui uanitatis finem tenent, ſed in te domine ſpero.

7 Exultem & geſtiam propter bonitatem tuã, quoniã uidebis adflictionẽ meam, cùm ſenties ut anima mea in anguſtijs eſt poſita.

8 Et nõ dedes eam in hoſtis poteſtatẽ,

4 Explicabis me è laqueo quem abſconderunt ut capiant me: nihil enim poſſem ego ſine te.

5 Curæ tuæ commendabo ſpiritum meum, ſæpe liberaſti me: & liberabis domine, in ꝓmiſsis conſtantiſsimè uerax.

6 Odio habui eos qui amplectunt uana, quæ illis uſui futura non ſunt: ego certe ſpem omnem poſui in te.

7 Lætabor & exultabo expertus miſericordiam tuam: uidiſti eĩ afflictionem meam, & agnouiſti in mediis ꝓſecutionibus animam meam.

8 Nec permiſiſti me premi tyrannide ho-

sed in latum constitues pedes meos.

stis mei: quin potius fit masti in loco spatioso gressus meos.

9 *Miserere mei domine quoniam tribulor, caligat præ mœrore oculus meus, anima mea & uenter meus.*

9 Misereat te mei domine, quoniã imminet periculum mihi: corrosus est præ mœrore oculus meus, anima mea & uenter meus.

10 *Consumitur in dolore uita mea, et anni mei in gemitibus: decidit in calamitate robur meum, & ossa mea tabescunt.*

10 Consumpta enim est mœstitia bona pars uitæ meæ, & anni mei cum gemitu: destituit me propter iniquitatẽ uirtus mea, et ossa mea contabuerunt.

11 *Opprobrium factus sum apud omnes inimicos meos: uicinis aũt & notis ingens pauor: qui me uidẽt foras fu-*

11 Metu hostium meorum, qui numero sunt plurimi, factum est ut tanquam probrosum exhorruerint me, pxi mẽ uicini mihi, & terrori fuerim illis, cũ quibus quõdam mihi fuit arctissima familiaritas:

giunt à me.

12 E' corde obli=
uioni traditus ſum
uelut mortuus: fa=
ctus ſum ſicut fra=
ctum figulinum.

13 Ipſe enim audi=
ui contumeliã mul
titudinis circũ me
congregatæ: in u=
num coëunt aduer
ſum me: ad capien
dum animã meam
coniurant.

14 Ego aũt te fido
Domine, ac dico,
Deus meus es tu.

15 In manu tua fa=
ta mea ſunt, libera me de manu hoſtium

quotquot uidebãt me, foras fugerunt relicto me ſolo.

12 Obliuioni datus fui non aliter q̃ mortuus aliquis, qui non ſperatur unquam priſtinæ uitæ reſtituendus, & tã quam uaſculum nulli amplius uſui aptum.

13 Audiui enim eloquia multorũ, & minas eorum qui erant circum me: conſpirabãt enim unanimiter aduerſum me, & uitam adimere mihi conſtituebant.

14 Ego interim te domine confiſus in ea perſtiti ſententia, ut quicqd accideret mihi, non dubitarem quin deus adeſſes mihi tu.

15 In poteſtate tua ſunt tempora mea, libera me à tyrannide inimicorum meorum, &

& persecutorum meorum.

eorum qui persequuntur me.

16 *Ostende uultum tuum seruo tuo: et salua me per bonitatem tuam.*

16 Hilarẽ exhibe uultũ tuum seruo tuo, saluũ me fac ꝓ genuina misericordia tua.

17 *Dñe non cõfundar, te enim inuoco: sed cõfundãtur impij, & in soueã consopiantur.*

17 Domine non uertatur mihi pudori, quòd imploraverim auxiliũ tuum: pudefiãt impij, & taceãt sepulti apud inferos.

18 *Cõpescãtur labia mẽdacia quæ uetoratoriè, supbè, & cõtemptim loquũtur aduersus iustũ.*

18 Muta fiant labia quæ assueuerunt mendacijs, quę cõtemptim loquuntur de iusto, & cum fastu.

19 *Quanta sunt bona quæ reponis timentibus te, quæ facis sperantibus in te coram filijs hominum?*

19 Quàm sunt copiosæ diuitiæ tuæ quas reposuisti in usus eorũ qui colũt te, designasti plurima in gratiã sperantiũ in te, palàm in conspectu & cum admiratione posterorũ Adæ.

20 *Abſcõdis eos in adyta uultus tui ab elatis homĩbus, occultas eos ĩ tabernaculo tuo à uitiligationibus linguarũ.*

20 Abſcõdes eos & collocabis eos è regione faciei tuæ, quæ impijs abſcondita eſt, ut tuti ſint à minis quantumuis potentis: abdes eos in habitaculo tuo, ut liberi ſint à linguarum uirulentia.

21 *Gratiæ Domino pro admirãda eius in me bonitate, ex urbe munita.*

21 Maior omni laude dñs, qui miro quodam modo oſtẽdit miſericordiã ſuã mihi, & tanq̃ in munitiſsima fuiſſem ciuitate, tutatus eſt me.

22 *Ego enim in deſperatione mea dixeram, proiectus ſum à cõſpectu oculorum tuorum: tu tamen exaudiuiſti ſupplicis uocem ad te clamantis.*

22 Ego quidem olim in anxietate ſumma conſtitutus, abiectum me eſſe putabam abs te: uerum tu etiam tum diligenſiſſime auſcultabas quotieſcunq̃ clamabam, & omnes precationes meas audiebas.

23 Amate dñm quoquot

23 *Idcirco diligite dominũ omnes ſancti*

eius, fidos eni tuetur dñs, & abũde retribuit his qui superbè agunt.

benignitatem illius experti estis: candidos custodit dominus, & reddet pro fastu copiosè quod meretur, homini fastuoso.

24 *Constantes estote, & obfirmet cor uestrũ, omnes qui sperátis in Dñm.*

24 Animo forti estote, nec dubitate: quin dominus ipse robur additurus sit animis uestris, quotquot patienter expectatis aduentũ illius.

PSALMVS XXXII.

XXXII.

1 *O Felicem qui à transgressione leuatur, cuius peccatum dissimulatur.*

1 FElix ille cui cõdonatum est delictum, & cuius coopertum est peccatum. Beati quorum remissæ sunt iniq.

2 *O felicem hominem cui Dominus peccatum non imputat, in cuius animo per dolum nihil celatur.*

2 Felix ille homo, cui dominus non imputabit peccatum, nec fraus in animo illius inuenta est.

3 Ego enim cùm tacerem langueſcebant oſſa mea, cum quotidiano eiulatu meo.

3 Quandiu tacui conterebantur uires meæ: præ erumpente eiulatu aſſidue.

4 Quoniam die & nocte ingraueſcebat ſuper me manus tua, uertebatur ſuccus meus in ſiccitatem æſtiuam. סלה

4 Quia per diem & noctem ingraueſcebat manus tua contra me, ſic mutatus ſum: ut ex ſuculento factus ſim aridior, quàm ſunt ariſtæ in media meſſe. Ita res habet.

5 At peccatũ meũ poſteaq̃ tibi notum feci, et facinus meũ non celaui: cùm dixi, meipſum adcuſando, fateor trãſgreſſionem meam Domino, protinus remiſiſti crimen peccati mei. סלה

5 Quare aliud inij cõſilium, & ſtatui peccatum meum non amplius celare, ſed aperire tibi iniquitatem, qd̃ q̃ primùm feciſſem, abſtuliſti continuò iniquitatem peccati mei. Ita factum eſt profectò.

6 Idcirco oret ad te quisquis sanctus est, quàm primùm eandem angustiam senserit, & iam nõ tanget eum inundatio aquarum immanium.

6 Quare exẽplo meo precibus aget apud te, quisquis benignitatem tuam expertus est, ut tempus remissionis inueniat: quòd si contigerit illi, nullæ quantumuis multæ fiãt malorum inundationes, ad illum poterunt pertingere.

7 Tu es refugium meũ à tribulatione quæ me circũdederat, & circundas nunc me gaudio liberationis. סלה

7 Tu prouidentia tua occulta à malo proteges me, & gaudijs, quibus gaudere solent è manibus hostium elapsi afficies me. Certo certius.

8 Erudiam, inquis, te & ostendã quauia sit eundum tibi, figam in te oculos meos.

8 Prudentem, inquit dominus, faciam te, & docebo quo pacto uiuere oporteat te, & studiosissimè obseruabo te oculo proprio.

9 Tantum ne similes

9 Modò ne sitis equis & mulis pares,

quibus nullus est intellectus: quorũ os nisi lupatis & frenis tẽperes, non gerunt morem tibi.

efficiamini equo, uel mulo, qui non solũ nihil intelligit beneficiorum in se collatorẽ: sed capistro uel freno os ẽius constringere oportet, ne appropinquet et mordeat uos.

10 *Multa sunt mala impij: qui aũt Dño fidit, bonitate circundabitur.*

10 Mala plurima manent impium: eum autem qui spem suam ponit in domino, illũ ipse benignitate sua cumulatissimum reddet.

11 *Lætamini in Domino, & exultate iusti: gaudete qui estis recto corde.*

11 Lætamini quòd propitium habeatis dominum, & serio exultate iusti, edite signa lętitiæ quotquot animo candidi estis.

PSALMVS XXXIII.

1 Exultate iusti in dño rectos.

1 *EXultate iusti in dño, nã rectis ornamento est dum collaudant.*

1 CVm exultatiõe laudate iusti dominum: æquissimum est enim & decẽtissimum, ut à candidis laudetur dominus.

2 Collaudate igitur Dominũ, citha-
ra, cheli, decachor-
do psallite ei.
3 Canite illi nouo
carmine, incendite
organa cũ clãgore
4 Verbum enim do
mini sacrosanctum
est, & omne opus
illius firmum.
5 Iusti & æqui a-
mans est: bonitate
Domini plena est
terra.
6 Verbo Domini
cœli facti sunt, &
spiritu oris eius, omnis militia eorum.
7 Colligit aquas in tumultum, ac rursus

2 Laudate dominum cithara, nablo & decachordo laudes illius decantate.
3 Canite in honorem illius carmen non uulgare, sed nouũ: operã date ut quàm optimè cantetis, & cum animi alacritate.
4 Aequa enim sunt quæ loquitur & mandat dominus: & quicquid facit, optima illud fide facit.
5 Amans est iustitiæ & æquitatis, benignitatis domini nihil expers est eorũ, quæ sunt in uniuersa terra.
6 Verbo domini cœli facti sunt, & spiritu oris eius uniuersus ornatus illorum.
7 Colligit ueluti in cumulum aquas maris,

in abyſsi penetralia recondit.

8 *Metuat dominũ omnis terra, mirẽtur eum omnes qui habitant orbem.*

9 *Ille enim quum iubet, ſunt: quũ præcipit, conſtant res.*

10 *Dñs diſſipat cõſilium gentium, & populorum cogitationes irritat.*

11 *Conſilium autẽ eius in perpetuum durat, cogitationes cordis eius ad oẽs generationes.*

12 *O felicem gentem cuius dominus eſt*

& concludit certo loco ſeruandas abyſſos, nõ aliter quàm theſauri ſolent.

8 Sollicitè colant dominum quotquot in terra degunt, & offendere illũ metuãt quotquot ſunt habitatores orbis.

9 Ipſe enim quicquid fieri unquam uoluit id factum eſt: & quicquid unquam iuſſit exiſtere id extitit continuò.

10 Dominus turbauit conſilia gentium, irrita fecit machinamẽta populorum.

11 Conſilium uerò dñi perpetuo inuariatum manebit, quæ ipſe in animo ſuo facere ꝓponit, ea fient quocunq; tempore ipſe uolet.

12 Beata gens quæ dominum habet prote-

Deus, quã ſibi elegit in hæreditatem.

13 *Dominus è cœlo proſpicit ad conſiderandum omnes filios hominum.*

14 *De firmo ſolio ſuo contemplatur omnes habitatores orbis.*

15 *Solus enim finxit corda eorũ, ſolus cognoſcit omnia opera eorum.*

16 *Non ſaluat regem innumerabilis exercitus: & gigas non liberatur magnitudine roboris.*

ctorem ſuum: & populus ille felix eſt, quem dominus ſibi elegit, ut illum peculiari modo poſſideat.

13 E cœlo proſpexit dominus, contemplatus eſt quicquid uſquã eſt hominum.

14 E tabernaculo, quod ab omni inquietudine liberum ipſe inhabitat, conſiderauit uniuerſos habitatores terræ.

15 Ille inquam conſiderauit uniuerſos, qui finxit ſine ulla exceptione corda omniũ, qui & nouit ſingulorũ opera ſingula.

16 Ne rex quidem ſaluus euadet exercitu quantũuis numeroſo, nec miles quantumuis ſtrenuus pericula euadet proprijs uiribus.

17 *Fallit ſaluando eques, nam multitudine equitatus nemo eripitur.*

18 *Ecce autem oculi Domini intendũt in eos qui ſe reuerẽtur, & illius bonitate fidunt.*

19 *Vt liberet à peſtilẽtia animas eorum, & alat eos in fame.*

20 *Anima igitur noſtra Domino nitatur, ille enim eſt propugnator & clypeus noſter.*

21 *Nam & cor noſtrum in eo lætabitur, dummodo in nomen eius ſanctum*

17 Res fallax eſt equus ad præſtandam ſalutẽ: nec ullis uiribus ſuis eripere è periculis poterit ſeſſorem.

18 Ecce oculus domini obſeruat & cuſtodit eos, qui reuerenter colunt ipſum: & eos q̃ patiẽter expectant, ut benignitatis illius participes fiant.

19 Vt liberet eos à morte, & uictum ſuppeditet illis tempore famis.

20 Anima noſtra expectauit Dominum aſsiduè: auxiliũ enim noſtrum & protectio noſtra ipſe eſt.

21 Ipſe pro ſua benignitate cãm gaudendi præbebit cordibus no

ſperauerimus.

22 *Adſit nobis Do mine bonitas tua, quemadmodã ſpe= ramus in te.*

PSALMVS XXXIIII.

1 *COllaudabo Dñm in oĩ tẽ pore: laus eius ſem per erit ĩ ore meo.*

2 *In laude Domini oblectat ſe anima mea: audiãt hoc hu mules & lætentur.*

3 *Magnificate Dominum mecum, & nomen eius ſimul uehamus.*

4 *Conſului enim Dominum & reſpon ſum dedit mihi, & de omni pauore meo*

ſtris, qui ipſius nos ſa croſanctæ maieſtati cu randos tradidimus.

22 Reſpondeat expe ctationi noſtræ beni gnitas tua domine.

XXXIIII.

1 LAudabo Dñm omni tpe, aſsi duè laudes illi us cantabit os meum.

Benedi cam dñm in omni tempore.

2 In laudando domi no occupata erit ani ma mea, ut audiant q aduerſa patiuntur, & recreentur.

3 Laudibus quãtum poteſtis maximis ef ferte dominum, extol lamus nomẽ illius unà omnes.

4 Quæſiui dominũ,

liberauit me.

& exaudiuit me, & ex omnibus anguſtijs eripuit me.

5 *Qui ad eũ ſuſpiciunt illuſtrantur, & uultus eorũ nõ confunduntur.*

5 Conuertant ſe ergò ad illũ properè quotquot ſapiunt: aſſequẽtur enim quicquid poſtulauerint ab illo.

6 *Quicunq; adflictus Dominum inuocat, exaudit eũ, et de omnibus anguſtijs eripit.*

6 Hic enim pauper clamauit, & dominus exaudiuit, & ex omnibus tribulationibus liberauit eum.

7 *Caſtra figit angelus Domini circũ eos q̃ ipſum timẽt, & eripit eos.*

7 Caſtrametaṫ angelus dñi circa cultores illius, ut ſerues eos.

8 *Delibate & uidete quàm bonus ſit Dñs, beatus eſt quiſquis illo fidit.*

8 Quare reuerenter colite dominum ſancti illius: nihil enim deerit unquã cultoribus illius.

9 *Reueremini Dominũ ſancti eius, quoniam nihil deeſt reuerentibus eum.*

9 Perpẽdite & uidebitis tã liberaliter benignum eſſe dominũ,

10 *Violenti egebũt & eſurient, Dominum uerò timentibus nihil deerit.*

11 *Adeſte ô filij & auſcultate mihi, timorem Domini docebo uos.*

12 *Si quis eſt uitæ cupidus, & eã beatè ducere optat,*

13 *Prohibeat linguã ſuam à malo, & labia ſua ne loquantur dolum.*

14 *Recedat à malo & faciat bonum: ſtudeat paci, & ſectetur eam.*

15 *Oculi enim Domini ad innocẽtes in-*

ut felicem iudicaturi ſitis uirũ, qui ſpem ſuã collocat in eo.

10 Qui potẽtia leonibus ſimiles uidebantur, ad inopiã redacti ſunt, & famẽ paſsi: quum interim quærẽtibus dñm, nihil defuerit unquã.

11 Venite quotquot diſcere cupitis, & auſcultate mihi: quo pacto uerè coli uelit dominus docebo uos.

12 Quiſquis cupis fieri lõgæuus, & multis annis uiuere feliciter,

13 Cohibe linguam à maledicentia, & compeſce labia tua ne concinnent dolos.

14 Fuge malum & fac bene, ſectare pacem ut aſſequaris eam.

15 Oculi domini obſer

tenti sunt, et aures eius, ad preces eorum.

16 *Supercilium autẽ eius in eos qui malum faciunt, ut excindat è terra memoriam eorum.*

17 *Illi dũ clamant, exaudit Dominus, et de omnibus angustijs eorum liberat eos.*

18 *Adest Dominus his q contrito sunt corde: & q deiecto sunt animo, saluat.*

19 *Iustorum multa mala, sed ex eis omnibus liberat eos Dominus.*

20 *Custodit omnia ossa eorũ, ut ne unũ*

uant iustos, & aures habet accommodatas ad clamores illorum.

16 Toruo uultu dominus aspiciet sceleratos, ut aboleat à terra memoriam illorum.

17 Clamauerũt iusti, & Dñs sic exaudiuit eos, ut ex omnibus aduersis eripuerit eos.

18 Adest Dñs his qui fracto sunt animo, & eos q̃ afflicto sunt spiritu, saluos faciet.

19 Multa incõmoda accidunt iusto, sed ex omnibus illis eripiet eũ dominus.

20 Sic custodit omnia ossa illius, ut ne unum quidem confringatur

G1

ex eis conteratur.

21 *Mors uerò impiorum est misera: qui enim iustum odio habent, extirpantur.*

22 *Liberat Dominus animam serui sui, & nõ exterminantur omnes qui eo fidunt.*

PSALMVS XXXV.

1 *SVscipe Dñe lítem meam, & pugna contra obpugnatores meos.*

2 *Corripe scutum & hastam, & surge ad auxilium meum.*

3 *Stringe mucronẽ, & urge ex aduer-*

ex omnibus.

21 Occidet impiũ ipsa impietas, & quotquot odio persequuntur iustum, peribunt.

22 Seruat animas cultorũ suorũ dominus, nec sinet interire quenquam eorum, ~~qui fefe crediderunt illi.~~

XXXV.

1 SVpplicium sume de aduersarijs meis Domine, pugna aduersus oppugnantes me. Iudica Dñe nocẽtes me;

2 Arripe clypeum & lanceam, & fer suppetias mihi.

3 Arma te gladio & hasta, ut occurras persecutoribus meis: pro-

so ꝓsecutores meos: dic animæ meæ, Adsum ego salus tua.

4 Pudefiant, & cõfundantur qui iminẽt animæ meæ, terga uertant cum ignominia, qui malum mihi cogitant.

5 Fiant sicut puluis uento expositus, angelo Domini iactante illos.

6 Sint uiæ eorum obscuræ & lubricæ, angelus autẽ Domini urgeat eos.

7 Quoniam innocenti mihi absconderunt pernicioſum rete ſuum: innocenti

mitte allaturum te animæ meæ salutem.

4 Suffundantur pudore & afficiant̃ ignominia, quotquot student subuertere me: cõuertantur in fugam et infames fiant, quotquot machinantur malum mihi.

5 Fiant similes festucę, quæ raptaꝫ flatu uenti, & angelus Domini insequatur eos.

6 Destituatur lumine uia, per quam fugiendũ erit eis: lubrica fiat, & angelus Domini ꝓsequatur eos.

7 Quia sine ulla causa conati sunt clàm laqueis suis mortiferis inuoluere me: sine cau

animæ meæ fode-
rum lacum.

8 *Vsueniat eis de*
improuiso calami-
tas, & reti suo, qd'
absconderant, ca-
piantur, concidant
in ea calamitate.

9 *Anima uerò mea*
lætetur in Domi-
no, & gaudeat in
salute sua.

10 *Omnia ossa mea*
dicent: Domine, qs
est similis tibi, qui
liberas humilem à
fortiore se, adfli-
ctum & egenum
à diripientibus eum?

sa foueam foderunt in
peruiciem meam.

8 Eueniat unicuique
eorũ calamitas de im-
prouiso, & rete illud
quod expandit in per-
niciem meam irretiat
ipsum: in eandem il-
lam foueam quam
mihi parauerat, inci-
dat ipse.

9 Anima mea gau-
deat & exultet serio,
propterea quòd salu-
tem afferre dignatus
sis mihi.

10 Omnia ossa mea
dicant non esse simi-
lem tibi Domine, in
eripiendo paupere à
uiolentia eorum, qui
uiribus illo superiores
sunt: in eripiendo in-
quam afflicto & ege-
no ab opptimentibus
illum.

11 *Insurrexerunt iniqui testes, qui mihi quæ ignoro imputant.*

12 *Reddunt mihi pro bono malum, desolationem animæ meæ.*

13 *At ipsi cùm ægrius haberẽt, uestis mea saccus erat, ieiunio adfligebã animã meã, & oratio mea in sinu meo uersabatur.*

14 *Incedebam sicut qui socium aut fratrem luget: tristis humiliabam meipsum tanquam in materno funere.*

11 Cõsurrexerunt aduersum me testes iniqui, quæ ignorabam ipsi interrogãtes obiecerunt mihi.

12 Reddiderunt malũ mihi pro bono, ad inopiam redigere conabantur me.

13 Ego interim quum ipsi infirmarentur, pro uestimento usus sum sacco: & ieiunio maceraui me, & precibus impetraui à Domino, quæ uolui pro eis.

14 Tanquã si summus amicus, imò frater quis eorum fuisset mihi, omnia humanitatis officia exhibui eis in aduersis: nõ aliter quàm qui matrẽ lugent, pullatus et capite demisso incessi.

15 Ego uerò cùm peius habeo, lætantur, cõcurſant, cõcurſant uel claudi aduerſum me imprudentẽ etiam: ueſtem ſcindunt, neq; à planctu abſtinent.

16 Sed per hypocriſim ſimulant ſubcinericiũ quoq;, at interim frendũt in me dentibus ſuis.

17 Domine quãdo inſpicis? reſtitue à contumelia ipſorũ animam meam, & à tyrannis unicam meam.

15 E contrario quoties mihi aduerſi aliquid accidit, uoluptatem ex meo malo capiebant, & cõgregabantur: cõgregabantur inquam aduerſum me homines deprauati: qui læſi à me nulla re fuerant, proſcindebãt me cõuitijs ~~ſine intermiſſione.~~

16 Vnà cum ſcurris & irriſoribus fruſto panis cõductis, non deſiterunt frendere contra me dentibus ſuis.

17 Domine quãdo tandem horũ habebis rationem? libera quæſo animam meam ab ijs: qui perdere conantur eam, à catulis leonum ſolitariam & omni humano auxilio deſtitutam.

18 *Vt gratias tibi agam coram frequenti ecclesia, & in populo ingenti laudem te.*

19 *Neq; gaudeant super me mendaces inimici mei, frustra annuant oculo qui me odio habent.*

20 *Nihil enim pacatum cogitãt, sed cum terra in tranquillitate est, fraudulenta consilia capiunt.*

21 *Adperuerũt sup me rictũ suũ, dicunt: Ohe ohe, nunc uidimus oculis nostris.*

22 *Tu Domine quoq; uidisti, ne ergò cun*

18 Accepta referam tibi omnia mea, idque palàm in hominũ frequentia apud populũ fortem laudibus extollam te.

19 Nõ habeant ansam insultandi, qui hostiliter insequunt̃ me sine ratione: nec illi, q̃ odio me hñt absq; ulla causa, & subsannant me.

20 Nõ enim q̃bus tutò fidi possit loquuntur, sed aduersus insontes: qui in terra degunt, dolos concinnant.

21 Dilatauerunt os cõtra me, & insultantes clamauerunt, optimè, optimè, tandem uiderunt quæ uolucrũt oculi nostri.

22 Vidisti hæc omnia,

cteris, Dñe ne ab=
eas longius à me.

23 *Euigila & exur*
ge ut uindices cau=
ſam meam domine
deus meus.

24 *Vindica me pro*
tua iuſtitia dñe de=
us meus, ut nõ gau
deant de me.

25 *Neq; dicant in*
cordibus ſuis, Eu=
ge anime mi: nec di
cant, Vicimus eũ.

26 *Erubeſcãt & cõ*
fundantur pariter
qui malo meo gau
dẽt, induantur pu
dore et ignominia,

ne quæſo diſſimula do
mine, ne deſere me,
quemadmodũ ſolent,
qui procul abeuntes
amicum relinquunt in
periculis.

23 Profer te, & oſtende
in cauſa hac mea, ipſos
ea quæ faciunt, te dor-
miente non facere: ſed
quãuis non appareat,
te deum dominum me
um diligentiſſimè cu-
rare negocia mea.

24 Iudica quod iuſtum
eſſe nouiſti domine mi
deus: & fac ne habeãt
quare ipſi cõpotes uo-
ti irrideant me.

25 Non habeant cur
dicant in corde ſuo, ex
animi noſtri ſententia
hęc res ſucceſſit nobis:
neq; iactent ſe proſtra
uiſſe me.

26 Pudore afficiantur,
& infames fiant, quot-
quot uoluptatẽ capiũt

q̃ de me gloriãtur.

27 Exultẽt & lætẽtur qui fauẽt innocentiæ meæ, ita tamen ut semper dicant, Magnus est Dñs qui amat salutem serui sui.

28 Lingua uerò mea meditetur iustitiam tuã, & laudẽ tuam omni tempore.

ex malo meo: induant confusionẽ & pudorẽ, quotquot erigunt sese ut noceant mihi.

27 Gaudeant & læentur quibus placet innocẽtia mea, & dicant iugiter, magni fiat dñs, qui pacem habere uoluit seruum suum.

28 Lingua mea sedulò prædicabit iustitiã tuam, & laudes tuas cantabit assiduè.

PSALMVS XXXVI.

1 Dixit iniustus, ut deliquat in semetipso.

SIc sentit cor meum de audacia impij, quòd nõ habeat Deum ante oculos suos.

2 Etiamsi uelut blandiatur ei ante ocu

1 PErsuasit, quantum animo possum concipere, ipsa nequitia impio ex legi, nõ esse metuendũ illi, ne Deus suppliciũ sumat de sceleribus illius.

2 Blandis persuasionibus egit apud illum, ut

los, à ſcelere tamẽ odij illius non abhorret.

3 *Verba oris eius dolus & flagitia mera, ~~doceri renuit~~ ut bene agat.*

4 *Scelus parat in cubili ſuo, ſociat ſe cuicunq; uiæ non bonæ, malum autẽ non fugit.*

5 *Quum Dñe bonitas tua uſque ad cœlos, & uſque ad nubes ueritas tua latè pateat.*

6 *Iuſtitia tua monti robuſto, & im-*

placere incipiat ipſe ſibi flagitijs ſuis: quare ſic offenditur Deus, ut ipſum cum ſceleribus ſuis deprehẽſum, odio perſecuturus ſit perpetuò.

3 Sermo illius iniquitatis, & fraudis plenus eſt: noluit reſipiſcere, neq; uitam in melius commutare.

4 Cogitabit noctu iacens in lecto, quibus artibus opprimat plurimos: ſectabitur uitæ genus peſsimum, nullum genus malitiæ prætermittet.

5 Domine quicquid ambitu cœlorum continet, benignitatis tuæ particeps eſt: & cõſtantiam propoſiti tui ſentiunt quæcunque inter terrã & nubes media ſunt.

6 Iuſtitia tua magni-

menſæ abyſſo æqui tas tua ſimilis ſit: quum tu homines & iumenta ſerues Domine.

tudine ſuperat montes altiſsimos, iudicia tua profundiora ſunt profundiſsima abyſſo, hominem & beſtiam ſaluabis Domine.

7 *Quàm pretioſa eſt bonitas tua ô deus, qua freti filij hominũ alarũ tua= rum umbra fidũt.*

7 Quàm eſt magnifacienda benignitas tua deus, per quam poſteri Adæ, ueluti latentes ſub umbra alarũ tuarum, tuti degunt.

8 *Saturantur uber tate domus tuæ, et flumine deliciarum tuarum potantur.*

8 Fruentur copia earũ rerum, quibus abũdat domus tua, & ueluti flumine uariarũ uoluptatum potabis eos.

9 *Apud te enim eſt fons uiuus ac per= ennis, & in luce tua uidemus lucem.*

9 Apud te enim fons eſt uitæ perẽnis, ubi illuminati fuerimus lumine tuo, à tenebris liberi erimus perpetuò.

10 *Obtende bonitatẽ tuam his qui te cognoſcunt, & iuſtitiã tuam rectis corde.*

10 Benignitatis tuæ copioſius participes fac

11 *Non assequatur me pes superbiæ, manus autẽ impiorum ne cõmoueat me.*

12 *Sed cadant qui scelus operantur, deijciantur ut non possint resurgere.*

eos, qui agnoscunt te, & iustitiæ tuæ eos, qui candido sunt pectore.

11 Non perueniat usq; ad me pedibus suis superbus, nec moueat me loco meo impiorũ ferox manus.

12 In ipso conatu collapsi sunt qui perpetrare iniqua conabantur, prostrati sunt, nec poterunt surgere.

PSALMVS XXXVII.

Noli æmulari in malignã.

1 *NOli imitari malos, nec æmuleris qui quod iniquum est, operantur.*

2 *Quoniã subitò sicut fœnũ decidunt, & sicut uiride gramẽ marcescunt.*

1 Nihil te moueat si sceleratos uideris opulẽtos, nec illis inuideas prosperitatis tantillũ.

2 Similes enim deprehendẽtur fœno, quod exortum minimo durat tempore: & herbæ similes erunt uirenti, quæ marcescit subitò.

3 *Tu uerò in dñm ſpera, & quod bonũ eſt operare, ut terram inhabites, & uerè paſcat te.*

3 Fiduciam tuam collo ca in domino, & ſectare quod bonum eſt, ut terram inhabites lõgo tempore, & paſcas & augeas aſsiduè de dño conceptam fidem.

4 *Et delectaberis in Domino, qui dabit tibi deſideria cordis tui.*

4 Si oblectaueris te domino, dabit tibi quantum animo concupiſcere poteris.

5 *Expone coram Domino uiã tuã, & fide illo, ipſe enim efficiet.*

5 Committe Domino ſtatum rerum tuarum, fide illi, optima eñ fide curabit & te, & tua omnia.

6 *Vt uelut aurora ꝓdeat iuſtitia tua & æquitas tua ſicut meridies.*

6 Et faciet ut tam ſit conſpicua iuſtitia tua, quàm eſt lumen ſolis: & æquitates tuæ, licet nunc nonnihil obſcurentur impiorum felicitate, tam clarę fiẽt, q̃ eſt ſol in ipſo meridie.

7 *Intentus eſto in Dominum, & ſu=*

7 Patienter expecta dominũ, & fer æquo animo, ſi quid ab illo tibi immittat aduerſi, neq̃

ſpice illũ: noli æmulari eum cui omnia ꝓſperè ſuccedunt, hominem qui ſceleratè uiuit.

8 *Remitte iram, deſere indignationem, noli ſic æmulari ut malè agas.*

9 *Qui enim malè agũt, excindũtur: qui uerò Dominũ expectant, terram poſſidebunt.*

10 *Paululũ ſuſtine, & impius non ſupererit, cumq; aduerteris ad locum eius, nullus aderit.*

11 *Humiles autem poſſidebunt terram,*

contriſteris, ſi uideris alium quempiam felicius augere ſua, quod ſæpe numero ſceleratiſsimo cuique euenire ſolet.

8 Cohibe animũ tuum ab ira, & pelle furorẽ nec ſic incendaris, ut illorum ſceleratorum exemplo, ad perpetrãda ſimilia animum inducas.

9 Scelerati enim homines ſubuertentur, qui uerò Dominum patientes expectant, uelut hereditario iure terram poſsidebunt.

10 Breuiſsimè ſic interibit impius, ut ueteris pompæ, qua admirationi fuit multis, nihil reliquum uiſurus ſis.

11 Interim modeſti poſſi-

& multa pace fruentur.

12 *Insidiatur impius iusto, & stridet super eum dentibus suis.*

13 *Dominus autem ridet illũ, quoniam uidet quãdo tẽpus eius adsuturũ sit.*

14 *Gladiũ stringũt impij, & arcũ suũ tendũt ad deijcien dũ humilẽ & egenum, ad trucidandum eos qui uia recta incedunt.*

15 *Gladius eorum penetrabit in cor eorum, & arcus eorum frangentur.*

debunt terram, & tranquillissimè uiuent nacti pacem, quæ plurima secum cõmoda allatura sit.

12 Conabitur impius iustum subuertere, & frendet aduersus illum dentibus suis.

13 Dominus ridebit minas illius: nouit enim quàm sit in propinquo tempus, quo ipse peribit.

14 Gladiũ è uagina exemerunt impij, & arcũ suũ tetenderũt, si quomodo prosternere possent insontem humano præsidio destitutũ, & eos deuorare, qui innoxiè uiuunt.

15 Gladius eorũ penetrabit cor eorũ, & arcus eorũ confringetur.

16 *Pusillũ iusti præ stantius est ingenti impiorum copia.*

17 *Quoniã brachia impiorum corrumpuntur, iustos aũt firmat Dominus.*

18 *Nouit Dñs innocẽtiũ quoq; tẽpus, nã hæreditas eorũ erit sempiterna.*

19 *Non pudefiẽt in periculoso tempore, & in fame saturabuntur.*

20 *Sed impij peribunt, & hostes domini, perinde ac precioſi arietes in fumum rediguntur, consumentur.*

16 Satius est paululum habere & partũ iustè, quàm diuitias plurimas, quomodo habẽt eas improbi.

17 Posteritas enim impiorũ dissipabit, seruabit uero iustos dñs.

18 Nouit dominus dies iustorum, & curæ sunt illi, & hæreditas eorum perpetua erit.

19 Non frustrabuntur spe sua, quando alios inuoluet temporis infelicitas, & alijs fame laborantibus, ipsi saturabuntur.

20 Impij peribunt interim, & inimici Domini, non aliter quàm adeps agnorũ, qui adoletur super altare, finẽ capient, unà cum fumo deficient.

21 *Fœnerat impius & non donat, iustus autem cum benignitate donat.*

22 *Quibus aũt hoc probabitur possidebunt terram: & qui hoc execrantur, extirpabũtur.*

23 *A Domino diriguntur gressus boni uiri, & uiam eius amat.*

24 *Cùm ruit, non corruit: Dñs enim sustinet manu sua.*

25 *Puer fui, & nunc senui, nũquam tamen uidi iustum derelinqui, nec semen eius quærere panem.*

21 Mutuum accipit impius, nec reddet: iustus autẽ misericordia motus, ultro dat ijs, qui opus habent.

22 Quare qui bene precantur ob iustitiam ei, terram possidebunt: q uerò maledicũt, extirpabuntur.

23 A Domino dirigentur gressus uiri, & uitæ genus quodcunq; elegerit, gratum erit illi.

24 Si ceciderit, non supplantabitur: dominus enim apprehensa manu eriget illum.

25 Iuuenis fui, & diu uiuendo senex factus sum, nec tamen uidi iustum desertum, nec semen illius laborare inopia uictus.

26 *Etiamsi nũquam non det per misericordiam mutuò, hinc fit, ut semen eius feliciter rebus fruatur.*

27 *Fugit malum, & sectatur bonũ, & inhabitat in perpetuum.*

28 *Dñs enim amat æquanimitatẽ, neq; deserit sanctos suos, sed in perpetuum custodiũtur.*

Semen autem impiorum excindetur.

29 *Iusti uerò possidebunt terram, & in perpetuum habitabunt super eam.*

30 *Os iusti meditatur sapientiam, & lin=*

26 Assiduè in omnes misericors est iustus, & mutuò dat: quare posteri illius diuitijs abũdabunt.

27 Fuge malũ, & sectare quod bonũ est, ut possis durare perpetuò.

28 Amat enim Dominus quod æquum est, nec unquam deseret sanctos suos, custodia enim adhibita illis est perpetua, impiorũ uerò posteritas exterminabitur.

29 Iusti tanquam suam possidebunt terram, et inhabitabunt eam diutissime.

30 Os iusti tractabit sapiẽtiam, & lingua eius loquetur quæ ad rem

gua eius æquitatẽ loquitur.

31 *Lex enim Dei sui in corde eius est, unde non fal-luntur uiæ eius.*

32 *Obseruat impius iustum, & quærit eum occidere.*

33 *Dominus autem non relinquit eum in potestatẽ eius, neq; ut damnet eũ cum iudicat illum.*

34 *Spera in Domi nũ, & custodi uiã eius, & exaltabit te ut possideas terrã, & excidium impiorum uideas.*

35 *Fuit cùm uiderem impiũ irroboresce*

pertinebunt.

31 Doctrina dei sui stabilitum habet cor, quare stabilis erit, & à lapsu securus pes eius.

32 Obseruat impius iustũ, & studiose quærit quomodo occidat eũ.

33 Sed Dominus non sinet eũ opprimi tyrannide illius, nec pmittet eum impietatis conuinci, quando causa eius in iudicio tractabitur.

34 Expecta ergo patienter aduentũ domini, & uiue secundum prescripta illius: quod si feceris, extollet te, & terræ præficiet, & quando impij subuertentur, tu interitum eorum securus aspicies.

35 Vidi impium potentem

re, et surgere sicut uirentem laurum.

36 Sed ecce dicto citius nullus erat, cũq; eũ inuestigarẽ non inueniebatur.

37 Custodi integritatem, & quod rectum est contemplare, hæc enim postremo homini pacem conciliant.

38 Cùm transgressores simul exterminati erunt: impiorum enim postrema sunt excidium.

39 Salus autem iustorum à Dño: hic enim est robur eorum in articulo angustiæ.

40 Dominus fert eis opem & eripit eos,

tem, & uirentem, & similem lauro quæ uiret perpetuò.

36 Sed paulò pòst obiter præteriui locum in quo antea floruisset ille, uerũ inueniri nõ potuit, euanuerat enim.

37 Sit tibi curæ integritas, & specta semper id quod rectum est: eum enim qui talis est, pax manet perpetua.

38 Scelerati omnes funditus subuertentur: exitus impiorum erit miserabilis.

39 Salus proueniet iustis à Domino, fortitudo eorum ipse erit tempore afflictionis.

40 Et auxiliabitur eis dñs, liberabit inquam

eripit & ſaluat eos ab impijs, quoniã ſperant in eum.

eos ab impijs, & salutem adferet illis, quia spem suam posuerunt in eo.

PSALMVS XXXVIII.

XXXVIII.

1 Dñe ne in furore tuo arg.

1 DOmune ne quæſo in furore tuo arguas me, neq; in feruore tuo me corripias.

1 NE quęso domine ꝓ graui ira etsi iustissimis de causis aduersum me cõcepta sit, castiges me: neque pro bili, quam ego meis sceleribus moui tibi, animaduertas in me.

2 Sagittæ enim tuæ infixæ ſunt mihi, fixa eſt ſuper me manus tua.

2 Iam nunc enim tuæ sagittæ alte infixæ hærent in me: & manu tua prostrauisti me.

3 Nihil relinquitur integrũ in carne mea ab indignatione tua, nihil integrum in oſſibus meis à peccato meo.

3 Nihil integrum est in toto corpore meo, præ metu quem de te concepi irato: nihil est in ossibus meis quietum, propterea quòd peccatorꝝ conscius mihi sum.

4 *Scelera enim mea transcendũt caput meũ, & uelut immane pondus grauiora sunt quàm ferendo sim.*

5 *Putent ac tabescũt uomicæ meæ, à stultitia mea.*

6 *Adflictus et humiliatus sum eousq;, ut omne tẽpus mihi fastidiosum sit.*

7 *Pleni sunt miseria lũbi mei, & in me toto nihil saluũ est.*

8 *Fractus & comminutus sum uehementer, eiulatum eximit mihi fremitus cordis mei.*

4 Iniquitates superauerunt caput meum: & factæ sunt grauiores, quàm quibus ferendis sufficiam.

5 Putruerunt & recruduerunt malè obductæ cicatrices meæ: propter insignem stultitiã meam.

6 Peccati pondere depressus supra modum humiliatus sum, toto die habitu lugubri obambulaui tristis.

7 Intestina enim mea feruenti plaga plena sunt, quæ sic erumpit, ut nihil in corpore integrum reliquerit.

8 Debilitatus sum, & modis tam miris uulneratus, ut præ intolerabili animi cruciatu uocem ædiderim non

9 *Domine notum eſt tibi omne deſi=derium meum, & gemitus meus non te latet.*

10 *Cor meũ palpi=tat, reliquit me ro=bur meũ, & acies cũ ipſis oculis non eſt mecũ amplius.*

11 *Amici & proxi mi mei è regione ſtabant cum percu terer, cognati uerò longè aberant.*

12 *Et irruerunt in*

humanã, ſed rugitum potius leoninum.

9 Domine notum tibi eſt deſiderium meum, & ſuſpirium meum nõ latet te.

10 Cor meum palpitat intra me, deſtituit me robur meum: & lumen oculorum meorũ non habeo in poteſtate mea.

11 Amici olim mei, & familiares è regione plagæ meæ ſteterũt: & uicini mei procul à me fuerunt ſemoti.

12 Retia expandunt inſidiantes uitæ meæ, & ſtudentes incõmodare mihi loquebantur ſcelerata, & fraudes aſſiduè machinabantur.

me qui inſidiantur uitæ meæ: & qui malum mihi concinnant, fraudes ac dolos omni tẽpore excogitant ac meditantur.

13 Ego autem uelut surdus nõ audio, et sum sicut mutus q̃ os non adperit.

14 Sum sicut homo qui non audit, & ob id redarguere nequit.

15 In te enim ò dñe spero, tu respondebis spei meæ Domine Deus meus.

16 Nã istud postulo, ne meo malo gaudeãt, neq; lapsu pedum meorũ magnificè gratulentur.

17 Equidẽ ad flagrũ paratus sum, & uibices meæ nunquam

13 Ego uerò tanquam surdus audire dissimulabam: & factus sum ueluti mutus non aperiens ad respondẽdum os suum.

14 Et similis eram uiro qui nihil audit, nec diluit quæ illi obijciuntur crimina.

15 Ad te eñ dñe anhelabam: tu audies suspiria mea dñe mi deus.

16 Valde metuebam ne nanciscerẽtur ipsi ansam gloriandi aduersum me: q̃ quoties uel tantillũ accepissem incommodi, erigere solent cristas suas.

17 Causam habebã metuendi, quòd ferendis uerberibus destinatus essem: quodq̃ uulnus meum cogerer circunferre mecum iugiter.

excidunt mihi.

18 *Ipſe enim ſcelus meũ fateor, & peccatum meũ me ſollicitat.*

19 *Sed hoſtes mei ſalui ſunt ac fortes, & creſcũt qui me iniuria odio habent.*

20 *Quiq; reddunt malum pro bono, calumniantur me, quòd bonũ ſector.*

21 *Ne igitur deſeras me Domine Deus meus: ne lon=*

18 Hoc illud eſt graue animi uulnus, quòd iniquitatem meam non poſſum nõ agnoſcere, dum memet mihi oſtendo: nec dolorem remittere ſinit recordatio peccati mei.

19 Dum ego ad eũ modum affectus ſum, inimici mei uiuunt & ualẽt: & numero plurimi perſequuntur me, nihil unquam uel re uel uerbo læſi à me.

20 Quin potius malum reddiderunt mihi à quo beneficium acceperant, aduerſati ſunt mihi non alia magis cauſa, quàm quòd uita mea illorum diſſimilis erat: facere enim bene ſtudebam.

21 Vides domine quo in loco ſint res meæ, quare auxilio ſis mihi Domine mi Deus, & ne relicto me in his periculis tu procul hinc abſceſſeris à me.

gè abeas à me.

22 *Propera ad auxiliandum mihi domine ſalus mea.*

PSALMVS XXXIX.

1 *STatuerã cuſtodire uias meas, quo minus lingua mea peccarem, ſeruabã freno os meum, impius enim obſeruabat me.*

2 *Cõpeſcebar, ſilebam, & obmuteſcebam, bono quidem conſilio, ſed exaſperabatur dolor meus.*

3 *Incaleſcebat cor meum intra me, & meditando ignis magis incendebatur.*

22 Citò accurre, ut auxilio ſis mihi Domine autor ſalutis meæ.

XXXIX.

1 STatui ne uerbo quidem ullo ſine fructu anſam præbere impijs calumniãdi: frenum adhibebo ori meo quandiu negotium mihi fuerit cum impio. Dixi cuſtodiã uias meas, ut non.

2 Obmutui penitus, abſtinui etiam bonis, metuens ne & illa in calumniam raperent: quamuis ea taciturnitas uehementer auxerit dolorem mihi.

3 Concaluit intra me cor meũ, et quũ animo reuoluerem, quibus in malis eſſem, non aliter æſtuabam, quàm ſi

Sic ergò lingua diſ ſerebam.

ignis intra me arderet, qui erumpere cogeret me in uocem hanc.

4 *Indica mihi do= mine finẽ meũ, & modus dierũ meo= rum quis nam ſit, ſciam quæſo quan= do defecturus ſim.*

4 Facſciam dñe finẽ meum, & numerũ dierum meorum qui reliqui ſunt adhuc, ut cognoſcam quanto tempore in miſerijs uiuendum mihi ſit adhuc.

5 *Ecce tu cõſtitui ſti dies meos palmi lõgitudine, & ætas mea tanq̃ nihilum eſt corã te: & cer= tè tota uanitas eſt uniuerſus hominis ſtatus.* סלה

5 Certum eſt enim, te ueluti in digitis numeratos habere pauciſſimos dies meos, et huius uitæ tẽpus apud te rem eſſe penitus nihili: reuera enim modis omnibus uaniſſimus eſt, qſquis eſt homo, quantũuis uideatur eſſe aliquid. Ita res habet.

6 *Nam imagina= riam uitam ducit homo, temerè tumultuatur, adcumulat*

6 Etenim in tenebris tota uita ſua uerſabit qſquis fuerit: & ſine fructu tumultuabit: colliget magno ſtudio multa, neſcius interim ĩ cu-

& neſcit cui ea cõ greget.

7 *Nũc igitur quid expectem Domine? ſpes mea in te eſt ſita.*

8 *Libera itaq; me de omnibus tranſgreßionibus meis, & obprobrium uanorũ ne facias me.*

9 *Tacebo & non adperiam os meũ, ſi tu iſtud feceris.*

10 *Auſer à me uerbera tua, nã ab ingraueſcente manu tua ego cõſumor.*

11 *Cùm tu hominem propter ſcelus cum*

ius uſus congreget ea.

7 Et ego hoc rerum ſtatu, quid aliud opto Domine: quàm ut ſuccurras mihi, à nemine ẽm ſubſidium expecto niſi à te.

8 Et ut ab omnibus peccatis meis liberes me, nec ſinas me fieri ludibrio ſtolidis, & impijs hominibus.

9 Obmutui non aperturus os meum, quòd ſcirem ad exercendam patientiam abs te immitti hæc mihi.

10 Auſer pauliſper à me flagellum tuum, præmetu enim manus tuæ propemodum exanimatus ſum.

11 Caſtigationibus, ob iniquitatem immiſſis, erudire ſoles hominẽ: & abſumere, donec reſipiſcat quicquid in

obiurgatione corripis, iam tabescit uelut à tinea quantus quãtus est, adeò friuola res est homo. סלה

12 *Exaudi Domine orationem meam, clamorem meũ auribus cape, ne dissimules lachrymas meas: etiamsi apud te aduena sim & peregrinus sicut omnes patres mei.*

13 *Dimitte me facta gratia, priusquam abeam & nullus fiam.*

eo eximium fuerat, quemadmodum tinea uestimentum consueuit: quare nihil nisi mera uanitas est quisquis fuerit homo. Ita res habet.

12 Audi precationem meam Domine, & clamorem meum auribus hauri: ad fletum meũ ne obsurdescas: peregrinus enim sum apud te & alienigena quales fuerunt omnes progenitores mei.

13 Abstine paululum à flagellando me, ut uires pristinas recipiã: priusquàm migrare cogar nunquàm rediturus huc.

XL.

PSALMVS XL.

1 CVm diu expectauissem Dominum, tandem attendit mihi, & exaudiuit clamorẽ meum.

2 Extraxit me de ꝓfundo lacu, & de luto cœni: ſtatuit ĩ petrã pedes meos, et dirigit iter meũ.

3 Quare carmen nouum ori meo inſeruit, gratiarum uidelicet actionem Deo noſtro.

4 Vniuerſi cõſiderent, & metuãt, ac ſperent in Dominũ.

5 O' felicem uirum qui fiduciã ſuam in

1 SOllicitè expectãs expectaui, donec præberet ſe mihi Dominus: & exaudiret clamorem meum. Expectãs expectaui dñm, & intẽd,

2 Et extraheret me è puteo illo calamitoſo & luto ſordidiſsimo, & conſtitueret me in rupe erectum in pedes meos: uiam mihi præparans, per quam ambularem inoffenſè.

3 Et immitteret in os meum carmen, quo noua decantentur, & ĩaudita beneficia Dei noſtri.

4 Videbunt hæc plurimi & reuerebuntur Dominum, & credent ſe illi.

5 Beatus ille uir, qui ponit in Domino fiduciam ſuã, nec admi-

Dominum habet, qui ad fastũ se non conuertit, sed auertit à uanitate.

ratur eos, qui iactant uires suas & sectantur fluxa hæc, quæ aliquid esse uidẽtur, quũ nihil sint.

6 *Tu enim Dñe Deus meus admirãda fácis innumera, et cõsilia tua apud nos exẽplo carẽt: memorare & narrare ea cũ ĩstituo, plura sunt q̃ ut numerari posśint.*

6 Plurima designasti tu Domine admiratione dignissima, & cogitationes quibus sedulò curas nos, tam sunt multæ & mirabiles, ut nemo hominum intelligere queat, quãtum tibi debeat pro illis: si enim alijs enarrare coner eas, & uerbis proloqui, inueniam plures esse, quàm ut numerare sufficiam, nedũ uerbis explicare.

7 *Victimã & sacrificiũ non amas, at aurem mihi uellicas, holocaustum & expiationis hostiam nõ requiris.*

7 Sacrificium & oblationem non desiderasti, sed aures purgatas dedisti mihi: holocaustum et hostia, quę pro peccato solet offerri, non amplius placent tibi.

8 Dixi ergò, en ipſe ueniã: ĩ prima pagina libri ſcriptum eſt de me,

9 Vt faciam quod tibi placitum eſt, ô Deus meus, quod & mihi probatur: nam & lex tua in medio uiſcerũ meorum ſcripta eſt.

10 Prædico iuſtitiam corã tota eccleſia: en labia mea non ceſſant Domine, ut uides.

8 Tum dixi, ecce ego ipſe aduenio, in uolumine libri ſcriptum eſt de me.

9 Facere quod placeat tibi mi Deus uehemẽter cupio, & doctrinã tuam in penetralibus pectoris mei deſcriptã habeo.

10 Prædicaui iuſtitiã in frequẽtia populi maxima, certè labijs meis non peperci: qđ & tu Dñe optimè noſti.

11 Iuſtificationẽ tuam non inuidebam alijs, abſcondens eam intra anguſtias cordis mei: conſtantiam tuam in promiſsis, & quã promiſiſti te allaturũ miſeris ſalutẽ, palàm annunciaui, nec deſtiti

11 Iuſtitiã tuã de medio cordis mei non celo, ueritatẽ & ſalutẽ tuã dico, nõ diſſimulo bonitatem & fidem tuã coram

uniuersa ecclesia.

12 *Tu ergò Domine miserãdo ne cesses à me: bonitas & fides tua semp defendant me.*

13 *Quoniã obruerũt me mala, quorum non est numerus, comprehenderunt me scelera mea, ut nequeã dispicere, plura enĩ sunt quàm pili capitis mei, & cor meũ dereliquit me.*

14 *Festina Domine ut liberes me Domine, & ad auxiliãdum mihi propera.*

commemorare plurimis, ꝙ̃ sis benignus, & quàm tutò fidi per omnia possit tibi.

12 Ne nega quæso tu Domine omnimodam illam misericordiam tuam mihi, sed benignitas tua & constantia, in seruãdis ꝓmissis, tutẽtur me perpetuò.

13 Circundederunt enim me mala innumerabilia: apprehenderũt me iniquitates plures quàm ut eas usu assequi potuerim: superauerũt numero capillos capitis mei, quare & animus meus destituit me.

14 Dignare quæso liberare me Domine, ad ferẽdum auxilium mihi accurre.

15 *Erubescant & cõfundantur citò, qui quærũt animã meam, ad perdendum eam, retrocedant & adficiãtur ignominia qui mea calamitate gaudent.*

15 Suffundantur pudore & ignominia afficiantur ad unum omnes, qui persequuntur animam meam ut perdant eam: conuertantur in fugam spe sua frustrati, notentur infamia, qui uoluptatem capiũt ex malo meo.

16 *Vastẽtur deniq; post confusionem suã, q̃ oggannĩunt mihi, ohe, ohe.*

16 Pereãt, mercede accepta pro ignominia qua me afficere conati sunt, & quotquot insultãtes dicũt in aduersis meis, euge, euge.

17 *Gaudeant autẽ & lætentur in te, omnes qui quærũt te, & qui salutem tuam amant, iugiter dicant, magnificetur Dominus.*

17 Gaudeant & lætentur freti fiducia tua. quotquot student placere tibi: & dicãt iugiter, magnifiat Dominus, quotquot cupidi sunt assequendæ salutis tuæ.

18 Ego autẽ humilis & pauper sum, Dñe cõsule auxilio meo, tu enĩ es liberator meus, Deus meus ne moreris.

18 Quanquam autem pauper ego sum, & omni humano auxilio destitutus, Dominus tamen curam suscepit mei, quare quũ auxilium meum & seruator meus sis tu, oro te mi Deus, ne procrastineris diutius.

PSAL. XLI.

XLI.

1 Beatus q intelligit super egenum.

1 BEatus est qui pauperis rationẽ habet, quoniã in periculi tempore liberabit eum Dominus.

1 FElix ille, qui nõ aspernatur afflictũ, quin potius prudenter rem apud se perpendens sic cogitat, cui nunc ab amico Deo immittuntur mala hæc, illum eripiet Dominus è malis grauioribus, quę alios manent.

2 Dominus custodiet eum, saluũ & beatum faciet eum in terra, neq; tradet eum in manus hostium eius.

2 Dominus curam geret illius, & uitæ pristinæ restituet, & diuitẽ in terra faciet, nec sinet eũ premi tyrãnide hostium suorum.

3 *Dominus restituet eum cùm decubuerit: tu Domine commutas omnem ægritudinem eius.*

3 Dominus auxiliabĩtur illi etiã in cubiculi ob dolorẽ decumbẽti, quin & lectum illius totum, angulis undiq; uentilatis, in ipso morbo nersabis Domine, ut mollius cubet.

4 *Hinc ego quoq; dico, ô Domine miserere mei, sana animam meã, quia peccaui aduersum te.*

4 Ego ĩ morbo cõuerti me ad te, & dixi, Dñe misereat te mei, sana animã meã, languet enim ꝓpterea, ꝙ peccauerim ego in te.

5 *Inimici mei dicũt malè de me, quãdo morietur? ut pereat nomen eius.*

5 Inimici malè precabantur mihi dicentes, quando tandem morietur, & abolebitur nomen illius?

6 *Et siue ingrediatur ad inspiciẽdum, siue egrediatur, sic loqtur cor eius, & scelus sibi*

6 Si fortè fortuna uenit quisquam illorum, ut uiseret me, loquebatur fucatè, addebat sceleri scelus, longè aliud habens in animo quàm in ore: egressus enim à me foras, linguã aduersum me suo

accumulet.

7 Aduersum me cõcurſant ſimul omnes inimici mei, & malum conſilium aduersum me capiunt.

8 Hoſtile uerbũ iactatur inter eos: q iacet, nõ reſurget.

9 Sed & ſodalis meus, quo unicè fidebam, quiq; panem meũ edebat, ſtrenue inſidiatus eſt mihi.

10 Tu igitur Domine miſerere mei, & reſtitue me, ut reddam eis.

more exacuebat.

7 Vnanimiter aduersum me conſpirabant quotquot erãt oſores mei, aduersum inquã me, à quo læſi nũquã fuerant, ſtudioſè cogitabãt quomodo nocere poſſent mihi.

8 Morbus, inquiunt, grauiſsimus corripuit illũ, & decumbere tã grauiter cœpit, ut nunquam ualetudinẽ priſtinam recepturus ſit.

9 Quin & uir cũ quo mihi arctiſsima fuit familiaritas, cui fidebã, qui & meo uictitabat cibo, ſublato pede uelut calce petebat me.

10 Quare tu Domine horum habita ratione, miſerere mei, & erige me, ut illis, quod meriti ſunt, retribuam.

11 *Isto sciam quòd me ames, si hostis meus non insultet mihi.*

12 *Me propter innocentiam meam quæso fulcias, & cõstituas coram te in sempiternum.*

13 *Collaudatus sit Dominus Deus Israèl: ab æterno in æternum, Amen, Amen.*

11 Per hoc cognoui me amari abs te, ꝙ inimicus meus causam non habeat gloriandi aduersum me.

12 Ego enim in simplicitate mea, porrigẽte mihi te manũ tuam, perstiti: quare & constituisti me eo loco, ut semper è regione tibi ꝓximè adfuturus sim.

13 Omni laude maior Dominus Deus Israëlis: ab æterno fuit, & usque inæternum erit, Amen, Amen.

Libri primi finis.

PSAL. XLII.

1 *QVemadmodum ceruus mugit ad riuos aquarũ, sic clamat ãĩa mea ad te ô Deus.*

XLII.

1 QVomodo ceruus anhelare solet ad riuulos aqua plenos, ita anhelat anima mea, ut perueniat ad te.

Quẽadmodũ desiderat ceruus.

2 *Sitit anima mea ad Deũ: ad Deum uiuũ quãdo quæſo ueniam, & adpare bo uultui Dei?*

2 Sitiuit anima mea Deũ: Deũ, inquã, fortem & ualentẽ, quãdo mihi continget, ut intromiſſus ad te aſpiciar placido uultu tuo.

3 *Vertuntur mihi lacrimæ meæ, quas nocte & die fundo in cibũ, cùm dicitur mihi quotidie, ubi eſt Deus tuus?*

3 Fuit mihi fletus, pcibo die & nocte, quũ dicerent, qui inſultabant mihi, ubi nũc eſt Deus ille tuus?

4 *Hæc mecum reputo, & animi mei mecũ æſtus effundo: quando delibutus proficiſcar ut cũ ſocijs eã domũ Domini, cum exultanti uoce & gratulatione, cum feſtiuo ac celebri cœtu.*

4 In memoriã reuocabã quæ olim patribus prẽſtitiſti, & effun debã intra me animã meã, memetipſum conſolans, & futurũ ſperans, ut liberet aliquãdo à malis præſentibus, & hinc tranſeam cum multis, & proficiſcar cum illis uſque in Domum Dei tali cũ gaudio, quali feſtus dies celebrari ſolet.

5 *Quàm deiecta es anima mea & conturbas me? ſpera in Deum, quoniam futurum eſt ut pro ſalute reddita gratias agam coram cõſpectu eius.*

5 Quorſum affligis te ò anima mea, & tumultuaris intra me? ſpera bene de deo, ueniet enim tẽpus, ut ipſe pro ſua benignitate eripiat me ex malis meis, & ego occaſionem habeã laudandi, & pro acceptis ab eo beneficijs, gratias agendi.

6 *Deijcit ſe apud me anima mea ò deus, cum ſubinde recordor tui, à terra Iordanis, et puſillo monte Hermonim.*

6 Mi Deus, anima mea cruciat ſeſe intra me: nec habeo quo me conſoler, niſi recordatione beneficiorum patribus noſtris exhibitorum iuxta Iordanem, & à Mitzar uſque ad montem Hermon.

7 *Abyſſus abyſſum inuitauit, cataractæ tuæ uocem dederunt, omnes nimbi & fluctus tui ſuper me tranſierunt.*

7 Abyſſus una aliam inuitat ſono, qualem ædere ſolent cataractæ tuæ maximum, fluctus tui, & malorum undæ per nos tranſierunt.

8 *Quotidie cõmendat Dominus bonitatem ſuam, ideo omni nocte laudem Dei uiui canam.*

8 Pulſis malorũ tenebris in die, Dominus decreuit miſericorditer agere nobiſcum, quare ne hac quidem tribulationibus plena nocte à laudando illo ceſſabimus: carmen enim in laudem illius ſcriptũ, & precatio ad Deum omnipotentem, & uitæ autorẽ, ſemper erũt in ore mihi.

9 *Et dicã Deo petræ meæ, cur oblitus es mei? cur triſtis incedo dum hoſtes me adfligunt? dum oſſa mea perdunt?*

9 Perſuadet ſibi de te, ò Deus, anima mea, quòd inſtar rupis firmiſſimæ ſis mihi tu: quouſque ergò obliuiſceris mei, & quouſq; ego triſtis incedere cogar propter afflictionẽ inimici?

10 *Calumniantur me inimici mei quotidie ad me dicendo, ubi eſt Deus tuus?*

10 Tolerabilius foret mihi, ſi gladium adigerent in uiſcera mea, q̃ impias cõtumelias audire ab inimicis meis dicentibus aſſiduè cum riſu, ubi nunc eſt Deus ille tuus?

11 *Tu uerò anima mea citò deiecta es & cur conturbas me? ſpera in Deũ, nam futurũ eſt, ut deo meo iterũ pro reddita ſalutę gratias agam.*

11 Quorſum affligis te ô anima mea, & quorſum tumultuaberis intra me? bene ſpera de Deo, fiet enim adhuc ut gratias agã illi pro ſalute coràm ante conſpectum meũ allata ab ipſo q̃ non dedignabit̃ ſe gerere ꝑ deo mihi.

PSAL. XLIII.

XLIII.

1 *VIndica me deus & defende cauſam meã de gente nõ ſancta: ab hoĩe doloſo & ſcelerato libera me.*

1 IVdex meus eſto deus, & litiga pro me contra gentem nihil minus quàm ſanctam, à uiro doloſo & iniquo libera me. Iudica & diſcer.

2 *Tu enim es ô deus robur meũ, cur me repellis? cur triſtis incedo hoſtibus me adfligentibus?*

2 Tu enim Deus autor eſſe ſoles omnimodæ fortitudinis mihi, quare ergo deſeruiſti me nunc, & uiribus deſtituiſti me, quouſque lugens aſsiduè obambulo oppreſſus tyrannide hoſtis?

3 *Emitte lucẽ & ueritatẽ tuam, iſtæ me ducant & collocent in ſanctum montẽ tuum, & in habitaculum tuũ.*

3 Immitte lucem tuam & ueritatem tuam, ut ipſa deducant me, & peruenire faciant uſque ad montem, quem tua ſanctitas inhabitat: imò uſq; in ipſa penetralia cubiculi tui.

4 *Vt adeam aram Dei, ad Deum lætitiam & exultationem meã, & gratias tibi agam cum cithara ô Deus, deus meus.*

4 Vt perueniam uſque ad altare dei, imò uſque ad ipſum Deum autorem inenarrabilis mihi lætitiæ, quam & referam ingenuè acceptam tibi citharæ modulatione deus, animo meo chariſsime deus.

5 *Cur uerò anima mea deiecta es, & cur me moleſtas? ſpera in Deũ, quoniam futurũ eſt ut iterum pro ſalute*

5 Quorſum mæceras te ô anima mea, & quorſum tumultuaris intra me? expecta patienter quoad uenerit deus, futurũ enim certò ſcio, ut adhuc laudẽ illum, quòd autor fuerit mihi omnimodè, & ante conſpectũ meũ expoſitæ ſalutis, quodq;

mihi reddita gra=
tias agã deo meo.

PSAL. XLIIII.

1 *AVribus no=*
ſtris audiui=
mus ô Deus, memo
rantibus patribus
noſtris, opera, quæ
cùm ipſi uiuerent,
retro temporibus
operatus es.

2 *Tu enim manu*
tua, eliminatis gẽti
bus, conſeuiſti eos:
tu perdidiſti et ab=
ieciſti populos.

3 *Non enim gladio*
ſuo comparauerũt
terram, neq; bra=

non fuerit dedignatus gerere ſeſe pro Deo mini.

XLIIII.

1 DEus auribus noſtris audiuimus patres enim noſtri commemorauerũt nobis inſignia illa, & digna admiratione opera, quæ temporibus illorum operatus es, et temporibus quæ illos præceſſerant, quemadmodum ipſi illa à patribus ſuis acceperant, bona fide narrauerũt nobis.

2 Tu omnipotentia tua gentes extirpaſti, & patres noſtros in loca illarum inſeruiſti: plurima mala tu intuliſti populis illis, ut patres noſtros in terras illorum introduceres.

3 Palàm eſt enim eos non ſuo gladio cõqui-

Deus auribus noſtris.

chium ſuum ſalua=
uit eos, ſed dexte=
ra tua brachiũ tu=
um, & lux uultus
tui, quoniam gra=
tia tua perſequeba
ris eos.

4 Tu enim es ille
rex, & Deus no=
ſter, qui mittis Iaa
cob ſalutem.

5 Te duce hoſtes
noſtros uelut cor=
nu uẽtilauimus, uir
tute tua ſtulti ſper
nebamus qui inſur
gebant in nos.

6 Non enim ſperauimus in arcum no=
ſtrũ, neq; gladius noſter ſaluauit nos.

ſiuiſſe terras illas, nec brachio ſuo uictores e-
uaſiſſe, ſed dextera tua & brachium tuum, & fauor relucẽs in uultu tuo, hæc illis præſtite-
runt, non ob aliud q̃ quia libuit tibi benefa
cere illis.

4 Tu es ille quem meri tò amo, meus ille rex Deus, qui dignatus es tam multis modis be-
nefacere Iacob.

5 Quare freti tuo auxi lio aduerſarios ueluti cornu petebamus, fre-
ti potentia numinis tui proſternebamus quot-
quot inſurgere aude-
bant in nos.

6 Non enim in meo arcu ſpem ponebam: nec enim meus gladius ſeruare me potuiſſet.

7 *Sed tu ſaluaſti nos de hoſtibus noſtris, & inimicos noſtros confudiſti.*

8 *Te Deum noſtrũ collaudemus omni tempore, & maieſtati tuæ in perpetuum gratias agamus.* סלה

9 *Nunc autem deſeris, & obijcis cõtumeliæ, neq; proficiſceris cũ exercitibus noſtris.*

10 *In fugam uertis nos corã hoſte, & inimici noſtri conculcant nos.*

11 *Feciſti nos gregi qui laniatur ſimi=*

7 Sed tu uictoriam tribuiſti nobis de aduerſarijs noſtris, et eos qui odio nos proſequebãtur, dedecore affeciſti ſpe ſua fruſtratos.

8 Quòd Deum propitium habuerimus, ſeriò exultare conſueuimus: quare maieſtatẽ nominis tui Domine ppetuò celebrabimus. Ita fiet.

9 Sed qui fieri poteſt, ut nũc deſerueris nos, & ignominia affeceris nos, nec ingrediaris nobiſcum, ſicut ſoles, in prælium?

10 Coegiſti nos terga præbere hoſtibus, & præda facti ſumus illis, qui odio habebant nos.

11 Similes nos feciſti

les,& inter gẽtes diſperſiſti nos.

12 *Vẽdidiſti populũ tuum in frequente mercatu,neq; tenaciter cõtendiſti de precio eorum.*

13 *Expoſuiſti nos ludibrio uicinorũ noſtrorum,riſui et cachinno his q̃ circum nos ſunt.*

14 *Feciſti nos fabulam in gẽtibus,& ſannã in populis.*

15 *Omni tempore ignominia noſtra ante oculos noſtros eſt,& pudor uultus noſtri operit nos.*

16 *Propter uocẽ cõtumeliantis & cõui*

ouibus mactationi deſtinatis, diſperſiſti nos per exteras & à cultu diuino alienas nationes.

12 Vendidiſti populum tuũ nulla pecunia,nec obulo uno factus es ditior ex uẽditiõe illorũ.

13 Expoſuiſti nos probro uicinis noſtris,ſub ſannationi & ludibrio ſumus iis,qui habitant circum nos.

14 Feciſti nos fabulam ethnicis,moto capite irident nos populi.

15 Aſsiduè nobis uerſatur ob oculos cõtumelia,pudor faciem occupat totam.

16 Propter contumelioſam inſultantis no-

24

tiantis, propter inimicos grassantes.

17 *Hæc omnia usueniunt nobis, attamen non obliuiscimur tui, & fœdus tuũ non uiolamus.*

18 *Cor nostrũ non uertitur retro, sed tu declinasti gressus nostros de semita tua.*

19 *Comminuisti nos in puluerẽ ubi draconũ sunt cubilia, & mortali umbra operuisti nos.*

bis uocem, & probris nos afficientis: & propter inimicum, qui se gloriatur facultatẽ nactum, ut nos tanquam dignos malo affligat.

17 Hæc omnia ferre cogimur, non quòd obliti fuerimus tui: uel fœdus initum tecum ruperimus.

18 Non enim aliò abste deflexit cor nostrũ, nec declinauit gressus noster à uijs, quas tu ostenderas nobis.

19 Contriuisti interim nos locis, quibusnõ homines, sed dracones habitare uidentur, cõtexisti nos caligine tribulationis usque ad mortem.

20 Si obliti fuissemus nominis Dei nostri,

20 *Si obliti fuissemus nominis dei nostri, & manus nostras ad peregrinũ Deum*

expandiſſemus.

21 *Iure inquireret ſuper iſto Deus, ipſe enim nouit abdita cordis.*

22 *Sed propter te trucidamur omni tempore, æſtimamur ſicut oues macello deſtinatæ.*

23 *Exurge igitur, cur ſtertis Dñe? expergiſcere, & ne prorſus deſeras.*

24 *Cur uultum tuum abſcondis? cur obliuiſceris noſtræ tum adflictionis, tũ expugnationis?*

aut expãdiſſemus manus noſtras imploran tes opẽ ab alio quàm te uero Deo.

21 Si quippiam tale factum à nobis fuiſſet, meritò Deus pro eiuſmodi impietate nobis hæc mala immitteret: nunc qui nouit etiam ea, quæ latent in penetrabilibus cordis, ſcit nihil in nobis eſſe tale, & tamen patimur hæc.

22 Propter te enim occidimur aſsiduè, æſtimamur non pluris ab ijs, qui nos occidunt, quàm oues à lanio dũ mactat eas.

23 Euigila, quouſque ſtertere uideberis? expgiſcere, ne ppetuò neglecturus uidearis nos.

24 Quouſq; faciẽ tuam abſcondes, tanquam nullam habeas affli-

25 *Quoniã depreſſa eſt ad puluerem anima noſtra, humi defixus eſt uenter noſter.*

26 *Exurge igitur fer opem nobis, & libera nos per bonitatem tuam.*

PSAL. XLV.

1 *PRofũdat cor meum orationem luculentam, ut regi recenſeam opus meum. Tu lingua mea prompti ſcribæ ſtilus eſto.*

2 *Pulcherrimus hominum es, gratia*

ctionis noſtræ & oppreſsionis rationem?

25 Proſtrati em̃ ſumus uſq; in terrã, & uenter noſter terræ adhæret.

26 Exurge tandẽ ut auxilieris nobis, & libera nos pro immẽſa benignitate tua.

XLV.

1 ERumpit ex corde meo ſermo optimus, quem unà cum reliquis operibus meis dedico regi, & lingua mea non minus promptè excipit quæ illi ſuggerit animus, quàm ſcribit calamo, is qui ſcribendi eſt peritiſsimus. Eructauit cor meũ uerbum bo.

2 Supra modum formoſus es, nec quiſquã ex poſteris Adæ conferri tecum ulla ratione poterit: copioſiſsima effuſa eſt gratioſitas in labia tua, ut ſit

diffusa est per la=
bia tua, adde quòd
Deus beatum te fe
cit in perpetuum.

fermo tuus gratia sum ma conditus: quare & Deus te diuinis mune ribus ornatissimũ red didit, quæ nunquam auferentur à te.

3 *Accinge renes*
tuos ô heros gla=
dio tuo: honore,
gloria & magnifi
cẽtia tua perrũpe.

3 Accinge gladium tuum femori tuo ô po tentissime, laudẽ enim & honorem magnificè assequeris.

4 *Incende & ue*
here his rebus ue=
lut quadriga, ueri=
tate, fide, mã suetu
dine et iustitia, &
p oĩa diriget te mi
randa dextera tua.

4 Et honorem uirtutibus tuis debitum assecutus, tẽta quicquid uolueris, prosperrimè eĩm cedet tibi: ueheris prædicatione fidei & mansuetæ iustitiæ, designabit stupenda dextera diuinitatis tuæ, quæ summo tibi cedẽt honori.

5 *Sagittæ tuæ acu*
tæ corda hostiũ re
gis penetrent, po puli abs te sternantur.

5 Vbi sagittæ tuæ uehementer acutæ penetrauerint corda olim hostium tuorũ ô rex: tum nationes uariæ

6 *Solium tuum ò Deus, in perpetuũ et ſi quid ultra eſt, durat, ſceptrum regni tui, æquitatis ſceptrum eſt.*

7 *Amas iuſtitiam & iniuriam odiſti, idcirco unxit te Deus, Deus tuus unguento lætitiæ præ ſodalibus tuis.*

8 *Myrrham, Stacten, & Caſſiam redolet ueſtis tua, de domicilijs eburneis*

ſupplices fient tibi.

6 Solium tuũ regium, ò Chriſte Deus hoc ſeculo ſtabile erit, & futuro uſq; in perpetuũ: ſceptrũ iuſtitiæ erit ſceptrum regni tui.

7 Amantiſſimus es iuſtitiæ, & odio proſequeris quicqd eſt ab æquitate diuerſum, quare unxit te Chriſte Deus, Deus tuus oleo fragrãtiore quàm ullum unquam ſociorum tuorũ.

8 Nihil quàm myrrhã, aloen, & caſiam ſpirant omnia ueſtimẽta tua: ex repoſitorijs ueſtium eburneis, deprompta in hoc, ut te exhilarent illis.

9 Filiæ regum aderunt

in quibus iucũdè uictitas, prodis, regnũ quoq; filiæ ambitioſa iſta tua inhabitant.

9 *Conſtat regina ad dexteram tuam in*

mundo auri nobi=
liſſimi.

10 *Eã ſic alloquor,*
Auſculta ò filia, in=
ſpice, & aurẽ tuã
præbe, atq; obliui=
ſcere populũ tuũ,
et domũ patris tui.

11 *Rex enim dea=*
mat uenuſtatẽ tuã,
quia ipſe eſt domi=
nus tuus, & adora
bis eum.

12 *Filiæ autẽ Tyri,*
& diuites populi,
allatis muneribus
uultum tuum de=
precabuntur.

13 *Omnis decor reginæ uſq; ad intima,*

inter reliquas puellas nobiles, ſtatuetur tibi ad dexteram coniunx ornata auro Ophir optimo.

10 Audi filia, & rem perpende, aurem tuam præbe mihi, ut populi tui obliuiſcaris, & cognationis paternę hortanti.

11 Captus eſt enim amore inſignis ille rex formæ tuæ, eſt autem, ut ſcias, hic Rex Dominus tuus, dignus cui tu in genua ꝓuoluta ſupplex ſias.

12 Et ſi nuptiæ proceſſerint, filia Tyri muneribus amicitiam inire tecum ſtudebit, uenerabunt̃ te ditiſſimi quiq; in toto populo.

13 Varius erit ornatus reginæ regis illius, ſed non omnium oculis

& Phrygio opere ois ueſtis eius deau rata & acu picta.

14 *Ducitur ad regẽ, & cognatæ uirgi nes poſt eam tibi ueniunt ò rex.*

15 *Adducuntur cum lætitia & exultatio ne, adducuntur in regiam tuam.*

16 *Pro relictis parẽ tibus tuis ò regina erũt tibi filij, quos principes præpo= nes uniuerſo orbi.*

17 *Memorabo no= men tuũ uniuerſæ poſteritati, ut & populi te canant inæ=*

expoſitns: animi enim magis erit quàm corporis: ueſtis illius auro intertexta erit artificioſiſſimè.

14 Veſtibus elegantiſſimè uariegatis pducetur ad regem illũ, uirgines comitabuntur illã: adducitur iam nũc cũ ſuis uirginibus regina tibi ò rex.

15 Perducentur cum gaudio & ſumma lætitia, penetrabunt uſq; in intimum palatium regis.

16 In locum patrũ tuorum ſuccedent filij tibi longè præſtantiores patribus illis: quos præficere poteris uniuerſæ terræ.

17 Faciam memorabile nomen tuum apud poſteros oẽs: ut celebraturi ſint te uſque ad

ternum, & si quid ultra est.

consummationē seculi & in perpetuum.

PSAL. XLVI.

XLVI.

1 Deus noster refugium & virtus.

1 DEus *refugiū nostrum & robur, auxiliū quo que inedicibile in tribulatione repertus est.*

1 DEus fiduciam nobis suppeditat & robur, ut est illius mos: sæpissime enim auxilio fuisse ijs, qui in periculis constituti fuerant, deprehensum est manifestissimè.

2 *Propterea non timemus etiāsi moueatur terra, & deuoluātur mōtes in abyssum maris.*

2 Quare non timebimus etiam si subuertatur terra, & precipitentur montes in medium mare.

3 *Si tumultuentur & insurgāt aquæ eius, si frendant montes per superbiam suam.* סלה

3 Tumultuentur licet & strepitum ædant aquæ maris, contremiscant montes metu maiestatis illius. Ita fiat.

4 *Flumen enim est quod cum riuis suis*

4 Exterritis alijs fluuius amœnissimus in uarios diductus riuulos

lætificat ciuitatem Dei, ſanctum tabernaculum altiſſimi.

5 *Deus in medio eius eſt, nihil patietur, Deus enim tempeſtiuè opem feret ei.*

6 *Tumultuentur gentes, motus concitent regna, & tellus dato fragore contremiſcat.*

7 *Dominus tamen exercituum nobiſcum eſt, & refugium noſtrũ Deus Iaacob.* סלה

exhilarabit ciuitatem noſtram: quam Deus inhabitat protector noſter, & gratiſſimè humectabit loca ſancta, quæ incolit ſanctiſſimus ipſe.

5 Ipſe Deus in medio illius noſtræ ciuitatis adeſt aſſidue, & curat ne uel tantillum concutiatur: auxilio ueniet quoties opus erit, etiã ante ipſam aurorã ſummo manè.

6 Trepidauerunt gentes, & commota ſunt regna, uocem ſuam diuinæ maieſtatis tam plenam ædidit Deus, ut uiribus ſuis deſtituta fuerit uniuerſa terra.

7 Dominus, in cuius poteſtate ſunt omnes exercitus, adeſt nobis, inſtar firmiſſimæ baſis eſt nobis Deus Iacob. Ita res habet.

8 *Venite, contemplemini opera Domini, quas nam solitudines fecerit in terra.*

8 Eia contemplamini quæso opera domini, ut uideatis, quàm admiratione digna designauerit in terra.

9 *Bella sustulit usque ad terminos terræ, arcum confregit, hastam concidit, quadrigas autẽ combussit in igne.*

9 Cessare fecit bella per totum orbẽ & omnes angulos illius, arcum cõfregit, sagittas & lanceas pdidit, currus belli cos igne exussit.

10 *Adquiescite igitur & cognoscite quòd ego sum deus sublimis inter gẽtes, sublimis in uniuersa terra.*

10 Hæc si diligẽter perpenderitis, agnoscitis facile me esse Deum, qui potestatem habeã in gentes, & in uniuersam terram.

11 *Dominus exercituum nobiscũ est, & refugium nostrũ Deus Iaacob.* סלה

11 Dominus imperator omnium exercituum partium est nostrarũ, instar firmissimæ basis, cui tutò inniti possumus, ipse nobis est Deus Iacob. Ita res habet.

PSALMVS

XLVII.

1 OMnes populi plaudite manibus, iubilate deo exultanti uoce.

2 Quoniam Dominus, excelsus, mirabilis, & rex magnus est super uniuersam terram.

3 Subiecit nobis populos, et gẽtes sub pedes nostros.

4 Elegit hæreditatem nostrã, decorem Iaacob quem diligit. סלה

5 Ascendit deus cũ

XLVII.

1 OVotquot usq; estis ppli plaudite manibus, signa lætitiæ honorem Dei ædite uoce quantum potestis maximè hilari. Omẽs gẽtes plaudite.

2 Dominus enim factus est sublimis, & suspiciẽdus: cõstitutus est rex omnia potẽs super uniuersam terram.

3 Sola prædicatione Euangelij subiecit populos nobis, à cultu diuino antea alienos: populos inquam subiectos fecit, & supplices ad pedes nostros prouolutos.

4 Elegit in hæreditatem nobis florem præcipuum ipsius Iacob quem amauit. Ita res habet.

5 Ascendit in altum

clangore, dominus cum uoce tubæ.

6 Psallite Deo psal lite: psallite regi no stro psallite.

7 Quoniã rex uni uersæ terræ Deus, psallite cũ ĩdustria.

8 Deus gentibus imperat, deus quo= que sedet in solio suo sancto.

9 Principes popu lorum collecti sunt ad Deũ Abraham, quoniã super De= os, terræ protecto= res, ultra modum altior factus est.

Deus, exceptus est cũ iubilo: Dominus ipse cum clangore tubæ.

6 Quare psalmis celebrate deum: iterum dico celebrate regẽ hunc nostrum, atque iterum absq; cessatione celebrate.

7 Constitutus enim est rex omnium, qui terram incolunt, Deus: quare psalmos in uenerationem illius canite, quotquot sapitis.

8 Deus suscepit imperium in gentes, Deus sedet pro tribunali, sanctitatis suæ specimen æditurus.

9 Principes populorũ ultrò subdiderunt sese Deo Abraham: habet enim potestatem Deus in fortissimos quosque totius terræ, & infinitis modis superior factus est omnibus illis.

PSALMVS XLVIII.

XLVIII.

1 MAgnificetur & summoperè laudetur Dominus propter ciuitatẽ dei nostri, montẽ eius sanctũ.

2 Mõs Zion in cuius Aquilonari latere urbs magni regis, speciosa nympha est, & decus uniuersæ terræ.

3 Deus protectione ædium in ea notus est.

4 Nam ecce cùm reges aut istîc colligẽtur, aut prætereunt.

XLVIII.

1 MAgni fit Dominus, & laudatur meritò ab ijs, qui ciuitatem Dei nostri incolunt, quæ sita est in monte, quẽ sanctitas illius inhabitat. Magnus dñs et laudabilis.

2 Elegans regio, gaudium uniuersæ terræ mons Sion, lateribus expositus Aquilonis ciuitatis regis potentissimi.

3 Deus in palatijs ciuitatis illius sic notus est, ut ignorari nõ possit: quin hoc ab ipso habeant ꝙ stabilia sint.

4 Reges ipsi, res mira, consilio ignito congregati, & una ad ciuitatem illam profecti sunt.

5 Cùm cõtempla-
tur modo, ſic con-
ſternãtur, attoniti
fiunt ac ſtupent.

6 Sic corripit eos
iſthîc pauor & do
lor parientium.

7 Quomõ cũ No
ti ꝓcella marinas
naues cõminuit.

8 Hæc audiuimus
& uidimus in ciui
tate Domini exer-
cituum, in ciuitate
Dei noſtri, Deus
ſeruet eam in per-
petuum. סלה

9 Exprimimus Deus bonitatem tuam,
in medio templi tui.

5 Quã quũ uidiſſent,
animo cõturbati ſunt,
& metu perculſi.

6 Terror inuaſit eos
ipſo in loco, & dolor
qualis mulierem ſolet
parturientem.

7 Fracti ſunt animo,
quomodo tempeſtate
ab Oriẽtali plaga ex-
orta cõfringi ſolent na
ues Tharſis.

8 Quemadmodũ au-
diuimus, inquiebant,
ſic rem ſe habere co-
ràm ipſi uidimus in ci-
uitate Domini in o-
mnia imperiũ haben-
tis, in ciuitate inquam
Dei omnium noſtrũ,
Deus ipſe ciuitatem
illam ſtabiliet in æter-
num. Ita fiet.

9 Cum fiducia expe
ctauimus Deus beni-

10 *Vt maiestas tua, ita & laus tua usque ad terminos terræ pueniat, dextera enim tua plena est iustitia.*

11 *Lætetur mons Zion, exultent filiæ Iuda propter iudicia tua.*

12 *Obambulate & circumite Zion, numerate turres eius.*

13 *Cõmendate cordi uestro muros eius, & ædes eius extruite, ut narrentur posteris.*

14 *Hic enim Deus,*

gnitatem tuã, qui uersamur in medio domus regiæ tuæ.

10 Sicut fama nominis tui ad extremos fines terræ peruenit, ita & maiestatis tuę laus: iustitia plena est dextera tua: quæcũq; enim facis, iustissimè facis.

11 Gaudebit mõs Siõ, & exultabũt filij Iudæ, ꝓpter iudicia tua.

12 Circuite Sion, & diligenter contemplamini eam, numerate turres illius.

13 Adhibete animũ ad murũ eius, ut diligẽter cognoscatis: considerate diligenter, ut quàm sint admiratiõe digna palatia eius describere posſitis, & relinquere posteris.

14 Profectò hic Deus noster erit Deus perpetuò & ultra, ipse dedu

Deus noſter eſt in perpetuum, & ſi quid ultra eſt, ipſe dux noſter erit in ſempiternum.

PSALMVS XLIX.

1 Audite hęc gẽtes auribus.

1 AVdite *iſtud* 2 *populi, aurẽ præbete omnes q̃ habitatis orbem.*

2 *Imi & ſummi, æquè diues & pau* 4 *per.*

3 *Os meum diſſe=*

ret de ſapientia, & cor meũ intelligen=tiam meditabitur.

4 *Diuertam ad parabolam, & ænigma meum carmine proponam.*

cet nos quocunq; ꝓfecti fuerimus, uſque ad finem uitæ.

XLIX.

1 AVdite quod dicturus ſum populi omnes, auribus percipite quotquot inhabitatis orbem.

2 Et plebeij, & principes, unà diues cum paupere.

3 Os meum loquetur multa ſapienter: et cogitatio cordis meĩ erumpet in uerba prudentia.

4 Adhibebo ad expẽdendam parabolã aurem meam.

5 *Quî fit ut diem malum metuam, ut iniquitas calcanei mei me circumstet?*

5 Cur sollicitus ero de huius uitæ bonis, tempore quo uiuitur cum miseria in terra, nõ ut finis operũ meorũ iniquitatis meę cõdẽnet?

6 *Quia ex his qui rebus suis fidunt, & in multitudine diuitiarum suarum sese iactant,*

6 Quorsum multi spem ponunt in diuitijs, & propter multitudinem diuitiarum superbiunt?

7 *Nemo fratrẽ suũ ulla ratione potest redimere, neq; pro eo redemptionem Deo dare,*

7 Nemo enim potest uel fratrẽ suũ si uelit, liberare ullis opibus à morte, nec offerre Deo quicquam, quod pro eius redemptione uelit suscipere.

8 *Neq; precium*

8 Profectò rarissimè seruantur, qui diuitijs inhiant: & qui perit ex eis, peribit perpetuò.

9 *liberationis animæ eius, ut in perpetuum uiuat, & nõ*

9 Viuet quidẽ in æternũ, sed sic, ut ne optatus quidẽ interitus illi contingat.

sentiat corruptionem, sed in perpetuum

hoc negatum est.

10 *Videre enim est ut sapientes æquè moriãtur & pereant, ac stulti et stupidi, & opes suas alienis relinquant.*

11 *Quamuis penetralia sua, ædes, et domicilia in perpetuũ habitare decreuerint, & nomina sua magna fecerint super terrã, ut ad posteros durent.*

12 *Quum homini haud detur ut cum opulentia sua quiescat, sed iumentis*

10 Quia uidebũt quidam mori sapientes, nihil interesse putabũt inter mortem sapientum & stultorum: quũ stulti et bruti homines non moriantur solùm sicut sapientes, sed post mortem perpetuò intereãt, destituti omnibus illis, quæ hic magno studio & animæ detrimento congesserant: relinquere enim ea alijs coguntur.

11 Sepulchra eorum domus ipsis erunt perpetuò, & cubilia ipsis in generationem & generationem: quum uiuerent famæ magis, quæ ad posteros perueniret, studiosi, quàm salutis æternæ, nomina sua indiderunt terris.

12 Verùm fieri non potest, ut eiusmodi

hac ĩre ſimilis fit.

13 *Tale eſt ſtultorũ iter, & poſteri eorum idem ingrediuntur.* סלה

14 *Quos in foueã redactos, mors uelut gregẽ depaſcit ac ſubigit: recti uerò in luce erunt: at iſtorum theſaurus ueteraſcet, & habitaculũ eorum erit fouea.*

15 *Verũtamen animam meã redimet Deus de poteſtate inferorũ, & cõſolabitur me.* סלה

homo diu in precio ſit: ſtoliditas enim illius deprehendetur, & non fiet pluris quàm beſtiæ, quibus ſe ſimilem fecit.

13 Hic eſt ſucceſſus ſtultitiæ illorũ dignus, ſed & poſteri illorum, qđ ab illis didicerunt ſequentur. Ita fiet.

14 Sicut oues abducentur ad inferos, ubi pabulum erunt morti perpetuæ, & triumphabunt de eis iuſti tempore matutino cum ſumma gloria: robur enim impiorũ peribit, ubi ad inferos à magnificis ædibus, quas hic extruxerant, trãſlati fuerint.

15 Interim deus liberabit animã meã ab eo cruciatu, q impios manet: ipſe enim me recipiet ad ſe. Ita fiet.

16 *Ne paueas cùm ditescit homo, & cùm augescit gloria domus eius.*

17 *Quoniã in morte sua omnium nihil accipiet, neque sequetur eum gloria eius.*

18 *Sed dũ uiuit anima eius beata dicitur, laudatur cũ ei bene est.*

19 *Cùm uerò ad genus patrũ suorum abierit, in perpetuum non uidebit lucem.*

20 *Homo cum in precio est, nõ reputat,*

16 Ne admireris, & metuas si diues quis factus fuerit: & si ingens facta fuerit gloria domus eius.

17 Quando enim morietur, nihil eorum auferet hinc secum, nec gloria illa comitabitur eum.

18 Quia in hac uita beatus sibi uisus est, & alios ad idem uitæ genus hortatus est: ut uidelicet genio ĩdulgeas & exemplo eius bene cures te.

19 Ipse perueniet cum pernicie animæ suæ usque ad patres suos, quorum impietatẽ imitatus est: quos inuenturus est in densissimis tenebris nulla unquã luce illustrandis.

20 Miserabilis homũcio quum in honore

ſed iumẽtis cõpara tur & ſimilatur.

propter diuitias eſſet, nihil intellexit, ſed pecudum uitam imitatus ſeſe ſimilem fecit illis.

PSAL. L.

L.

1 *DOminus Deus fortis, aduocata terra ab ortu & occaſu ſolis.*

1 DEus iudicum Dominus locutus eſt, & cõuocauit omnes qui terrã inhabitant ab ortu ſolis uſque ad occaſum.

Deus deorum dñs locutus eſt.

2 *Et à pulcherrima Zion, loquetur, cum maieſtate ueniens.*

2 Ex Sion ueluti oĩs elegantiæ quadã ſumma, illuſtris apparuit.

3 *Veniet enim Deus noſter, & non cunctabitur, uorax ignis ante ipſum ĩcedet, & circũ eũ uehemens turbo.*

3 Veniet Deus noſter, nec perpetuò ſilebit: ignis enim uaſtãs prẽcedet ipſum, & circa ipſum uento ignis ille excitabitur, ut ardeat uehementius.

4 *Aduocabit ſupernè cœlũ, & infernè terrã, ut iudicio cõtẽdat cũ populo ſuo.*

4 Aduocabit cœlos deſuper & terram, iudicaturus populum ſuum.

5 *Congregemini mihi inquiens, ſancti mei, ſocij fœderis mei, quod ſuper ſacrificijs.*

5 Congregate ad me ſanctulos meos, inquit Dominus, de quibus tam ſum meritus bene, & qui mecum inierunt pactum de ſacrificandi ratione.

6 *Hîc cœli iuſtitiã eius prædicabunt, nam Deus ipſe iudex erit.* סלה

6 Quod ubi factum fuerit, cœli palàm iuſtum eſſe Dominum prædicabunt: eſt enim iudex ipſe iuſtiſsimus. Ita res habet.

7 *Audi populo mi, nam loquar, Iſraël, nam te conteſtabor ego Deus, Deus tuus.*

7 Audi itaque populo mi, & loquar ô Iſraël, te ipſum enim teſtem adhibebo: negare enim non poteris, quin Deus, præcipuè autem in te benignus Deus, ego ſim.

8 *Num ſacrificiorum cauſa redarguí te? aut iugis holocauſti coram me offerendi?*

8 Non te reprehendam, quòd ſacrificiorum mihi non obtuleris ſatis: holocauſtomata enim tua aſsidue coram me præſto ſunt.

9 *Num à domo tua taurum poſtulaui, aut de caulis tuis hircos?*

10 *Meæ enim ſunt omnes beſtiæ nemorum, & millia iumentorũ in montibus.*

11 *Notæ ſunt mihi uolucres montiũ, et auiculæ agri me non latent.*

12 *Si eſuriero, non eſt ut tibi indicem, meus enim eſt orbis, & quicquid in eo eſt.*

9 Putas nc opus mihi fore ut ĩpetrẽ à domo tua iuuencũ aliquẽ, aut ex caulis tuis hircos?

10 Falleris ſi hoc putas, meę enim innumeræ ſunt illæ feræ, quæ in ſyluis degunt, pecudes pręterea quę errãt in mille montibus.

11 Exactè noui genus omne auium, quãuis in ęditiſsimis mõtibus nidos ſuos collocent, & quicquid animantium uſquam in ullis campis uiuũt, in mea eſt poteſtate.

12 His omnibus ego in primis opus nõ habeo: & ſi opus haberem, & eſurirem, te non orarẽ ut mihi ſuppeditares hæc, orbis enim totus eſt meus, & ęcquid toto orbe. quantũuis uariũ ſit, cõtinetur, meum eſt.

13 *Num bubula carne ueſcor? aut hircorum ſanguinem bibo?*

13 An quiſquam ueſtrum eſt tam ſtultus, ut putet me taurorum carnibus uictitare, aut ſanguinem hircorum potitare?

14 *Macta Domino gratiarum actionem, & redde altiſſimo uota tua.*

14 Offer Deo quiſquis illi placere ſtudes, animi gratitudinē: & facilè altiſſimo grata erunt qualiacunq; fuerint ſacrificia tua reliqua, quæ te oblaturū uouiſti.

15 *Déinde inuoca me in tempore tribulationis, & eripiam te, ut me magnifices.*

15 Et ſi tum implora ueris auxilium meum tempore afflictionis, ſic eripiam te è malis, ut gratias mihi magnificè habiturus ſis.

16 *Contra uerò impium ſic adfatur Deus: Quamobrem prædicas legem meam, & fœdus meum accipis in os tuum?*

16 Ad impium autem dixit Deus, qua fronte tu uerbis enumeras cōſtitutiones meas, & pactum meum quod pepigi cū ſanctis uel nominare audebis tu?

17 *Quũ tamen odio habeas disciplinã, & post tergum tuum uerba mea abijcias?*

17 Quum odio habeas omnem rectam admonitionem, & abieceris uerba mea post tergũ tuum, & ex animo deleueris, licet extremis labris ea crepes.

18 *Cùm furem nactus es curris cum eo, & sors tua cũ adulteris est.*

18 Si enim furem usq; uidisti, illi te adiũxisti: & fieri furti particeps cupiebas, & socius factus es illorum, qui alienas stuprare solent uxores.

19 *Os tuũ laxas ad malũ, et lingua tua dolos concinnat.*

19 Os tuum assuefecisti ad maledicentiã: & lingua tua cõcinnabat dolum.

20 *Sedes & loqueris in fratrem tuũ, & in filium matris tuæ profers calumniam.*

20 Conabaris fratrem tuũ maledicentia perdere, & filium matris tuæ facere infamem nitebaris.

21 *Hæc facis dũ dissimulo, adde quòd me tui simulem putas: sed redarguam te, &*

21 Hæc fecisti: & quia ego ad tempus dissimu

me in oculos tuos ſtatuam.

22 *Conſiderate iſta quæſo, qbus numinis mentio excidit, ne qũ rapiã deſit uobis qui eripiat.*

23 *Qui laudem & gratiarum actionẽ mactat, me magnificat, & hac uia oſtendam ei ſalutem Dei.*

laui, putabas me ſimilem tibi hominem ſtolidum: ſed caſtigabo te, & diſponã ante oculos tuos ordine flagitia tua.

22 Intelligite hoc tandem quod dico, apud quos in obliuionẽ uenit Deus, ne fortè rapiam, & non ſit qui eripiat.

23 Quicunq; mihi animi offert gratitudinẽ, is me uerè honorat, & rectà it ad me, cui ego oſtẽdam felicitatẽ planè diuinam, qua illum faciam perpetuò beatum.

PSAL. LI.

1 Miſerere mei deus ſecũdum magnam miſericoriã tuã.

1 *MIſerere mei deus ſecundum bonitatẽ tuã, ſecundũ multitudinem miſerationum*

LI.

1 MIſereat te mei ò deus, pro genuina benignitate tua, pro immẽſa clementia tua dele flagitia mea.

tuarum dele transgreßiones meas.

2 *Magis ac magis ablue me à ſcelere meo, & à peccato meo munda me.*

3 *Nam trãſgreßiones meas ſcio, & peccatũ meũ ~~nunquã excidit mihi.~~*

4 *In te ſolũ peccauiſſe dolet, et malũ in oculis tuis feciſſe, quapropter iuſtifica ſecundũ uerbum tuum, & mũda ſecundum æquitatem tuam.*

5 *Ecce cum dolore*

2 Iterum atque iterum lauando elue iniquitatem meam: & à peccato meo purũ redde me.

3 Scelera enim mea agnoui reuerſus ad me & peccatũ meum aſſiduè ob oculos uerſatur mihi.

4 In te, in ſolum te peccaui, & abominabile ſcelus hoc admiſi, non reueritus conſpectum tuum: quare ſi hanc iniquitatem mihi condonaueris, & promiſſa ſeruaueris perfido mihi, meritò æquiſſimus iudicaberis, & in ſeruandis promiſsis conſtantiſsimus, & in damnandis illis qui reſipiſcere nolunt iuſtiſsimus.

5 Profectò non ignoras, quantum ad me attinet, iniquitatem mihi

natus ſum, & cum peccato cõcepit me mater mea.

esse ueluti genuinam & matrem meam peccato obnoxiam fuisse in ipso calore cõceptionis meæ.

6 *Ecce uerò tu fiduciæ firmitate ita delectaris, ut abſtruſa ſapiẽtiæ docueris me.*

6 Quanquam ergò uitiatæ carnis impulsu fœdissime lapsus sum, tu fidem tamen & candorem, qui in penetralibus pectoris situs est, maximè amare soles, à quo nõ omnino sum alienus: non enim tam malitia hoc scelus admisi, quàm cõcupiscẽtia uictus: quare iterum occultis inspirationibus docere me solidam sapientiam, sicut soles, non dedignaberis.

7 *Luſtra me hyſſopo, et mũdabor: lauame, & ſupra niuem dealbabor.*

7 Si ergò expiaueris scelus hoc meũ hyssopo, ueluti consummata expiatione, purus ero: et si elueris maculam hanc meam, ipsa iterum niue albior fiam.

8 *Nũcia mihi gaudiũ & lætitiã, & exultabũt oſſa quæ comminuiſti.*

8 Vbi exhilaraueris me gaudio & solita lætitia,

9 *Auerte faciẽ tuã à peccatis meis, & omnia ſcelera mea deleas.*

10 *Cor mundũ crea mihi Deus, & ſpiritum integrum intra me renoua.*

11 *Ne abijcias me de conſpectu tuo, & ſpritum tuum ſanctum ne auferas à me.*

12 *Redde mihi lætitiam ſalutis tuæ, et ſpiritu liberali fulcias me.*

13 *Et dirigã tranſgreſſores in uiam*

tum exultabunt oſſa mea, quæ uulneraueras tu.

9 Auerte quæſo faciem tuam à peccatis meis, & uniuerſas iniquitates meas dele.

10 Fac purum ſit cor meum intra me ô deus, & ſpiritum illum ſtabilẽ renoua in corde meo.

11 Ne deſtituas me ſolito fauore tuo, nec ſpiritum illum inſigniter ſanctum auferas à me.

12 Quin potius reſtitue mihi gaudiũ quod de ſalute mihi per te prẽſtanda concepi, & prĩcipe illo ſpiritu muni me.

13 Hoc ubi præſtiteris mihi, ego docebo peccatores qbus uijs perueniatur ad te, & peccatis grauati meo exẽ-

tuã, & peccatores ad te redibunt.

14 *Libera me de cruẽto ſcelere deus ô Deus ſalus mea, ut celebret lingua mea iuſtitiã tuam.*

15 *Adperi Domine labia mea, ut os meum exponat laudem tuam.*

16 *Quoniã ſi amares uictimam, rederem, ſed holocauſta non oblectant te.*

17 *Victimæ dei, ſpiritus contritus, cor fractum & comminutum: Hæc tu Deus*

plo reuertentur ad te.

14 Libera me ab homicidio quod cõmiſi deus, ô deus autor ſalutis meæ, ut cum gaudio cantet lingua mea inſignẽ illam iuſtitiam tuam.

15 Aperi Domine labia mea, ut os meum prædicet laudes tuas.

16 Externis ſacrificijs, etiam ſi plurima offerre coner, non placaberis, neque hoſtia quæ altari imponitur, delectaberis.

17 Sed ſacrificia quibus placatur Deus, ea ſunt, animus pœnitentia fractus, & cor dolore concuſſum & uulneratum: hæc à quocunq; offerentur tibi ô deus deſpicere nun-

non contemnis.

18 *Bonitate ergò tua prosequere Zion, ut seruentur muri Ierusalem.*

19 *Sic enim, gratũ tibi fiet uictimis iustitiæ, sacrificio, et holocausto: sic in aram tuã tauri imponentur.*

PSAL. LII.

1 *Quid te* *ô dij boni, magnificas omni tempore, ô facinorose gigas?* *

2 *Cur perniciem molitur lingua tua, perinde ac nouacula*

quam poteris.

18 Vtere quæso solita benignitate tua erga Sion, ut extruas muros Ierusalem.

19 Tum grata tibi erunt sacrificia, quæ signa sunt iustitiæ internæ: oblatio uidelicet quæuis, & holocaustum, tunc rite sacrificaturi imponent super altare tuum uitulos.

LII.

1 Quid gloriaris, & multa posse te putas p malitiam: an ignoras sua clementia omnipotentem Deum adesse bonis omni tempore? Quidgloriaris in malitia.

2 Sermonem pestilentem suppeditat scelera tus animus linguę tuę, quæ similima est nouaculæ acutæ: quum

acuta quæ dolum facit?

ad resecandam barbã adhibita, aberrat & iugulum petit.

3 *Cur malitiam potius amas quàm honestatem, mẽdaciũ magis quàm loqui ueritatem?* סלה

3 Amasti malitiam magis quàm probitatem, & mendacium magis quàm loqui id quod uerum est. Ita res habet.

4 *Amas enim omnes sermones pernicioſos, ô lingua fraudulenta.*

4 Amasti omnis generis impostura, ut illis subuertas innoxios, & linguam habes nil nisi fraudes edoctam.

5 *Quamobrem, & Deus funditus te extirpabit, perdet, ac è tabernaculo demolietur, & radicem tuam è terra uiuorum.* סלה

5 Quare omnipotens deus subuertet te, perdet te, extrahet te è tabernaculo, & radicitus euellet te de terra uiuentium. Ita fiet.

6 *Quod cum uidebunt iusti, stupebũt, & super eo cum risu dicent:*

6 Videbunt iusti, & uenerabuntur Deũ: te

7 En gigantem qui non fecit deum robur suũ, sed in multitudinẽ opum suarum spem posuit, ac sceleri fidit.

8 Ego autem è familia Dei, uelut uirens oliua sperabo in bonitatem Dei inæternum, & si quid ultra est.

9 Gratias agã tibi sempiternas p̃ his quæ feciſti, & colam nomen tuum, quoniã gratũ est apud sanctos tuos.

PSAL. LIII.

autem cum stultis conatibus tuis ridebunt.

7 Dicent enim, ecce hic ille est uir, qui non beneficio Dei fortis esse cupiuit: sed fiduciam habuit in diuitijs, & sceleribus potentiam affectauit.

8 Ego interim similis ero oleæ uirenti, idq; in domo Dei: spem enim meam posui in misericordia Dei, quam nullo unquam tempore deponam.

9 Laudibus efferam te, quia feciſti hoc, & patiẽter expectabo clementiam, quæ respondet ipsi nomini tuo, apud sanctos tuos gratioſiſsimo.

LIII.

1 VAni dicũt in cordibus ſuis, nõ eſt deus: ſceleribus enim corrupti & abominabiles facti ſunt, nullus eſt qui bonum operetur.

Dixit inſipiens in corde ſuo

2 Deus cœlo proſpexit ad filios hominum, ut uideret an eſſet qui ſaperet ac Deũ quæreret.

3 Hîc quiſq; defecerat, ſimul corrupti erãt, nullus bonum operabatur, ne unus quidem.

4 Non ne manifeſtũ eſt, quòd ſcelera faciunt? quòd populum meũ uelut cibũ

1 PErſuaſum habet animo ſuo ſtolidus nullum eſſe Deũ, corruperunt & abominabiles fecerũt ſeſe, nec quiſquam eſt ex omnibus qui faciat bene.

2 Deus è cœlo proſpexit, & contemplatus eſt poſteros Adæ, ut uideat num ſit prudẽs quiſpiam, qui ſtudeat placere Deo.

3 Singuli defecerunt, unà omnes abominabiles facti ſunt, nec eſt qui faciat bene, ne unus quidem.

4 Ignorare ne potuerunt ſcelerati illi, qui deuorant plebeculam meam, nõ aliter quàm deuorari ſolet fruſtum

deuorant? Deum autẽ nõ inuocant?

5 *Quòd metuunt non metuenda? sed deus dißipabit oſſa eorũ qui te oppugnant: Confundes eos, nam Deus abhorret ab eis.*

6 *Quis dabit de Zion ſalutem Iſraẽli? ut cùm reſtituat Deus captiuitatem populi ſui, exultet Iaacob & lætetur Iſraël.*

panis, non hoc licere illis? nihil ne unquam de Deo legerunt?

5 Quare pauebũt etiã ubi pauore nõ erit opus, Deus enim diſperdet oſſa illorũ, q̃ exercitum educere conabũtur, ô Chriſte, aduerſum te: pudore afficies eos, & infamia, Deus enim ſpreuit eos.

6 Vtinam dñs proferat è Sion omnimodã illam ſalutẽ Iſraeli promiſſam, q̃d fiet quãdo dominus populũ ſuum liberabit è captiuitate, tũc exultabit ſerió Iacob, & lætabit Iſrael.

PSAL. LIIII.

1 DEus per nomen tuum ſalua me, & tua uirtute uindica me.

LIIII.

1 DEus pro manieſtate nominis tui ſerua me, & quum poteſtatem

Deus in nomine tuo ſaluũ me fac.

2 Audi deus oratiõẽ meã, aurẽ præbe uerbis oris mei.

3 Quoniã hoſtes inſurgunt aduerſum me, & uiolenti, qui Deum præ oculis ſuis non ponunt, quærũt uitam meam. סלה

4 Sed ecce Deus auxiliũ tulit mihi, Dominus ſuſtentat animam meam.

5 Reddet malum inimicis meis, & in fide ſua diminuet eos.

6 Liberaliter ergò

abunde habeas, ulciſcere iniuriam illatam mihi.

2 Deus audi precationem meam, aures præbe uerbis oris mei.

3 Quia etiam alienigenæ inſurrexerunt aduerſum me, & homines ſęui magno ſtudio conati ſunt perdere me: non habita ulla ratione tui ô Deus. Ita res habet.

4 Verùm quia Deus auxilio eſt mihi, & dominus è numero eſt eorum, qui tutantur animam meam.

5 Ipſe retorquebit malum, quod mihi parãt, in eos ipſos, qui iniuria afficiunt me: ergò pro bona quæſo fide tua in ſeruandis promiſsis, ſubuerte illos.

6 Liberaliter ſacrificia offeram tibi, laudi-

sacrificabo tibi, & collaudabo nomen tuum Domine quoniam bonum est.

7 *Nam eripuit me ex omni tribulatione, ut hostes meos oculus meus despiciat.*

PSAL. LV.

Exaudi Deus orationẽ meã & deprecationem meam ne auerseris.

2 *Attende mihi, & exaudi me cũ stre*

bus efferam nomẽ tuũ Domine, bonum est enim & gratiosum.

7 Eripuit enim me ex omni angustia, & eius beneficio uidit oculus meus, qualia quisque uellet in capitalibus inimicis suis.

LV.

1 AVres præbe ò Deus probationi meæ, & ne auerseris quæso preces meas. Exaudi deus orationẽ meam ne de,

2 Accommoda te mihi, & exaudi me, turbatus sum enim: & præ dolore moueo me nunc huc nunc illuc, & inter orãdum conturbor.

3 Propter minas inimici, & sęuitiam impij qui impingere mihi co

pitu ordientem ac tumultuantem.

3 *Præ uociferatione hostium, præ infestatione impiorum, qui mihi crimina*

obtrudũt, & irati imminent mihi.

4 *Labascit cor meum intra me, & mortis metus irruerunt in me.*

5 *Timor & tremor ceciderunt in me, & horror operuit me.*

6 *Et reputo mecum, ò si dentur mihi alæ columbinæ, ut auolare & quiescere possim.*

7 *En longissimè profugerem, atque ad eremum diuerterem.* סלה

8 *Properarem ad euadendum, uento*

nabãtur iniquitatem, & irati insurgere aduersum me.

4 Cor meum trepidauit intra me, & terricu lamenta mortis corripuerunt me.

5 Timor & tremor inuaserunt me, & circundedit me undique pauor.

6 Quare dixi apud me, utinam dentur mihi alæ sicut datæ sunt columbæ, ut auolare mihi liceat, & alium in locum commigrare tutiorem.

7 Certè procul hinc aufugerem, & in locis penitus desertis habitarẽ potius, quàm inter hos impios. Ita res habet.

8 Festinarem fuga saluti meæ consulere, &

ocius rapido, ac turbine.

9 *Dißipa Domine & ſcinde linguas eorũ, quoniam uidi urbem plenam eſſe iniuria & cõuitijs.*

10 *Quæ nocte & die in muris eius obambulant, in medio autem eius labor & dolor.*

11 *In medio eius nequitia, non faceßit è plateis eius fœnus & fraus.*

12 *Quòd ſi hoſtis meus me calumniaretur, ferendũ ducerem, ſi oſores mei ſupra me eueherẽtur,*

ſubducere me à periculo uenti uehementis, & tempeſtatis.

9 Perde Domine & finde linguas eorum, ſcelere enim & ſeditione plenam offendi ciuitatem illam.

10 Die ac nocte cingent hæc ciuitatem illam, non aliter quàm mœnia ipſa ciuitatẽ ſolẽt: iniquitas & oppreſſio regnant in illa.

11 Nullum ſceleris genus non regnat in medio ciuitatis illius, nec ulla platea ab impoſtura et dolo immunis eſt.

12 Non enim ex ꝓfeſſo inimicus ꝓbro affecit me, tolerabile eſſet illud: neque palàm hoſtis erexit ſeſe aduer-

declinarem ab eis.

13 *Sed tu ò collega, cõmilito, & note mi, cui secreta mea suauiter credidi,*

14 *Quo cum domum Dei cum exultatione adij.*

15 *Irrue in eos ò mors, ac uiui ad fo ueã abeãt, quoniã malicia in domicilijs & penetralibus eorũ regnat.*

16 *Ego autem ad Deum clamaui, & Dñs saluauit me.*

17 *Vespere, manè & meridie locutus sum ac institi, & ex=*

sum me, cuius uitare potuissem consortium.

13 Sed tu homo quem præfeci rebus meis, qui & ueluti dux fuisti mihi, & arctissima familiaritate coniunctus:

14 Mutuò enim & suauiter secreta nostra cõmunicamus, & in domo Dei uersati sumus concorditer.

15 Inferet Deus mortem de improuiso illis, descendent ad inferos uiui, regnãt enim nequitiæ in tabernaculis illorum, imò in ipsis penetralibus cordium illorum.

16 Ego uerò contra horum insidias Dei auxilium implorabo, nec Dominus dedignabitur succurrere mihi.

17 Vespere, manè, & ipso meridie p̃cabor,

audiuit uocẽ meã.

18 Redemit uerè animã meam ab his qui mihi immine= bãt, quoniã cũ mul titudine aduerſum me aderant.

19 Exaudiuit inquã Deus, qui ab æter= no uſque in ſem= piternum regnat, & humiliauit illos, quia non erat ſpes quòd mutarentur, non enim reueren tur Deum.

20 Miſit ergò ma=

& ſollicitus ero quoad uocem meã audierit.

18 Reſtituet pacem ani mæ meæ, & liberabit eam à præliantibus cõ tra me, quamuis pluri mi ſint, qui undiq; op pugnant me.

19 Audiet deus, & ſup pliciuu de illis ſumet is qui minis illorum ni hil commouetur, ſed ſe det tranquillus & im mutatus perpetuò. Ita res habet. Illi in terim digniſſimi ſunt, qui pereant: nunq; eñ ſceleratum uitæ genus mutabunt, nec Deum reuerebuntur unquã.

20 Iniecit manum uio lentam in eum, cum quo pacem ſimulaue rat, amicitiæ uinculo turpiter rupto.

num ſuam in eos qui peculium ſuũ erãt, & irritum fecit fœdus ſuum.

21 Os illorũ mitius est butyro, æquè cor eorũ simulant, lentiora sunt uerba eorum oleo, cũ sint gladij.

21 Blandius fecit quisq; eorum os suum lacte, quum tamen prælium instituerent in animo: gratiosiores uisi sunt sermones eorũ quouis unguento, quũ re ipsa essent gladij.

22 Domino igitur commenda curam tui, is eni enutriet te, neq; permittet ut iustus unquam loco moueatur.

22 Reisce in dominum sarcinam tuam, nec dubita quin ipse perfecturus tibi sit omnia, qui nunquam sinet obrui iustum.

23 Tu uerò Deus detrahes in puteũ interius homines sanguinarios, dolosi nõ peruenient ad dimidium dierum suorum: ego autem in te sperabo.

23 Tu interim domine præcipitabis illos in puteũ interitus: uiri enim sanguinarij & fraudulenti nõ peruenient ad dimidium uitæ: quare ego spem meam omnẽ collocabo in te.

LVI.

PSALMVS LVI.

1 MIserere mei deus, est enim qui me conculcat, & sine intermussione oppugnãdo adfligit.

2 Conculcant me inimici mei omnitẽpore, multi enim sunt qui me superbè oppugnant.

3 Quocunq; autem momẽto metus mihi intentatur, in te domine spero.

4 In dei uerbo glorior, in Deũ spero, neque metuo quid mihi faciat caro.

1 MIserere mei Deus, conculcare enim conatus est me homo, qui assidue oppugnans uehementer affligit me. Miserere mei deus, qm̃ cõculcauit.

2 Conculcare conantur me hostes mei omni tempore, qui & plurimi sunt, & animo hostili persequuntur me ò altissime.

3 Quocunque tempore timor inuaserit me, ego ad te confugiam, nihil dubitans quin liberaturus me sis à malis.

4 Fretus benignitate Dei, boni consulam quicquid ab illo immittitur mihi, in Deo posui fiduciam meam: quare nõ timebo quicquid moliatur aduersum me caro.

5 *Omni tempore adfligũt res meas, omnia consilia sua malo meo capiunt.*

6 *Alienãt, & abstrudunt se, uestigia mea obseruant, quomodo animam meam capiant.*

7 *Sed frustra, elabetur enim ab eis: nam tu deus in ira populos deijcis.*

8 *Fugas meas dinumeras, lachrymas meas in utrem tuũ reponis: nonne in rõnibus tuis sunt?*

9 *Quocunque die*

5 Ipsi assiduè quicquid uel dicerẽ uel facerem, calumniabantur, studebant modis omnibus nocere mihi.

6 Conspirabant & insidiabantur ipsi, & uestigia mea obseruabant, studiose hoc agẽtes, ut capiant animam meam.

7 Erit ne hæc iniquitas impunita illis? nequaquam. Sed ueluti iratus, q̃uis tam sunt multi, ut populos ęquare numero possent, pręcipitabit eos deus.

8 Quàm sæpe fugere cõpulsus fuerim, tu diligẽter numerasti, collige quæso lachrymas meas, & infunde in uitrũ tuum, ut uideas quàm sunt multæ, imò in libro rationum tuarum scribe eas.

9 Tandem in fugã cõ-

inuoco, ꝙtinus terga uertunt hostes mei, quo certus fio ꝙ deus meus es.

10 *In dei uerbo glorior, in domini uerbo glorior.*

11 *In deum ſpero, non metuam quid mihi faciat homo.*

12 *Ad te deus uota mea feram, tibi gratias agam.*

13 *Eripuiſti enim animã meã à morte, ſed & pedes meos à lapſu, ut incedam coram deo, in luce uiuorum.*

uertentur inimici mei: quocũcꝙ tempore implorauero auxilium, futurũ ſcio ut Deus adſit mihi.

10 Quare fretus benignitate Dei, boni conſulã quicquid accidat mihi: fretus inquam benignitate Domini, æquo animo ferã quicquid eueniet mihi.

11 Deo totũ me cõcredidi, quare non metuã quicquid moliatur admerſum me homo.

12 Cõſtitui apud me ô deus ſacrificia, quæ uouerã offerre tibi, quæ ſic perſoluã, ut accepta referã mea omnia tibi.

13 Eripuiſti enim me è faucibus mortis certo certius, pedes meos tu continuiſti, ne laberentur, & uires ſuppeditaſti, ut poſſim ambulare coram te mi Deus,

PSAL. LVII.

1 Miserere mei Deus, miserere mei, qm̃.

1 MIserere mei Deus, miserere mei, te enim fidit aĩa mea, et in umbrã alarũ tuarum spero donec prætereat malicia.

2 Clamo ad Deũ excelsum, ad Deũ q̃ me undiq; p̃ficit.

3 Is cœlo mittet & liberabit me op probrio conculcantis me perpetuò: mittet inquam per bonitatem & ueritatem suam.

4 Liberabit animam meam in medio fu

illustratus lumine quo solent qui uiuunt perpetuò.

LVII.

1 MIserere mei Deus, miserere mei, de te eñ pẽdet anima mea, protegar quæso sub umbra alarũ tuarum, quoad præterierit scelerum colluuies.

2 Implorabo auxiliũ Dei altissimi, Dei illius qui perficiet quæ cœpit in me.

3 Demisit è summo cœlo qui eripiat me: & infamem faciat eũ qui conculcare conatur me. Ita fiet. demittet inquã Deus pro benignitate & fide sua aliquem ex alto, qui liberet me.

4 Versari cogor inter leones potius quàm

rientium leonũ iacentem, nempei nter filios hominũ quorum dentes hastæ et spicula sunt, lingua uerò, gladius acutus.

homines, & dormire inter furiosos, & homines quorum dentes similes sunt lanceis & sagittis, & lingua gladio acuto.

5 *Exalta Deus super cœlos, & super omnem terrã, gloriam ac maiestatem tuam.*

5 Conspicuus appare è cœlo Deus, & per uniuersam terram appareat quanta sit maiestas tua.

6 *Rete enim paraueruũt pedibus meis ad capiendũ animam meam, foderunt ante me foueam, in quam ipsi incident.* סלה

6 Rete expanderunt pedibus meis, tantum non irretitus fui illo, foderunt foueam in uia per quam iturus eram, sed ipsi corruerunt in eandem illam quam foderãt in perniciem meam. Ita factum est.

7 *Paratum est cor meum Deus para-*

7 Optimè animatus sum Deus, optimè inquam animatus sum, quare & uoce cãtabo,

tum cor meum, ut canã & psallam.

8 *Expergiscere quicquid possum, expergiscere chelis & cithara, exꝑgiscar ipse q̃ maturrimè.*

9 *Vt in populis te celebrẽ Dñe, ut in gentibus te canã.*

10 *Bonitatis enim tuæ magnitudo usque ad cœlos ꝑtingit, & fides tua usq; ad nubes.*

11 *Exalta Deus sup cœlos, & super omnẽ terram gloriã ac maiestatẽ tuam.*

& musicis instrumẽtis psalmos modulabor.

8 Expergiscere ô anima mea, expergiscere, & profer te nablũ & cithara, ut modulatione suaui uel ipsam excitem auroram.

9 Palàm gratias agã tibi in frequentia populi Domine, cantabo laudes tuas, etiam apud hominũ uariarũ nationũ multitudinem maximam.

10 Tam est enim grãdis misericordia tua, ut ad cœlos usq; pertingat, & maior sit q̃ distãtia hinc ad nubes sua in seruãdis ꝓmissis constantia.

11 Conspicuus appare è cœlo Deus, & per uniuersam terram fac appareat, quanta sit maiestas tua.

PSAL. LVIII.

1 SI uerè iustitiã meditamini, qd' æquum est, iudicate filij hominum.

2 Sed in corde nequitiam concinnatis, in terra manus uestræ ad rapinam extenduntur.

3 Alienãtur impij ab utero, errant à uentre, loquentes mendacium.

4 Furor eorũ par est anguium furori, & sicut aspis surda obturant aures suas.

LVIII.

1 ITa ne res habet, ut uos quibus prouincia iudicãdi rectè mãdata est, iustitiã loquamini, & quæ iusta sunt iudicetis uos posteri Adæ?

Si uerè utique iustitiã loquimini.

2 Nihil profectò facitis minus, quum scelera animo struatis potestatem nacti in terra, quamuis iniquitatem manus uestræ pro æquitate uenditent, tanq̃ iusta statera uos omnia expendatis.

3 Aberrauerũt ab eo quod rectum est, impij à tẽpore quo primùm æditi fuerunt in lucẽ, errare cœperunt, ab utero matris loquentes fucata.

4 Venenum eorum simile est ueneno serpentis, & callidissimæ aspidis ultrò obsurde-

5 *Quæ non exaudit uocem incantatorum, quantumcũq; docta sint carmina.*

6 *Cõtere ô Deus dentes eorũ in ore ipsorũ, molares catulorũ leonum cõfringe Domine.*

7 *Liqueant sicut aquæ, & sic defluant, sagittas suas cum dirigũt, sicut illæ cõfringantur.*

8 *Diffluãt uelut limax, & sicut abortiuum fœminæ priusquàm solem uidet.*

9 *Priusquàm spinæ eorum adolescant*

scentis & obturãtis aurem suam:

5 Vt nõ cogatur audire uocẽ eorum, qui murmure suaui fallere illam conantur, etiam si incantandi artibus sint instructissimi.

6 Deus cõminue dentes eorum intra os eorũ, dentes molares eorum quibus leonũ catulis similes sunt, confringe Domine.

7 Diffluant sicut aquæ natura labiles, sagittæ quas iaculantur inter uolandũ confringantur.

8 Similes fiant limaci, quæ inter rependũ colliquescit, & abortiuo, uel talpæ, quæ nõ uidet solem.

9 Priusquam crescant

in ramnum, repentè uiuos ſicut acer rimo furore tollat eos turbo.

10 *Sic iuſtus lætabitur cùm uidebit ultionem, & pedes ſuos lauabit in ſanguine impij.*

11 *Et dicet homo, ꝓfecto merces manet iuſtum, profectò eſt Deus q̃ uindicat terram.*

ſpinæ ueſtræ ô impij in ramnum, in flore ętatis ueluti iratus Dominus ſubuertet eum, qui dux eſt ueſter unà uobiſcum.

10 Gaudebit iuſtus ubi uiderit uindictam, pedes ſuos madefaciet ſanguine impij.

11 Et dicet q̃ſquis uiderit, utiq; fructum aferet iuſto iuſtitia ſua, utiq; eſt Deus iudex eorũ, q̃ fiunt in terra.

PSAL. LIX.

1 *Libera me de inimicis meis Deus meus, & ab his qui inſurgunt in me protege me.*

2 *Libera ab his q̃ ſceleratè agũt, & à*

LIX.

1 Libera me ab inimicis meis mi Deus, & contra illos, qui inſurgũt aduerſum me, defende quæſo me. Eripe me de inimicis meis.

2 Libera me ab hominibus ſceleratis, &

ſanguinarijs homi nibus ſalua me.

cõtra ſanguinarios tutare me.

3 *Nam ecce inſidiãtur animæ meæ, horribiliter irruũt in me, nihil tranſgreſſum aut peccantem Domine.*

3 Ea enim eſt illorũ hominum improbitas, ut mihi inſonti inſidias ſtruxerint, & conſpirauerint aduerſum me feroces, quos ego nũquam ulla affeci iniuria, nec peccati q̃cq̃ in eos admiſi.

4 *Citra crimen properãt & accinguntur, exurge & uide ad auxiliandum mihi.*

4 Quamuis nulla re læſi ſint à me, tamen currũt ut noceant mihi, & ſummo ſtudio conantur perdere me, exurge Domine in occurſum mihi, & uide horum inſaniam.

5 *Quin, tu Domine Deus axercituũ Deus Iſraël, exurge ad mulctandum omnes gẽtes, neq; miſereat te omniũ ſcelerate præuarican*

5 Tu ergò Domine quum Deus ſis, & imperium habeas in omnes exercitus, & Deus ſis populi Iſraëlitici, exurge ut uiſites uniuerſas gentes, nec miſereat te eorum, qui

tium. סלה

6 *Peruagentur & circumeant urbem usq; ad uesperam, es instar canis murmurent.*

7 *Ecce ore suo obruunt, gladij sunt in labijs eorũ, quis enim animaduertit in eos?*

8 *Nisi tu Dñe rides eos, & cõtemnis omnes gentes.*

9 *Robur meũ tibi acceptum fero, tu enim Deus propugnator meus es.*

10 *Deus, bonitas tua anteuertit me: Deus, quomodo cum hostibus meis agendum*

sunt in malitia obdurati. Ita fiat.

6 Reuertentur ad uesperam, oblatrabunt tanquã canes, & ciuitatem circuibunt.

7 Res mira profectò, ore & labijs suis gladios loquuntur, nec tamen quẽquam esse putant qui audiat.

8 Sed tu Domine ridebis conatus eorũ, & subsannabis cõsilia gẽtium omnium.

9 Viribus illius aduersarij mei ego te opponã, qui protector meus es Deus.

10 Qui pro sua benignitate muniet me, priusquàm illi insultum facere possint in me: & ostendet mihi in

mihi sit, docet me.

11 *Ne trucides eos, ait, ne populus meus negligens fiat. Dissipa igitur eos tua uirtute, ac deij ce illos ô scutũ nostrum Domine.*

12 *Propter peccatũ oris eorũ, propter sermonem labiorũ, atq; superbiam eorũ capiantur: propter periuria & mendacia singuli ducantur.*

13 *Cõsume in feruore cõsume, ut nõ sint, quò uideant*

hostibus meis, qualia uidere uellet quisquã in suis.

11 Ne occideris subitò eos Domine, ne penitus in obliuionẽ ueniat hæc ultio tua populo meo: sed uagari coge illos de loco ad locum, fortitudine tua prosterne illos tu, qui fortitudo es nostra domine.

12 Peccatum oris illorum, & sermo labiorum illorum merentur, ut ipsi illis eisdem fastuosis uerbis capiãtur, abominationes enim & mendacia crepabunt assiduè.

13 Finem impone iratus execrationibus illorũ, sic finẽ impone, ut nullæ sint amplius reliquę, & sciãt tandẽ Deũ esse, qui imperiũ habeat in Iacob, cuius

usq; ad fines terræ quòd Dñs est q regnum tenet in Iaacob. סלה

posteri non angustiis, quemadmodum solēt, limitibus cōtinentur, sed omnes angulos terræ compleuerunt. Ita res habet.

14 *Peruagentur & circumeant urbem usq; ad uesperam, et instar canis murmurent.*

14 Conuertentur sub uesperā, latrabunt tanquam canes, & circuibunt ciuitatem.

15 *Sic isti ad edendū dissipentur, sed inanes dormiant.*

15 Ipsi discurrent de loco ad locum, ut comparent uictum sibi: & quia non famelici inuenient quo saturentur, cubabunt.

16 *Ego autem cantem fortitudinem tuam, & ocius deprædicem bonitatem tuam, tu enim fuisti protector meus & refugiū meum in tempore angustiæ meæ.*

16 Ego uerò cantabo fortitudinem tuam cū exultatione, summo manè cantabo benignitatem tuam: fuisti enim protectio mihi, & refugiū quo tempore periclitabar inter hostes meos.

17 *Tibi ô robur meum, psallam. Tu enim Deus protector meus es, Deus thesaurus meus.*

17 Quicquid in me est roboris, tibi cantando acceptũ ferã: tu enim ô Deus protectio mea es: & tu Deus autor mihi es eius boni, qd in me est.

PSAL. LX.

LX.

1 *DEus, repulisti et fregisti nos, indignaris nobis & auersaris.*

Deus repulisti nos & de.

1 DEus q auxilio tuo destitueras nos, & dispersseras nos, ppterea quòd iratus fueras nobis, nunc tandem ira deposita redi ad nos.

2 *Cõcussisti & rupisti terrã nostrã, refice rupturas eius, nam uacillat.*

2 Cõmouisti grauiter terram, & ueluti hiare feciſti eam: refice nunc tandem fissuras illius, uacillat enim.

3 *Ostendisti populo tuo grauia, potasti nos uino paꝶoris pleno.*

3 Exhibuisti populo tuo spectacula durissima, potasti nos uino, nõ quod bibentes exhilaret, sed mœstissimos faciat.

4 *Sed da quæso ti-*

4 Dabis ijs qui reuerentur te uexillum, ut

mẽtibus te signũ, ut sese erigant sub aduentum æqui & recti. סלה

erigant illud cõtra hostes suos, & uiso eo in fugam conuertantur, hoc enim facturum re pollicitus es. Ita res habet.

5 *Vt liberentur dilecti tui: exaudi & salua nos dextera tua.*

5 Vt eripiantur è periculis amici tui, tu dextera tua uictoriã adfer, & responde uotis nostris.

6 *Deus locutus est in sancto suo, quod me exhilarat, diuidã Sichem, et uallẽ Suchoth dimetiar.*

6 Deus promisit per spiritum sanctũ suum hæc se facturum, quare ego serió exultabo: diuisurus enim sum pro meo arbitratu Sechem, & uallem Succoth tanquam meam dimetiar.

7 *Meus est Galaad, & meus est Manasses, Ephraim robur capitis mei, Iuda dux meus.*

7 Ad me pertinebit Galaad, meus est Manasses, Ephraim fortitudo capitis mei, Iuda à consilijs & dux meus.

8 *Moab augusta ol*

8 Moab olla ablutionis mihi, usq; in Idumæam proferam cal-

la mea, ad Idumæã extendam calceos meos, Palæstini cũ plausu ad me ue=nient.

ceum meum & seruitu ti subijciam, Philistæa si sapis ambi amicitiã meam.

9 *Quis direxit me ad urbẽ munitam? quis duxit me ad Idumæam?*

9 Quis perducet me usque in ciuitatem muni tam, quis me perducet usq; in Idumæam?

10 *Non ne tu deus, q dereliqueras nos neq; pficiscebaris cũ exercitu nostro?*

10 Nónne tu deus, qui auxilio tuo longo nos tempore destituer as? nõne tu deus nũc egre dieris in prælium nobi scum, & dux eris exercituum nostrorum?

11 *Qui nobis opem fers in angustia, uana enim est humana salus.*

11 Tu robur tribue no bis ad pellenda pericu la: uana est enim salus, quæ expectatur ab ho mine.

12 Auxilio dei desi-gnabimus fortia, & ipse cõculcabit uniuer sos, qui opprimere co nabuntur nos.

12 *Sed dei uirtute rectè geremus rẽ, ille enim conculcat hostes nostros.*

PSAL. LXI.

1 EXaudi Deus clamorẽ meum, attende orationi meæ.

2 De quibuscunq; finibus terræ in angustia cordis mei ad te clamo, in petrã editiorẽ, quàm ego conscendere queã, collocas me.

3 Tu enim es spes mea, robusta turris ab hoste.

4 Habitem in tabernaculo tuo in sempiternum, securus sim tegumento alarum tuarum. סלה

5 Tu enim Deus exaudis uota mea,

LXI.

1 AVdi Deus clamorem meum, præbe aurẽ tuã precationi meæ. Exaudi deus deprecationem meam.

2 E terra, quæ longissimo tractu à cœlo dissidet, ad te clamabo: & in anxietate animi cõstitutus orabo: ut ueluti in rupem, ad quam uiribus meis pertingere non potero, perducas me.

3 Tu enim semper spes mea fuisti, & instar turris munitissimæ, cõtra hostem.

4 Quare & habitabo in tabernaculo tuo seculis infinitis, & tutus ero sub umbra alarũ tuarum. Ita fiet.

5 Tu em̃ Deus exau-

& hæreditatẽ tri=
buis timentibus no
men tuum.

6 *Tẽpus regi pro*
telabis, ut anni eius
per ſingulas gene
rationes durent.

7 *Vt in perpetuum*
habitet corã deo,
honitas & fides cu
ſtodiant eum.

8 *Sic pſallã nomi*
ni tuo inæternum,
ut reddam quoti=
die uota mea.

diſti uota mea: & dedi
ſti omnia, quibus opus
habent iſ, qui colũt no
men tuum.

6 Annos addes annis
regis, quare anni uitæ
illius erũt, non quales
eſſe ſolent reliquorum
hominum, ſed genera-
tionum infinitarum.

7 Vt ſecurus ſedeat
rex ille ꝑpetuò in con
ſpectu Dei, benignita-
tem & ſtabilitatem pa
ra illi, ut ea ſeruẽt illũ.

8 Sic fiet ut cantem no
men tuum perpetuò,
et quæ uoueram uota,
perſoluam aſsiduè.

PSAL. LXII.

1 *AT tamen deũ*
unicè obſerua
bit aĩa mea, ab eo enim pẽdet ſalus mea,

Nonne deo ſubiecta erit.

LXII.

1 MEritò Deum
patienter ex
pectat anima
mea, ab ipſo enim pro
ueniet ſalus mihi.

2 *Attamen ille solus rupes & salus mea est, fulcrũ meum ut non magno perè nutem.*

3 *Quousq; insidias struitis cuique uos omnes, ac trucidatis perinde ut cũ paries ĩclinatus aut septũ diuulsum* deijcitur.

4 *Dũtaxat initis cõsilium de statu eius ad deijciendũ, mẽdacio delectamini, ore laudatis et corde execramini.*

5 *Attamen Deum unicè obseruabit ani-*

2 Ipse enim est instar rupis mihi, salus mea, firmamentum meum: quare nunquã inquietabor multum.

3 Quousque homines insani perdere conabimini eũ, qui charus est Deo, ignari quòd ipsi mox subuertimini: qui iam nunc similes estis parieti ruinam minanti, & sepi tantum non collapsæ.

4 Causa certè odij in uirũ illum ea fuit præcipua, quòd uidebant illum auxilio dei crescere, hoc ut impedirẽt stulti, inito consilio sanè ridiculo, subuertere illum conabantur: & quasi falli posset deus, ore suo blandiebãtur illi, quum animo uellent pessimè.

5 Verùm tu deum pa-

ma mea, ab ipſo e=
nim pendet expe=
ctatio mea.

6 *Attamen ille ſo=*
lus rupes & ſalus
mea eſt, fulcrũ me=
um ut non nutem.

7 *Deo nititur ſa=*
lus mea, & omnia
mea, firmamentum
meum, robur meũ,
et ſpes mea in deo
eſt.

8 *Sperate in eũ po*
puli omni tẽpore,
effundite coram eo
corda ueſtra, deus
ſpes noſtra ſempi=
terna. סלה

tienter expecta ô anima mea: ipſe enim tutabitur te contra horũ inſidias, & ſalutẽ quã expectas, adferet tibi.

6 Certo eñ certius ipſe eſt mihi inſtar rupis in acceſſæ hoſtibus meis, ſalua me, firmamentũ meũ, quare nunq̃ loco meo mouebor.

7 In Deo eſt ſalus mea, gloria mea, rupes fortiſsima ipſe eſt mihi, & ſpes mea ſita eſt in eo.

8 Fidite illi omni tẽpore quicq̃d acciderit uobis, et quotquot uſquã eſtis populi effundite corda ueſtra, & omnia conſilia ueluti in ſinũ illius: quod ſi feceritis, ſentietis Deum nobis omnibus adfuturũ, & tutaturum nos contra omnium inſidias. Ita res habet.

9 *Attamen filij ho=*
minum uani ſunt,
mendaces ſunt eo=
uſq;,ut ſi in bilan=
cem contra uanita=
tẽ ponas,iſta cun=
ctos ſimul propen
deat.

10 *Nolite ſpem lo=*
care in inuria &
rapina,nolite uani
tati uos dedere:di=
uitiæ ſi affluant,no
lite cor adfigere.

11 *Semel locutus eſt*
deus,quod ego ite
rum atque iterum
audiui,quòd Domi
ni eſt robur.

9 Videte neſpem ueſtrã in ullo homine ponatis:ſunt enim ipſiſsima uanitate uaniores, tã plebei q̃ principes, quòd palàm fieret, ſi apprehẽderentur in bilance cũ ipſa uanitate: plus enim ponderis ineſſe deprehẽderetur uanitati ipſi, q̃ omnibus illis in altum tamq̃ re leuiſsima ſublatis.

10 Quare fidere nolite opibus rapina partis, neq; ob uires, quibus nũc alijs fortiores uidemini,ad ſtultitiam uſq; uobis placueritis:quin potius diuitię abſq; iuſtitia partæ,ſi copioſę adfuerint,nolite uos animo affigere.

11 Vnum quiddam locutus eſt Deus, ſed ſæpenumero illud audiui, ſolum Deum eſſe qui poſsit omnia.

12 *Quodq; tibi domine bonitas adest quodq; tu domino reddis cuiq; iuxta opera sua.*

12 Et te dominũ natura esse clementissimũ: quare & malos malè perdere potes, & tuos pro tua clementia perpetuo facere felices.

PSAL. LXIII.

LXIII.

1 *DEus deus meus es tu, ad te maturo, adeò uehementer sitit te cum anima, tũ corpus meum.*

Deus deus meus, ad te.

1 DEus, potentissimus mihi Deus es tu, quare summo studio manè quærã te: sitiuit enim te anima mea, desiderauit te caro mea in terra hac deserta, & ꝑpter inopiã aquæ ppe tuæ siccitatis dãnata.

2 *In terra deserta & siticulosa propter aquæ penuriã, perinde adpareo coram te atq; in sacra æde, ad contemplandum fortitudinem & gloriam tuam.*

2 Non aliter q̃ terra hæc aquam desiderat, ego te in loco sanctitati tuæ destinato uidere cupiui, & contemplari potentiam & maiestatem tuam.

3 *Nam bonitatem tuam hac luce præstantiorẽ duco, & labia mea te collaudant.*

4 *Idcirco per omnem uitam meã te celebro, & in nomine eleuo manus meas.*

5 *Anima mea saturatur, uelut adipe et pinguedine, quũ osmeũ exultãtibus labijs collaudat.*

6 *In cubili meo memor tui sum, ĩ uigilijs te meditor.*

7 *Tu enim fers opẽ*

3 Melior est enim benignitas, qua tuos prosequeris, ipsa hac corporis uita: quare labia mea nunquam desinẽt laudare te.

4 Hic mihi erit mos agendi gratias tibi, ut cum ueneratione nominis tui ad omnia, quæ facturus sum manus admoueam.

5 Non aliter quàm si adipe et pinguedine ue luti delicatissimis cibis, tum saginabit anima mea, quum labijs exultatiõe plenissimis laudes tuas decantabit os meum.

6 Quotiescunque memor factus fuero tui: etiã in lecto, quacunq; noctis uigilia, animo cũ gratiarũ actione te uoluam & reuoluam.

7 Fuisti enim auxilio sæpissimè mihi: quare

mihi, & in umbra alarum tuarũ exulto.

ueluti umbra alarum tuarum contectus, securus posthac exultabo.

8 *Adhæresçit tibi anima mea, sulcit me dextera tua.*

8 Quum cuperet adhærere, & non diuelli abs te anima mea: tu apprehendisti me manu tua, & iunxisti me tibi.

9 *Frustra igitur quærunt isti animã meam, subter terram enim abibunt.*

9 Illi autem aduersarij mei perdere studẽt me, uerùm ipsi citius in infima terræ loca retrudentur.

10 *Abibunt ad eam partẽ ubi gladius uastat, sors uulpibus erunt.*

10 Vbi eum qui dux fuit illorum proscindent acie gladij: dabũtur in prædam sanguinarijs feris.

11 *Rex autem in Deo lætabitur, exultabũt omnes qui per eum iurãt, sed obstruetur os loquentium mendacia.*

11 Ipse autem rex seriò gaudebit se Deum habere propitium, gloriabitur quisquis iurauerit in uerba illius: obturabitur uerò os illorũ, qui iactant inania.

PSAL. LXIIII.

1 EXaudi Deus uocem meam cùm nunc oro, ut uitam meam hostis metu liberes.

2 Tuere me & ab occultis artibus malignorum, & à fremitu eorũ qui scelera operantur.

3 Qui linguam suam acuũt sicut gladium, intendũt sagittã suam in rem tristem.

4 Vt clàm petãt innocẽtem, ac subitò tãgãt eũ, nulla enì est

LXIIII.

1 AVdi Deus uocem commemorationis calamitatum mearum, ut contra minas, quibus hostis terret me, tuearis uitam meam. Exaudi Deus orationem meã quũ deprec.

2 Absconde me à multitudine prauorum, secretò consultantiũ aduersum me, & à cõspiratione sceleratorum.

3 Qui exacuerunt non aliter, quàm exacui solent gladij, linguas suas: sagittis, quibus hostes capitales peti solẽt, similis factus est uirulẽtus sermo illorum.

4 Vt eo petant ex insidijs insontem, de improuiso iaculis suis petent eum, nec metuent futurum, ut quisquam rescisat hæc & uindicet.

apud eos religio.

5 *Constituerũt inter se rem iniquã, collocuti sunt ut laqueos clàm tendant, dicentes: quis uidebit eos?*

6 *Inquirunt prauа cõsilia, toti sunt in inueniẽdo, q̃sq; in sinu & pectore suo.*

7 *Sed petet eos Deus sagitta de improuiso, qua plagis adficientur.*

8 *Tunc corruent in eos linguæ eorum, ut contremiscat quisquis eos*

5 Animo obfirmato constituerunt inter se rem perpetrare execrabilẽ, post multa ultrò citroq; habita uerba, abscondere decreuerũt laqueos ea arte, ut neminem fraudem illam deprehensurũ sibi persuaserint.

6 Excogitauerunt uarios nocẽdi modos: absoluerunt consilia sua: & in unum contulerunt quicquid ulla diligentia excogitari potuit ab animo humano, etiam summa prudentia prædito.

7 Verum hæc omnia aduersus deũ nihil faciũt: quin potius ille iaculabit in eos sagittas, de iprouiso uarijs uulneribus conficiet eos.

8 Et exprobrauerunt hæc uidentes eandem eis illam linguam uiru

uiderit.

9 *Tunc intelliget & narrabit opus Dei omnis homo, & prudenter factum esse dicent.*

10 *Iustus interim lætabitur in Domino, & sperabit in eum, & exultabunt omnes qui recto sunt corde.*

PSAL. LXV.

1 *TIbi ô deus tributur laus in Zion, tibi reddentur uota.*

2 *Tu exaudis orationem, hinc omnis*

lentam, quam ipsi in alios exacuerant: attoniti facti sunt, propter subitum illorū casum, quotquot aderant spectatores.

9 Admirabuntur quicunq; uidebunt, & cō memorabūt opus hoc Dei alijs, qui & alia eius opera hoc exemplo docti maiore prudentia expendent.

10 Gaudebit iustus & propitium habeat dominum: securus enim erit protectione illius & gloriabuntur quotquot candido sunt pectore.

LXV.

1 TE manet laus, qui Deus es in Sion, & tibi persoluetur uotum. Te decet hymnus Deus in Sion.

2 Propterea quòd tu audis preces supplicū: ad te omnis generis ho

caro ad te uenit.

3 *Ratio ſcelerum noſtrorum ſupera ret nos, niſi tu do= mine ueniam dares tranſgreſſionibus noſtris.*

4 *O beatum quẽ elegeris & tibi ſo= ciaueris ut habitet in atrijs tuis, ut ſa= turetur bonis do= mus tuæ, ſancti tẽ= pli tui.*

5 *Per admirabi= lem iuſtitiam exau= di nos Deus ſalus noſtra, ſpes omniũ finium, & terræ, & maris immenſi.*

mines quantumuis car nales confluent.

3 Grauiſſimæ iniquita tes noſtræ ſuperauerũt uires cuiuſq; noſtrum: quare pro peccatis no ſtris ut ipſe tu ſatisfa- cias neceſſe eſt.

4 Felix modis omni- bus ille, quem tu elege ris, & tibi propinquum feceris: habitabit enim ille in atrijs tuis, & nos unà perfruemur ele- gantia domus tuæ, & ſanctimonia regij pa- latij tui.

5 Dictu mirabile, cùm ſimus peccatores, tan- quam iuſtus exaudies nos Deus autor ſalu- tis noſtræ, qui ſpes o- mnium finiũ es terræ, & maris extremas o- ras incolentium.

6 *Qui fortitudine accinctus, montes sua uirtute format.*

6 Deus, est qui sua propria potentia stabiles facit montes, qui omni ex parte cinctus est robore, & modis omnibus omnipotens.

7 *Compescit aquarum fremitum, sonitum undarũ earum, & tumultum populorum.*

7 Qui quoties uult, compescit tempestatẽ, qua exagitantur maria, & qua sese attollunt uasti fluctus illorũ, & tumultum quantumuis multorum populorum ipse sedat quum uult.

8 *Qui in ultimis terræ finibus habitant, metuunt à signis tuis. Quæ uespere aut manè prodeunt, læta reddis ad laudandum.*

8 Cum ueneratione timebunt, quotquot habitant ullis in angulis terræ à signis tuis cœlestibus, & illorum matutino exortu, & uespertino occasu exhilarabis eos.

9 *Visitas tellurem, irrigas eam, & abundè ditas eam: alueus tuus ò deus*

9 Inuisisti ipsam terram & irrigasti eam, & uarijs modis ditasti eam: diuersa enim illa flumina benignitate tua, ò Deus plena erunt

aq̃s exuberat, quo frumentum homini bus paras, ſic enim ipſa tellus paratur.

aquis, & curabis ut copioſè proueuiat è terra pabulum illis, quæ degunt in ea: uber enim terræ prouentus proprius eſt ornatus eius.

10 *Sulcos eius inebrias, frangis contumaces glebas eius, cum ſubtiliſſimis imbribus eam maceras, & germẽ eius amplificas.*

10 Quare ſulcos eius humecta, & glebas eius occa, imbribus mollem redde eam.

11 *Coronas annum tuis bonis, & orbitæ currus tui pinguedine ſtillãt: ſtillant pinguedine ſpecioſa paſcua, & colles exultatione accinguntur.*

11 Tanquã corona exornaſti annum pro benignitate tua, quacũq; iueris apparebũt in veſtigijs tuis ſigna fertilitatis maximæ: quin & habitacula deſerti ubertate perfruentur, & colles lætiſſimo gramine exornabis.

12 Veſtient gramine paſcua gregem, & ualles abundantes frumento

12 *Veſtitæ ouium caulæ, & ualles tritico onuſtæ iubilant & canunt.*

PSALMVS
LXVI.

1 IVbilate deo omnes terræ cultores.

2 Psallite magnitudini nominis eius, reddite ei gloriam & laudem.

3 Dicite deo, quàm stupenda sunt opera tua, magnitudine roboris tui, frustrãtur hostes tui.

4 Omnis terra adoret te & psallat tibi, canat nomen tuum. סלה

5 Venite & contemplemini opera Dei,

exhilarabunt sese, & cantillabunt.

LXVI.

1 LAetitiæ signa edite in honorem Dei, quotquot terram incolitis. Iubilate deo omis terra.

2 Cantate maiestatem nominis eius, palàm facite, quàm sit magnifica dignus laude.

3 Dicite de deo quàm suspiciendus es propter opera tua: magnitudine potentiæ tuæ mẽdaces palàm deprehẽdentur fuisse in te hostes, qui diuinitatẽ non tribuebant tibi.

4 Vniuersa terra adorabit te, & psalmos cãtabit in laudẽ tuã, carminibus celebre faciet nomen tuum. Ita fiet.

5 Venite considerate opera Dei, & perpendite, quàm admirando

& admirabilia consilia eius, supra filios hominum.

consilio genus humanum gubernet.

6 *Qui mare mutabat in aridam, & flumẽ pedibus trãsibant: tunc lætabamur in eo.*

6 Fecit enim ubi paulo antè fuerat ingens mare, ibi terram nunc extare aridam: & ubi ingens antea fluuius fuerat, ut ibi continuò pòst siccis licuerit transire pedibus, quę res incredibili nobis, in quorum gratiã id fecerat, gaudio fuit, & in amorem illius nos accẽdit.

7 *Qui uirtute sua ab æterno imperat oculi eius in gẽtes contẽplantur. Qui ab eo deficiunt, nõ exaltabunt seipsos.* סלה

7 Imperium habet nõ ab alio, sed à se, in totum orbem: oculi eius diligenter obseruant, quæ fiunt in singulis nationibus: desertores Dei nõ exaltabuntur, quamuis diuersum ipsi sibi persuaserint. Ita res habet.

8 *Laudate populi deum nostrum, & exerite uocem laudis eius.*

8 Extollite laudibus quotquot estis populi Deum hunc nostrum: et facite ut ad quãplu-

9 *Qui uita donat nos, & non dat ut moueantur pedes nostri.*

10 *Etiamsi probes nos deus & explores, quẽadmodũ argentũ excoquitur.*

11 *Inducis nos in neruum, & catenã circumponis lumbis nostris.*

12 *Imponis uelut iumẽto, homines capitibus nostris: trãsimus per ignẽ & aquã, sed educis in refrigerium.*

13 *Venio igitur domum tuam cum holo-*

rimos perueniant præconia laudum eius.

9 Qui cõseruauit nos in uita: nec permisit uacillare pedes nostros.

10 Quanuis probaueris nos deus, & examinaueris nos, quomodo argentum igne examinari solet,

11 Et induxeris nos in laqueũ, immiseris afflictionẽ, & molestiam in lumbos nostros,

12 Et inuexeris nihili hominem in caput nostrũ, & peruenerimus usque in ignem, & in aquam: tandem tamen ex omnibus his eripuisti nos, & pduxisti nos in locũ ubi omnium rerum copia est summa.

13 Quare ingrediar domum tuam cum holocaustomatis, persoluã

cauſtis, ut ſoluam tibi uota mea.

14 *Quorum me dá=mnant labia mea, quæq; nuncupauit os meũ cùm in an=guſtia eſſem.*

15 *Offero tibi ho=locauſta pinguia, & uictimas arie=tũ, boue & hircis facio.* סלה

16 *Adeſte & audi=te, omnes qui time tis Deũ, dum nar=ro, quæ nam fecit animæ meæ.*

17 *Ad ipſum ore meo clamare ſoleo, & intra illud lingua mea ipſum euehit.*

18 *Perfidiæ ſi mihi conſcius ſum, non*

tibi quę uouerã, quum in malis uerſarer.

14 Quæ diſtinctè promiſi labijs meis, & quæ locutus ſum ore meo, quo tẽpore malè erat mihi.

15 Holocauſta pinguiũ offeram tibi: & cum ſuffitu arietes, boues mactabo cum hircis.

16 Venite & audite, ut narrem cunctis qui timent Deum, quanta fecerit animæ meæ.

17 Ad ipſum ore meo clamaui, & continuò animus meus lingua eius beneficio reſpondens, laudibus extulit illum.

18 Iniquitatis ſi ſibi

exaudit Dominus.

19 *Idcirco exaudiuit Deus, & attendit uoci orationis meæ.*

20 *Gratiæ Deo qui non auertit, neque orationem meam, neq; misericordiã suam à me.*

PSALMVS LXVII.

1 *DEus misereatur nostri, & benignus sit nobis, ostendat uultũ suũ nobis:* סלה

2 *Vt nota sit per orbem uia tua, & salus tua per omnes gentes.*

animus meus conscius fuerit, non audiet me Dominus.

19 Certè audiuit me deus: & aures præbuit precationi meæ.

20 Omni laude maior est Deus qui non reiecit precationem meã, nec benignitate sua destituit.

LXVII.

1 DEus miserebitur nostri, & benefaciet nobis: palàm lucere faciet uocem uultus sui erga nos. Ita fiet. Deus misereat nostri & benedicat nobis.

2 Vt cognoscamus uiam, qua itur ad te Deus: beneficium uidelicet illud redemptiõis, quod impendisti uniuersis gentibus.

3 *Vt collaudẽt te populi ô Deus, ut populi omnes collaudent te.*

3 Accepta tibi referent omnia ſua populi Deus: accepta referent tibi ſua populi uniuerſi.

4 *Vt lætentur & exultẽt populi, propterea quòd æquitate regas eos, & nationes per orbẽ temperes.*

4 Gaudebunt & lætabuntur populi, ꝓptereа ꝙ tu iudex eris eorum æquiſsimus, & omniũ qui in terra degunt, tu te ducem præbebis. Ita fiet.

5 *Vt collaudent te populi ô Deus, ut populi omnes collaudent te.*

5 Accepta tibi referẽt omnia ſua populi deus: accepta referẽt tibi ſua populi uniuerſi.

6 *Benignus ſit nobis Deus Deus noſter, ut terra det annonam ſuam.*

6 Terra protulit frumentũ ſuũ, & benedicet nobis amplius adhuc Deus, Deus ille omnium noſtrum.

7 *Benignus ſit nobis Deus, ut metuant eum omnes termini terræ.*

7 Sic benedicet nobis deus, ut exemplo noſtro ĩuitati, religioſè

PSALMVS
LXVIII.

1 SIne *exurgat deus, iã dissper gẽtur hostes eius, & osores eius cõ= spectũ eius fugiẽt.*

2 *Disijciẽtur quo= modo fumus disijci tur: nam sicut cera liq̃scit ab igne, sic pereunt impij à cõ spectu Dei.*

3 *Iusti uerò læta= buntur, & exulta= bunt sub aduentũ Dei, & præ gau= dio gestient.*

4 *Canent deo, psallent nomini eius,*

illum culturi sint uniuersi anguli terræ.

LXVIII.

1 VBi exurrexerit Deus, subitò dissipabuntur hostes illius, & in fugam conuertentur, qui odio habuerunt illum, ad solum conspectum illius. Exurgat Deus, & dissipentẽ inimici eius.

2 Sicut sine negocio dispergitur à uento fumus, ita disperges illos tu: & sicut liquefit cæra igni adhibita, sic peribunt impij àducẽte deo.

3 E contrario gaudebũt iusti: & serio exultabunt.

4 Cantate deum, & psallite in honorem nominis illius, extollite illum, qui pro uehiculo utit nubibus, cui

iter muniĕt ei, qui ſicut ſol ad occaſum, ad nos deuehitur, cui nomĕ eſt Domino, & exultabunt coram eo.

proprium nomen ſeruator Deus, quare exultate recepti in gratiam illius.

5 *Futurus enim eſt pater orphanorũ, et uiduarũ uindex, Deus qui ſanctũ ſuũ inhabitat.*

5 Pater enim eſt pupillorum, & iudex uiduarum: etiam ſi ſit in cœlo habitaculo ſanctitatis ſuæ, & lõge uideat diſsitus à nobis.

6 *Deus qui unanimes & domi collocat, & uinctos cõmodè educit, cùm interim perfidi in rerum omnium inopia teneantur.*

6 Deus facit, ut q pau loantè fuerãt ſoli ſine liberis, nunc habeant domũ familia pleniſsimam: in libertatem aſſerit, qui uincti fuerãt cõpedibus ferreis: deſertores interim Dei in locis aridis habitabunt rerum omnium inopia laborantes.

7 *Deus cũ proficiſcereris ante populũ tuum, cùm incederes in deſerto.* סלה

7 Deus quũ tu præires populo tuo, & gradereris per ſolitudinẽ.

8 *Terra moueba=*
tur, cœli defluebãt
à facie tua Deus q̃
ĩ Synai adparuiſti,
à facie tua Deus q̃
es Deus Iſraẽlis.

9 *Deus qui ex libe*
ralitate tua deſti=
nas imbrem hære=
ditati tuæ, cumq̃;
languet, reficis.

10 *Déinde armen=*
tum tuum in ea er=
rat, quod tu Deus
bonitate tua paupe
ri comparas.

11 *Domine tu com=*
mendas his quæ de
magno exercitu nunciant mandatum.

Quod certo certius factum eſt.

8 Terra cõmota eſt, cœli ſudauerunt propter præſentiam maieſtatis tuæ ô Deus: qn & hic Sinai contremuit propter præſentem maieſtatem tuam ô Deus, Deus inquã Iſraëlis.

9 Pluuiam copioſiſſimã effundes ô Deus, & hęreditatem tuam, licet afflictam, tu ſtabilies.

10 Multitudo tuorum requieſcet in loco, quẽ tu deſignabis ei, ſuppetias feres pro benignitate tua pauperi Deus.

11 Dominus ſuppeditabit efficacẽ ſermonẽ annũciatricibus potentiæ illius admirabilis & maximæ.

12 *Quòd reges cũ exercitibus fugiãt et elabãtur, quod=q; domestici ſpo=lia diuidant.*

13 *Tunc quieſcetis perinde ac flumen inter ripas, inter alas colũbæ ſupra argentũ candidæ, cuius dorſum auri nitorẽ uincit, q̃q; in aëre pendet.*

14 *Cum omnipotẽs qui regibus impe=rat, ſic terram con ſtituerit, ut Zal=mon lacte uelut niue albeſcat.*

15 *Baſan uerò mons Dei ſit, Baſan mons*

12 Reges potentiſsimi fugient, fugiẽt inquã, & fideles domeſtici di uident ſpolium.

13 Si huc uſque inter fuligine obductas ollas iacuiſtis, & tam atri quàm carbo facti eſtis: eritis poſthàc tam candidi, quàm alæ alicuius columbæ, etiam ſi argento exornata fuerit, & pennæ illius eleganter admixtum habeãt auri pallorem.

14 Quũ diſtribueris ô omnipotẽs per uarias prouincias, qui regant eam, tum candidiorem reddes eam niue, quæ hucuſq; uerſata eſt in obſcuro.

15 Mons dei, mons Baſan, mons eſt in uaria

sit qui caſei abun=
dantia palleat.

16 *Cur inuidetis*
montes, caſeis abũ
dãti? cùm Deus a=
met habitare in eo
monte? nam Domi
nus in perpetuum
habitabit in eo.

17 *Currus tui ô*
Deus myriadũ ac
infinitorũ millium
ſunt, quibus tu do
mine ad Synai ac
rurſum ad ſanctũ
tuum ueheris.

18 *Aſcẽdis in altũ,*
captiuitate capta,

aſſurgens iuga mons Baſan.

16 Quare inuidetis reliqui quantumuis cliuoſi mõtes mõti huic, quem elegit Deus, ut inhabitet cum? profectò dominus hũc montem inhabitabit perpetuò.

17 Equitatus dei centenorũ eſt milium, habet & angelorum milia, quibus comitatus nũc huic monti adeſt dñs, ſicut olim Sinai cum ſanctimonia.

18 Aſcendiſti in altũ, aſſeruiſti eos tibi, qui olim à diabolo captiui detinebantur, acquiſiuiſti uaria dona poſteris Adæ: quin & rebelles plurimos, & dei penitus ignaros in gratiam recepiſti, ut uerè dici nunc poſsit, ha-

receptis inter homines muneribus, atq;

adeò hostibus, ut habitent cum Domino Deo.

19 Gratiæ Domino per omne æuum, Deo, qui nos salutaribus beneficijs obruit. סלה

20 Deo q̃ nobis saluator est, Domino Deo per quẽ mortem euadimus.

21 Deo q̃ è diuerso hostes suos cædit, capillosumq; uerticẽ eius qui per facinora sua uadit.

22 Dixit enim Dominus, restituam à

bitare inter homines te seruatorem deum.

19 Quare dignus est, q̃ laudibus extollat̃ dominus absq; ulla intermissione, qui tam est in nos beneficus, ut onerare nos uideri merito̊ possit, omnipotẽs ille Deus, beneficijs suis. Ita res habet.

20 Omnipotens ille deus nobis, quos elegit, Deus est omnimodæ salutis autor: in potestate enim domini est, quẽcunq; uoluerit à morte eripere.

21 Proculdubio̊ deus uulnerabit caput inimicorum suorum: findet caput eius, q̃ perdurat in peccatis suis obstinatus.

22 Dixit Deus, expellam ex Basan hostes meos, extraham eos ex insulis, quas occu-

Baſſan, reſtituã à profundo mari:

23 Ita ut pes tuus, et lingua canũ tuorũ tingatur ſanguine hoſtiũ tuorum.

24 Spectabunt uniuerſi pompam triumphi tui Deus, inceſſum Dei mihi & regis mei, qui in ſancto es.

25 Occurrent cantores cum muſicis cumq; puellis tympaniſtrijs.

26 Quin et in ipſa eccleſia collaudabunt Deum, &

pant in profundiſsimo mari ſitas.

23 Sic pellam eos illinc, ut pes tuus cõſpergatur illorum ſanguine: et lingua canũ tuorum ſanguinem inimicorum lambat ab ipſo dño interfectorum.

24 Viderunt pij hos ſucceſſus, & agnouerunt eos eſſe abs te: ſucceſſus inquã illos eſſe agnouerunt abs te, q deus meus es, & rex meus inſigni ſanctimonia præditus.

25 Præceſſerũt quum gratiæ tibi pro uictoria agerentur, hi qui uoce canunt: hos continuò ſequebantur, qui inſtrumentis ludebant muſicis: cingebant autem eos undiq; puellę tympana pulſantes.

26 In frequẽtia hominum laudibus extule-

apud fontes te do-
mine Israël.

27 *Hîc paruulus Beniamin, principi-*
bus Iuda, Zebulõ,
et Nephtali præe-
rit ac iudicabit eos.

28 *Sic statuit deus*
tuus, robur tuum:
confirma deus qd'
feciſti nobis.

29 *Super tẽplo tuo*
& ſuper Ieruſalẽ,
tibi adferent reges
munera.

30 *Ages iumẽta ha-*
rundine, armẽtum
cũ uitulis, hoc eſt,
gentes calcitrãtes

runt deum, dominum laudauerũt poſteri Iacob, qui emanauerunt ueluti è fonte Iſraëlis.

27 Ibi Beniamin paruulus ſopore corripitur, principes Iuda ornamentũ illorũ, principes Zabulon, et principes Naphthalim.

28 Cõſtituit deus tuus robur addere tibi: q̃re perge quæſumus confirmare hoc Deus, qd' cœpiſti in nobis.

29 Aliter longè & magnificẽtius, q̃ olim in templo Hieroſolymitano, offerent tibi munera reges.

30 Vaſta multitudinẽ lancea armatã, & turbam eorum, qui robuſtiores habentur inter potentum filios qui & uitulorum more laſciuiunt, donec facti ſupplices tributa tibi pen

atq; opib⁹ deditas, diſſipabis populos qb⁹ prælia placẽt.

dere cupiant: fundi-tus autem perde populos, qui bella deſiderant.

31 *Veniẽt legati de Aegypto, ingens Aethiopiæ uis ad Deum curret.*

31 Venient ultro opti mates ex Aegypto, Aethiopia feſtinabit porrigere manus ſuas Deo, & fœdus inire cupient cum eo.

32 *Regna terræ cã=tabũt deo, pſallent domino.* סלה

32 Regna uniuerſa ter ræ cantate Deum, & quàm ſit dominus omni laude dignus carminibus teſtamini. Ita fiat.

33 *Qui cœlis ab æterno inſidet, & uocẽ ſuam dat, uocem potentem.*

33 Dominus qui cœlis cœlorꝝ à tpe, quo conditi ſunt, ueluti ꝓ uehiculo utit: ille tribuet uoci ſuæ uocem fortitudinis, & uerbis ſuis addet pondus.

34 *Tribuite Deo Iſraëlis fortitudinẽ, cuius magnificẽtia & uirtus uſq; ad nubes portẽdit.*

34 Tribuite fortitudinẽ deo: in Iſraël enim apparet, quãti faciendus ſit, & potentiam illius teſtantur nubes.

35 Metuendus est Deus de sanctuario suo Deus Israël, qui dat populo uirtutẽ ac robur, deo gloria.

35 Admiratione dignus es ô Deus, ppter hanc habitationũ tuarum mutationẽ: deus Israëlis ille tribuet robur, & uires populo, quare nunquam laudari satis poterit deus.

PSAL. LXIX.

LXIX.

1 SAlua me Deus quoniã aquæ penetrãt ad aĩam.

1 SErua me Deus, quia peruenerũt undæ malorum usq; ad animã meã.

Saluum me fac dñe, qm̃ intrauerũt.

2 Hæreo in profundo luto, ubi solum nullũ est, ueni in altũ pelagus, et undæ obruunt me.

2 Demersus sum in lutum, quod fundo penitus caret, & decidi in pfundissimas aquas: tempestas enim subitò exorta fluctibus suis inuoluit me.

3 Clamãdo laboro, rauceſsit guttur meũ, deficiunt oculi mei suspiciendo ad Deum meum.

3 Defatigatus sum clamãdo, exaruit guttur meũ, destituerunt me oculi mei: dũ expectõ aduentum illius Dei, cuius auxilium expertus sum toties.

4 *Qui me odio habent plures sunt capillis capitis mei: sine causa, imò mendaciter inualescũt, & opprimunt me inimici mei: & quæ nõ sustuli, nũc reddere cogor.*

4 Plures sunt, quàm capilli capitis mei, qui odio persequuntur me sine causa, & totis uiribus conantur subuertere me: qui hostes facti sunt sine causa mihi, quorum furorẽ nisi compescueris, tãquam rapuerim quæ illorum sunt, quum nihil fecerim minus, restituere tamen cogar ea.

5 *Deus, nota est tibi simplicitas mea, & delicta mea non te latent.*

5 Deus tu nosti stultitiam meam, et peccata mea non latent te.

6 *Ne quæso pudefiãt per me, qui in te sperant domine Deus exercituum, ne quæso aspergãtur ignominia per me, qui te quærunt ò*

6 Nõ pudefiant quæso propter meum infortunium, qui expectant patienter te Domine, Deus imperium habens in omnes exercitus, non suffundantur pudore ppter persecutionem quam patior, illi qui studiosè ambiunt amicitiã tuã

r

Deus Iſraël.

7 Tua enim cauſa & obprobrium ſe ro, et pudor uultũ meum operit.

8 Alienus factus ſum fratribus meis, & peregrinus filijs matris meæ.

9 Quoniã æmulatio domus tuæ torq̃bat me, & obprobria calumniantiũ te irruebãt in me.

10 Flebã ac ieiunio me adfligebam, & omnia cedebant in obprobriũ meum.

11 Induebã ſaccũ,

Deus Iſraelis.

7 Tuo enim iuſſu hanc talem pertuli ignominiam, ut texerit totam faciem meam infamis pudor.

8 Homo ſceleratus & in extremas deportandus terras, uiſus ſum fratribus meis, & ueluti indignus: qui cum bonis conſuetudinem habeam, uiſus ſum filijs matris meæ.

9 Zelus enim domus tuæ comedit me, quia ſummo ſtudio conatus ſum tueri maieſtatem tuam, idcirco probra, quibus probroſe affecerunt te, tam me habebant malè, quàm ſi ipſe ego probris illis affectus eſſem.

10 Si qñ fletu, & ieiunio affligebã me, ipſi ꝓbro uerterũt id mihi.

11 Vtebar pro ueſte ſac-

sed fabula istis fiebam.

co, & factus sum etiam ob hoc fabula illis.

12 *Iactabant in me dicteria qui sedebant in porta, & carmina qui ad uinum perpotant.*

12 Pessimè loquebantur de me sedentes in porta primores ciuitatis: carmina componebant de me, qui potabant uinū in tabernis.

13 *Hîc ego bonis auibus orationem meã ad te dñe deus fundo, fer opem mihi, per immensam bonitatẽ tuam, certa salute tua.*

13 Ego contra hæc omnia, nihil aliud q̃ precatione mea apud te hoc egi, ut citò adueniat tempus, quo tibi libeat succurrere mihi: mi Deus pro infinita misericordia tua exaudi me, & pro fide tua, qua salutẽ te allaturũ pollicitus es, succurre mihi.

14 *Eripe me è luto, ne amplius hæream in eo, da ut liberer ab osoribus meis, & de profunditatibus pelagi.*

14 Eripe me è luto priusquã penitus demergar: liberer quæso ab his, qui odio persequũtur me: nec malis uelut profundissimo mari, obrui sinas me.

15 Ne quæso aquarum undæ obruãt me, non deglutiat me uorago, neque conſtringat ſuper me puteus os ſuũ.

16 Exaudi me dñe pro bonitate et ſuauitate tua, pro immẽſa miſericordia tua reſpice in me.

17 Et ne auertas faciem tuam à ſeruo tuo, ĩ anguſtia enĩ ſum, ꝓpera ut auxilium mihi feras.

18 Adpropinqua ad redimendũ animam meã, propter inimicos meos libera me.

19 Nota ſunt tibi, obprobriũ meũ, cõtu-

15 Ne inuoluãt me amplius fluctus aquarẽ, neq; abſorbeat me ꝓfundũ: neq; concludat me puteus coopculo ſuo.

16 Exaudi me dñe, copioſiſsima eſt enĩ benignitas tua, quare pro multitudine miſerationum tuarũ reſpice me.

17 Nec auertas faciem tuam à ſeruo tuo, ſed quia grauiſsimè affligor, feſtina reſpondere uoto meo.

18 Appropinqua ad animã meã, redime eã: & ut ſuccurras mihi, inimicorũ meorũ te moueant blaſphemiæ.

19 Tu noſti uticq; qbus probris, quo pudore, quaq; ignominia afficiant me, hi tãto nume

melia et ignominia mea, coram te sunt omnes hostes mei.

20 Obprobrijs contritum est cor meũ ac superatũ, expecto commiserescẽtẽ, at nemo est: consolatores, at non inuenio.

21 Posuerũt in cibũ meum fel, cumq; sitio, aceto potant.

22 Vertatur mẽsa eorum ante eos in laqueum, in retributionẽ & scandalũ.

ro persecutores mei.

20 Assidua contumelia fregit animum mihi, & ægrum fecit totum me: expectabã qui misericordia motus cõ solaretur, sed nullus aduenit, aut qui ægrum animum nonnihil recrearet, sed nullum inueni.

21 Porrexerunt pro cibo mihi fel, & quũ sitirem ꝓ potu mihi obtulerunt acetum.

22 Apponatur huiusmodi prandium ipsis, & alligentur illi prandio ne possint effugere hostiæ quibus placari solet Deus, magis inuisos reddant illos.

23 Hebetes fiant oculi eorum quo minus uideant, & lumbi eorum perpetuò

23 Obscurentur oculi eorum ne uideant, &

labantur.

24 *Effunde in eos indignationẽ tuã, et furor iræ tuæ cõprehendat eos.*

25 *Fiat domicilium eorum desertum, & in tabernaculis eorum non sit habitator.*

26 *Quoniam quem tu percussisti, ultra persequuntur, & ad plagas, quas in flixisti, admetiũtur*

27 *Repone eis scelera eorũ in acervum, & non utantur iustitia tua.*

28 *Deleantur è libro uiuorum, & inter*

lumbos eorum magis & magis uiribus destitue.

24 Effunde in eos indignationem tuam, & uehementi cum ira apprehende illos.

25 Palatia eorum fiant deserta, & in tabernaculis eorum, non sit quisq; qui inhabitet.

26 Quia quem tu percusseras, ipsi persequebantur: & grauitatem uulnerũ, quibus tu uulneraueras me, alijs cũ uoluptate narrabant.

27 Labi sine eos ab iniquitate in iniquitatẽ, nec eo unquam perueniant, ut participes fiant iustitiæ tuæ.

28 Deleãtur de libro uiuentium, & numero sanctorum non adscri-

iuſtos ne ſcriban=
tur.

29 *Me autẽ tenuem*
atq; dolentẽ, prote
gat ſalus tua deus.

30 *Vt carmine cele*
brem nomen Dei,
& magnificè gra
tias agam:

31 *Quo dñs magis*
delectatur, q̃ cor=
nutis & ungulatis
tauro ac uitulo.

32 *Huc reſpicite hu*
miles & lætemini,
quærite deũ & ui=
uet anima ueſtra.

33 *Quoniam exaudit pauperes Domi=*
nus, & uinctos ſuos non deſpicit.

bantur.

29 Interim ego pauper ſum, & mœrore affectus, ſalus tua Deus ſuſtentet quæſo me.

30 Laudabo nomen dei carmine, & extollam illud cum gratiarum actione.

31 Gratius enim id erit Deo, quàm ſi bouem offeram, aut uitulum cornua producentem, & ungulas.

32 Viderunt pauperes & lætati ſunt, quotquot eſtis ſectatores Dei, uiuet certo certius anima ueſtra.

33 Audit enim pauperes Dominus, & eos, qui cauſa illius uincti ſunt non deſpexit.

34 *Laudẽt illũ cœli & terra, mare & quicqd ſerpit ĩ eis.*

35 *Quia Deus Zionẽ ſaluabit, & urbes Iuda ſeruabuntur, habitabũtur ac poßidebuntur.*

36 *Namſemẽ ſeruorũ eius poßidebit eam, & qui amant nomen eius habitabunt in ea.*

34 Laudabũt eũ cœli et terra, maria & quæcũque natant in eis.

35 Deus enim ſaluam faciet Sion, & reædificabit ciuitates Iudæ, & habitabunt illic, & hæreditario iure poſſidebunt eas.

36 Et ſemen ſeruorum illius poſſidebit eas, & qui amatores ſunt nominis illius pacificè habitabunt in eis.

PSAL. LXX.

1 Deus in adiutoriũ meum intende.

1 *DEus ad liberandum me, Domine ad opitulandum mihi feſtina.*

2 *Erubeſcant & confundãtur qui quærunt animam meam, retrò uertantur &*

LXX.

1 DEus ut è malis eripias me, Domine ut auxilieris mihi, feſtina.

2 Pudeſiant & infamia notentur, qui perdere cupiunt animam meam, cõuertantur, in fugã & pudore ſuffun

pudefiant qui malè cupiunt mihi.

3 *Retro uertantur in hoc, ut erubeſcãt qui oggãnũt mihi ohe ohe.*

4 *Gaudeãt aũt & lætentur in te uniuerſi q te quærũt, quiq; amãt ſalutẽ, quæ ex te eſt, ppetuò dicãt, Magnificè cantetur Deus.*

5 *Equidem humilis ſum ac tenuis ô deus, ſed tu Dñe ad opitulandũ ac liberandũ me feſtina, & ne ceſſes.*

dantur, quotquot optant malum mihi.

3 Conuertantur in fugam, & quantum merentur pudefiãt, quotquot malo meo gaudentes, dicunt, euge euge.

4 Gaudeant uerò & lætentur, quòd te propitium habeant quotquot ſectatores ſunt tui: & dicant aſsiduè, magnifiat deus, quotquot deſiderant ſalutis tuæ fieri participes.

5 Ego uerò pauper ſum & egenus, mi deus feſtina ſuccurrere mihi, auxilium enim meum & ſeruator meus es tu, quare ne differas quæſo Domine diutius.

LXXI.

PSAL. LXXI.

1 IN *te Domine* *ſpero, nõ cõfun*
In te domine ſperaui non confund. *dar inæternum.*

Per iuſtitiam e=
2 *nim tuam liberas*
& eripis me, præ
bes mihi aurẽ tuã
& ſaluas me.

3 *Es mihi robu=*
ſta rupes in quam
ſemper confugio,
conſtituiſti ſaluare
me, tu enim es pe=
tra mea & muni=
mentum meum.

4 *Deus meus libera me de manu impij,*
de manu iniuſti & uiolenti.

5 *Tu enim Domine Deus, expectatio*
& ſpes mea es à iuuentute mea.

1 IN te domine ſita eſt omis ſpes mea, quare ne ſinas quę ſo, ut ea ſpe fruſtrer unquam.

2 Tua iuſtitia eripe me è malis & libera me: præbe aurem tuam mihi, & ſalutis tuæ participem fac me.

3 Sis mihi inſtar rupis munitiſsimę, ut iugiter tutò obambulare poſſim, decreuiſti enim ſeruare me quum petra mea ſis et munitio mea

4 Mi Deus eripe me à tyrannide impij, è manu iniqua agentis & uiolenti.

5 Quia tu fuiſti ſemper ſpes mea domĩe deus,

6 *Te nitor ab utero, tu de uiſceribus matris meæ ſecreuiſti me, hinc omnẽ laudẽ meam de te conſumo.*

7 *Velut portẽtum factus ſum multitudini, tu uerò firma fiducia mea es.*

8 *Plenũ igitur eſt os meũ laude tua, omni tẽpore gloria tua.*

9 *Ne abijcias me ſenili tpe, cũ iã uirtus mea me deficit, tu me nõ deficias.*

10 *Quoniam hoſtes mei aduerſum me*

& fiducia mea ab ipſa infantia uſque in ætatem hanc.

6 Tuo præſidio ſuſtentatus ſum à tempore, quo in utero concipiebar, ab ipſis uiſceribus matris tu auulſiſti me, quare in laudando te meritò ſum occupatus aſsiduè.

7 Tanquam rem prodigioſam fugerunt me plurimi, ſed tu mihi fiduciã tribuiſti firmiſsimam.

8 Quare pleno ore laudabo te, & omni tempore maieſtatem tuam cantabo.

9 Ne abieceris me tempore ſenectutis, & quũ deſtituere me cœperint uires, ne deſerueris me.

10 Iam nunc enim cœ-

cogitant, & qui insidiantur animæ meæ simul consultant, dicentes:

11 Deus deseruit eum, persequamini ac cõprehendite, quoniam non est qui liberet eum.

12 Deus ne longè abeas à me, Deus meus ad auxilium meum propera.

13 Erubescant & deficiant qui aduersantur animæ meæ, operiantur opprobrio & ignominia qui quærunt mihi malum.

14 Ego autẽ semper constem, & augeã

perunt de me loqui hostes mei, & ut insidias struant mihi conspirauerunt inter se.

11 Dicunt enim, Deus deseruit eum, si persequamini, comprehendetis eum: nec quenquam habet qui conabitur eum è manibus uestris eripere.

12 Deus ne procul discesseris à me, mi Deus festina succurrere mihi.

13 Pudefiant & absumantur, qui aduersantur mihi, contegantur undiq; pudore, & infamia quotquot student afficere malo me.

14 Ego interim assiduè & patienter expectabo, & maiore studio quàm antehàc unquã,

omnem laudẽ tuã.

15 *Os meũ celebret iustitiam tuam, & omni tẽpore ſalutem tuam, quarum ego modũ ignoro.*

16 *Introëam Domine Deus ad commemorandum potentiam & iustitiã tuam ſolius.*

17 *Tu enim Deus à puero uſque ad hanc ætatem doces me prædicare miracula tua.*

18 *Ne igitur ſenem & canum deſeras ò Deus, quò minus*

cantandis laudibus tuis incumbam.

15 Os meum commemorabit integritatem tuam, & ſalutem mihi abs te allatam, quãuis tot extent in me & tanta beneficia, ut numerum ignorem.

16 Quicquid unquã aggrediar, fretus omnipotentia domini Dei aggrediar: in memoriam reuocabo omnibus, & celebrem faciam integritatem tuam, tuam inquam ſolius.

17 Deus docuit me ab ineũte ætate uſq; nũc, quare nũquam deſinã palàm facere, quæ deſignaſti tu plurima et admiratione digniſſima.

18 Neq; ergo in ſenio, neq; ætate decrepita deſeras me, quin adſis potius ſicut hucuſque, quoad indicauero bra-

adnunciem posteritati brachium tuum, & omni qui nasciturus est, potentiam tuam.

19 *Deinde & iustitiam tuam Deus, qua res magnas perfecisti, in altum extollã. Deus, quis similis tibi?*

20 *Qui ostendisti mihi tribulationes ac mala multa, rursus autẽ restituisti me, & de infimo terræ iterũ erexisti me.*

21 *Auxisti honoribus, ac uicissim consolatus es me.*

22 *Quapropter & ego, chelis organo,*

chium tuum meæ ætatis hominibus, & uniuersæ posteritati omni potentiam tuam.

19 Et iustitiam tuam deus laudibus in altum extulero: qui designasti maxima, deus quis conferendus tecum?

20 Qui afflixisti me afflictionibus multis & molestijs, sed reuersus ad me ira deposita animum restituisti mihi, ut ueluti è barathro terræ, placator factus, extraxisti me.

21 Auxisti potẽtiã meã, & reuersus ad me clemẽtissimè tractasti me.

22 Quare ego te laudibus efferam, & nablo

te tuamq; ueritatẽ celebro deus meus: tibi psallo cũ citha ra ò sancte Israëlis.

musico instrumẽto cõstantiam tuam in promissis mi deus, & psallam in honorem tuum cithara, qui sanctificator es Israelis.

23 *Gestiũt labia mea ut tibi canã, æquè & anima mea quã redemisti.*

23 Exultabũt labia mea ubi psallere cœpero tibi, & anima mea multo magis, quam liberasti à malis omnibus.

24 *Lingua mea omni tempore meditabitur iustitiam tuam, quoniã confusi & pudefacti sunt qui malum mihi quæsierunt.*

24 Quin & lingua mea exercebit se sedulò in cantanda iustitia tua, erubuerũt enim & infames facti sunt, quotquot studuerunt incõmodare mihi.

PSALMVS LXXII.

Deus iudiciũ tuũ regi da.

1 *DEus æquitate tua regem dona, & iustitia tua filium regis.*

1 DEus iudicandi secũdum te formulas regi da, & æquitatis studium filio regis.

2 *Vt præsit populo iustitia, et humilibus tuis æquitate.*

2 Vt possit iudicare populum tuum secũdum æquitatem, & paupe-res tuæ curæ relictos cum iudicio.

3 *Ferant montes pacem populo, & colles iustitiam.*

3 Adferant primores, qui montibus similes uidentur pacem popu lo: & colles comitetur iustitia.

4 *Vt iudicium reddat humilimis de populo, ut seruet filios pauperũ, uiolentum autem comminuat.*

4 Patrocinetur paupe ribus, qui sunt plurimi in populo, liberet à calumnia egenos, & perdat calumniatorem.

5 *Quò magis te timeãt, per omnes generatiões quàm diu Sol & Luna obambulant.*

5 Reuereantur te, ò rex, quoad Sol lumen suum præbuerit mortalibus, & luna seculis cunctis.

6 Sit aduentus eius tam gratus, quàm est pluuia decidens de cœlo super frumentum

6 *Descendat æquitas & iustitia ad terram sicut pluuia in desectum fundum,*

& ſicut rorulẽtus imber.

recens demeſſum, & imbres irrigãtes ſitientem terram.

7 *Floreat tempori-*
bus eius iuſtitia, &
multa pax duret
donec luna curſum
ſuum tenet.

7 Floreat temporibus illius iuſtus, & ſumma ſit pax, quæ duret ultra lunam.

8 *Et imperet à ma-*
ri ad mare, & à
flumine uſq; ad ter-
minos orbis.

8 Et dominetur à mari uſque ad mare, imò ab Oceano orientali uſq; ad extremos Occidentis fines.

9 *Coram eo proci-*
dant Aethiopes, et
hoſtes eius terram
linguant.

9 Prouoluant ſe ante ipſum Aethiopes, hoſtes uero illius proſtrati mordicus terram corripiant.

10 *Reges maris &*
inſularum adducent munera: reges Ara-
biæ & Sabæorum dona adferent.

10 Reges Tharſis, & qui inſulas inhabitant, munera offerant illi: reges Arabũ & Sabæorum tributa pendant.

11 *Adorent eum omnes reges, omnes gẽ-*

11 Et adorẽt illũ quot-

tes ſeruiant.

12 Vt liberet querulum, inopem, & adflictum cui nemo fert auxilium.

13 Vt miſereatur pauperum ac tenuium, ut animas egenorum ſaluet.

14 Redimendo animas eorum à fœnore & uiolentia, & ſanguinem eorũ pretioſum exiſtimando.

15 Viuat, & detur ei de auro Arabiæ, adoretur ſine fine, & omni tempore celebretur.

16 Tanta fiat in terra, per montiũ uer-

quot uſquã ſunt reges, orbis totus ſeruiat illi.

12 Futurus enim eſt æquiſſimus, & liberabit è malis egenũ auxilium illius implorantẽ: & pauperem humano præſidio deſtitutum.

13 Pius erit in pauperẽ & egenum, & animas egenorum beabit.

14 Ab uſuris & iniquitate redimet animas eorum, nec temerè fundi ſinet ſanguinem illorum.

15 Viuet cum rege illo pauper, & participem faciet eũ auri Arabici, & orabit p eo aſſiduè nullo non tempore beneficus erit in eum.

16 Ex paucis granis in terram proiectis, etiam

tices tritici uis, ut instar Libani fragorem reddat: in urbe germinent sicut fœnum terræ.

si in cacumine montiũ satio fiat, maxima proueniet messis: & excrescet frumẽtum illud in eam altitudinem, ut siuẽto agitetur, strepitũ excitent aristæ plenæ, qualem altissimæ cedri in monte Libano solent: florebunt insuper ciues, & multiplicabuntur in ciuitate, quẽadmodum herba solet in agris.

17 *Duret nomẽ eius in perpetuũ, instar solis iuueneſcat nomen eius, beatæ fiant in eo, beatũq; prædicent eum, omnes gentes.*

17 Erit nomen illius celebre perpetuò: priusquã enim esset sol, ab æterno filius erat nomen illi: felices se fatebũtur beneficio illius uniuersæ nationes, & beatum illum præ omnibus prædicabunt.

18 *Benedictus Dominus Deus, Deus Israël qui solus admiranda facit.*

18 Dignus omni laude Dominus Deus, Deus inquam Israelis: qui facit incomprehensibilia suis uiribus, non adiutus alienis.

19 *Et benedictũ sit*

19 Et dignũ omni laude nomẽ illud magnificũ filij

nomen maiestatis eius in sempiternũ, & maiestate eius impleatur uniuersa terra, Amẽ Amen.

ipsius perpetuò, quare replebit maiestate nominis illius uniuersa terra. Ita fiet. Ita fiet.

Finis libri secundi.

Finis orationum, Dauid filij Iesse.

Hæc ut euenirẽt summa fuit uotorum ipsius Dauid filij Iesse.

PSALMVS LXXIII.

LXXIII.

1 Quàm bonus Israel Deus.

1 QVàm *suauis est deus Israëlis his qui mundo sunt corde.*

1 QVanuis certissimum sit, nunquam nõ esse beneficum Deum in Israelem, hoc est illos, qui candido sunt pectore:

2 *Mei uerò pedes fermè declinauerãt fermè effusi fuerãt gressus mei.*

2 Mihi tamen hoc accidit absurdi, ut quum mei penè oblitus essem tantum non labi cœperint pedes mei: & quẽadmodum accidere solet his, qui per lubrica ambulãt, effuso gressu collapsus fuerim.

3 *Quum in stultã*

3 In causa uerò fuit, quòd excandescere cœperim in eos, qui ebrietate fortunæ ad insaniam usq; sibi placent, & quòd uiderem pacata esse impiorum omnia.

æmulationem inci=
do, uidendo impijs
omnia esse salua,

4 *Nulla sunt one=*
ra sub quibus oc=
cumbãt, sed simul
magna opulentia.

5 *In hominũ ærũ=*
nis non sunt, nec
cum hominibus ua
pulant.

6 *Ex quo fit ut per*
superbiam efferan
tur, ut uiolẽtia &
iniuria operti sint.

7 *Vt per opulentiã*
omni cupiditati in=
dulgeãt, & cordis
desideria sectẽtur.

4 Tota enim uita non solum fortunata illis omnia fuerunt, sed & in morte illis accidere solet: ut ætate defecti, sine longo cruciatu extinguantur, & palatia relinquant regia hæredibus suis.

5 A molestijs, quibus ex ipsa conditione homo fragilis obnoxius est: liberi esse uidẽtur, nec sicut reliqui homines flagellis à malo deterrentur.

6 Hinc fit, ut superbia possideat eos totos, & quemadmodum uestis totum hominem tegere solet, ita iniquitas habeat totos inuolutos illos.

7 Vix apparent præ pinguedine oculi eorum, suprà quàm speraverant omnia illis prosperè eueniunt.

8 *Sordent eis oĩa quàm quæ ipſi per maliciam & audaciam loquuntur, id autẽ faſtuoſiſſimè.*

8 Terrori ſunt obuijs omnibus propter potentiam illorum, quæ eò excreuit, ut ſcelera ſua & uim, qua opprimunt miſeros, latere nõ cupiant, ſed palàm loquantur: & ſeſe ob huiuſmodi iactent, neque pudeat illos ipſum Deum, quamuis ſupra omnia ſit, uirulẽta lingua laceſſere.

9 *In cœlũ porten dunt os ſuũ, & p orbem lingua eorũ uagatur.*

9 Eum qui cœlos habitat ore blaſphemo irritare audent, & lingua illorum uirulẽta, per eos qui terram incolunt, obambulat.

10 *Idcirco & grex aſſectantium eos, hic uerſatur: hic quæſtus iſtis uberrimus prouenit.*

10 Propter huiuſmodi fluctuabit populus Dei, nunc hoc, nunc illud in animo uerſans: & hæc ueluti aquæ amariſsimæ pleno calice obtrudentur illis ut bibant.

11 *Quin & dicere audent, quomodo ſciret deus, et quo=*

11 Illi interim ridentes dicere audebunt, nouit ne hæc Deus & patitur? credendum ne eſt prouí-

modo ſciẽtia in excelſo eſſet?

12 *Sic ergò mecum reputabã, Ecce impij ac diuites iſti, perpetuò poſſidẽt opes.*

13 *Fruſtra igitur purifico cor meũ, fruſtra manus meas innocẽtia abluo.*

14 *Fruſtra totũ diẽ uapulo, ac totã noctem caſtigor.*

15 *Cùm ad hũc inquam modũ mecũ reputarem, tantum non ſodalitatem filiorum tuorum reprobabam.*

16 *Conſtituebam hoc ſcire quod mihi*

dentiam eſſe in altiſſimo?

12 Ecce eiuſmodi impij, & in hoc mũdo felices, aſſecuti ſunt robur & diuitias.

13 Profectò ego fruſtra operam dediſſe uideor, ut candido eſſem pectore, & abluerem aqua munda ſordes à manibus meis.

14 Flagellabar enim aſſiduè ab impijs, & increpatio mei ſummo manè cœpit.

15 Si tentaui recenſere quomodo fieri uidebam hęc ab impijs, nõ potui non iudicare miſeros, quos tu tamen pro filijs habes.

16 Et ſi rationem horũ inuenire conabar,

admodũ moleſtum uidebatur,

17 *Donec penetrarem in ſacra adyta dei, & conſiderarem finem eorum.*

18 *Nempe q; in lubrico locauiſti eos, atq; præcipitas.*

19 *Vah quàm ſubitò exterminantur, perimuntur, et cõſumũtur uarijs p̃editionibus?*

20 *Nõ aliter quàm ſomnium poſteaquàm quis euigilauerit, ſic enim domine imaginẽ ipſo*

ipſa rei difficultas deſtere coëgit me.

17 Deprehẽdi enim me nõ inuenturum quod quærebam, priuſquã ingreſſus eſſem ſanctuaria, quæ tu Deus inhabitas: tunc enim intelligam rem ipſam, quũ uidero, quem finem habituri ſint impij, qui hic uidebantur felices, & pij, quos hic opprimebant illi.

18 Profectò ſunt lubrica & fluxa, quæ dediſti illis, quibus tan topere placẽt ſibi: præcipites dabis illos, & corruent in extremas miſerias.

19 Quàm ſubita calamitate oppreſsi ſunt, perierunt, ſubitisq; terroribus exterriti in nihilum redacti ſunt.

20 Quemadmodũ ſomni, quantumuis dor-

rũ ex urbe deles.

21 Hoc pacto ueluti fermentabatur cor meum, & renes meos immutabar.

22 Hoc pacto imprudẽs æstuabã, et bestia corã te erã,

23 Cũ tu mihi nunquam desis, atque dexteram manum meam teneas,

24 Consilio tuo me ducas, ac déinde honorificè suscipias.

25 Quãta mihi oro reposita sunt in

mienti gratus fuerit, reliquum nihil est, ubi quis nihil factus fuerit: ita eorum, quibus hic se felices putabant, reliquum illis nihil erit, quin potius tu domine in ciuitate etiam imagines illorum contemptibiles omnibus reddes.

21 Interim ueluti acore quodam macerabit se cor meum, & torquebo me cogitationibus meis.

22 Propterea quòd ueluti omnium rerum ignarus, hæc non satis intelligere potuerim: & ueluti brutis similis in expendendis consilijs tuis fuerim,

23 Ego tamen, quãuis id non appareret, semper cure fui tibi, & apprehensam semper habuisti manum dexteram meam.

24 Et tuo consilio quacunq; eundum mihi esset

25

cœlis? nam quæ in terra sunt, cũ tibi cõparo, cõtemno.

ueluti comes itineris fuisti, & me tandẽ maiestatis tuæ participem ad te recipies.

26 Nihil est mihi, et caro mea, & cor meũ: nã robur cordis mei, & pars mea deus ĩæternũ.

26 Deficere uidebatur caro mea, & cor meũ, sed tu quum maximè infirmus uiderer, plurimũ roboris addebas animo meo: quare te partium mearum confido futurũ Deus perpetuò.

27 Ecce enim, qui longius à te abeũt, pereunt: perdis omnes qui te cõtempto adulterant.

27 Econtrario certo certius, qui à te procul recedunt interibunt, perdes omnem illum, qui te deserto aliud præfert tibi.

28 Mihi uerò optimũ esto, Deo adhærere, Domino Deo fidere, et præ

28 Quare ego quũ mihi persuasissem utilissimum fore, amicitiam cũ Deo uero inire: collocaui in domino deo omnẽ fiduciam meã, futurum sperans: ut ille mihi facultatem det conscribendi uaria illa & summo artificio absoluta opera, quæ facit assiduè,

dicare uniuersa o=
pera eius.

PSALMVS
LXXIIII.

1 *CVr Deus nos*
in perpetuũ
repudias? cur sto=
machatur ira tua
in gregem pascuæ
tuæ?

2 *Memento cœ=*
tus tui quẽ iã olim
comparauisti, sce=
ptri hæreditatis
tuæ quam adseruis=
ti, montis huius
Zion quẽ habitas.

3 *Leua incũctãter*
gressus tuos con=

LXXIIII.

1 QVid quæso Deus sibi uult hæc tam diuturna calamitas, deseres ne nos perpetuò? nec finẽ facies excandescendi in gregẽ, qui tuæ solius curæ ut illũ pascas cõmissus est?

2 Recordare multitudinis, quã olim ut ꝓprie tua esset, cõquisiuisti tibi, quã & redemisti è seruitute durissima, ut imperium in eam acciperes ueluti hæreditario iure tuũ, & in montẽ hũc Sion, quem ipse ad inhabitandum elegisti tibi.

3 Erige te in pedes, ut obuiã hostibus ꝓfectus, malis illos afficias nunquã finiendis: nihil emm non ausi sunt in templum sanctitati tuæ consecratum.

Vt quid Deus repulisti in finem.

tra uaſtationes, oĩa enim ꝓdidit hoſtis in ſanctuario.

4 *Inimici tui in ſe ſtiuitate tua rebo= ant, ſigna ſua pin= nis impoſuerunt.*

5 *Audiri creditur ſecuris, ſupernè eſt ſylua tonantis ue= niens fragor.*

6 *Simul bipenni= bus ac rũcinis quaſ ſantur ſculpta ope ra eius.*

7 *Igni incenditur ſanctuarium tuũ, humi ꝓphanatur domiciliũ nominis tui.*

8 *Dicunt in cordibus ſuis, diripiamus*

4 Sublata enim uoce clamauerunt aduerſarij tui uictores ipſis feſtis tuis ſolennibus, nõ aliter q̃ pij ſolent præ gaudio cãtare in hono rẽ tuũ, erexerũt uexilla ſua in trophæum.

5 Palàm uidẽtibus cũctis aſcenderunt uaſtaturi templũ tuum, nõ aliter quàm ſyluam lignorum ingreſsi arbores truncare ſolent.

6 Iam nũc hoc agũt, ut ianuas & omnẽ penitus ornatũ illius ſecuri & malleis perdant.

7 Immiſerunt ignẽ in omnia loca tuæ maieſtati conſecrata, in terram uſq; ſacrilegi ꝓſtrauerunt habitaculũ nominis tui.

8 Statuerunt apud ſe

eos ſubitò, aboleã=
tur omnes celebri=
tates Dei è terra.

9 Signa quæ pa=
tribus noſtris olim
oſtendiſti nõ uide=
mus, nullus ultra
eſt propheta, nul=
lus qui quicquã uel
tantillum uideat.

10 Quouſq; ô deus
cõtumeliabitur ho
ſtis? an in perpetuũ
proſcindet nomen
tuum hoſtis?

11 Cur omnino re=
traxiſti manũ tuã,
& dexteram tuã
in ſinum tuum?

ſubuertere penitus o-
mnia, quod & factum
eſt: exuſſerunt em̃ tem
plum tuum Deus, ad
quod ſtatis anni tem-
poribus concurrere ſo
lent diem tibi feſtũ ce-
lebraturi, qui degunt
in terra.

9 Signa liberationis
ab his malis adhuc nul
la apparent, nec ullus
eſt propheta, nec quen
quam dediſti nobis,
qui ſcire poſsit, quan-
do horũ ſperare liceat
finem.

10 Quouſque feres ô
Deus contumelioſum
in te aduerſariũ, & ini
micũ blaſphemum in
maieſtatẽ nominis tui,
perpetuó nec?

11 Quare contrahis
utranq; manum, ſini-
ſtram & dexterã tuam
inſtar hominis ocioſi?
profer quæſo tandem

12 O Deus & rex meus ab ipso exordio, quiq;, quicqd in orbe salutis est, operaris.

13 Tu dissipas uirtute tua mare: tu conteris Tynnorum, qui in aquis habitant, capita.

14 Tu cõminuis testam Leuiathan, & in cibum tribuis eum populo Aethiopum.

15 Tu incidis fontẽ & flumen, tu exic

eam è sinu tuo, & pde hos impios in te homines funditus.

12 Certè ille Deus rex mihi fuit à seculis plurimis, q innumeris argumentis palam ostendit in medio huius terræ uires sibi nõ deesse, qbus seruet quoscũqꝫ uoluerit.

13 Tu enim omnipotentia tua olim secuisti mare, ut locus esset transeundi tuis, confregisti capita illorũ, qui draconibus immanitate similes erãt, eisdem in aquis per quas tuos perduxeras saluos,

14 Fregisti uires illius, qui similis uidebatur draconi maximo, & capita habenti plurima: obiecisti eum deuorandum feris & coruis, qui in desertis locis uersari solent, & uictitare cadaueribus.

15 Tu aperuisti aridam petram, & eduxisti ex ea

cas fluuios ĩmanes.

16 Tuus est dies, tua ẽ nox, tu adornasti lucẽ ac solẽ.

17 Tu constituisti terminos terræ, æstatẽ & hyemem tu formasti.

18 Idcirco memineris ô Domine contumeliarum hostis & stupidi populi qui blasphemat nomen tuum.

19 Ne tradas feræ turturem tuum, ne obliuiscaris humiliũ tuorũ in perpetuum.

aquam tanquã ex fonte, tam copiosam ut in iustũ flumen excreuerit: ecõtrario rapidissimos fluuios exiccasti, q̃ties ita tibi uisũ fuit.

16 A te est uicissitudo hæc dierũ & noctium, quibus tu elegãter, ut præsint, distribuisti ꝓ natura utriusq; : lunã uidelicet & reliquarũ stellarum lumen nocti, & solem diei.

17 Per te stabiles sunt uarij illi anguli terræ. æstatem ab hyeme tu discreuisti.

18 Habe rationẽ huius tam insignis contumeliæ: hostis enim ille nõ solum affligit nos, sed & dominũ te, assidue afficit contumelia, & populus stolidus execratur nomen tuum.

19 Ne obieceris multitudini hostium turtu-

20 *Respice fœdus, quoniã tenebrosa terræ domicilia scelere repleta sunt.*

21 *Ne repellatur contuitus & ignominia adfectus, humilis & pauper q nomen tuũ laudat.*

22 *Exurge Deus, defende causam tuam, memento obprobrij quo te nullo nõ tempore stultus adficit.*

rem tuam, & multitudinis pauperũ tuæ solius curæ relictorum ne obliuiscaris perpetuò.

20 Respice ad fœdus, quod cum patribus pepigisti: eò enim malorum peruenimus, ut in teterrimis locis, & ueluti subterraneis, & obscuritatibus plenissimis degere mœsti cogamur: nec hæ tamen domus ab iniuria & insultibus hostium immunes sunt.

21 Ne abire quæso cogatur pauper suffusus pudore: pauper enim humano auxilio destitutus, non diuites isti: ad te confugiet, & nomen tuum laudibus celebre faciet.

22 Exurge domine & tracta tuam ipsius causam: in memoriam reuoca, qua sis contumelia affectus à populo ad impietatem usq; stolido, non semel atq; iterum, sed assiduè.

23 Noli obliuiſci uocis inimicorum tuorum, faſtus enim inſurgentiũ in te uehementer creſcit.

23 Ne obliuioni dederis impias uoces aduerſariorum, non tam noſtrorum quàm tuorũ: contumelioſa enim uociferatio eorum, qui ſe opponunt tibi, aſſidue fit maior & maior.

PSALMVS LXXV.

LXXV.

1 CONfitebimur tibi ò deus: cõfitebimur præſenti nomini tuo, et egregia facta tua narrabimus.

1 LAudibus extollere cœpimus te Deus, laudibus inquã extollere te cœpimus, & pro beneficijs acceptis gratias agere, & continuò ſenſimus præſentiam nominis tui: quare cõmemorabunt quotquot uiderunt, quàm miris modis nobis adfueris contra hoſtes noſtros. Confitebimur tibi deus.

2 Ego cũ ſtatutum tẽpus nactus ero, quod æquũ & rectum eſt, iudicabo.

2 VBi ego, inquit dominus, tempus ſtatuero mihi, quo quæ iuſta ſunt exequar,

3 Langueat tellus licet & uniuerſi

3 Terra ſentiet iram meã, & præ metu ex-

qui habitant in ea, ego fulciam columnas eius. סלה

4 *Dicã ſtultis, Nolite ſultè agerè: et impijs, Nolite exaltare cornu.*

5 *Nolite in altum erigere cornu ueſtrũ, ut cõtumaciter cogitetis peruerſa.*

6 *Quoniã neq; ab ortu, neq; ab occaſu, non à deſerto aut à montibus aderit qui defendat.*

7 *Sed deus uindex*

animabunt, quotquot habitabunt in ea cuius ego fundamenta ieci, & ueluti columnis ſtabiliui: quare & concutere eam difficile mihi nõ erit. Ita res habèt.

4 Sæpe admonui ſtultos, ne ad inſaniã uſq; ineptirent: & impios, ne nimiũ erigerent criſtas ſuas.

5 Dicebam enim ad illos, nolite erigere contra Deũ, qui in cœlo habitat, cornu ueſtrũ: neq; loquamini ceruice erecta contumelioſè de illo.

6 Quia neq; ab Oriẽte, neque ab Occidente, neque ab Auſtro cuiquã cõtinget, quod ſolidè magnum facere poterit illum.

7 Sed Deus iuſtus iudex, ille ſolus deponit, & ad nihilum redigit, & econtrario eriget in altũ quencunq; uoluerit.

est:hũc deijcit,istũ autem erigit.

8 *Nam crater,uino meraco plenus & adornatus, in manu dñi est, de quo fũdetur,et feces eius sugẽt ac ebibẽt oẽs impij terræ.*

9 *Ego autẽ in perpetuũ prædicabo & collaudabo deum Iacob.*

10 *Et omnia cornua impiorũ cõfringã, cornua uerò iusti exaltabuntur.*

8 Habet enim dominus in manu poculũ, in quo pulchrè rubet uinũ,sed cui plurimum est fecis admixtum: ex hoc porriget meracum pijs, fecẽ uerò noxiam exugere, imò epotare coget impios oẽs, q̃ tũ uis degãt ĩ terra multi.

9 Interim ego operam dabo,ut hęc diuina æquitas nota fiat subsequẽtiũ seculorũ hominibus:psalmos conscribam, & cantabo in honorem Dei Iacob.

10 Et ego, inquit Dñs, cornua impiorũ cõfringam,& efficiam,ut exaltentur cornua iusti.

LXXVI.

1 NOtus inter Iudęos deus,et apud Israelitas

Notus est inter.

PSALMVS LXXVI.

1 NOtus est ĩ Iuda deus, magnũ est ĩ

Iſraël nomen eius.

2 *Eſt enim in Salẽ tabernaculũ eius, & habitatio eius in Zion.*

3 *Iſthîc confregit uolucres ſagittas, arcus, ſcuta, gladios, & totum bellum.* סלה

4 *Clarior et magnificentior es tu quã montes prædonũ.*

5 *In prædam enim abeũt, audaces corde, dormũt ſomnũ ſuum, & in nihilũ redigũtur cum opibus ſuis omnes potentes.*

magnifit nomen illius.

2 Erat enim in Hieruſalem tabernaculũ ipſius, & domus eius in Sion.

3 Illic ſæpe confregit emiſſas ab arcu ſagittas, ſcutum & gladium rupit, & bella confecit. Ita factum eſt.

4 Conſpicuus apparuiſti tu, & ferox in hoſtes magis ꝙ̃ ullus leo uel urſus egreſſus ad prædandum è montibus, qui receptacula eſſe ſolent rapacium animalium.

5 In prædam dati ſunt animo feroces, oppetierunt ueluti mortifero ſomno grauati, nec uſui illi eſſe potuerunt, quantumuis uiri eſſent alioqui fortes, manus illorum.

6 Te obiurgãte ô deus Iaacob, ſopore obruuntur & currus & equites.

7 Tu formidabilis es, quis enim conſtet in cõſpectu tuo cùm iraſceris?

8 Quũ de cœlo iudicium pronũcias, iam tellus timet ac tacet.

9 Quum ſcilicet ad iudicandũ exurgit Deus, ut adſerat omnes adflictos in terra. סלה

10 Ob eam uindictã homines confiten=

6 Increpatione tua factum eſt, ô Deus Iacob, ut mortẽm oppetierit rex ipſe cum ſuis, & multitudo curruum & equorum uelut ſomnium euanuerit.

7 Vehemẽtiſsimè metuẽdus es tu, & qs ſub ſiſtere poterit coram te ubi iratus fueris?

8 Efficies ut è cœlo audiant æquitatem iudicij: quod ubi factum fuerit, metuẽt ſibi quicunq; terram inhabitant, nec mutire cõtrà audebunt.

9 Fiet autem quum aperuerit ſe Deus ad ferendam ſententiam cõtra malos, ut liberos reddat à tyrãnide illorum pios qui degunt in terra. Ita fiet.

10 Honori profectò tibi erunt, qui ira cõciti temere cõtra te in præ

tur tibi, ut iterum accingaris ad uindicandum.

lium prodierunt: peribunt enim, & si quid minarum hostilium reliquũ fuerit, id tu uendicabis tibi, & te illi oppones, ne terreantur tui.

11 *Vouete ac reddite Domino deo uestro omnes qui in hoc cœtu adestis, adferte formidabili munera.*

11 Vouete, & persoluite quæ uouistis domino Deo uestro: quotquot habitatis circa illum offerte ei munus, qui meritò colẽdus est solicitè.

12 *Qui intercipit spiritum principũ, formidabilis regibus terræ.*

12 Ipse est enim, qui adimere potest uitã principibus, & terrere ipsos reges, etiam si Domini esse uideantur ipsius terræ.

PSALMVS LXXVII.

1 *VOce mea cũ clamarem ad Deum, ad Deum cũ clamarẽ uoce mea aurẽ præbuit mihi.*

Voce mea ad dñm clamaui.

1 VOce mea ad Deum clamabo, uoce inquã mea assiduè clamabo, donec aurem præbeat mihi.

2 Quũ tribularer, dominũ quærebã, uacillabat tota: no ctes uirtus mea & nõ qeſcebat, renue bat conſolationem recipere aĩa mea.

2 Quotieſcunque aduerſi aliquid accidebat mihi, ad Dominum re currebam: & ſi uulnus meum per noctem re crudeſcebat, nec remit tebat ſe dolor, recuſauit admittere ullam cõ ſolationẽ anima mea aliam ab ea, quàm expectabam à domino.

3 Dei memoriã cũ repeterẽ fremebã, cùm ordirer deficiebat me ſpiritus meus. סלה

3 In memoria ergo habebo Deum, & eiulabo ad illum, loquar, & ſolicitudine conficiet ſe ſpiritus meus. Ita fiet.

4 Tenebas palpebras oculorũ meorũ, attonitus erã ut loqui nõ poſſem.

4 Apprehendiſti palpebras oculorum meorum, ne poſsim dormire: quæ res me ſic conturbauit, ut ne loqui quidem amplius libuerit.

5 Tũc reputabam mecum retro tempora & annos ſeculorum.

5 Quare animo reuolui dies ab initio ſeculi, & annos ſeculorum ſuperiorum.

6 Reputabã nocte carmina mea, cum corde meo colloquebar, & excutiebam ſpiritũ meum.

6 In memoriam reuocabo, & carmen meũ quo alios conſolari ſoleo: & per noctem cum corde meo colloquar, & erit animus meus in cogitationibus totus.

7 Num in perpetuũ repudiabit Dominus? num nunq̃ placidus fiet ultrà?

7 Num perpetuò deſeret nos dominus, & futurum ne eſt ut placatior fiat unquã poſt hæc?

8 Num uſq; ad finẽ abhorrebit à bonitate ſua, et poſteris loqui deſinet?

8 Perijt ne in perpetuũ miſericordia ipſius? irritus ne factus eſt ſermo quo pollicitus eſt ſe conſolaturũ mœſtos, non una tantum generatione, ſed omnibus?

9 Num miſerendi oblitus eſt Deus? Num periram reprimet clemẽtiam ſuam? סלה

9 Oblitus ne eſt miſereri Deus? aut præ ira uim facit ſibi, ne unq̃ ſentiamus uaria genera benignitatis illius? Ita ne fiet?

10 Tandem hûc ue

10 Profectò dicebã, ad

niebam ut dicerẽ, Satin' ſanus es? De xtera excelſi uices mutat.

11 *Memorabo opera Domini, nam libẽs recenſebo uetera miracula tua.*

12 *Et omnia opera tua prædicabo, de que conſilijs tuis diſſeram.*

13 *Deus, uia tua in ſancto eſt. Quis eſt tam magnus Deus ſicut Deus?*

14 *Tu es Deus qui admirãda facis, qui notum facis robur*

mortem uſque cruciat me hæc recordatio ſuperiorum annorũ, quibus toties & tam manifeſtè adfuit omnipotẽti dextera ſua, is qui ſupra omnia eſt dĩis.

11 Nõ tamẽ ſperare deſinam, ſed memoria repetã cõſilia ſeruatoris Dei, quibus ſe aliquãdo placatum oſtendere ſolet: memoria inquã repetam, quàm miraculoſè olim ipſe adfueris tuis Deus.

12 Animo uoluebã & reuoluebã omnis generis opera tua, & in recenſendis conſilijs tuis occupatus eram.

13 Quare deprehendi ô deus ſanctimoniæ plena eſſe oĩa opera tua, nec eſſe potẽtia & magnitudine conferendũ cũ te deo uero quicq̃.

14 Tu ille es deus, qui

tuum in populis.

15 *Qui manu redemisti populũ tuũ, filios Iaacob & Ioseph.* סלה

16 *Aquæ cognoscunt te Deus, cognoscunt aquæ ac reuerẽtur te, abyssi contremiscunt.*

17 *Fundũt nebulæ aquas, fragorem reddũt nubes, deinde et sagittæ tuæ discurrunt.*

18 *Vox tonitrus tui in sphæra reboat, fulgura in orbem emicant, tremit ac mouet tellus.*

stupenda designas, nõ tam feciſti in uarijs populis omnipotentiam tuam.

15 Redemisti brachio potenti populum tuũ, posteros Iacob & Ioseph. Ita res habet.

16 Vbi te uidissent aquæ deus, uidissent inquam te aquæ, uiribus destitutæ sunt, & conterritæ sunt abyssi.

17 Effundunt nubes aquas quoties tu uis, & sonũ æduntquin & grando copiose te iubente decidit, sagittis similis.

18 Auditur è cœlo tonitru uehementer sonorum: illuminant, & ueluti lucere faciunt orbem fulgura, ut sæpe timore capiuntur, & tremore hi, qui terram inhabitant.

19 *In mari ita uia tua eſt, & ſemita tua in pelago, ut ueſtigia tua nõ deprehendantur.*

20 *Deduxiſti uelut gregẽ populũ tuũ ſub imperio Moſis & Aharonis.*

PSALMVS LXXVIII.

1 *AVdi populemi legẽ meã, præbete aurẽ ſermoni oris mei.*

2 *Adperiam ad parabolas os meum, eruam priſcarum rerum ænigmata.*

3 *Quæ & audiuimus & perſpecta ha-*

19 Per mediũ mare obambulas, & per aquas plurimas, non aliter, quàm per tritiſsimas uias, nec apparent ulla ueſtigia tui.

20 Duxiſti olim nõ aliter, quàm paſtor gregẽ ſibi cõmiſſum ſolet, populum tuũ miniſterio Moſæ, & Aaron.

LXXVIII.

1 AVſculta populemi doctrinã meam, præbete aures ueſtras omnes uos ſermonibus meis. Attẽdite populemeus legem me.

2 Cõmemorabo quæ fabulæ uideri, & ſupra fidem eſſe poſsint, niſi uerè conſtaret ſuperioribus ſeculis contigiſſe ea.

3 Ab alijs enim audiui-

bemus, ex narra=
tione patrum no=
ſtrorum.

mus, & uera eſſe certò ſcimus: patres enim noſtri conſcripſerunt diligenter, ne nos ignoraremus ea.

4 *Ne celemus fu=*
turis ſeculis poſte=
ros eorum, prædi=
cando gloriam do
mini, robur eius,
& ſtupẽda opera
eius quæ geſſit.

4 Neq; nos ergò inuidebimus poſteris illorum uſq; in nouiſsimã generationem, ſed diligenter conſcribemus laudes domini, & omnipotentiam eius: ſtupenda quoque opera, quę ille deſignauit plurima.

5 *Conſtituit enim*
fœdus cũ Iaacob,
et legẽ Iſraẽli tulit
de qua præcepit pa
tribus noſtris ut eã
filijs ſuis traderẽt.

5 In primis hoc honore dignatus eſt Iacob, quòd præſcripta rectè uiuendi tradiderit poſteris ipſius Iſraelis, & mandauerit progenitoribus noſtris, ut ea docerent liberos ſuos.

6 *Vt poſteri, filij*
qui naſcituri &
orituri erant, &

6 Vt ſciant etiam nepotes illorũ, qui poſt ipſos naſcentur: & illi iterum ſuperiorũ nepo

ſcirent & filijs ſuis

exponerent.

7 Quò magis ſpem ſuam in Deum locarent, cõſiliorum eius non obliuiſcerentur, & præcepta eius cuſtodirẽt.

8 Et non fierent quẽadmodũ patres ipſorũ, natio defectrix & perfida, natio quæ nõ muniret cor ſuũ, cuius ſpiritus non eſſet uerax erga Deũ.

9 Quomodo filij Ephraim, qui armati arcuq; iaculantes tempore cõ

tes ſuis liberis eadem diligenter inculcent.

7 Vt diſcant omnẽ fiduciam ſuam ponere in Deo, & non excidant memoriæ illorũ, quæ ſummo conſilio facta ſunt à Deo, quibus recenſendis excitati diſcant, mandatis illis parere.

8 Ne fiant ſimiles progenitoribus ſuis, hominibus qui pertinaciter rebelles fuerunt Deo & contumaces: quibus nunquam id, quod rectũ eſt, cordi fuit, nec unquam ex animo crediderunt Deo.

9 Filij Effraim armati proficiſcebantur cõtra uoluntatem Domini, ut iaculis peterent uicinos, & bona illorum diriperent: quare inferiores hoſtibus facti, in prælio terga uerterunt

flictus fusi sunt.

10 *Nõ enim seruauerunt fœdus dei, & in lege eius noluerunt ambulare.*

11 *Obliuioni tradiderũt consilia eius, atq; magnifica opera quæ ostẽdit eis.*

12 *Coram patribus eorum admiranda fecit in terra Aegypti, in campo Taneos.*

13 *Scidit mare & traduxit eos, & cõstituit aquas tanquam aceruum.*

14 *Nube duxit illos*

& occisi sunt.

10 Non enim perstiterunt in pacto recẽs inito cum Deo, & secundum uiuendi normam illis à deo præscriptam uiuere noluerunt.

11 Excidерãt enim iam tum memoriæ illorum egregia illa ipsius Dei stratagemata, & stupẽda opera illius, quę spectantibus ipsissimis illis ædiderat.

12 Coram patribus illorum designauit mira in terra Aegypti, in ipsa inquam agrorum ditissima Aegypto.

13 Diuisit mare & trãsmisit illos, stare iussit aquas, natura sua fluidas, tanquam molem marmoream.

14 Duxit eos nube cõtectos contra ardorem Solis per diem, per totas noctes lumen præ-

interdiu, et tota no cte lumine ignis.

15 *Scidit & rupes in eremo, & potauit tanquam in abysso magna.*

16 *Latices elicuit è petra, ut instar fluminum prorueret aquæ.*

17 *Et supra hæc peccauerunt aduersus eum, & exasperauerunt excelsum in solitudine.*

18 *Tentando Deum ex cordibus suis, et exigendo cibũ pro sua libidine.*

buit illis, quale luculentus præbere solet ignis.

15 Fidit in gratiã ipsorum arentes petras in ipso deserto, & potum ex illis suppeditauit tã copiosè eis, ut ex nullis aquis quisquam possit copiosius.

16 Eduxit riuos è petra aquis tam copiosos, ut æquare potuerint fluuios profundissimos.

17 Nihil his omnibus facti sunt meliores, sed peccatis peccata addiderunt: exacerbauerũt altissimum in ipsa uastissima solitudine, in qua nisi beneficio illius, nulla ratione uiuere potuissent.

18 Statuerunt in animo periculum facere quantum posset deus, idq; cibum petendo, qui gulæ ipsorum sa-

19 Locuti enim sunt cõtra deũ atq; dixerunt, an nõ potest Deus parare commeatum in eremo?

20 En petram percussit, & profluxerunt aquæ ut iusta in flumina inundauerint: num nõ & cibum dare, & carnes parare populo suo poterit?

21 His auditis irascebatur dominus, ac uelut ignis incendebatur cõtra Iacob, & crescebat indignatio aduersus Israëlem,

ceret satis.

19 Loquebantur enim inter se de Deo dicentes, poterit ne hic qui tã putatur potẽs deus, instruere conuiuium in hac uasta solitudine in qua omnium rerũ est summa inopia?

20 Miranda profectò cæcitas illorũ: qui enim elicere potuit illis uidẽtibus ex petra aquas, tanta copia, ut iustos fluuios æquauerint, de illo dubitant, posset ne panẽ prẽstare, posset ne carnem præbere populo, quem sibi tam miraculosè asseruit.

21 Quare hæc audiens Dominus meritò iratus est grauissimè, & continuò exarsit ignis in posteros Iacob, & peruasit incendio uastans ipsos Israelitas.

22 *Quòd non ser=*
uassent fidẽ Deo,
neque sperauissent
in salutarem opitu=
lationem eius.

23 *Mandauerat &*
nubibus supernè,
& ianuas cœlorũ
adperuerat,

24 *Vt deplueret in*
eos Man ad eden=
dum, ac cœleste tri
ticũ præberet eis.

25 *Hîc cibum he=*
roum quisq; come
debat, mittebat eni
eis commeatum ad
satietatem.

26 *Cœlo mouebat*

22 Non enim ex animo crediderunt Deo, nec persuaserant sibi illum esse, qui possit necessaria suppeditare.

23 Mãdauit ergo nubibus, quæ supra eos in aere pẽdebãt, & tanq; ianuas cœli aperuisset, nubes ipsas rupit.

24 Et in modum pluuię decidere fecit inter eos Man, frumenti genus nunquam uisum hominibus, ut haberent qd comederent frumentũ quod in aere prouenerat, dedit illis.

25 Panem, res mira, qui è nubibus deciderat, quæ natura frumenti feraces nõ sunt, comedit homo prognatus è terra: & cibum, quacũque proficiscebantur, suppeditauit eis ad saturitatem.

26 Flare iussit Eurum

Eurum, & fortitudine ſua Aphricum inducebat.

per medium cœlum, & ſua potentia induxit Africum.

27 *Et depluebat in eos carnes, pulueris multitudine, & uolucres aues, p copia harenæ maris.*

27 Et tanta copia quanta puluis uento in altũ ſublatus in terrã decidere ſolet, cecidit inter illos caro, & omnis generis auiũ tanta multitudo, ut numero æquare poſſet arenam, quæ innumerabilis iacet in littore maris.

28 *Quas iaciebat in media caſtra eorum, & circum tabernacula eorum.*

28 Et proiecit oĩa illa in media caſtra ipſorũ circa tentoria ipſorũ.

29 *Vorabãt igitur atque implebantur ſuper modum, deſideria enim ipſorũ tribuebat eis.*

29 Quare comederunt, et ſaturati uſq; ad nauſeam facti ſunt: ad hũc modum ſatisfecit gulæ illorũ, ut uiderent priuſquam perirent, potuiſſe Deum, quæ illi poſſe ipſum non crediderant.

30 *Nihil deerat deſiderijs eorũ, ſed cũ cibus etiamnũ eſſet*

30 Non ſunt fraudati deſiderio ſuo, adhuc

in ore ipſorum.

31 *Ecce ira dei eſſer ueſcebat in eos, & trucidabat pingui culos eorũ, & ele= ctos Iſraëlis ſucci= debat.*

32 *Inter hæc omnia iterum peccabant in eum, nec crede= bant tot miraculis eius.*

33 *Temerè ergò fi= niebat dies eorũ, et annos eorũ ſubitò.*

34 *Cùm trucidaret eos, quærebant eũ, ac ſubitò redibant ad Deum.*

erat cibus in ore illorũ.

31 Et ira Dei delæuit cœpit in eos: occidit eũ robuſtiſſimos quoſ que, & florem iuuentutis, qui erat inter Iſraelitas, proſtrauit.

32 His omnibus nihil adhuc facti ſunt meliores: relabebantur enim continuò in priora pec cata, nec crediderunt ex animo ſe deo, quãtumuis deſignaret ille quæ meritò eſſent omni admiratione digniſſima.

33 Quare abſumpſit cum uanitate ſine honore dies uitæ illorum, & annos ipſorum non ſine terrore.

34 Quàm diu percutiebat illos recurrebãt ad ipſum, & peccatorum pœnitebat illos, & manè ſurgentes ſup plices fiebant Deo.

35 Et *memores e=*
rant quòd Deus pe
tra eorum esset, et
uindex eorũ deus
excelsus.

36 *Quãuis ore suo*
blandirentur ei, lin
gua tamen mentie=
bantur.

37 *Cor enim eorũ*
non erat integrum
erga ipsum, neque
fidem fœderis eius
seruabant.

38 *Ipse uerò ultrò*
ignoscebat eis quò
minus perderet, ac
sæpenumero reuo
cauit iram suam,

35 Et recordabantur quòd Deus sæpe propugnaculum fuisset illorum, & Deus excelsissimus redemptor illorum.

36 Verùm hæc ab animo eorum non proficiscebãtur, sed ore tantum blandiebantur, & lingua sua mentiebantur illi.

37 Cor enim eorũ non erat candidum erga illum, nec perstiterũt bona fide in pacto, quod pepigerant cum illo.

38 Et quamuis essent quales paulò antè depinxi eos, ipse tamen se potius quàm illos respiciens, misericordia motus, remisit iniquitatem quamuis grauissimam: nõ enim funditus perdidit illos, quẽadmodum meriti fuerant, sed maximo stu-

quò minus totam incenderet.

39 *Sed commeminit quòd caro essent, & uentus qui abit & nunquã redit.*

40 *Quoties exasperarunt eum in eremo, & irritarunt in solitudine?*

41 *Vt auersi tentauerint Deum, & sanctũ Israëlis ludibrio habuerint?*

42 *Immemores uirtutis eius atq; temporis quo liberauerat eos ab oppressore.*

dio, quasi uim faciens sibi cõtinuit irã suam: nec re ipsa ostendit, q̃ merito etiã furere posset in eos.

39 In memoria enim habebat, quòd caro essent ipsi, uarijs et stultis concupiscentijs obnoxij, & spiritus abiẽs suapte natura non reuersurus.

40 Quoties irritauerunt eum in deserto, exacerbauerunt eum in uasta illa solitudine.

41 Reuersi enim ad ingenium, iterum tẽtare conati sunt, quàm ipse potens esset Deus, & metiri potentiam eius, qui sanctificat Israelẽ: quædam enim posse illum credebãt, sed nõ omnia.

42 Neq; enim intellexerant quantæ potentiæ fuerit opus illud, quod fecerat in gratiam illo-

43 Quomodo signa sua in Aegyptios edidisset, & miracula sua in agro Taneos.

rum, quo tempore liberauit illos ex calamitate illa insigni.

43 Qualia uidelicet inter Aegyptios ostẽderat diuinitatis suæ manifestissima signa, & prodigia pertotam regionem Aegypti.

44 Quomõ flumina eorũ in cruorẽ mutauerit, æquè riuos eorũ quò minus eẽt qd'biberẽt.

44 Mutauit enim in sanguinem fluuios eorum, & effecit ne riui eorũ ullo modo essent potabiles.

45 Quomodo cynomyiã in eos miserit ad exedendũ, & ranas ad perdendum eos.

45 Immisit in eos omnis generis muscas, quæ arroderent eos, & ranas, quæ uexarẽt eos.

46 Annonam ipsorũ bruchis, & laborem eorum locustis dederit.

46 Qui tradidit brucho germen illorũ, & laborem eorum locustæ.

47 Vineas eorũ grandine, & sicaminos

47 Vastauit grandine uineas eorum, & sicomoros pruina.

pruina perdiderit:

48 *Vt iumenta eorum grandine, & greges eorum contagionis iaculis cõfecerit.*

49 *Mittebat enim in eos, furore ac fremitu iræ & indignatiõis suæ correptus, tribulationem, & cacodæmonum incursiones.*

50 *Iræ suæ iter faciebat, ut pestilentia cum ipsos homines, tum iumenta eorũ inuaderet.*

51 *Et percutiebat*

48 Perdidit grãdine iumenta eorũ, & quæcũq; possidebant, carbonibus ignitis, qui cũ grãdine permixti contra naturam fuerant.

49 Ex calamitatibus, quibus affecit eos, colligi potest, quàm seriò illis iratus fuerit: manifesta enim erãt irati dei, imò uehemẽter irati, signa, uexatio illa, & plagæ, quales nõ solent ab hoĩbus quantumuis inimicis inferri: sed quales per angelos ab irato Deo immissos ad flagellandos illos, qui uehementer sunt scelerati.

50 Perrexit quomodo cœperat irasci, donec & ipsos occideret, & pecora eorum pestilentia corriperentur.

51 Occidit enim omnia primogenita per to-

omnem primoge=
nitũ Aegypti, pri=
ma quæq; opa in
tabernaculis Ham.

tam Aegyptum, præcipua illa pro quibus laborauerat maximè, ea inuenerunt singuli in tabernaculis suis subitò mortua p̃ uniuersam terrã Aegypti.

52 *Populum autem*
suum educebat tan
quàm gregem, ac
uelut armentum in
desertũ agebat.

52 Eduxit autẽ illinc tanquàm oues populum suum, & deduxit eos tanquàm gregem per loca deserta.

53 *Ducebat eos se=*
curè ut nihil metue
rẽt, hostes autẽ eo
rũ mari obruebat.

53 Perduxit eos securos, inimicos autẽ illorum cooperuit mare.

54 *Et adducebat*
eos ĩ fines sanctua=
rij sui, ad montem
istum quẽ dextera
sua comparauit.

54 Perduxit eos in regionẽ sanctissimæ maiestati suæ gratam, in hunc usq; montẽ, quẽ omnipotenti dextera sua asseruit sibi.

55 *Expellebat gẽtes*

55 Expulit enim illinc impios, qui eum locũ longo tẽpore possederant, & immisit suos ut ueluti iure hæreditario possiderent, & inhabitarẽt ædes illo-

ante eos, fune diui debat eis hæreditatẽ, & in hostium tabernaculis locabat tribus Israël.

rum qui pulsi fuerant tribus Israël.

56 *Sed tentauerunt & irritauerũt deũ excelsum, & testamentũ eius non custodierunt.*

56 Tanquam nihil cõmoti omnibus his, iterum tentauerũt, & iritauerunt Deũ, qui est supra omnia: admonitionibus eẽm illius parere noluerunt.

57 *Retrorsum auersi defecerunt haud secus quàm patres eorũ, rebellarũt sicut arcus uitiosus.*

57 Auersi sunt à Deo & rebelles facti, sicut patres illorũ, q̃ præcesserunt illos: auersi sunt quemadmodũ arcus, qui scopum non petit, sed fractus percutit eũ qui tetendit.

58 *Prouocarũt eũ excelsis suis, & idolis suis ad iram incitauerunt.*

58 Ad iracundiam cõcitauerunt eum lucis suis, quos frequentabant in æditis locis sitos: & statuis, quas fecerant sibi deos, uehementer iritauerũt eũ.

59 *His auditis, indignatus est Deus, atq;*

59 Audiuit deus et exau

Iſraëlem uehemen ter deteſtatus.

diuit, & execratus eſt ualde ſcelera Iſraëlitarum.

60 *Et reliqt taberna culũ Silo, tabernaculũ ubi ĩter homines habitauerat.*

60 Repudiauit iratus tabernaculũ in q̃ principiò colebaſ in Silo, tabernaculum inquã, in quo uiſus eſt ipſe habitare & familiariter ỹſari ĩter poſteros Adę.

61 *Et tradidit in captiuitatem fortitudinem eorum, & ſplẽdorem eorum in manum hoſtis.*

61 Et capi pmiſit arcã fœderis, q̃ erat ueluti receptaculũ omnipotẽtiæ illius: & ornamẽtum illud unde ornare ſolitus fuerat populũ ſuũ, in poteſtatem hoſtium uenire permiſit.

62 *Obiecit gladio populũ ſuum, iratus hæreditati ſuæ.*

62 Et ĩplicuit bello cruẽto populũ, & in hęreditatẽ ſuã excanduit.

63 *Iuuenes eius deuorauit ignis, & uirgines ipſius nemo deplanxit.*

63 Adoleſcentes illius abſumpſit gladius, & uirgines ſine homine perierunt innuptæ.

64 *Occubuerũt ferro ſacerdotes eius, &*

64 Sacerdotes illius gladio corruerunt, nec

uiduæ eius nõ ſunt comploratæ.

uiduæ ſuperſtites erãt, quæ caſum illorũ deflerent.

65 *Eccitatus eſt ſicut dormiens dñs, & ſicut mules à uino exhilaratus.*

65 Et expergefactus eſt tandem Dominus quomodo ſolet, qui uino obrutus poſt longum ſomnum redit ad ſe, & iterũ uino exhilarans ſeſe, fortiter pericula aggreditur.

66 *Atq; cecîdit terga hoſtiũ ſuorũ, et obprobrio ſempiterno adfecit eos.*

66 Quare uulnerauit hoſtiũ ſuorũ podices: infami ignominia affecit illos, quã nunquam eluere poterunt.

67 *Tentoria Ioſeph auerſatus eſt, & repudiauit Ephraim tribum.*

67 In eligendo autem ſibi rege ſpreuit familiam Ioſeph, & tribũ Effraim non elegit.

68 *Tribũ uerò Iuda elegit, mõtemq; Zion quem amat.*

68 Sed elegit tribum Iuda, & montẽ Sion quem amat.

69 *Iſthîc extruxit, quantum ambitioſiſſimè fieri potuit, ſanctuarium ſuum,*

69 Et extruxit ſimilẽ altiſsimis regum pala-

ac uelut ipſam ter rã, fundauit ut in perpetuũ duraret.

tijs ædẽ maieſtati ſuæ dicatam, quam ſtabilẽ eſſe uoluit ſicut terrã perpetuò.

70 *Elegit et Dauid ſeruum ſuum, atq; de gregum caulis abſtulit.*

70 Elegit autẽ Dauid ſeruũ ſuum, & excepit eum è caulis ouium.

71 *Poſt fœtas eũtẽ abduxit eũ, ut paſceret Iaacob populũ eius, et Iſraëlẽ hæreditatẽ eius.*

71 A fœtis uaccis quas ſectabatur paſtor, auocauit eum, & fecit eũ paſtorem populi, quẽ habebat inter poſteros Iacob, & hæreditatis ſuę inter poſteros Iſraëlis.

72 *Pauit igitur eos ꝑ integritate cordis ſui, & pro induſtria uirtutis ſuæ duxit eos.*

72 Et pauit eos, qui curę illius cõmiſsi fuerãt ꝑ candore animi ſui, & ꝑ ſumma prudẽtia: qua uſus eſt in omnibus operibus ſuis, gubernauit eos.

PSALMVS LXXIX.

1 Deus uenerunt ethnici uſq; in

1 Deus ue- DEus, *inuaſerunt gentes hæreditatẽ*

tuã, polluerũt templum tuum ſanctum, & Ieroſolyma in aceruos redegerunt.

2 *Fecerunt cadauera ſeruorũ tuorũ eſcam uolucribus cœli, carnẽ ſanctorum tuorũ cibũ beſtijs terræ.*

3 *Fuderũt ſanguinem eorum uelut aquam per uniuerſam Hieroſolymã, et nemo ſepeliebat.*

4 *Obprobriũ ſumus uicinis noſtris, ludibrium & riſus his qui circum nos ſunt.*

5 *Quouſq; indignaberis Domine, an ne*

hæreditatẽ tuam, profanauerũt templum ſanctiſsimæ maieſtatis tuæ dicatum, redegerunt Hieruſalem in aceruos lapidum.

2 Obiecerũt cadauera ſeruorẽ tuorũ deuorãda auibus, quæ uolitant per aërẽ, & corpora ſacris tuis initiatorum, beſtijs terræ.

3 Fuderunt ſanguinẽ humanũ tanquã aquã per totũ ambitũ Hieruſalem, nec quiſquã inuentus eſt qui occiſos ſepeliret.

4 Ludibrio fuimus uicinis noſtris, irriſui & ſubſannationi ijs, qui habitant circum nos.

5 Quouſque iraſceris

nerũt gẽtes in hæreditatem tuam.

penitus incendes uelut ignem æmulationem tuam?

6 Effunde irã tuã in gentes quæ non nouerunt te, & in regna quæ nomen tuũ non inuocant.

7 Quæ Iaacob deuorauerũt, & habitaculum eius exciderunt.

8 Noli meminisse nostrorum retro peccatorũ, sed subitò anteuertant nos misericordiæ tuæ, ualde enim pauperes facti sumus.

9 Adiuua nos Deus saluator noster

Domine, ꝓpetuó ne? exardescet ne sicut ignis ira tua?

6 Euome potius iram tuã in impios, qui non agnouerũt te: & in regna quæ diuinũ auxilium tuum nunquã implorauerunt, sed uires proprias iactant.

7 Vastauerunt enim posteros Iacob, & ꝙquid apud eos elegantiæ fuit, redegerunt in nihilum.

8 Ne scelerũ memor esse uelis in malum nostrũ quæ antehàc commisimus, sed omissis illis citò amplectere nos tua inexhausta clemẽtia, attenuati enim sumus uehemẽtissimè.

9 Auxiliare nobis, deus salutis nostræ autor,

propter gloriã nominis tui, libera nos, & placare super sceleribus nostris propter nomen tuum.

nẽ tam habita ratione nostri, q̃ magnifici & maiestatis plenissimi nominis tui: libera nos à malis in quibus uersamur: & remitte peccata nostra pro immẽsa liberalitate, quæ nomini tuo respondet.

10 *Cur dicerẽt gentes, ubi est Deus eorũ? Vulgetur, inspicientibus oculis nostris, in gentes ultio sanguinis seruorum tuorũ qui effusus est.*

10 Quomodo ferre diutius poteris Domine petulantiã impiorum, qui nobis insultant dicentes, ubi nunc est ille uester Deus? palàm quæso fiat ob hæc uidentibus nobis ultio sanguinis seruorũ tuorum, qui effusus est.

11 *Introëat sub cõspectũ tuum gemitus neruo addictorũ, p amplitudine brachij tui reliquos fac cædi destinatos.*

11 Penetret usq; in cõspectũ tuũ gemitus eorum, qui in carcere tenentur captiui, magnitudine potentiæ brachij tui in uita conserua eos, qui morti destinantur ab hostibus.

12 *His autem inter quos uersamur, in sinum redde contumeliã qua te adfecerunt septupliciter*

13 *Et nos populus tuus, & grex pascuæ tuæ gratias agemus tibi in perpetuũ, & laudem tuã in omne æuum prædicabimus.*

12 Et retribue uicinis nostris septuplũ in sinum illorum, pro contumelia qua affecerũt te Domine.

13 Nos interim populus tuus, & grex cuius tu prouinciam pascendi sumere dignatus es, referemus tibi accepta omnia nostra ꝑpetuò generationibus cunctis, & literis mandabimus q̃ uerè dignus es, qui lauderis ab omnibus.

PSALMVS LXXX.

1 Qui regis Israël intende.

1 OPastor Israë lis attende, q̃ Ioseph tanquã gregem ducis, quiq̃ Cherubin insides, teipsum exhibe.

1 Pastor Israëlis ausculta, q̃ educere soles tã quã gregẽ posteros Ioseph, habitator Cherubin cõspicuus appare.

2 Coram Ephraim, Beniamin & Ma-

2 In gratiam Effraim

naſſe. Eccita fortitudinẽ tuam, & ueni ad ſaluãdũ nos.

3 *Redi ad nos deus, oſtende faciẽ tuã, & ſalui erimus.*

4 *Domine deus exercituum quouſq; dedignaberis orationem populi tui?*

5 *Lachrymis uelut pane cibaſti eos lachrymis abundè potaſti eos.*

6 *Feciſti nos iurgiũ uicinis noſtris, & hoſtes noſtri apud ſe uilipẽdunt.*

7 *Redi ad nos deus exercituum, oſten-*

& Beniamin, & Manaſſe, fac appareat omnipotentia tua, & ueni ſuccurre nobis.

3 Deus recipe in gratiã nos, & placido uultu aſpice nos: hoc enim ſi feceris, ſalui erimus.

4 Domine Deus qui poteſtatem habes in omnes exercitus, quouſq; tandem excandeſces, nec admittes precationem populi tui?

5 Coegiſti illos comedere cibum flebilem, & pro potu porrexiſti illis meras lachrymas maxima menſura.

6 Expoſuiſti nos maledicentiæ uicinorum noſtrorum, & oſores noſtri rident inter ſeſe.

7 Deus, qui poteſtatem habes in oẽs exercitus, in gratiam recipe nos, & placido uultu

de faciem tuam, & ſalui erimus.

8 *Vineam, ex Aegypto accerſitam, eliminatis gentibus plantauiſti.*

9 *Scrobem præparaſti ei, & ſparſis radicibus ſuis regionem totam occupauit.*

10 *Vmbra eius tegebãtur mõtes: nã rami eius fortes cedros æquabant.*

11 *Extendebat ad mare palmites ſuos, & propagines ſuas uſq; ad flumen.*

12 *Cur ergò rupiſti ſepta eius, ut omnes, qui iſth âc prætereunt, eam uindemient?*

aſpice ut ſalui ſimus.

8 Vineam ex Aegypto tranſtuliſti: expuliſti gentes impias à ſedibus ſuis, & iſeruiſti eã.

9 Repurgaſti diligenter ruderibus eiectis ſuperficiẽ eius, & tã latè radices extendit, ut terram impleuerit.

10 Cooperti ſunt montes umbra illius, & rami illius ſimiles facti ramis cedrorum maximarum.

11 Extenuiſti ramos illius uſque ad mare, & uſq; ad flumen ſurculos eius.

12 Quare ergò nõ deſtruxiſti ſepes illius, ut uaſtent quotquot iter

13 *Syluestris aper uastat eam, & fera ĩ agro eã depascit.*

14 *Deus exercituũ redi obsecro, cœlo prospice, contẽplare, & considera uineam istam.*

15 *Ac plantam, quæ dextera tua planta ta est. Hoc est, filium quem tibi magnificasti.*

16 *Igni enim succensa, & uersa iacet: pereant,* qui hoc fecerunt, *uirtutis tuæ obiurgatione.*

faciunt iuxta illam?

13 Euertet eam aper egressus è sylua, & feræ omnis generis, quæ in agris degunt depascent eam.

14 Deus exercituũ recede quæso ab ira, & recipe in gratiam nos, aspice è cœlo & uide, quin potius ipse uineã hanc inuise.

15 Et integritati pristinæ restitue, quam eo es honore dignatus, ut tua dextera plantaueris eam: & si ipsa non meretur, propter filiũ tamen, per quem fortia designare constituisti, fac quod in rem huius uineæ esse putabis.

16 Quòd exusta sit uinea hæc igni, & uastata, austeritas uultus tui in causa est: quæ si durauerit, funditus peribunt, qui hac uinea significantur omnes.

17 *Adsit manus tua uiro dexteræ tuæ, filio hominis quem tibi magnificasti.*

18 *Et non recedemus à te, restitue nos ut nomẽ tuum inuocemus.*

19 *Redi ad nos dñe Deus exercituum, ostẽde faciẽ tuam, & salui erimus.*

17 Adsit oīpotẽtia manus tuæ, uiro dexteræ tuæ, adsit inq̃ manus tua filio hominis, quẽ summis uiribus instructum opponere constituisti hostibus tuis.

18 Ille ubi hanc uineam inuiserit, & à sentibus repurgauerit, non amplius deseremus te, uita enim donabis nos & persistemus in cultu & inuocatione nominis tui.

19 Domine Deus cœlestium exercituum summe imperator, reuoca nos ab errore, & malis, in quibus uersamur: fac clarè appareat fauor uultus tui erga nos: hoc enim si feceris, salui erimus.

PSAL. LXXXI.

1 *EXultate Deo roborinostro iubilate Deo Iacob.*

Exultate deo adiutori nr̃o.

LXXXI.

1 CVm exultatione laudate Deum, cuius uiribus seruati sumus nos: omnis generis lætitiæ signa ædite in honorem Dei Iacob.

2 Hymnis cõcinite, reddite tympanũ, lætamq; tũ chelym tum citharam.

3 Clangite neomeniaca tuba, in die isto solenni.

4 Hic enim ritus est Israëlis, & ius à deo Iaacob, pfectũ.

5 Testimoniũ quod dignatus est ponere, cùm pugnauisset aduersus Aegyptios, cùm labium peregrinum audiremus.

6 Cùm onere leuarentur humeri uestri, & manus uestræ ollis renunciarent.

2 Sublata uoce canite & pulsate tympanum: & citharam pulchrè sonoram unà cũ nablo.

3 Clangite in nouilunio tuba, die solenniter nobis festo.

4 Præceptum enim est Israeli illud, & æquissimè statutum à Deo Iacob.

5 Ritum illum seruari uoluit à posteris Ioseph, in memoriã eius, quod feliciter uersatus fuerit ipse in terra Aegypti, quo quum ueniſſemus, linguã quam non didiceramus, audiebamus.

6 Liberaui em̃, inquit Deus, tum à gestandis oneribus humeros illorum, meo auxilio ma-

7 *Qui cùm in tribulatione inuocares me, & ego eripui te, locutus sum tibi sub tonitru latens, et probaui te ad aquas cõtentionis.* סלה

8 *O' populeus, audi, nam conteſtabor te ô Iſraël.*

9 *Si mihi obtemperabis, non erit apud te deus peregrinus, nec adorabis Deũ alienum.*

10 *Ego enim ſum Dñs Deus tuus qui è terra Aegypti*

nus illorum liberatæ ſunt à coquendis fictilibus ollis & lapidibus

7 In malis conſtitutus imploraſti auxiliũ meum, inquit Dominus, ſuccurri tibi, & ad ea quæ in occulto poſtulaſti, ego tibi reſpondi tonitru, quo hoſtes tuos exterrui: feci & periculum tui iuxta aquas contentionis. Ita res habet.

8 Audi populeus mi, ſanctiſsimè enim pollicebor tibi Iſrael, ſi mihi auſcultaueris.

9 Et ſi non fuerit apud te in pretio Deus alienus, & non uenera tus fueris ullum Deorum, quales plurimos exterarum nationum impij homines uenerantur.

10 Si credideris me, qui te eduxi è terra Aegy-

eduxi te, adperi os tuum, & ſatiabo illud.

11 *Sed non recepit populus meus uocem meam, & Iſraël renuit me.*

12 *Reliqui ergò eos malignitati cordis eorum, & ſecuti ſunt conſilia ſua.*

13 *Vtinam populus meus me audiat, et Iſraël ambulet in uijs meis:*

14 *Ad paucos redigerem hoſtes eorum, & in aduerſarios eorũ cõuerterem manum meam.*

pti, uerè Dominum Deum tuum eſſe aperi quantũ uelis os tuũ, & poſtula à me quicquid charum fuerit animo tuo, ego copioſiſsimè uoti compotem faciam te.

11 Verùm nunquã acquieuit conſilijs meis populus meus, nec Iſrael unquam ſyncerè amauit me.

12 Quare permiſi eos animo obdurato inſanire quantũ uellent, & ſua ſequi conſilia, qui nollent mea.

13 Vtinam populo mi audiſſes me, Iſrael ſi in uijs meis ſecundum tibi præſcripta à me ambulaſſes,

14 Nullo negotio uniuerſos inimicos tuos perdidiſſem, & extendiſſem tantum manum meam in hoſtes tuos,

rem manũ meam.

15 *Osores Dñi in Israële frustraren tur, & esset tẽpus eorum æternitas.*

16 *Et cibaret eos simila tritici, & uel è petra melle saturet eos.*

PSALMVS LXXXII.

1 Deus stetit in synagoga.

DEus constitit in cœtu potẽ tium, & in medio iudicum, ut iudicio contendat.

2 *Vsquequò, inquiens, quod iniquũ est iudicabitis,*

& perijssent.

15 Osores Dñi exterriti mendacijs se in periculis excusare uoluissent: populus autem meus felicia uidisset tẽpora perpetuò.

16 Israel si audisses me pauissem te medulla tritici, & melle in rupe munitissima constitutum, ad saturitatem usq; pauissem te.

LXXXII.

1 DEus astitit cœtui illorum, qui præ cæteris potestatem in alios nacti sunt: in medio ipsorũ iudicum, quæ officij illorum sunt, admonuit illos.

2 Quousque tandem pronuntiatis sententiã iniquam, & in gratiã impiorum iustos opprimitis? Ita facitis enim.

et pſonã impiorũ ſuſcipietis? סלה

3 *Ius reddite tenui ac pupillo, adflicto & pauperi iuſtè iudicate.*

4 *Adſerite inopem & egenũ, ac de ui impiorũ liberate.*

5 *At nihil uel ſentiunt uel uidẽt, ſed in tenebris ambulant. Mouebuntur ergò omnia fundamenta terræ.*

6 *Equidẽ dixerã, Vos dij eſtis, uos filij altiſſimi eſtis omnes.*

3 Quin potius pauperem & pupillũ, & eum qui ſine auxilio ueſtro impar eſt aduerſario ſuo, & egenum à calũnia defendite, poteſtate hac uobis cõmiſſa, & iuſtitiæ illorum patrocinium ſuſcipite.

4 Si ſapitis ſuccurrite pauperi & mendico, & è uiolentis impiorũ manibus eripite eum.

5 Nihil facti ſunt admonitionibus his ſapiẽtiores, ſed in tenebris aſsiduè uerſantur, quæres tam habet malè Deum, ut propterea aliquoties ſic totum orbem turba uerit, ut baſes terræ tantum non uiſæ fuerint.

6 Ego uos habui pro dijs, & ſimiles iudicaui oẽs uos angelis: q tam ſunt chari deo, ut uideri poſsint filij altiſsimi.

7 *Veruntamen homi-*
num more moriemini, & ſicut
aliquis tyrannorum cadetis.

8 *Exurge Deus et uindica terram, tibi enim uniuerſæ gentes hæreditario iure debentur.*

7 Verùm longè uobis aliter quàm filijs euenit: moriemini em̃ ſicut abiectiſsimus quiſque in plebe: & quemadmodum tyrannus quiſpiam præcipitabimini ad inferos.

8 Surge quæſo tu ipſe Deus, ut iudices terrā: tu enim ueluti hæreditario iure, & tanquam patrimonium poſsidebis uniuerſas gentes.

PSALMVS LXXXIII.

1 *Deus ne taceas, ne ceſſes, et ne cũcteris deus.*

Deus qs ſimilis erit tibi.

2 *Ecce enim hoſtes tui tumultuantur, & oſores tui efferunt caput.*

3 *Aduerſus populum tuum occultas*

LXXXIII.

1 DEus ne taceas quæſo diutius, neq; ſileas: neque feras amplius omnipotens Deus.

2 Ecce enim rem intolerabilē, hoſtes tui tumultuantur, & inimici tui efferunt caput.

3 Aduerſus populum

ſutelas ſtruunt, & coniurant aduerſus arcana tua.

4 *Dicunt, adeſte, extirpemus eos è gentium numero, ut nominis Iſraëlitici nulla memoria reliqua fiat.*

5 *Conſpirarunt enim ex corde, & fœdus in te coniurarunt.*

6 *Tabernacula Idumæorũ & Iſmaëlitæ, Moabitæ & Hagareni,*

7 *Gebal, Amon, & Amalec, Palæſtini cum Tyri ciuibus.*

tuum conſpirauerunt ſecretò, & conſultauerunt aduerſus eos, qui occultę ptectioni tuæ concrediti ſunt.

4 Statuerunt inter ſe proficiſci in bellum, & extirpare penitus illos, qui tuæ curæ relicti ſunt, & delere ſic eos è numero hominum, ut nunquam amplius mẽtio fiat nominis Iſraelitici populi.

5 Conſilio unaniniter inito aduerſus te pepigerunt fœdus.

6 Habitatores Idumææ & Iſmaelitæ, Moabitæ & Agareni:

7 Gebal, Ammon, & Amelech: Palæſtini unà cum habitatoribus Tyri:

8 His adhæret Aſſyrius, perpetuus commulito filiorũ Lot. סלה

9 Fac eis ſicut Madianitis & Siſare, ſicut Iabino ad flumen Chiſon.

10 Qui fracti ſunt in Endor, & ſterquilinium terræ facti.

11 Duces autẽ eorũ ſimiles fac Orebo, Zebo, Zebæe, & Zalmanæ, oẽs duces eorum.

12 Qui dixerunt, uendicemus nobis habitaculum Dei.

13 Deus meus redde eos rotæ ſimiles,

8 Inſuper & Aſſyrij iuncti ſunt illis, auxilio uenerunt filijs Loth. Ita res habet.

9 Fac illis quod olim feciſti Madean & Siſare, & Iabin iuxta torrentem Ciſſon.

10 Qui perierũt in Endor, relicti ad ſtercorãdos agros inſepulti.

11 Fac principibus illorum quod olim feciſti Oreb, quod Zeb, qđ Zebech & Salmane: eadẽ experiantur nunc horum duces uniuerſi.

12 Qui dixerũt, occupemus ueluti iure nobis debita elegantia illa tabernacula Dei.

13 Deus fac ſint quæſotã inſtabiles, quam eſt ulla rota: & ſimiles feſtucæ, quæ non poteſt reſiſtere uento.

& ſtipulæ quæ uẽ to expoſita eſt.

14 *Sicut ignis nemo ra incendit, & ſi= cut montes flamma inflammat:*

15 *Sic perſequere il los procella tua, et turbine tuo obrue.*

16 *Perfunde uultus eorum pudore, ut requirant nomen tuum domine.*

17 *Erubeſcãt & cõ turbentur uſque in ſempiternũ, cõfun= dãtur & pereant.*

18 *Vt experiantur quòd tu Domine ſo= lus es, nomen tuum ſolum eſt, ſolus al= tiſſimus es ſuper omnem terram.*

14 Sicut ignis in ſyluam immiſſus & flamma in cacumen montiũ: quæ per obuia dumeta uolitãs uaſtat cũcta abſq; ullo impedimento:

15 Sic tu perſequere eos tẽpeſtate immiſſa abs te, & excitato turbine perturba eos.

16 Imple ignominia uultus illorum, ut quęrere cogantur placationem læti nominis tui Dñe.

17 Pudeſiant & conturbentur aſſiduè magis ac magis, infames fiãt & pereant.

18 Vt ſciant te eſſe illũ, cui ſoli nomen eſt rei reſpondens: altiſſimo domino in omnia poteſtatẽ habenti per uniuerſam terram.

PSALMVS LXXXIIII.

1 Quàm dilecta tabernacu.

1 QVàm amabilia sunt habitacula tua Domine exercituum.

2 Concupiscit & deperit anima mea atria Domini, cor & caro mea gestiunt ad deum uiuũ.

3 Vbi & passer domicilium sibi inuênit, & turtur nidũ quo fœtus suos reponat, arã uidelicet tuam dñe exercituum rex meus & Deus meus.

4 O beatos cum qui domi tuæ habi=

PSALMVS LXXXIIII.

1 QVàm amabilia sunt tabernacula tua domine exercituum.

2 Sic amore capiebatur, ut uix esset apud se anima mea, quoties mentio fiebat atriorũ domini: cor meum & caro mea præ gaudio exiliebant ad nomen Dei uiui.

3 Interim passer inuenit foramen, & hirundo nidum ubi collocet pullos suos iuxta altaria tua Domine exercituum, qui mihi et rex es & Deus.

4 Felices qui habitant iuxta domum tuam: nunquam deerit occasio illis laudandi te. Ita res habet.

tant, tum qui te lau dant. סלה

5 O beatos quorum robur tu es, in quorũ cordibus laudes tuæ sunt.

6 Cùm enim in lachrymarum ualle proficiscũtur, uice fontis eis utuntur, & dux ipse gratulatiõibus ornatur.

7 Transeunt de opulentia in opulentiã, deinde uidetur eis Deus in Zion.

8 Domine deus exercituũ exaudi orationem meam, au-

5 Felix ille homo, qui tuo bñficio fortis est: semitæ enim sunt eleganter stratæ in corde illius, per quas eunt ad ipsum usq; animũ diuinitus inspiratæ uires.

6 Obambulant qui tales sunt assiduè ueluti in ualle limpidissimis plena fontibus, è quibus quantum libebit, bibent: ipse uerò qui diuinam hanc philosophiam alijs impartit doctor, omni ex parte diuinis muneribus exornabitur.

7 Incremẽta uirtutum, quicũq; sunt tales, assiduè magis ac magis accipient, quoad peruenerint ad ipsum Deum, & illi assistere uideantur palàm in Sion.

8 Domine deus omnipotẽs audi quæso precationem meã, præbe

rem præbe Deus Iaacob. סלה

9 Inſpice ſcutum noſtrum Deus, & intuere uultũ Chriſti tui.

10 Quia ſuauior eſt una dies in atrijs tuis, quàm aliàs mille. Malo oſtiarius eſſe domi Dei mei, quàm uerſari in tabernaculis impiorum.

11 Lux enim & ſecuritas eſt Dominus Deus, gratiam & gloriam dabit Dominus, nullo bono deſtituit eos qui integrè uiuunt.

aurem Deus ſeruator Iacob. Ita fiat.

9 Qui diligentius protegere nos ſoles quàm ullum poſſit ſcutum, aſpice deus, & clementer reſpice faciem ſupplicis Chriſti tui.

10 Melior eſt enim una dies in atrijs tuis, quàm mille quocunq; alio loco: optarem magis accubare ad limen domus Dei, quàm habitare in ſplendidis impietatis ædibus.

11 Eſt enim tanquam Sol & clypeus Dominus Deus, gratiam & gloriã dabit dominus: non poterit non facere benignitatis ſuæ participes eos, qui ambulãt ſimpliciter.

12 O' *beatos Domine Deus exercituũ qui in te ſperant.*

PSALMVS LXXXV.

1 *PRopitius ſis Domine terræ tuæ, reſtitue captiuitatem Iaacob.*

2 *Tolle ſcelus populi tui, & operi omne peccatũ eorum.* סלה

3 *Tolle omnem indignationẽ tuam, redi à furore iræ tuæ.*

4 *Redi ad nos Deus ſaluator noſter, ſolue tuam erga nos indignationem.*

12 Domine exercituũ omniũ imperator ſumme: felix modis omnibus ille eſt homo, qui fidit per omnia tibi.

LXXXV.

1 RE conciliatus es diĩe terræ tuæ: reduxiſti eñ è captiuitate Iacob. Benedixiſti domine terrã.

2 Abſtuliſti omnem iniquitatem à populo tuo: texiſti omnia peccata illius. Ita factum eſt.

3 Collegiſti omnẽ iram tuã, quæ ſparſa fuerat in nos: cõtinuiſti, ne in furorẽ erumperet, iram tuam.

4 Recipe in gratiam nos Deus autor ſalutis noſtræ, & tolle inimicitias, quæ fuerunt inter te & nos.

5 *Num in perpe-*
tuum succẽsebis no
bis, aut protelabis
iram tuam à gene-
ratione ad genera
tionem?

6 *Nońne redibis*
potius ac restitues
nos, ut populus tu
us lætetur in te?

7 *Ostende nobis*
Domine bonitatem
tuam, & salute tua
nos dona.

8 *Auscultabo quid*
mandaturus sit do
minus Deus, man-

5 Num perpetuò irasceris nobis? proferes ne iram tuam in generationem & generationem?

6 Tu ne es ille, qui nos à captiuitate liberare solus potes, & uita donare, ut populus tuus sese te obiectet, pacem consecutus?

7 Fac sentiamus Domine benignitatẽ tuã, & salutis tuæ participes effice nos.

8 Auscultabo quid locuturus sit deus: certò enim scio locuturum, quæ ad pacem pertinebunt populi sui, & sanctorum suorum, nec sinet eos relabi in amentem illam impietatem propter quam abducti fuerant captiui.

dabit enim pacẽ populo suo & sanctis
suis quò minus ad stultitiã cõuertantur.

9 *Nam propinqua est salus eius timentibus eum, & gloria eius ut habitet in terra nostra.*

9 Propinqua certè colentibus ipsum salus ipsius, qua fiet ut non perfunctoriè perambulet, sed inhabitet maiestas illius terram nostram.

10 *Bonitas & fides occurrent sibi mutuò: Mutuò sese osculabuntur iustitia & pax.*

10 Misericordia & fides obuiam mutuò factæ sunt, iustitia & pax mutuò exosculatę sunt sese.

11 *Veritas de terra germinabit, et iustitia de cœlo orietur.*

11 Veritas è terra pullulabit, & iustitiam è cœlo prospicientẽ cuo cabit.

12 *Dominus donabit bonitatem, & terra nostra reddet annonam suam.*

12 Profecto dominus erit autor huius boni, ut terra nostra proferat fructum suum.

13 Iustitia præcedet illum, qui domino charus est, & figet gressus uiri illius in uia per quam gradietur.

13 *Iustitia ante ambulabit coram eo, ut uiam muniat ingressui eius.*

PSALMVS LXXXVI.

1 Inclina dñe aurē tuam & ex.

1 PRæbe mihi domine aurē tuam, & respōde mihi, adflictus enim & pauper sum.

2 Serua animam meam, quoniā innocens sum: salua seruum tuum deus meus sperātē in te.

3 Miserere mei dñe, ad te sine ĭtermissione clamantis.

4 Lætifica animam serui tui, ad te enim Domine mentem meam tollo.

5 Quoniam tu Domine suauis & mi=

PSALMVS LXXXVI.

1 PRæbe aurē tuam, & responde uotis meis: quia pauper & omni humano præsidio destitutus sum ego.

2 Sit tibi curæ anima mea, quia cādido sum erga te pectore: saluum fac tu seruum tuum, mi Deus, seruū inq; tuū, qui totus pendet de te.

3 Misereat te mei domine, imploro enim assidue, & implorabo auxilium tuum.

4 Exhilara animum serui tui: ad te enim usq; Domine animo meo, quantumuis in sublimi habites, pertingere conabor.

5 Tu enim domine benignus es & clemens,

tis es, ac misericor diæ diues omnibus inuocantibus te.

& supra quàm dici po test misericors in omnes, qui tuũ auxilium implorant.

6 *Da aurem Domine orationi meæ, & attẽde uoci precationum mearum.*

6 Aures præbe Domine precationi meæ: non sit molestum tibi audire clamosas preces meas.

7 *Tempore tribulationis meæ te inuoco, nam tu exaudis me.*

7 Quotiescũq; aduersi aliquid acciderit mihi, opem tuã implorabo: futurum confidens ut præstes, qd' ex re mea esse putabis.

8 *Nullus est inter Deos tibi similis Domine, nullus tibi rebus gerendis par est.*

8 Non est conferendus tecum quisquam eorũ, quos impij homines p dijs habent Domine, necq; potest imitari qsquam opera tua.

9 *Omnes ergò gentes, quas fecisti, ueniant, & adorent*

9 Quare futurũ est, ut exteræ nationes quarum omnium tu autor es, ueniant & supplices fiant tibi, & serio reuereantur maiestatem

coram te Domine,

& magnificẽt no=
men tuum.

10 *Quoniã tu es ma*
gnus, & magna fa
cis, tu solus es de⁹.

11 *Duc me dñe uiã*
tuã ut ambulem in
ueritate tua, coge
pectus meũ ut uni=
cè timeat nomen
tuum.

12 *Gratias ago tibi*
Dñe Deus meus ex
toto corde meo, et
nomen tuũ inæter
num magnificabo.

13 *Quia bonitas tua*

nominis tui.

10 Magnus eñ es tu, & stupenda designas, tu Deus es solus.

11 Doce me domine uiã qua itur ad te, ut ambulem confidenter per eam: nihil dubitãs quin bona fide mihi comes itineris futurus sis, excita cor meũ, ut unicè reuereat maiestatem nominis tui.

12 Celebrabo te Dñe mi Deus toto pectore meo, & laudibus efferam nomen tuũ perpetuò duraturis.

13 Benignitatis eñ tuę erga me immẽsæ, extant argumenta plurima: quoties eñ uersabar in periculis etiam summis, tu me eripuisti, & animam meam

grandia mihi fecit, eruisti enim animam meam de fouea quæ subter me erat.

14 Deus, uiolẽti insurrexerũt in me, & cœtus audaciũ quærunt animam meam, neq; habent te præ oculis suis.

veluti ab inferis ad superos reuocasti.

14 Deus superbi insurrexerunt aduersum me, & ingens robustorum turba hoc egit studiose, ut uitam adimeret insonti mihi non habita ulla ratione tui.

15 Tu ergò domine Deus clemens & misericors, qui tardus es ad irascẽdũ sed propẽsus ad benignitatẽ & fidẽ.

15 Verùm tu domine Deus es misericors & pius: tardus ad irã, ad beneficentiam autem, & fidem seruandam propensissimus.

16 Cõuertere ad me & miserere mei, da robur tuum seruo tuo, & salutẽ filio ancillæ tuæ.

16 Respice me, & miserere mei: tribue uires seruo tuo, & serua filium ancillæ tuæ.

17 Fac mecum signum ad bonum, ut eo uiso pudefiant osores mei, quòd tu Dñe

17 Ede signũ aliquod fauoris erga me tui, ut hostes mei uideant & pudefiant: uideant inquam te fuisse illum, q̃ auxiliatus sit mihi,

auxiliũ & cõsola-
tionẽ tuleris mihi.

PSALMVS
LXXXVII.

1 DOminus di-
2 mat portas
Fundamẽ ta eius in mõtibus sanctis. Zion, cuius funda-
mẽta in monte san-
cto sunt, super o-
mnia tabernacula
Iaacob.

3 Magnifica sunt
quæ in te dicũtur ô
urbs Dei. סלה

4 Memorabo Ra-
hab Babyloni, no-
tis mihi urbibus Palæstinæ, deniq; Tyro
& Aethiopiæ: Ecce ille natus est isthîc.

5 Nam in Zion gloriam dicetur passim

& ultus sit iniuriã illa-
tam mihi ab illis.

LXXXVII.

1 FVndamẽta ciui-
tatis huius iacta
sunt in monti-
bus sanctimonia ma-
ximis.

2 Amat dominus por
tas Sion, magis q̃ ul-
la tabernacula Iacob.

3 Magnifica dicta
sunt de te, ô ciuitas
Dei. Ita res habet.

4 Memor ero Aegy
ptiorũ, & Babylonio-
rum agnoscentiũ me:
ecce rem nouã, Phili-
stæa & Tyrus unà cũ
Aethiopia accurrent
propterea q̃ insignis
ille natus sit ibi.

5 De Sion quidem
dicetur, quòd plurimi

apud oēs, eccelsus ille qui cōdidit eā, natus est in ea.

6 *Quin & Dominus ipse in annales populorū referet, quòd ille natus sit in ea.* סלה

7 *Hinc cantorū et saltantiū omnium habitatio in te est.*

nati sint in ea, sed insignis ille cōfirmabit eā quum sit altissimus.

6 Dominus cōmemorabit in descriptione populorum, quòd insignis ille natus sit ibi. Ita fiet.

7 Interim principes ludent instrumētis musicis præ gaudio, et mea omnia studia occupata erūt in laudādo te, propter hæc tam mira quæ fient in te.

PSALMVS LXXXVIII.

1 DOmine Deus
2 *salvator meus, veniat oratio mea, nocte & die corā te clamātis, ī cōspectū tuū, præbe aurē tuā suspirijs meis.*

Satiata enim est malis anima mea, &

LXXXVIII.

1 DOmine Deus à quo pendet salus mea, p diem clamabo, neque nocte latebit te uociferatio mea.

Domine Deus salutis meę in die.

2 Quare admittatur quęso precatio mea in

uita mea ad inferos adpropinquat.

4 *Quin iam inter eos numeror q̄ in foueā ſubeunt, ſimilis exiſtimor hoĩ quẽ uirtus defecit.*

5 *Inter mortuos inuenior, uelut ĩter interfectos, inter eos q̄ in ſepulchro dormiũt, quorum non meminit ultra q̄ſquam, q̄ potẽtia tua ſunt abſciſſi.*

6 *Detruſiſti me ad puteum infernum, in tenebras impermeabiles.*

conſpectum tuũ: præbe aurem tuam clamori meo.

3 Ad ſaturitatẽ enim & nauſeã uſq; plena eſt moleſtiſſimorũ cruciatuũ anima mea, uita mea ſepulchro uidetur eſſe proxima.

4 Habitus ſum unus è numero eorum, qui iamiã corruituri ſunt in barathrũ: eſtimatus non pluris ſum, quàm uir omnibus ſuis uiribus deſtitutus.

5 Præſtaret mortuũ eſſe, & liberum ab his malis, quales ſunt, qui uel uulnerati, uel morbo extincti iacẽt in ſepulchris, quorũ nõ recordaberis amplius, ut uitæ huic qua uixerũt eos reſtituas: uerùm liberi ſunt à plagis his tuis, q̄bus ego affligor.

6 Affecerũt me malis

7 Fixisti furorem tuũ in me, & omnibus nymbis tuis deiecisti. סלה

8 Amouisti à me notos meos, reddidisti me eis abominabilem, ego autẽ ita teneor ut exire nequeam.

9 Deficit præ adflictiõe oculus meus, inuoco te Domine omni tẽpore, & manus meas ad te extollo.

10 Nũ defunctis magnifica facta tua ostẽdis? num exangues ita uiuunt ut te confiteantur? סלה

tam multis aduersarij mei, ut uisus sim ipse mihi præcipitatus in puteũ, aut in carcerem obscurissimũ & pfundissimum retrusus.

7 Omni ex parte premit me furor tuus: nullum superest mali genus quo nõ afflixeris me. Ita res habet.

8 Alienasti à me familiarissimè notos mihi, & abominabilẽ feciſti me illis: conclusus sum, nec uideo quo pacto explicem me.

9 Oculus meus lãguit præ dolore, imploraui auxilium tuũ, domine toto die expandi manus meas ad te.

10 Ades ne diuinitatis tuæ specimen in mortuis, aut resurgent ne

11 *Num prædicabi tur in tumulo boni tas tua? & ueritas tua apud interitũ?*

12 *Nũ ĩ tenebris co gnoſcũtur magnifi ca tua geſta? aut iu ſticia tua apd' rerũ omniũ obliuionẽ?*

13 *Ad te Dñe, in= quã, clamo, & ora tio mea ad occur= rẽdũ tibi maturat.*

14 *Cur Dñe dere= linquis animã me= am, et occultas uul tum tuum à me?*

15 *Quum ego præ adflictione anhelus*

mortui laudes tuas cã taturi? Ita ne fiet?

11 Mentio ne fiet in ſepulchro clementiæ tuæ, aut ĩtegritatis tuę apud eos q̃ perierunt?

12 Quo pacto in tenebris nota fiet tua illa poteſtas, qua miranda deſignas: aut iuſtitia tua inter eos, q̃ ex hoc orbe migrarunt in terram deſertam?

13 Pergam tamen ad te clamare Dñe, nondum ſpem omnem deponens, & manè ante omnia p̃catione mea occupabo te.

14 Quorſum domine neglexiſti animã meã? occultaſti uultum tuũ ne ſentiam ſolitũ erga me fauorem tuum.

15 Pauper ſum ego, & ærumnoſus ab adoleſcentia: p̃tuli tales abs te mihi immiſſos ter-

& amens iaceam? cùm tremens onera tua feram?

16 *Super me trãſeunt furores tui, indignatiões tuæ opprimunt me.*

17 *Aquarũ ĩſtar ſtagnant circum me ſine intermiſſione, ſimul irruũt ĩ me.*

18 *Suſtuliſti à me amicos et cognatos, noti mei ignoti sũt.*

rores, ut propemodum ſuccubuerim, & deſperare de ſalute tantum non cœperim.

16 In me apparuerũt manifeſta ſigna tui furoris, terrores tui oppreſſerunt me.

17 Circũdederũt quẽad modũ aquæ ſolent collapſum ĩ eas, idq; aſſiduè, cinxerunt me, nõ alius terror poſt aliũ, ſed ſimul uniuerſi.

18 Procul à me abire feciſti, ſi qs fortè reliquus fuit amans mei, aut uicinus beneuolus: qn & familiarit notos abſcõdiſti, & ueluti in tenebris, ne uideri poſſint à me, collocaſti.

PSALMVS LXXXIX.

PSALMVS LXXXIX.

1 *MIſericordias Dñi in æternũ cãtabo, ad*

1 DOminum nunquã te nõ miſericordem miris modis eſſe carminibus teſtabor: & meæ æta-

Miſericordias dñi, inæternũ cantabo.

omnẽ posteritatem notam faciam ore meo ueritatẽ eius.

2 *Scio enim quòd bonitas tua in perpetuum duratura est, ueritas autẽ et fides tua, cum cœlis ipsis aderat quũ conderetur. Quoties locutus.*

3 *Incidi fœdus cũ electo meo, iurauí Dauid seruo meo,*

4 *Firmabo semen tuum in perpetuũ, & stabiliam soliũ tuũ ad omnem posteritatem.* סלה

tis hoĩbus & posteris oĩbus & docebo ore meo nõ esse dubitãdũ cuiquã de fide tua: qn prẽstaturus sis qcquid promiseris unquam.

2 Persuasi enim mihi futurũ, ut perpetuò duret misericordia tua: & cœli prius ruant ꝗs artificio summo condidisti, & constanter conseruas, quàm te non stare promissis.

3 Percussi fœdus, inquit Dominus, cũ eo, quẽ elegi ipse mihi, & iuramento confirmaui illud, ne ullam habeat dubitandi causam seruus meus Dauid.

4 Perpetuò, inquit dominus, stabiliã posteros tuos, extruã soliũ regale tibi, quod non conuellet ulla generationũ unquam subsequentium. Ita fiet.

5 *Celebrant itaq; cœli fortia facta tua Dñe, & eccle= sia sanctorũ fidem ac ueritatem tuã.*

5 Testantur cœli q̃ admirandus artifex sis tu domine, & ppetuitatis tuæ testes sunt apud omnes, qui tuæ sanctitatis nõ penitus sunt expertes.

6 *Quis enim uel in nubibus est qui cõparetur Dño, aut inter Deos qui domino cõparetur?*

6 Quis enim in cœlo quouis pacto tecũ conferri poterit: & quis similis tibi inter angelos quantũuis sint potentes?

7 *Deus formidabi= lis est in magno sanctorũ concilio, & uenerabilis su= pra omnes qui circum eum sunt.*

7 Deus miris modis magnus est, & suspiciendus etiam in cœtu sanctorum suorum, & metuẽdus cunctis, qui circa illum sunt.

8 *Domine Deus*

8 Domine Deus quis conferri ullo pacto poterit tecum, quum sis creator & cõseruator rerum omnium, & fiabilitatis tuę circũ te ha

exercituũ qs similis tibi, maiestate, fide, ac ueritate, quibus latus tuum stipatur?

9 *Tu imperas fa-*
ſtuoſo mari, tu pre
mis cùm efferũtur
fluctus eius.

10 *Tu cõtundis tan*
quàm uulneribus
ſuperbum, brachio
tuo robuſto diſſi-
pas hoſtes tuos.

11 *Tui ſunt cœli,*
tua eſt tellus, orbis
deniq; et quicquid
in eo eſt, tu enim
fundaſti ea.

12 *Aquilonem &*
Meridiem tu crea
ſti, Thabor &
Hermon de nomi-
ne tuo gloriantur.

beas teſtes plurimos?

9 Tu imperiũ habes in uaſtitatẽ maris: ſi ferocire cœperint, & in altum ſe ſuſtollere fluctus eius, tu poteſtate tua dum uis compeſcis illos.

10 Tu pcuſsiſti potentiſsimũ illũ Aegypti regem, nõ maiore negocio, quàm ſi res tibi fuiſſet cũ aliquo uiribus ſuis omnibus deſtituto: oĩa potẽti brachio tuo ſubuertiſti, hoſtes tuos uniuerſos.

11 Tui ſunt cœli, tua eſt terra, orbis terrarũ & omnia quæ in ipſo plurima ſunt: tu fundamenta ieciſti omniũ illorum.

12 Aquilonẽ & auſtrũ tu ,pduxiſti, mons Tabor, mons Hermon magnitudine ſua teſtãtur omnipotentiã tuã.

13 *Brachium tuum ter robustißimum est, manus tua fortißima, & altißima dextera tua.*

14 *Iustitia et æquitate instructum est solium tuũ, bonitas & ueritas anteambulones tui sunt.*

15 *O beatum populum tibi iubilandi peritum ò Domine, qui in luce uultus tui ambulant.*

16 *Qui in nomine tuo exultant omni tempore, & ad iustitiã tuam gestiũt.*

& occasionẽ præbent uidẽtibus laudandi nomen tuum.

13 Tu brachium habes omnipotẽtia præditũ, robustißima est manus tua, & potẽtißima dextera tua.

14 Iustitia & æquitate stabilitum est regale solium tuum, clementia & æquitas præ omnibus curæ sunt tibi.

15 Felix ille populus qui agnoscit hæc, & sese oblectat his: Domine quicunque tales fuerint, semper comitabitur illos fauor tuus, & ueluti clarißima in luce uultus tui uersabuntur.

16 Ad memoriam nominis tui exultabunt omnibus diebus uitæ suæ, & beneficio iustificationis tuæ magni erunt.

17 *Tu enim es ſplẽdor fortitudinis eorum, & gratia tua exaltatur cornu noſtrum.*

18 *Tu dñe ſcutum noſtrũ es, et ſancte Iſraëlis, rex noſter*

19 *Tu locutus es olim nũciando ſanctis tuis, atq; dixiſti: Dabo heroi robur, eueham electũ ſuper pupulum.*

20 *Comparabo Dauid ſeruum mihi, oleo meo ſancto ungam eum.*

21 *Fulciet eũ manus*

17 Ornamentum enim fortitudinis eorum es tu, & pro tua in nos pietate robur illud incrementa ſuſcipiet aſſiduè magis & magis.

18 Beneficio enim dñi magis q̃ ullo clypeo tuti ſumus, & auxilio illius, qui ſanctimoniæ autor eſt Israeli feliciter cedunt quæcunque aggreditur noſter rex.

19 Olim locutus es cũ ſancto tuo, Samuele, quomodo cum prophetis ſoles: & dixiſti, robur addidi uiro alioqui forti, exaltaui adoleſcentem illum, quem è populo elegeram.

20 Inueni Dauid ſeruum meum: oleo ſancto meo unxi eum.

21 Quare manus mea firma erit cum illo, nec deſeret illum unquam: inſuper & brachium

mea, & brachium meum corroborabit eum.

22 *Non superabit ipsum hostis, et sceleratus non opprimet eum.*

23 *Concidã ante eũ hostes ipsius, & osores eius ꝑcutiã.*

24 *Veritas uerò & bonitas mea ipsum prosequentur, & potẽtia mea exaltabitur cornu eius.*

25 *Portendam maiestatem eius ad mare, & imperium eius usq; ad Euphratem.*

26 *Ipse me appellabit, ô pater mi, Deus meus & petra salutis meæ.*

meum potentissimum faciet illum.

22 Non opprimet illũ ullus inimicus, nec homo sceleratus malè illi uolens affligere poterit illum.

23 Conteram eñ quotquot audebũt sese opponere illi: & odio habentes illum perdam.

24 Quicquid autẽ promissi illi assequetur, & prima illa gratia, qua elegi eũ irrita non fiet: per me enim exaltabitur cornu illius.

25 Et extendã usq; ad mare ditionẽ illius: & usq; ad flumina potentiam dexteræ illius.

26 Ipse uocabit me, &

27 Ego autem primarium faciã eum, ac superiorem regibus terræ.

28 Seruabo ei bonitatẽ meam in perpetuum, & fœdus meum firmũ permanebit ei.

29 Semen eius in perpetuum propagabo, & soliũ eius secundum dies qui cœlo oriuntur.

30 Quòd si filij eius legẽ meã deseruerint, & in iustis meis non ambulauerint:

31 Si mores meos contaminauerint, & mandata mea non custodierint:

dicere familiariter audebit pater meus es tu deus meus, stabilis & incõcussa salus mea tu.

27 Et ego faciam illum primum & potentissimum omnium regum, qui sunt in terra.

28 Perpetuò illum prosequar fauore meo, & pactum quod inij cum illo firmum erit.

29 Et constitui posteros illius conseruare perpetuò, & solium regni illius facere tã diuturnum, quàm erunt dies cœli.

30 Si deseruerint posteri illius legem meam, & secundum præcepta mea non uixerint:

31 Si leges meas uiolauerint, & mandatis

32 *Iam uirga uisi-*
tabo transgreßio-
nes eorũ, & uerbe
ribus scelera eorũ.

33 *At bonitatẽ meã*
nõ auferam ab eo,
neq; fidem meam
fallam.

34 *Non faciam irri*
tum fœdus meum,
quæq; ex ore meo
prodierũt non im-
mutabo.

35 *Oĩno iuraui per*
sanctitatẽ meam, si
Dauid fallam.

36 *Semen eius in*
perpetuum durabit,
& solium eius co-
ram me tanquam Sol.

meis non paruerint,

32 Ego ueluti uirga fla
gellabo eos ut resipi-
scãt, & uerberibus ani
maduertam in scelera
illorum.

33 Clemẽtia uerò mea
nunquã destituam il-
los: nec eñ mentiri po
tero, aut contra datam
à me fidem facere.

34 Nunquam uiolabo
pactum, quod est inter
me & illos: id eñ quod
semel locutus sum, non
mutabo unquam.

35 Quum ergo iura-
uerim per sanctitatem
& maiestatem meam,
mentiri ne Dauid po-
tero?

36 Futurum promisi se-
men illius perpetuò du
raturum, & soliũ regni
illius fore tam stabile,

37 *Firmum erit in sempiternum sicut Luna, & sicut certus ille in nubibus testis.* סלה

& diuturnũ, q̃ est ipse Sol in conspectu meo.
37 Sicut Luna perpetuum erit regnũ illius, quã & stabile promissionis meæ in cœlo signum esse uolo.

38 *Nũc autẽ despicis et abijcis, simultatem exerces cum Christo tuo.*

38 Interim tu tanquam horum omniũ oblitus, deseruisse & abominatus esse uideris Christum tuum, & excanduisse in illum.

39 *Rescindis fœdus serui tui, hunc contaminas coronam eius.*

39 Violasse uideris fœdus initum cum seruo tuo, & ignominiosè in terram abiecisse diadema illius.

40 *Scidisti oĩa septa eius, & munitiones eius cõtriuisti.*

40 Diruisti oẽs muros illius, & munitiones, q bus tutus esse solet ab hostium insultibus, funditus demolitus es.

41 *Conculcant oẽs qui isthîc trãseũt, obprobrium est uicinis suis.*

41 Conculcãt quotquot iter faciunt iuxta illũ, factus est ludibrio uicinis suis.

42 Dexterã hoſtis eius exaltas, & lætificas omnes inimicos eius.

43 Retorſiſti robur gladij eius, & nõ facis eum uictorem in prælio.

44 Ceſſauiſti ab ornando eo, & ſoliũ eius ad terram colliſiſti.

45 Recidiſti dies iuuentutis eius, operuiſti cum pudore.

סלה

46 Quouſq; Domine abſcondêris? an ne in perpetuum? quouſq; incenſa erit uelut ignis indignatio tua?

41 Extuliſti in altũ dexterã hoſtium illius, ut grauius feriãt, gaudio affeciſti quotquot malè uoluerunt illi.

43 Aciem enim gladij noſtri retudiſti, nec ꝑditurus uideris nobiſcum, ſicut ſoles, in prælium.

44 Obſcuraſti ſplendorem illius, ſolium illius regium in terram uſq; detraxiſti.

45 Breues feciſti dies adoleſcentiæ ipſius, oĩ ex parte ignominia cooperuiſti illum. Ita factum eſt.

46 Quouſq; tandẽ abſconderis domine? perpetuó ne? exardeſcet ne quẽadmodum ignis ſolet furor tuus?

47 *Reputa quantũ sit tempus mihi cõstitutum, num leuẽ ob causam creaueris omnes filios hominum.*

47 Recordare quã breuis & nihili sit uita mea, an nõ ex ipsa cõditione mali satis habemus? q uanitati per totam uitam obnoxij quotquot sumus posteri Adæ, abs te conditi sumus.

48 *An quisquã ita uiuat ut nõ sit moriturus? aut animam suã de ui foueæ liberaturus.* סלה

48 Nemo est ẽm, quantũuis sit uir robustus, q uicturus sit expers mortis, & qui tutari uitam suam poterit cõtra uiolentiam sepulchri.

49 *Vbi est prisca illa bonitas tua Domine, quam iureiurando promisisti Dauid per ueritatem tuam?*

49 Vbi nunc sunt superiorũ seculorum miseri cordiæ tuæ dñe, qñ iuramẽto obstrinxisti te Dauid, bona fide posterorum illius curam te habiturum?

50 *Memor esto dñe obprobrij, quo uni*

50 Perpende dñe quàm contumelioſè tractantur serui tui, quódque cõcoquere cogar clam & uelut in sinu portare contumelias, quibus

uersa populorum multitudo seruos tuos afficit, quod ego in sinu meo premo.

51 *Quo contumeliã tur inimici tui Domine, quo etiam uestigia uncti tui execrantur.*

52 *Gratiæ Domino in perpetuũ, Amẽ, Amen.*

me afficiunt populi uarij & propemodum innumeri.

51 Contumelioſi enim nõ in nos ſolum ſunt, ſed & in ipſum te dñe: rident eñ aſsiduè nos tanquam ſpei nobis nihil ſit reliquũ in Chriſto tuo.

52 Qualiſcũq; ſit ſtatus rerum noſtrarũ, Deus quod ꝓmiſit non poterit nõ præſtare, quãuis moleſta ſit nobis mora: quare dignus eſt, q perpetuò laudetur ab oĩbus, Amen, Amen.

Libri tertij finis.

PSAL. XC.

1 *Domine tu es receptaculũ noſtrum ab omni æuo.*

2 *Priuſquã montes*

XC.

1 Dñe refugium factus es nobis.

Omine tu fuiſti nobis ſeculis ſuperioribus inſtar aſyli, ad quod tutiſsimè confugere licebat.

2 Prius enim quàm mõtes ꝓducti eſſent, & facta terra, & in plagas

naſcerẽtur, aut tel lus: priusquam con deretur orbis, ab æterno uſq; inæter num tu es Deus.

3 *Tu redigis ho= minem in puluerẽ, & contrà, dicis: Redite in integrũ filij hominum.*

4 *Quia mille anni ante te ſunt, ſicut dies heſterna quæ præterijt, & excu biæ nocturnæ.*

5 *Te illos diſſipan te, ſomnus fiunt, ac ſubitò ſicut fœ= num mutantur.*

habitatas diſtincta: tu ab æterno fueras te ipſo potẽtiſsimus deus

3 Deduces hominẽ ua rijs miſerijs obnoxiũ, quoad ſenió fractus fu erit, & dices tum, redite poſteri Adæ in terram unde prodijſtis.

4 Mille profectò anni apud te & cũ tua æter- nitate collati, ſunt tan- quã dies heſternus, qui præterijt: & tanquam una ex nocturnis uigi- lijs, quę nullũ relinquit poſt ſe ueſtigium.

5 Velociſsime propera re annos hominum iu- bes, & priusquam ad ſe reuerſus homo cogi- tet, quid ſibi in uita ac ciderit, elapſos ſentiet illos ueluti ſomnium quoddam: mane enim in initio uitæ tanquam herba quædam ſuccre- ſcet, & aliquid eſſe ap- parebit.

6 Fœnũ manè flo=
ret & creſcit, ue=
ſpere ĩcisũ areſcit.

7 Sic te irato cõſu=
mimur, et ĩ furore
tuo deturbamur.

8 Tenes flagitia no
ſtra coram te, oc=
culta noſtra ĩ luce
uultus tui patent.

9 Te irato, uniuer=
ſi dies noſtri colla
bũtur: anni noſtri
dicto citius finiunt.

10 Dies annorum
noſtrorum quibus

6 Manè inquam uire-
bit & aliquo uſq; ſuc-
creſcere uidebitur: ad
ueſperam uerò ſuccide
tur & areſcet.

7 Et tanquam non ſit
in annis noſtris paucis
mali ſatis, accedit ira
tua, quæ non ſinit uel
per ſomnium nos ſenti
re, qualecunq; illud ſit
quod poſſit homini eſ
ſe quoquo modo uolu
ptati: in metu enim cõ-
ſumpti ſunt anni no-
ſtri: & quia uehemẽter
nobis iraſci uidebaris,
cõturbati ſumus, & in-
horruimus.

8 Collocaſti iniquita-
tes noſtras è regione ti
bi, & peccata, quę nos
pro occultis habuimus
& in adoleſcentia com
miſimus, ipſa luce ma-
nifeſtiora ſunt in conſpectu tuo.

9 Quare dies noſtri elapſi ſunt uniuerſi te nobis
irato, finiuimus annos noſtros dicto citius.

10 Tempus enim uitæ noſtræ ſi fuerit ſeptuaginta

degimus, ſeptuagi ta fermè anni, & ſi q uiuidiores ſunt, octogita anni, quæ ipſorum excellen= tia inter labores et dolores rectius nu meraretur, ſic ſubi tò recidimur & auolamus.

annorũ, aut ad ſummũ octoginta, bene actum nobiſcum putabimus: interim illi, qui præcipui ſunt inter hos, & tanquã flos ipſe huius tam raræ ætatis, & moleſtijs & laborioſis miſerijs pleni, abeunt uelociſsimè, & nos toti, uelut alis aſſumptis, auolamus.

11 *Quis habet ra tionem potẽtis iræ tuæ, æquè excande ſcentiæ ac furoris?*

11 Quis uitare unquam nouit potentẽ irã tuã, maximè ſi à nobis exigas uenerationem maieſtati tuæ debitam? & ob eam non ſatis diligenter præſtitã, quantum res ipſa requirat, iraſci uolueris.

12 *Inſtrue nos ut dies noſtros nume remus, & ſapienti*

12 Numerare nos doce ad hunc modum pauciſsimos dies noſtros, & ſemper habere paucitatem illorum in memoria, ut nihil nobis de hac uita magni promittentes, diuinæ ſapientiæ ſtudio animum intendamus.

corde cõsideremus

13 *Redi Dñe nunc tandẽ, & propicius esto seruis tuis.*

14 *Satiemur citò bonitate tua, ut exultemus & lætemur cunctis diebus nostris.*

15 *Lætemur pro ratione dierum quibus nos adflixisti, pro annis qbus malũ experti sumus.*

16 *Impartire seruis tuis egregia facta tua, & amplitudinem tuam filijs eorum.*

17 *Et sit splẽdor Domini Dei nostri no-*

13 Redi ad solitam clementiam Domine, an nondum satis in miseros nos sæuitum uidetur? misereat tandem te seruorum tuorum.

14 Copiosè & citò summo mane benignitatis tuæ participes effice nos: ut saltem gaudere liceat & lætari paucis, qui reliqui sunt, uitæ nostræ diebus.

15 Affice nos gaudio p magnitudine malorũ, quæ diebus & annis superioribus, pessima experti sumus.

16 Appareat seruis tuis salutiferũ illud redemptionis opus, & recõciliatio diuinæ maiestatis tuæ nota fiat seruorum tuorum posteris.

17 Sic fiat gratiosus &

biſcum, opus quoq; manuũ noſtrarum nobis perficiat, opus manuũ noſtrarum ille abſoluat.

PSAL. XCI.

1 Qui habitat in adiutorio altiſſimi.

QVi *habitat in penetralibus altiſſimi, & ſub umbra omnipotentis uerſatur,*

2 *Dicit ad Dñm: Spes mea & ſecuritas mea deus meus eſt, eoq; fidam.*

3 *Is enim liberabit te de laqueo uenatoris, & à peſte peſſima.*

pulchrè fauens nobis Dominus Deus noſter, ut quicquid facere tentauerimus, efficax fiat: efficax inquã fiat domini beneficio, quicquid manibus noſtris attrectauerimus.

XCI.

1 QVicunq; committit ſe protectioni altiſſimi, quantumuis occultæ, illius tutelam ſuſcipiet omnipotẽs Deus, & tutò uerſabit' inter pericula uitæ huius.

2 Quare & ego perſuadere mihi audebo de Domino quòd ſpes mea ipſe ſit, propugnaculum meum, & Deus meus: ego enim totum me curæ illius committam.

3 Ipſe ergò curabit, ne incidas tu quiſquis illi credis in ullum inſidia-

4 Alis ſuis operiet te, ut ſub pennis eius tutus ſis: ueritas eius & fides eius, clypeus & umbo tuus erit.

toris laqueum, tutam te reddet à peſte quantumuis peſtilente.

4 Alis ſuis cooperiet te, & ſub pẽnis illius tutus eris: nullũ ſcutum nec ullus clypeus præſtare hoc cuiquã poterit, qd ipſe ſua cura præſtabit.

5 Vt neq; nocte metuendum ſit tibi à terroribus, neque die à uolãte ſagitta

5 Protectione illius fiet, ne metuas, ut res ulla terrorem incutiat tibi noctu: neque timeas ſi quis iaculo te petat etiam medio die.

6 Non à peſte quæ in obſcuro graſſatur, nõ à noxa quæ meridie uaſtat.

6 A peſte, quæ clàm inuadere homines ſolet, & ab ea, quæ de improuiſo ſuborta ſæuiet ſecurus eris.

7 Millia cadent ad latus tuum ſiniſtrũ, & myriades ad dexterum, quo minus ad te adpropinquetur.

7 Si prælium ingreſſus cum hoſtibus manus cõſerueris, à latere ſiniſtro mille, & à dextro decem milia corruent, tu uerò incõmodi nihil accipies.

8 *At impiorũ mul*
ctã uidebis, & in=
ſpicies tuis ipſius
oculis.

9 *Tu enim dñe ſe=*
curitas mea es, in
edito cõſtitui aſy=
lum habitaculi tui.

10 *Non temerè ue*
niet ad te malum,
plaga non accedet
tabernaculo tuo.

11 *Angelis enĩ ſuis*
tua cauſa præcipi=
et, ut in oĩbus uijs
tuis te cuſtodiant.

12 *Vt manibus te*
baiulent, quo mi=
nus ad lapides lædas pedes tuos.

8 Quin potius oculis tuis uidebis præliantẽ pro te Deum, & impios pœnas dare ſecurus aſpicies.

9 Meritò ergò omnis fiducia mea ſita eſt in te Domine: quiſquis igitur ſapis, Dominũ, qui eſt ſupra omnia, ueluti tutiſſimum aſylũ, ante oculos tibi propone.

10 Quod ſi feceris, auſim tibi polliceri, qui hæc ſcribo, non futurum ut ullum inopinatum malum te corripiat, uel ulla plaga familiã tuam infeſtet.

11 Mandauit enim angelis ſuis curam tui, ut ſolliciti ſint pro te quacunq; iueris.

12 Manibus geſtabunt te quoties periculũ fuerit, ne uel leuiter in la-

13 *Super pardos & aſpides incedes, calcabis leonem & draconem.*

14 *Me eni deperit, ait Dñs, ego quoque liberabo eũ ac protegam, quia nomen meum agnoſcit.*

15 *Quum me inuocabit, exaudiã eũ: in angustia adero illi eximam eum ac magnificabo.*

16 *Longæua ætate ſaturabo eum, ac poſtremò ſalutem meam oſtẽdam ei.*

PSAL. XCII.

pillum impingat pes tuus.

13 Per medios leones & ſerpentes iter facies ſecurus: & ſi inſurgere in te conentur, pedibus conculcabis proſtratum leonem & draconem.

14 Quia me amauit, ab omni malo immunem faciam illum: ſtabilem & inconcuſſum illum reddam, quòd charum illi fuerit nomen meũ.

15 Implorabit auxiliũ meum, & ego uotis illius reſpondebo, adero illi, ab omnibus periculis liberabo illum, & honoratum faciam.

16 Longitudine dierum ſaturabo illum, & oſtendã illi quibus modis beare ſoleam amicos meos.

XCII.

1 Bonum est cõfiteri dño.

1 PVlcherrimum est celebrare Dñm et canere nomini tuo altiſsime.

2 Prædicare bonitatem tuam ſub auroram, & ueritatẽ tuam noctibus.

3 Decachordo & chely, carmine & cithara.

4 Tu enim Domine lætificas me operibus tuis, & propter facta manuum tuarum exulto.

5 Quàm præclara ſunt opa tua dñe? extra modũ profunda ſunt conſilia tua.

1 AEquum eſt cum gratiarũ actione laudare Dominum, & cantare nomẽ tuum ò altiſſime.

2 Cõmemorare ſummo manè clementiam & conſtantiam tuam noctibus ſingulis.

3 Idq; non uoce ſolũ, ſed & muſicis inſtrumẽtis, decachordo, nablo, & citharæ dulci modulatione.

4 Delectaſti enim me Domine elegãtiſſima hac operũ tuorum uarietate, operibus è quibus colligi facilè poteſt omnipotentia manus tuę, oblectabo me.

5 Quàm ſuſcipiẽda ob magnitudinẽ ſunt opera tua Domine, uehementer ꝓfunda ſunt, & inſcrutabilia nobis

6 Homo imprudẽs nõ capit, neq; ſtultus intelligit iſtud.

7 Quòd, cum ſcelerati, ſicut fœnum, germinant, in hoc floreant oẽs facinoroſi, ut in perpetuum excindãtur.

8 Tu autẽ ſummus permanes inæternum Domine.

9 Ecce enim hoſtes tui domine, hoſtes inquam tui pereũt ac diſſipantur omnes ſcelerati.

10 Meum uerò cornu redaſcendet ſi-

conſilia tua.

6 Vir ſtolidus nihil horum intelligit: neq; ſtultus cõſiderat in his naturæ miraculis omnipotentiam dei.

7 Quòd urere uideantur impij ſicut gramen terræ, & florere plurimi homines ſcelerati, non hoc felicitatis illorũ putandũ eſt, ſed damnationis perpetuę argumentum.

8 Tu autem es excelſus ſuper omnes, eriſq; perpetuò domine.

9 Quare præter expectationẽ eueniet hoſtibus tuis Domine: præter expectationem, qui nunc florere uidentur, funditus peribunt: ſubuertent ſeſe ſceleribus ſuis, quotquot ſunt homines ſcelerati.

10 Interim tu ſimile facies cornu meũ cornu

cut monocerotis,
& seniũ meũ præ
succo uiresset.

monocerotis: iam nunc perfusus mihi uideor oleo fragrantissimo.

11 *Quod hostium meorum, & insurgentium in me malignorum malum, inspiciet oculus meus, & auris mea percipiet.*

11 Videbit enim oculus meus in meis, qualia quisquã optaret in hostibus suis: & de insurgentibus in me sceleratis audient aures meæ.

12 *Iusti uerò germinabũt instar palmæ, & sicut Cedrus Libani frondescent.*

12 Iustus quemadmodum palma florebit, et sicut cedrus in Libano in altum succrescet.

13 Qui plantati sunt in domo Domini, in atrijs Dei nostri flores suos proferent pulcherrimos.

14 Itaq; fiet, ut ualentes sint in senio, bene habiti & uirentes.

13 *Plantati domi Domini, in atrijs Dei nostri florebunt.*

14 *Quin in senectute germinabunt succulenti & floridi facti.*

15 *Quo palàm fiat quàm æquus est dominus petra mea, & iniquum nihil est apud eum.*

15 Vt palàm fiat æquũ esse Dominum, qui instar rupis est mihi, & ab omni iniquitate q̃ alieniſſimus.

PSAL. XCIII.

XCIII.

1 *DOmine rex q magnificè indutus es, amictus Domine ac fortitudine cinctus: orbem sic firmasti ut moueri nequeat.*

1 DOminus regnãdi prouinciam suscepit, maiestate undiq; conspicuus: induit robur Dominus quo natura & à se ipso omnipotens est, quo & stabiliẽtur, qui terram incolũt ne amplius uacillent.

Dñs regnauit decorẽ indutus est.

2 *Iam inde ab exordio constitutum est solium tuũ, ab æterno tu es.*

2 Stabile est regnum solij tui, & fuit ante cõstitutionẽ mũdi, & ab ipsa constitutione usq; in perpetuum ipse ille, qui semper fuisti eris.

3 *Ecce extollunt flumina Domine, extollunt flumina uocem suam, attollunt*

3 Exaltauerunt flumina Domine, exaltauerunt flumina strepitus

flumĩa fluctus ſuos.

4 *At ſonitu aquarũ immaniũ, nimbis aquarum uehementiſſimis, potentior eſt Dñs qui in eccelſo habitat.*

5 *Quæ tu enim teſtatus es, ſuper domo tua pulchra et ſancta, uera & firma permanebunt dñe uſq; inæternũ.*

PSAL. XCIIII.

1 Deus ultionum Dñs deus ultion.

Domine Deus uĩdex, deꝰ ultor honorificare.

2 *Euehere ô iudex orbis, & redde ſu*

ſuos, & exaltatura magis uidebantur fluctus ſuos.

4 Verũ dñs cõpeſcuit eos omnipotentia ſua: aquis quãtũuis multis imò & uaſtiſsimis fluctibus maris potentior eſt Dominus altiſsima quæq; poſsidens.

5 Quæ pollicitus es, optima fide p̃ſtita ſunt domui tuę, quã elegãter exornaſti ſanctimonia Domine, q̃ duratura eſt perpetuò.

XCIIII.

1 Vi poteſtatem habes ulciſcendi iniurias tuorũ Dñe, qui poteſtatẽ inquã habes Deus conſpicuus appare.

2 Suſtollaris quæſumus in altũ, & ſolium tuũ cõſcendas, qui iudex es uniuerſæ terrę, & redde, quod me

perbis digna.

3 Quousq; impij Dñe, quousq; impij triumphant?

4 Quousq; loquũtur, fabulãtur, atq; dissérunt friuola omnes flagitiosi?

5 Quousq; populum tuũ cõmolunt, & hæreditatẽ tuã adfligunt?

6 Viduã & aduenã occidẽt, & pupillũ trucidabunt?

7 Et dicũt, nõ nouit Dominus, & Deus Iacob nihil horum intelligit.

8 Accipite igitur ĩprudẽtes de populo,

rentur, superbis.

3 Quousq; impij Domine, quousq; impij exultabunt?

4 Sceleratus illorum animus erũpet in uerba, & loqui eos coget fastuosè, prædicabunt sese, & sua scelera iactabunt homines hi pestilentissimi & numeto plurimi.

5 Populum tuũ Domine atterere conabũtur, & patrimonium tuum affligent.

6 Víduã & aduenam occident, & interficiẽt pupillos.

7 Persuadebunt sibi nõ habiturũ te horum rationẽ Domine, nec conlideraturũ te quũ Deus sis Iacob.

8 Intelligite tandẽ, qui

& ſtulti tandem ſapite.

9 *Num is qui aurem cõſeuit nõ auditurus eſt? aut qui oculum finxit, non uiſurus?*

10 *Num qui gẽtes erudit, non corripiat? quiq; homines docet ſcientiã?*

11 *Domino itaq; ꝓſpecta ſunt humana conſilia, nempe quod uana ſunt.*

12 *O' felicem uirũ quẽ tu doces Domine, & quem lege tua firmas.*

beſtijs non multò eſtis præſtantiores in populo, ſtolidi quando reſipiſcetis?

9 Qui ueſtris capitibus affixit aures, & facultatẽ dedit audiẽdi, ſurdus ne erit ille, nec audiet quicquã? & qui oculos uobis in fronte aptauit, expers ne eſſe poterit uidendi?

10 Qui docet etiã ethnicos ſectari quod rectũ eſt, an non ſupplicium ſumet de uobis tranſgreſſoribus? ille inquã, qui docet hoĩes prudentiã, & ueluti inſculpſit animis illorũ, hæc relinquet inulta?

11 Dominus nouit omnia, quæ quiuis cogitat homo, quàm uana ſint & inefficacia.

12 Quare felix ille eſt uir, quẽ tu erudire, & tua doctrina imbuere

13 *Vt ſecurus ſit à periculoſo tempore, dum interim lacus impio fodiatur.*

14 *Non enim repellet Dñs populum ſuum, & hæreditatẽ ſuã non deſeret.*

15 *Sed ad iuſtitiæ normam reſtituet iudiciũ, atq; eũ ſectabuntur omnes q̃ recto ſunt corde.*

16 *Quis auxiliũ ferat mihi aduerſus malignos? aut quis conſiſtat mecũ aduerſus ſceleratos?*

17 *Niſi Dñs auxi-*

dignaberis, ſeruator omnium Domine.

13 Præbebit enim illi requiem ea diſciplina temporibus periculoſis, quod impio fodiatur fouea ex qua nunquam emerget.

14 Non abijciet Dominus populũ ſuũ, neq; hæreditatẽ ſuam deſpiciet unquam.

15 Futurũ eſt enim ut iuſtitia cõiungatur cũ iudicio, & iudices q̃ iuſtum eſt iudicent, ſequanturq; illud uniuerſi, qui integro ſunt animo.

16 Vtinã exurgat quiſquam mecũ aduerſus homines perditos, utinam ſe quiſquã mecũ opponat his ſceleratiſſimis hominibus.

17 Niſi Dominus auxilio fuiſſet mihi, perijſſem: patũ enim abfuit.

liator meus esset, iam pridem habitaret apud inferos anima mea.

18 *Nam si quando dicerem, lapsus est pes meus, sustentabat me bonitas tua Domine.*

19 *In multitudine cruciatuũ meorũ internorum, solatia tua reficiebant animam meam.*

20 *Num tibi quicquam cõmune est cũ solio sceleratiqui adflictionem fingit prætextu legis?*

21 *Concursant aduersus animã iusti, &*

quin uita spoliatus iacuerim in sepulchro.

18 Quoties uidebatur pes meus uacillare, clementia Domini robur addebat mihi, & stabiliebat me.

19 Pro multitudine tristiũ cogitationũ mearum, quibus intra me cruciabat animus meus, consolationes tuæ uicissim exhilarabant eum.

20 Nunquid cõmune tibi quicq̃ erit cum solio & potestate tyranni, qui struit calũniam insontibus, idq̃ suo more, & tanta calliditate, ut legitimè illud facere uideatur?

21 Ipsi congregabunt satellites in perniciem iusti, hominem inno-

ſanguinẽ innocentem damnant.

22 *Refugium uerò meũ dominus erit, & Deus meus petra fiduciæ meæ.*

23 *Et retorquebit in eos maliciã eorũ, et propter nequitiam eorum diſperdet illos, diſperdet illos Dominus Deus noſter.*

PSAL. XCV.

1 *Adeſte exultemus domino, iubilemus petræ ſalutis noſtræ.*

2 *Cõpareamꝰ corã eo cũ gratulatiõe, et*

xium impietatis damnabunt.

22 Verùm Dñs erit meus ꝓtector, & deus meus inſtar munitæ arcis, quæ in altiſsima rupe extructa eſt.

23 Et retorquebit in illos iniquitatẽ, qua oppreſſerunt alios ipſi: & quẽadmodum meretur ſcelerata uita illorũ, ſubuertet eos funditus, ſubuertet inquã eos ipſe dominus deus noſter.

XCV.

1 Venite exultemus Dño, iubilemus Deo, ſalutari noſtro.

2 Ante omnia hoc agamus, ut placido uul-

psalmis canam⁹ ei.

3 *Dominus enim & Deus & rex maximus est super omnes deos.*

4 *In manu illi⁹ tellu ris penetralia sũt, & montiũ robur.*

5 *Eius est mare, ipse enim condidit illud, cõtinens, ma nus enim eius for= mauit eam.*

6 *Adeste adore= mus, flectamus ge= nua, & supplice= mus corã Domino factore nostro.*

7 *Ille enĩ est Deus*

tu respiciat nos, psal-mis iubilemus in ho-norem ipsius.

3 Deus enim magnus est dīs, et rex magnus præ omnibus dijs.

4 In cuius potestate sunt fundamenta ter-ræ, & cacumina mon-tium ab ipso habent quod sunt.

5 Cuius est mare, ipse enim fecit illud, & ter ram iussit extare om-nipotentia sua extra mare.

6 Eia uenite igitur ut unà adoremus, & sup plices efficiamur: & ge nua flectamus ante do minum autorem uitæ & salutis nostræ.

7 Ipse enim Deus est noster, nos autem po-pulus, q pabulo ipsius uictitamus, & ueluti grex ouium curæ & omnipotentiæ illius

noſter, nos autem populus paſcuæ eius, et grex manus eius, dummodo uoci eius omni tempore pareamus.

8 *Nolite obdurare cordibus uestris ſicut in iurgio, ſicut in rebellione, in ſolitudine facta.*

9 *Vbi me excutiebãt patres uestri, ꝓbabãt me & uidebãt opera mea.*

10 *Quadraginta annis pertæſum eſt me nationis huius, ita ut dicerẽ, populus*

cõmiſsi: hodie igitur ſi uoci eius auſcultaueritis, & agere prudenter uolueritis:

8 Non obdurabitis cor uestrum, ſicut olim tempore contentionis in deſerto obmurmurauerunt cõtra me: & periculum fecerũt tam ne potẽs eſſem Deus, ut libidini eorum ſatis facere poſſem.

9 Ibi enim tentauerũt patres uestri, an poſſem ſuppeditare illis, quibus opus habebãt: explorare conati ſunt quantùm poſſem ego, quãuis uidiſſent opera plurima diuinitatis meæ argumenta manifeſtiſsima.

10 Quadraginta annis ueluti lis mihi fuit cũ illo hominum genere, & dixi aſsiduè, populus hic deſipit manife-

lus iſte toto corde errat, nõ enĩ agnoſcebant uias meas.

11 *Per iram ergò meam iuraui ſuper eis, q̃ non ingreſſuri eſſent in requiem meam.*

PSAL. XCVI.

1 Cantate Dño canticum nouum.

CAnite Domino cantĩ nouum, cane domino uniuerſa terra.

2 *Canite Domino & collaudate nomen eius, prædicate omni tempore ſalutem eius.*

3 *Memorate apud gentes gloriã eius, apud omnes populos miracula eius.*

ſtè, & aberrat turpiſſimè: uerùm ipſis nihil eorum, quæ ego dicebam, curæ erat.

11 Quare quũ finẽ inſaniendi nõ facerent, iuraui iratus, me non introducturum illos in locum illum quietiſſimum, in quẽ perducere decreueram.

XCVI.

1 CAntate Dominũ carmine nouó, cantate Dominum quotquot incolitis terram.

2 Cantate Dñm & celebrate nomẽ eius, prędicate de die in diẽ ſalutem, qua ſeruati eſtis beneficio ipſius.

3 Narrate exteris nationibus maieſtatem

4 Quoniam magnus est Dñs, & supra omnẽ laudẽ, formidabilis etiam est supra oẽs deos.

5 Omnes enim dij gentiũ statuæ sunt, Dominus autẽ cœlos condidit.

6 Gratulatio & magnificẽtia apud eum sunt, potentia & maiestas in sanctuario eius.

7 Tribuite dño tribus gentiũ, tribuite domino potẽtiã & fortitudinem.

8 Tribuite omnipo

ipsius, uniuersis q̃ usq̃ habitãt populis stupẽda opera illius.

4 Magnus est em̃ dominus, & omni laude maior: metuendus etiã illis omnibus, q̃ usquã habentur pro dijs.

5 Omnia enim, quæ reliquæ nationes habent p̃ dijs, nihil sunt: Dominus autem est, qui cœlos fecit.

6 Quicquid usquã est magnificum & decorum, est in cõspectu illius: potẽtia & ingens gloria illius relucet in ipsis cœlis, quos sibi p̃ habitaculo peculiarius delegit.

7 Quare tribuite Domino quotquot estis familiæ populorũ, tribuite inquã Domino maiestatẽ & omnipotentiam.

8 Tribuite dño eam

tentiã nomini Do=
mini: corripite mu
nus, & uenite in
atria eius.

9 *Adorate Dñm*
pompa ſancta: re=
uereatur faciẽ eius
uniuerſa terra.

10 *Euulgate in gen*
tes, Dominus re=
gnat: Dñs q firma
uit orbẽ, ut moueri
nequeat: Dñs qui
per æquitatẽ iudi=
cat populos omnes.

11 *Lætentur cœli, geſtiat terra, reboet*
mare, & quicquid in eo eſt.

12 *Exultet ager & quicquid in eo eſt:*
exultet omnis arbor ſiluarum.

maieſtatẽ, quæ reſpon
det nomini ipſius: arri
pite numera, & ,ppe-
rate ad atria ipſius.

9 Proſternite nos ante
Dominum, uenerantu-
ri magnificè ſanctam
maieſtatẽ illius: metui-
te ab ipſo quotquot
habitatis in terra.

10 Narrate exteris na
tionibus Dominũ ſu-
ſcepiſſe regnandi pro-
uinciam: quare ſtabi-
lietur orbis, nec uacil-
labit amplius.

11 Lætabitur cœlum,
& exultabit terra, exi
liet præ lætitia mare
cum omnibus quæ in
ipſo ſunt.

12 Exultabũt cãpi, gau

13 *Ante Dominum cùm ueniet, ueniet enim ad iudicandũ terram, ad iudicandum orbem cum iustitia, & populos cum ueritate.*

debunt arbores uniuersæ in syluis ipsis.

13 Propter dominum quòd aduenerit: quòd aduenerit inquã iudex futurus ipsius terræ, iudicabit eñ orbẽ terræ secundum iustitiam, & populos optima fide gubernabit.

PSAL. XCVII.

XCVII.

1 *Dominus regnat, gaudeat tellus, et ĩsularũ multitudo lætetur.*

1 Dominus regni gubernacula suscipere dignatus est, exultet terra, gaudeant insulæ numero plurimæ. Dñs regnauit, exultet.

2 *Nubes & caligo circũ eũ sunt, iustitia & æquitas sunt fulcra solij eius.*

2 Nubes & caligo circa illum in terrorẽ maloꝝ: iustitia autem & æquitas firmamentum sunt throni ipsius.

3 *Ignis ante ipsum procedit, ut inflammet circunquaq; hostes eius.*

3 Ignis ipsum præcedet: & flamma undique uastabit hostes illius.

4 *Fulgura eius orbẽ illustrant, pauet ac mouet terra.*

4 Lucere facient fulgura eius orbem, sentit & expauit præ fulgurum multitudine ipsa terra.

5 *Mõtes instar cæræ diffluunt à præsentia domini, à cõspectu domini uniuersæ terræ.*

5 Montes tanq; cæra soluti sunt, & præ metu apud se nõ fuerunt propter prẽsentiã dñi, præsentiã inquam dñi uniuersæ terræ.

6 *Annunciant cœli iustitiã eius, & uidebunt oẽs populi maiestatem eius.*

6 Testati sunt cœli iustitiã illius: & uiderunt uniuersi populi maiestatem illius.

7 *Erubescant autẽ oẽs qui idolis seruiunt, inq; dijs suis gloriãtur, & adorent eũ omnes dij.*

7 Pudefiant quotquot colũt sculptile, qui placent sibi cultu rerum nihili: quin potius ipsi prosternite uos ante illum, quotquot estis usquam, qui pro dijs hominum stultitia habemini.

8 *Hæc cum audiet, lætabitur Zion, & exultabunt filiæ Iuda propter iudicia*

8 Audiuit & gauisa est

tua Domine.

9 *Quoniã tu Dñe altißimus es ſuper omnẽ terrã, in immenſum erectus es ſupra omnes deos.*

10 *Qui diligitis dñm odio habete malitiã: ille enim cuſtodit, animas ſeruorum ſuorũ, & de manu impiorum liberat eos.*

11 *Per illum lux innocẽti inſeritur, et gaudium, qui integro ſunt corde.*

Sion, & exultauerunt filiæ Iudæ, propter iudicia tua: q impios terroribus examinas, & pios exhilaras Domine.

9 Tu certè ſupra uniuerſam es terrã, & poteſtatẽ habes in omnia infinitis modis: ob hęc miracula prælatus es alijs uniuerſis dijs.

10 Qui amatis dominũ odio habete malitiam: ipſe eſt em, qui animas ſanctorꝝ ſuorum cuſtodit, & à tyrannide impiorum eripiet illos.

11 Lux orta eſt iuſto: & animo cãdidis lætitia.

12 Gaudete iuſti uos dominum habere propitium, & gratias agite cũ ueneratiõe ſanctiſsimæ maieſtatis illius.

12 *Lætemini iuſti in Domino, & gratulemini in cõmemoratiõe ſanctitatis eius.*

PSAL. XCVIII

Cantate dño cãticũ nouũ.

1 CAnite Domino carmẽ nouũ quia admirãda fecit, ſalutari dextera ſua, & brachio ſuo ſancto.

2 Notam fecit dominus ſalutẽ ſuam, & in gentium oculis reuelauit iuſtitiam ſuam.

3 Memor fuit bonitatis ac ueritatis ſuæ erga domum Iſraël, ut omnes fines terræ uideant ſalutem Dei noſtri.

XCVIII.

1 CAntate Dominum nouo carminis genere: ipſe enim præbet argumenta ſcribendi noua plurima, admirãda nãque ſunt, quæ iam recens deſignauit: victoriam enim peperit ſibi ſua ipſius dextera manu, & brachio ſanctiſſimæ maieſtatis ſuæ.

2 Sic egit dñs cũ ſuis, ut notũ eſſet oĩbus victoriam illã ſalutiferã eſſe ab illo: palàm em̃ uidẽtibus ethnicis argumenta ædidit iuſtitiæ ſuæ.

3 Memor factus eſt miſericordiæ ſuæ, & fidei in præſtandis, quę promiſerat Iſraeli: uiderunt quotquot habitãt uſquã in ullis angulis terræ eam ſalutẽ, cuius autor nobis fuit ipſe noſter Deus.

4 Iubilet dño uniuer
ſa terra, plaudat,
exultet ac pſallat.

5 Pſallite Dño ci=
thara, citharæ uo=
cẽ pſalmi iungite.

6 Pſallite tubis & uoce buccinæ, iubi
late corã rege Do
mino.

7 Reboet mare & quicquid in eo eſt, orbis cum habita=
toribus ſuis.

8 Flumina plaudãt manibus, ſimulq; montes exultent.

9 Coram domino quũ ueniet ad iudi

4 Iubilate in honorem domini quotquot habitatis in terra: ſublata uoce canite, exultate & pſallite.

5 Pſallite in honorem domini cithara, ſed adhibita ad citharam modulatione uocis.

6 Sonate taratãtaris & clangite tuba: iubilate quantum poteſtis propter aduentũ inſignis huius regis, qui dominus eſt omnium.

7 Strepitum ædat præ gaudio mare, & piſciũ multitudo innumera, orbis totus cũ his, quæ degunt in eo, exultet.

8 Flumina iunctis manibus gaudia ſua teſtẽtur, unanimiter montes exultent.

9 Idq; propter Dominum, quòd ipſe aduenerit prouinciam ſuſcepturus iudicãdi ter-

candum terrã, iudicabit enim orbẽ cõ sultrice iustitia, & populos assessore æquitate.

ram: iudicabit orbem terræ secundum iustitiam, & populos cum æquitate summa.

PSAL. XCIX.

XCIX.

Dñs regnabit, irascant populi.

1 Dominus regnat, & populos cõturbat, insidet Cherubim, et mouet terram.

1 QVia Dominus aduenit regnũ administraturus, contremiscent populi: ille inquam Dominus, qui sedet super Cherubim, aduenit: quare reuerenter attoniti fient habitatores terræ.

2 Dominus qui in Zion colitur, magnus est, & sublimis sup omnes populos.

2 Dominus in Sion magnus, & pro omnipotente agnitus ab uniuersis populis.

3 Euehant nomen tuum magnũ, formidabile, & sanctum.

3 Fatebuntur nomen tuũ magnũ esse, & metuendum, & sanctissimè augustum.

4 Regia fortitudo æquitatis quoq; amãs

4 Quanuis potens sit dñs, non tyrannidem

eſt, tu manu tenes bonum, tu quod iuſtũ & rectũ eſt, facis in Iaacob.

5 *Exaltate dominũ Deum noſtrũ, & adorate ſcabellum pedũ eius, ſanctus enim eſt.*

6 *Moſes & Aharon è ſacerdotum eius ordine, & Samuel ex eorũ numero q nomẽ eius inuocãti inuocabant ad dominũ, & ille reſpondebat eis.*

7 *È columna nubis alloquebatur eos, reſeruabant enim conteſtationẽ & legẽ*

exercebit, ſed æquitatem, cuius amãtiſsimus eſt: tu enim dñe gubernabis omnia cũ æquitate ſumma: iudicium enim & iuſtitiã in poſteris Iacob exercuiſti ſemper.

5 Exaltate dominum Deum noſtrũ, & proſternite uos ad ſcabellum pedum ipſius: eſt enim ipſe dignus eo honore, quum ſit ſanctiſsimus.

6 Moſes & Aaron inter ſacerdotes eius, & Samuel é numero eorũ, q inuocabãt nomẽ ipſius: quos ſemp exaudiebat, quãdo eius auxilium implorabant.

7 Ex nube, quæ formã columnç habebat, loquebatur cum eis:

quam dederat eis.

8 *Dñe deus noſter tu exaudiebas eos, tu eras eis & deus indulgẽs, & uindicans cõſilia eorũ.*

9 *Exaltate Dñm Deum noſtrũ, & adorate in monte ſancto eius, ſanctus enim eſt Dominus Deus noſter.*

paruerunt admonitionibus ipſius, & pactum iniit cum eis.

8 Domine Deus noſter tu exaudiebas eos: Deus licet potens ſis, clemẽs tñ fuiſti ad preces illorũ in alios, etiã eo momẽto, quo ulciſcebaris ea, quæ aduerſum te ſtultè commenti fuerant.

9 Extollite dominum deũ noſtrũ, & proſtrati conuertite uos uenerabundos ad cœleſtem illũ montẽ, in quo maieſtas illius ſancta peculiariter apparet: eſt eñ ſanctiſsimus dominus Deus noſter.

PSAL. C.

C.

1 *IVbilate Domino per uniuerſam terram.*

Iubilate deo oñis terra.

1 IVbilate in honorẽ domini, quotquot in terra uerſamini

2 *Colite Dominũ lætitia, uenite in conſpectum eius cum exultatione.*

2 Colite dominũ cum lætitia: uenite in con-

3 *Agnoſcite quòd dominus eſt Deus, ipſe fecit nos, et nõ noſipſi, qui ſumus populus eius & oues paſcuæ eius.*

4 *Ingrediamini portas eius cũ gratulatione, & atria eius cũ celebratiõe, laudate & prædicate nomen eius.*

5 *Quoniã benignus eſt dñs, ſempiterna eſt miſericordia eius, ueritas aũt eius ad omnes generationes durat.*

PSAL. CI.

ſpectum ipſius cũ exultatione.

3 Agnoſcite dominum eſſe illum Deum, qui fecit nos: neque enim ipſi fecimus nos: ſed populus eius ſumus, et grex, quem ipſe paſcit aſsidue.

4 Intrate per portas illius gratias acturi ꝓ acceptis ab eo innumeris beneficijs, & per atria cantaturi laudes illius: laudate illum, & celebrate laudibus nomen illius.

5 Benignus eſt enim Dominus, & infinitæ miſericordiæ, & in ſeruandis promiſsis conſtantiſsimus, non uni generationi tantum, ſed omnibus.

CI.

Misericordiã & iudicium cantabo.

1 Misericordiæ et æquitati tuæ canam & psallam Domine.

2 Attentus ero in uiam innocẽtiæ do nec occurras mihi, ambulabo cũ integritate cordis mei intra domũ meam.

3 Non proponam mihi ipsi calumnio sum consilium, scelus præuaricationis sic odio habeã ut non temerè adhæreſcat mihi.

4 Mens nequitioſi abhorreat à me,

1 Misericordiam & æquitatem carminibus celebrabo: maximè autẽ te dominũ uirtutis oĩs largitorẽ psalmis efferam quantum potero.

2 Ego quidem pro uiribus operam dabo, ut familiam honestè instituã, & integritatis morum studioſus ero, ſed conatus mei irriti fient niſi tu adiuueris, quod quando fiet tandem? à te enim adiutus conſtanter uerſabor, pro puritate cordis mei, in adminiſtratione domus meæ.

3 Nunquam mihi imitandam propoſui rem ullam iniquã: hominẽ ſuperbũ ſemper odio habui, nec unquam familiaris fiet mihi.

4 Qui animũ ſuum ſtudio deprauat, is procul

hoc ſolum ignorẽ quod malum eſt.

recedere cogetur à me: uirum ſceleratum inter notos & amicos habiturus non ſum.

5 *Qui clàm detrahit proximo ſuo, eum opprimam, faſtuoſi & arrogantis non poſſim.*

5 Qui loquitur clanculum in perniciem ſocij nihil mali ſuſpicantis, illum ſubuertam funditus: elatum oculis & animo arroganti ferre nequaquam potero.

6 *Oculus meus in hoc mũdo ad ueri ſtudioſos intentus ſit, ut mecũ uerſentur: & qui in uia innocentiæ ambulat, miniſtrat mihi.*

6 Oculi mei obſeruant illos, qui bona fide uerſantur in terra, ut illos adiungam mihi, & ſedeant iuxta me: qui integræ fuerit uitæ, ille miniſtrabit mihi.

7 *Non habitet domi meæ qui dolum facit: mendacioſus non moretur in conſpectu meo.*

7 Non ferã, ut habitet quiſquam in ædibus meis fraudulẽtus, neq; is, qui mendacijs aſſuefuit, durabit apud me.

8 Summo mane ſubuertã impios exleges,

8 *Tempeſtiuè eliminem omnes ſcele-*

ſtos è terra, ut excindantur de ciuitate domini omnes flagitioſi.

qui plurimi uerſantur in terra, ut exterminentur è ciuitate domini uniuerſi ſcelerum patratores.

PSAL. CII.

CII.

Domine exaudi orationē meam.

1 *DOmine exaudi orationem meã, et clamor meus ad te perueniat.*

1 DOmine audi precationē meam: & clamor meus admittatur uſq; ad te.

2 *Ne celes me uultum tuũ cùm mihi angustia imminet, ſed præbe mihi aurem tuam cùm inuoco, & feſtina ut mihi opem feras.*

2 Ne abſcondas faciem tuã à me hoc maximè tẽpore, quo calamitas premit me: præbe quæſo aures tuas mihi cùm clamauero, & uotis meis citò reſponde.

3 *Euaneſcũt enim ſicut fumus dies mei, & oſſa mea conſumuntur ſicut torris ab igne.*

3 Conſumpti enim ſunt, ueluti fumus citò euaueſcens dies uitæ meæ, & oſſa mea tanquam focus, aſſiduo ardore exiccata ſunt.

4 Resectum & de-
refactum est cor
meum tanquam fœ
num, quoniam &
cibũ capere meum
oblitus sum.

5 Præ uoce gemi-
tuum meorũ ægrè
adhæresc unt ossa
mea carni meæ.

6 Simulis sum pe-
licano in solitudi-
ne, factus sum si-
cut noctua in pa-
rietinis exciſis.

7 Peruigilo, & par
sum passerculo, q uiduus in tecto sedet.

8 Iugiter adficiunt me cõtumelijs inimici
mei, & qui me ludibrio habent in caput

4 Simile fœno, quod amputatum ardore solis exiccatur, est cor meum: & oblitus sum præ nimia calamitate sumere cibum mihi.

5 Præ clamoso gemitu factum est, ut uix hæreat ossibus pellis mea.

6 Similis factus sum pelicano, qui in auijs & desertis habitat locis, & nycticoraci consortia reliquarũ auium fugienti.

7 Præ fortitudine somnum non indulsi oculis meis, & similis mihi esse uidebar passeri mœsto, qui solus in foramine desidet sub tecto.

8 Incessanter per totũ diem contumelia afficiunt me inimici mei:

meum coniurant.

9 *Sed & cinerem cum pane comedo, & tempero poculum meum fletu.*

10 *Id autem propter indignationẽ & iram tuam, suſtuliſti enim et abieciſti me.*

11 *Dies mei ſimiles ſunt umbræ ſeroti-næ, ipſe uerò tanq̃ fœnum exarui.*

12 *Tu autem Domine in perpetuũ duras, & mentio tua per omnes generationes.*

& qui inſultant mihi in perniciem meam cõ iurauerunt.

9 Quare cibus meus nõ ſapuit magis mihi, quã ſi cinerẽ comediſſem, & potui meo lachrymas admiſcui non temperans me à fletu.

10 Propterea quòd iratum te ſciebam mihi, & grauiter offenſum: uideris extuliſſe me in altum, ut grauius coruere faceres me.

11 Dies mei ſimiles ſunt umbræ, quæ aſſiduè ſit maior, & tenebris propinquior: ego enim non aliter quàm fœnum breuiſſimè exareſcam.

12 Verùm tu Domine perpetuò ueluti ſecurus, & nihil immutatus permanebis, nec memoria tui ulla unquam generatione abolebitur.

13 *Tu igitur exurgas & miserearis Zion, tẽpestiuum enim est ut eius miserearis, nã definitus terminus adest.*

14 *Quoniam serui tui depereunt, lapides eius, & pulueris eius miseret ipsos.*

15 *Vt gentes timeant nomen tuum domine, & omnes reges orbis maiestatem tuam.*

16 *Cùm scilicet seruabis Zion Domine, quum adpares cum potestate tua.*

17 *Cùm aduertis ad orationem desti-*

13 Tu tandẽ, certò scio, exurges ut miserearis Sion, & tempus illud redemptionis appetere uidetur iam nunc.

14 Profectò serui tui iam pridem desiderio tenentur uidendorum lapidum eius: & quantumuis misera sit facies, piè tamen erga ruderа eius affecti succurrere cupiunt.

15 Tum timebunt gẽtes nomẽ domini, quæ nunc insultãt nobis: & quotquot sunt reges in tota terra uenerabũtur maiestatem illius.

16 Vbi reædificauerit Dominus Sion conspicuus apparebit maiestate sua.

17 Cõuertit se ad preca-

tuti, & non cõtemnis preces eius.

18 *Mãdabitur enim istud posteris ut futurus populus collaudet Dominum.*

19 *Quòd de sublimi sanctuario suo prospexerit, quòd è cœlo in terram inspexerit.*

20 *Ad audiendum gemitum uincti, ad absoluendum uoci addictos.*

21 *Quò in Zion prædicetur nomen domini, & gloria eius Hierosolymis.*

22 *In frequẽti populorũ cœtu, cũ regna*

tionem propter causas iustissimas dolẽtis, neq; enim fieri poterit, ut cõtemnat preces eorum, qui se conuertunt ex animo ad illum.

18 Scribatur hoc ꝓpter posteros, ut populus q̃ nascetur, laudet seruatorem dominum.

19 Dignatus est enim respicere nos è sũmo loco, dñs è cœlis ĩ ipsam usq; terram prospexit.

20 Vt audiat gemitum eius, qui uinctus detinetur: ut liberet à uinculis eos, qui morti fuerant destinati.

21 Vt habeant occasionem commemorãdi in Sion nomen domini, & laudes illius in Hierusalem.

22 Quod fiet quũ simul collecti fuerint populi,

isthîc cõueṇient ad colendũ dominum.

23 *Quanq̃ in ipso itinere adflixit robur meum, & præcidit dies meos.*

24 *Orantis etiam, ò deus meus ne tollas me in medio cursu ætatis meæ, anni enim tui sempiterni sunt.*

25 *Tu fundasti olim terram, & cœli opus manuum tuarum sunt.*

26 *Ipsa peribunt, tu uerò cõstabis, & omnia uelut uestimentũ ueteraſcẽt: tu mutabis eos tanquã uestem*

& facti concordes, & unanimiter regna cultum Domini receperint.

23 Interim non cessauit atterere, quocunq; me uerterem uires meas, & abbreuiare dies meos.

24 Quare dicã, mi deus ne me hinc sustuleris di midio dierum meorũ, quum paucissimi sint, & animi tui nunquam ulla generatione finem sint habituri.

25 Tu eras priusq̃ terræ fundamẽta iacerentur, & cœli ipsi opus sunt manuum tuarũ.

26 Ipsi interibunt, tu uerò stabilis persistes, & alia omnia, quẽadmodum uestis, atterentur: & ueluti pallium mu-

atq; mutabuntur.

27 *Tu autem idem eris, & anni tui nõ inuenient finem.*

28 *Filij seruorũ tuorum, & semen eorũ cohabitabũt, & consistent tecum.*

PSAL. CIII.

1 *COllauda domiBenedic aīa mea dño, & oīa quæ intra me tunt.* *nũ anime mi, & omnia cordis mei penetralia nomen eius sanctum.*

2 *Mi anime Dñm collauda, & ne eccidant tibi uniuersa beneficia eius.*

3 *Qui ueniam dat*

tabis ea, & tuo imperio cedere cogentur.

27 Tu uerò ipsissimus ille es, qui semp fuisti, & anni tui fine carebũt.

28 Filij seruorum tuorum secure habitabũt, & illorum filiorum filij fauore tuo in officio continebuntur.

CIII.

1 GRatias age anima mea Domino: & quicquid est uirium intra me, nunquam cesset laudare sanctissimum nomẽ eius.

2 Gratias age anima mea domino, nec sinas unquam excidere memoriæ tuæ illa tam uaria, quæ in te contulit beneficia.

3 Gratias inquam age ei qui remittit omnem iniquitatem tuã quantumuis uaria sit, &

omnibus delictis tuis, & restituit uniuersas imbecillitates tuas.

4 *Qui uindicat ab interitu uitam tuã, et ornat te benigniter & humaniter.*

5 *Qui bonis desiderium tuũ satiat, & floridam seruat uelut aquilæ iuuentutem tuam.*

6 *Ius reddit ac uindicat Dominus omnes qui patiuntur iniuriam.*

sanat omnem ægritudinem tuam.

4 Qui redimit ab interitu cui destinata fuerat, uitam tuam: qui coronat te, & ueluti regẽ facit benignitatis in te, & pietatis officijs.

5 Qui quantum boni os tuum appetere potest, abũde suppeditat tibi, cuius bñficio quẽadmodum aquila, quæ rostrum ob uetustatem nimis aduncũ abijcit, & iuuentam recipit: tu quoque ob peccatum squallida, & senescens florem iuuentutis recipies.

6 Iusta sunt quęcunq; facit dominus, nec sine summo iudicio premi ad tempus sinet iustos plurimos: nouit enim ipse eiusmodi mala bonis alijs longè melioribus quàm mala illa erant, compensare.

7 *Mosi ostendit uiam suã, & filijs Israël consilia sua.*

7 Ipse docuit Mosen præcepta uiuẽdi rectè, & Israelitis cõsilia sua concredidit.

8 *Humanus et placidus est dñs, cũctãter irascitur, at impendio indulget.*

8 Benignus & misericors est dominus & ab ira quàm alienissimus: ad beneficẽtiam uerò supra quàm dici potest propensus.

9 *Nõ iurgatur in perpetuum, neq; in perpetuũ succẽset.*

9 Quamuis inimicitię inter nos & illum sint, nõ tamen futuræ sunt perpetuæ: neq; memoria retinebit perpetuò iniurias, quibus illum affecimus.

10 *Non facit nobis iuxta peccata nostra, & iuxta scelera nostra non retribuit nobis.*

10 Nec eñ afflixit nos unquam pro magnitudine peccatorum nostrorũ, neq; pro scelerum nostrorum multitudine pœnas unquam sumpsit de nobis.

11 *Nam iuxta sublimitatem cœlorum ad terram, augusta est bonitas eius er-*

11 Quamuis enim maxima sit cœli à terra distãtia, maior tamen est multo benignitas eius

ga cultores ſuos.

12 Remouet à nobis crimina noſtra: q̃ remotus eſt ortus ab occaſu.

13 Quàm mitis eſt parens in liberos, tam mitis eſt Dominus erga cultores ſuos.

14 Ipſe enim nouit facturam noſtram, memor quòd è puluere ſumus.

15 Quòd mortaliũ ætas tanq̃ fœnum eſt, quòd inſtar florum agri floret.

16 Protinus ut uentus auſterior in eum

in illos, qui eum reuerentur, etiam ſi peccẽt in eum ſubinde.

12 Longius quàm abeſt Oriens ab Occidente, amouit à nobis ſcelera noſtra.

13 Sicut pater obliuiſci non poteſt affectus paterni, ſed miſeret illum filij etiam dum flagellat ipſum: ita dominus nunquam deſinet eſſe miſericors in eos, qui reuerentur illum.

14 Ipſe enim nouit ſtulta deſideria noſtra: & in memoria habet q̃ puluis ſimus oẽs nos.

15 Homuncio miſerabilis fœno in uita ſua ſimilis eſt, & non aliter, quàm floſculus aliquis ad tempus florebit.

16 Qui ubi uento aliquãtò duriore attactus

inuexerit, nullus est, neq; amplius in loco suo inuenitur.

fuerit, emarcescet, & auelletur à loco suo: nec locus ille magis agnoscet ipsum postea, quàm si nunquam floruisset ibi.

17 *Sed bonitas Domini ab æterno in= æternũ seruat cul= tores suos, et filijs filiorum ipsorum iusticia sua adest.*

17 Benignitas autẽ domini ab æterno fuit, & in æternũ durabit erga eos, qui reuerenter colunt illum, & iustitiam eius experient, non solũ ipsi qui colũt illum, sed filij ipsorum & filiorum filij.

18 *Dummodo custodiunt fœdus eius, & mandatorũ eius memores sunt ut faciant ea.*

18 Comitabit eos iustitia domini, ut seruẽt pactũ initum cũ ipso: & sic memores sint mandatorũ ipsius, ut opere compleant illa.

19 *Dominus in cœlo firmauit solium suum, & imperio suo uniuersa regit.*

19 Dominus in cœlo firmauit soliũ suum, & potestas eius regia ad omnia se extendit.

20 *Collaudate Do*

20 Quare cum gratiarum actione laudate illũ angeli ipsius, quot-

minũ angeli eius, qui uirtute polletis ut impleatis iussus eius, qui parêtis uoci uerbi illius.

21 *Collaudate Dominũ uniuersi exercitus eius, ministri eius, & qui facitis placita illius.*

22 *Collaudent Dominũ cuncta opera eius, in omni loco imperij illius. Collauda Dñm aïe mi.*

quot militatis sub ipso, qui præditi uiribus exequimini mandata ipsius, & cogitis cũcta obedire uoci, & imperio ipsius.

21 Cum gratiarum actione laudate illum, ẽtquot militatis sub illo satellites illius, qui exequimini quæcũq; fieri uult ille.

22 Laudate Dominũ uniuersa opera ipsius, quæcunq; usquã estis ullo loco: omnia enim subiecta sunt imperio illius: lauda & tu anima mea dominum.

PSAL. CIIII.

1 *Collauda dñm aïe mi, dñe Deus meus ïenarrabiles sunt cũ magnitudo tua, tũ laus et decor*

CIIII.

1 LAuda aïa mea dñm, Dñe mi Deus, magnus factus es supra modum: & tanquã maie-

Benedic aïa mea dño, dñe Deus.

quibus amictus est.

2 *Amictus es luce tanquàm indumento. Tu explicas cœlos instar cortinæ.*

3 *Tu cõtabulas in aquis fornices tuos, nubes in currũ tuũ aptas, & alis uẽtorũ aurigaris.*

4 *Tu facis uentos nuncios tuos, & flammas ignis clientes tuos.*

5 *Tu iecisti terræ fundamenta super baſes eius, ut in p̃petuũ et ſi quid ultra eſt, nõ moueatur.*

6 *Tu lates in abyſſo tanq̃ in ueſte, ſu=*

ſtate & gloria indutus exornatus es undiq;.

2 Induit lumen tanquam ueſtimentum, extendit cœlum tanquam tentorium.

3 Qui tegit aquis ſupremas partes illius, q̃ utitur nubibus p̃ uehiculo, uolat uelocius quàm ſi alas haberet ex uento.

4 Cuius iuſſu nũc huc, nunc illuc flant uenti, et tanquã miniſtri obſequũtur domino ſuo, nec aliter quàm miniſtri quocunque ille uoluerit, pergunt ignita fulgura.

5 Fundauit ſuper baſes ſuas terram, quare non mouebitur loco unquã ullo tempore.

6 Profundiſsimis aq̃s

pra mõtes cùm a=
scendunt aquæ.

7 *Ab increpatione*
tua fugiunt, à uoce
tonitrui tui præci=
pites feruntur.

8 *Tum surgunt*
montes, descendũt
ualles ad locum
istum quem firma
sti eis.

9 *Terminũ consti*
tuisti aquis ut non
transgrediantur,
neq; redeãt ad o=
periendũ terram.

10 *Tu promanas*
fontes in uallibus
qui inter medios montes incedunt.

ueluti uestimento cooperuit eã: supra montes, si iusserit ille, stabunt aquæ.

7 Si increpaueris eas, sentient irã tuã, & fugient quocũq; uolueris, & attonitæ ꝓpter uocẽ, quæ tonitru similis est, festinabunt.

8 In altum extollent sesẽ montes, & subsident ualles: unũquodque eo se continebit loco, quem tu designaueris illi.

9 Terminum statuisti aquis, quẽ nõ trãsgredient, nec unquã sine iussu tuo tentabũt cooperire terram.

10 Qui deducit fontes in fluuios, qui deinde inter altissimos montes defluent rapidissimè.

11 *Vt potentur omnes bestiæ tuæ quæ in agro sunt, ut onagri frangãt sitim suam.*

12 *Supra montes autẽ uolucres cœli habitẽt, ac de medio frondium dent uocem.*

13 *Tu irrigas montes è supernis tuis, opa tua tellus annona impletur.*

14 *Germinas fœnũ iumentis, & olera ut homini seruiãt.*

15 *Producis è terra quũ panẽ, ut uires hominis reficiat: tum*

11 Potabunt ex eis omnis generis animalia q̃ in agris degunt, sedabunt onagri sitim suam ex illis.

12 Supra fluuios ipsos, aues quæ in aëre uolitant nidulabuntur, ex medijs arborũ ramis cantillabunt.

13 Humectat montes ex nubibus, quas in aëre uelut æditissimo loco suspẽdit: ex abundantia frugũ, quæ opera tua proueniẽt, saturabuntur, quæcunque degunt in terra.

14 Prouenire facit sua sponte fœnũ in usum brutorũ animantiũ, & ad culturã hominis, reliquam segetẽ, ut accipiat cibum sibi, quem terra produxit.

15 Prouenire facit & uinũ, quod exhilaret

uinũ quoq;, ut humanum cor lætificet : tum oleum ut uultus exporrigat.

16 *Te Domino arbores ſaginantur, & Cedri Libani, quas plantauiſti.*

17 *Vt uolucres iſthîc nidulentur, ciconiæ domicilũ abies præbeat.*

18 *Vt montes editi damis, petræ uerò ſint aſylũ cũiculis.*

19 *Lunã feciſti ad conſtitutũ ſuũ, Sol nouit occaſum ſuũ.*

20 *Feciſti & tene-*

cor hominis uarijs miſerijs obnoxij : oleum præterea quo hilarior reddatur uultus illius, & panem qui cor hominis confirmet.

16 Humoris ſumma copia ſuppeditabitur arboribus maximis: et cedris quæ proueniũt in Libano tam altè, ut ipſe uideri poſsit plantaſſe illas.

17 In quibus nidulant paſſeres, ciconia nidũ ſuũ ponit in abiete.

18 Montibus excelſis gaudẽt cerui: ad rupes confugiunt erinacij.

19 Fecit lunã certis modis, & temporibus mutabilẽ : Sol nouit tempus occaſus ſui, abſq; tali, qua luna mutatur uariatione.

20 Poſt Solis occaſum induces tu Dñe tenebras, & ſequet nox, in

bras, è quibus nox est, in qua prorepunt omnes bestiæ nemorum.

ea proferent sese animalia, quæ per diē in syluis hominum causa latuerant.

21 *Leunculi quoq; rugientes ad prædam, ut quærant cibū à Deo sibi destinatum.*

21 Catuli leonum rugientes, ad prædā sese tum accingēt, ut impetrent ab omnipotenti Deo cibū, quo indiget natura illorum.

22 *At orto sole, sese proripiūt, et in cubilia sua recubant.*

22 Iterum exorietur Sol, & rursum recipient se turmatim in antra sua, ut cubent per diem.

23 *Tum uerò prodit homo ad opus suū, & ad agricultu ram suā usq; ad uesperam.*

23 Cubātibus illis, homines qui per noctem quieuerant, egrediētur ad perficienda opera sua, & ad culturam agrorum suorum usq; ad uesperam.

24 Quàm elegāti sunt uarietate distincta opera tua Domine, nihil

24 *Quanta sunt opera tua Domine, quæ tu omnia sapienter fecisti: plena est*

terra rebus tuis.

25 *Aequè pelagus magnũ & ſpatioſum quaq; uerſum, in quo reptilia numero carentia: beluæ quoq; & mediocres & inuſitatæ magnitudinis.*

26 *Vbi & naues tranſeunt, & Leuiathan ille, quem in hoc finxiſti, ut in eo ludat.*

27 *Cuncta iſta ad te ſuſpiciũt, ut des illis cibum ſuum in tempore ſuo.*

28 *Dante te illis, capiunt: aperiente te*

non ſumma ſapientia condidiſti, plena eſt terra uarijs poſſeſsionibus tuis.

25 Et hoc ingens mare, cuius littora tanto à ſe mutuò diſtant ſpatio, innumerabilem habet piſcium & aliorũ, quæ degunt in eo multitudinem.

26 Per ipſum trãſeunt naues, & ipſi ceto eas uires tribuiſti, ut ridere audeat, & contemnere reliqua, quæ degunt in mari omnia.

27 Hæc omnia expectant te, ut tu des illis cibum naturæ cuiuſq; illorum conueniẽtem, idq; tempore opportuno.

28 Vbi tu illis ſuppeditaueris, colligent, ubi manum tuam aperueris, ad ſaturitatẽ

manũ tuam, bonis ſaturantur.

uſque implebuntur cibo pro natura uniuſcuiuſq; optimo.

29 Te uerò uultũ tuũ abſcõdẽte, turbantur: te ſpiritum eorũ tollente, exanimãtur, & in puluerẽ ſuũ redeunt.

29 Si uerò iratus auerteris faciem tuam ab eis, continuò turbabuntur: & ſi ſpiraculo illo uitæ, quod inſufflaſti, ſpoliaueris ea, interibunt, & in terrã unde ſumpta fuerant, reſoluentur.

30 Et contrà, quũ ſpiritum tuum mittis, recreantur, & renouas faciẽ terræ.

30 Iterum inſufflabis ſpiritum tuum in eandem terram, & creabuntur alia in locum illorum, quæ interierunt, & innouabis ſuperficiem terræ.

31 Regnet diuina maieſtas in perpetuum, & lætetur dñs in opibus ſuis.

31 Durabit autẽ maieſtas domini perpetuò, oblectabit ſe dominus hac operum ſuorũ uarietate.

32 A' cuius aſpectu terra cõtremuſcit:

32 Illius maieſtas erit perpetua, qui ubi terrã ipſam uel ſemel aſpexerit, cõtinuò contre-

quum montes attingit, fumant.

33 *Cantabo Domino quoad uiuã, & quoad fuero, Deo meo psallam.*

34 *Iucunda sit coram ipso oratio mea, ego enim in Domino lætor.*

35 *Cõsumantur peccatores è terra, & impij non sint ultrà: tu uerò anime mi collauda Dominũ.* הללויה

misćet: & si uel leuiter montes attigerit, præmetu fumabunt.

33 Quare dominũ cantabo per omnẽ uitam meam, psalmis celebrabo Deum quoad uixero.

34 Grata sit illi cantio mea, ut gaudere liceat mihi, quòd habeã ꝓpitium dominum.

35 Extirpabuntur scelerati ex ipsa terra, & impij, quoad nullus sit reliquus: tu uerò lauda Dominũ ô anima mea. Halleluia.

PSALMVS CV.

1 *GRatias agite Dño: celebrate nomen eius, & in populis consilia*

CV.

1 CElebrate Dominum, inuocate nomẽ illius, faci te sciant exteræ nationes admirãda stratage men. Confitemini dño & inuocate nones

illius prædicate.

2 Canite illi, psalli te illi, disserite sup egregiè gestis eius.

3 Collaudate sanctum nomen eius: Lætetur cor quærentium Dominũ.

4 Quærite Dñm, et ne cessetis: quærite uultũ eius sine intermissione.

5 Mementote ingentium factorum eius, miraculorum quæ fecit, & iudiciorũ quæ ore suo pronunciauit.

6 O semẽ Abrahã

mata illius.

2 Cantate illũ uoce, psallite in honorem illius musicis instrumentis, enarrate hæc tam uaria & admiraione digna opera illius.

3 Gratulamini uobis propter augustissimũ illud nomen Domini, cuius tã insigniter numen experti estis: gaudeãt corda sanctorum domini, q placere student illi.

4 Quærite dominũ, & robur impetrate ab illo: studete comparare uobis fauorem illius assiduè.

5 In memoria habete, q mirabiliũ operũ autor fuerit, & quàm stupẽda designauerit, quàmq æqua sint omnia, quæ locutus est ore suo unquam.

6 Posteri Abraham

ſerui eius, ò filij Iacob electi eius.

7 *Ille eſt dñs deus noſter, cuius exempla per uniuerſum orbem nota ſunt.*

8 *Memor eſt in perpetuũ fœderis ſui, et promiſſionis quã nunciauit ad infinitas generationes.*

9 *Fœderis quod pepigit cũ Abraham, & iuriſiurãdi cum Iſaac.*

10 *Quod lege cõſtituit cum Iaacob, & cum Iſraële fœdere ſempiterno,*

11 *Dicens: Tibi dabo terram Chanaam,*

cultores illius, filij Iacob electi ſunt ab illo.

7 Ille eſt dñs deus noſter, qui iudicandi potestatẽ habet per uniuerſam terram.

8 Meminit pacti ſui, nec obliuiſcet eius unquam: quicquid enim promiſit, cõſtantiſſimè ſeruabit: etiam ſi mille ſibi mutuò generationes ſuccedant.

9 Memor erit eius fœderis, quod percuſſit cũ Abraham, & iuramenti, quo ipſe aſtrinxit Iſaac.

10 Et quia firmũ id eſſe uoluit, certa ueluti lege obligauit ſe Iacob, & Iſraeli perpetuò fœdere aſtrinxit ſe,

11 Tibi inquiens dabo terram Canaam, ut eã

ut sit sors hæreditatis uestræ.

12 *Quũ essent numero pauci, et aduenæ in ea,*

13 *Quum proficiscerentur ex gente in gentem, de regno uno ad populum alterum:*

14 *Nõ permittebat eis quenquam nocere, sed corripiebat ppter ipsos reges:*

15 *Nolite, inquiẽs, attrectare Christos meos, & prophetis meis nolite quicquam mali facere.*

16 *Deinde, cùm famem in orbem accer-*

possideas ueluti hæreditario iure, & tanquã patrimonij tui portionem.

12 Quamuis numero essent pauciſſimi, imò propemodũ nulli, & in terra illa peregrini,

13 Et proficiscerentur peregrinorũ more ex una natione in aliam, ex uno regno ad populum alterius regni, morum ab altero longè diuersorum:

14 Nunq̃ tamen permisit ut quisquam hominum uim faceret illis: quin potius corripuit illorũ causa reges:

15 Ne attigeritis inquiens Christos meos, & in prophetas meos uidete ne sitis iniurij.

16 Et quum aduocasset

ſtuiſſet, & confre=
giſſet panis uniuer
ſam uim,

17 *Mittebat ante*
eos hominem, qui
in ſeruum erat ue=
nũdatus, Ioſephũ:

18 *Cuius pedes pedi*
cis adſtigebãt, fer=
rum penetrabat
mentem eius,

19 *Conſilio Domini*
probabatur uſque
dum tempus, quod
ille conſtituerat,
ueniret.

20 *Tum mittebat*
rex, & ſolui iube=
bat eum: princeps

famem in terrã illam, in qua peregrinabatur & omne illud, quod ad panẽ conficiendum conducere ſolet, perdidiſſet,

17 Tum præmiſit ante eos uirũ, ſeruituti mancipatus fuit Ioſeph, & uenditus ab eiſdem illis, in quorũ gratiam à dño præmittebatur,

18 Conſtrinxerunt compede pedem eius, ferro afflicta fuit uita illius,

19 Vſque ad tempus, quo id euenit, quod decretũ illi à Deo fuerat, ſermo uidelicet ille, quem ſuggeſsit illi Dominus, qui & liberauit illum, & à ſqualore carceris purgatũ reddidit illum.

20 Miſit rex, & ſolui iuſsit illum: is qui imperium habebat in populos plurimos, rationem

populorũ liberari mandabat cum.

21 *Dominũ cõſtituebat eũ domus ſuæ, & herum omnium rerum ſuarum.*

22 *Vt erudiret principes eius pro ſuo magiſterio, & ſenatores eius prudẽtia imbueret.*

23 *Tandẽ & Iſraël in Aegyptũ uenit, & Iaacob aduena fuit in terra Ham:*

24 *Et ſoboleſcere faciebat populum ſuum: adeò, ut iam ſuperior fieret aduerſarijs ſuis.*

habuit illius, qui in carcerem cõiectus fuerat, & liberari iuſsit eũ, ſolutis, quibus detinebat, uinculis ferreis.

21 Statuit illũ dominũ regiæ domus ſuæ, & imperium dedit illi in omnia, quæ poſsidebat ipſe.

22 Liberũ fecit illi etiam principes regni cõijcere in uincula, & multo ſeniores, ſapiẽtiã diſcere uoluit ab illo, & cedere in omnibus illi.

23 Et ingreſſus eſt in Aegyptum Iſrael, & Iacob peregrinus fuit in terra Cham.

24 Et auxit ibi dñs populũm ſuum uehementer, multitudine & uiribus fortiorem fecit ijs qui ſeruitute premebant illum.

25 Mutato deĩde cor de Aegyptij, odio perſequebãtur populũ eius: & ſeruis eius inſidiabãtur.

26 Mittebat ergò Moſen ſeruũ ſuũ, & Aaronem electum ſuum.

27 Poteſtatẽ ſignorum ſuorum dabat eis, ac miraculorũ in terra Ham perficiendorum.

28 Mittebat tenebras, & atra nocte implebat omnia, nõ enim detrectabant iuſſum eius.

29 Vertebat aquas eorum in ſanguinem, & piſces eorum occidebat.

25 Immutauit animos illorum, ut odio proſequerentur populum ſuum, & dolos meditarentur aduerſus ſeruos ſuos.

26 Quare miſit Moſen ſeruum ſuum, Aaron ipſum quem elegit.

27 Hi ædiderunt inter illos, præſcriptis ab ipſo uerbis, ſigna, quæ iuſſerat ipſe, & portenta in terra Cham.

28 Immiſit tenebras, & caligine inuoluit omnia: bona em̃ fide executi ſunt abſq; ulla rebellione, quicquid ab ipſo Deo iniunctum fuerat illis.

29 Mutauit aquas eorũ

30 *Scaturiebat tel-*
lus eorum ranas,
imò regum quoq;
penetralia.

31 *Iubebat, & pro-*
dibant omnis gene-
ris muſcæ, & cy-
nomyiæ in cunctis
finibus eorum.

32 *Dabat eis pro*
imbre grandinem,
& ignis flammas
in terrã ipſorum,

33 *Quibus percu-*
tiebat uites & fi-
cus eorum, & ar-
bores per fines eorum corrumpebat.

34 *Iubebat, & aderant locuſtæ ac bruchi*
ſupra numerum.

in ſanguinem, & occidit piſces illorum.

30 Produxit terra illorum ranas, in ipſis penetralibus regũ illorũ.

31 Iuſsit, & ſubitò prodijt omnis generis maxima muſcarum copia, & ſcynifices extiterunt de improuiſo in uniuerſis terminis regni illorum.

32 Immiſit illis pro pluuia grandinem, ignem flamma undiq; coruſcantem in terram illorum.

33 Et percuſsit uineam & ficum illorũ, & confregit quicquid fuit uſquam arborum in finibus illorum.

34 Iuſsit, & continuò extitit locuſtarũ maxi-

35 *Et exedebant omne quod uireſceret in terra ipſorum, omnẽ fructũ telluris ipſorum.*

ma copia, & bruchorũ innumerabilis multitudo.

35 Hæc uaſtauerũt quicquid uirebat uſquam in terris illorum, & uorauerũt fructũ omnẽ, quem terra producere cœperat illis.

36 *Percutiebat & omne primogenitũ in terra ipſorum, & prima quæq; de rebus eorum.*

36 Percuſsit præterea omne primogenitum in terris illorum, præcipua omniũ laborũ, propter quæ in agris colendis ſudauerant.

37 *Deinde educebat eos cum argento & auro, nec erat in cunctis tribubus eorum languidus.*

37 Verùm eduxit illinc ſuos onuſtos argẽto & auro, nec erat in tribubus illorum quiſquam infirmus.

38 *Lætabatur Aegyptus de profectiõe eorũ: inciderat enĩ pauor ipſorũ in eos.*

38 Gaudebat Aegyptus in abitu illorũ, ꝓptereà quòd uehemẽter metuebat ſibi ab illis.

39 *Hîc extendebat dñs nubẽ ut eſſet ope-*

39 Expandit nubẽ quæ

rimentũ, & ignem qui noctu luceret.

40 *Quum peterent ingruebant coturnices, & pane cœlitus demisso saturabat eos.*

41 *Adperiebat petrã, & profluebãt aquæ, ut iam in arido loco inueherẽt flumina.*

42 Hæc autem omnia ista causa, *quòd memor esset sacrosanctæ promissiõis suæ quam Abraham seruo suo fecerat.*

43 *Eduxit ergò populum suum cum lætitia, & electos suos cum exultatione:*

esset illis instar umbraculi per diem: & ignem incẽdit, qui lumine suo pelleret tenebras per noctem.

40 Postulauerunt, & induxit coturnicum maximã uim, & pane, cõtra naturã in aere nato, ad saturitatem usq; impleuit illos.

41 Aperuit arentem petrã, & maxima copia effluxerũt aquæ, & labebantur instar fluminum per loca arentia.

42 Memor enim fuit eius, quod promiserat per sanctitatem suam Abrahæ seruo suo.

43 Quare eduxit populum suum cum gaudio, & cum exultatio-

44 *Et tradidit eis prouincias gentiũ, & quæ populi labore suo coluiſſẽt, poſſederunt:*

45 *Vt ſeruarent iuſta eius, & legem ipſius cuſtodirent.*

הללויה

PSAL. CVI.

1 *GRatias agite dño, quoniã in perpetuum benignus & mitis eſt.*

2 *Quis dignè diſſerat de fortibus factis eius, & prædicet oẽm laudẽ eius?*

3 *O' beatos qui ſeruant*

ne electos ſuos.

44 Et dedit illis terram gẽtium, & labores populorum ipſi poſſederunt.

45 Nec aliud pro omnibus his ab illis requirebat, quàm ut parerent ſtatutis ipſius, & legem ab ipſo latam non uiolarent. Halleluia.

CVI.

1 CElebrate dominum, quia benignus eſt, nec ullo tempore finẽ capiet miſericordia illius. Confitemini dño qm̃ bon.

2 Quis eloqui poterit potentiam domini, aut cõmemorare alijs, quàm uerè ſit omnimoda laude digniſſimus?

3 Felices ſunt illi, qui ſeruant æquitatem à Deo præſcriptam; &

uata æquitate, qđ' iustum est faciunt omni tempore.

quiſquis ex eo præſcripto iuſtitiæ facit, quæ facit omni tempore.

4 *Memẽto noſtri Domine per gratiã, qua proſequeris populũ tuum, & uiſita nos cum ſalute tua.*

4 Recordare quęſo mei Domine cum eo fauore, quo proſequi ſoles populum tuum: inuiſe me, & diuinæ ſalutis tuę participem fac me.

5 *Vt bonitatem tuam uideãt electi tui, ut gentes tuæ lætentur, & plaudat populus tuus ille peculiaris.*

5 Vt uideam & frui liceat bono, quo hi fruũtur, quos elegiſti tibi, ut gaudeam quomodo gẽtes, quæ charæ ſunt tibi, gaudere ſolent: ut oblectem te unà cum populo, quem tibi ueluti hæreditario iure conquiſiuiſti.

6 *Deliquimus cum patribus noſtris, peccauimus ac ſceleratè egimus.*

6 Peccauimus & nos omnes, & patres noſtri, multa iniquè geſſimus, nec ab ipſa impietate abſtinuimus.

7 *Patres noſtri mox in Aegypto non*

7 Patres noſtri in Ae-

ponderabãt mirifica gesta tua, nõ reputabãt in ãio magnitudinẽ bonitatis tuæ, sed rebellabãt ad mare rubrũ

gypto non prudenter expenderunt illa stupenda, quæ pro illis designaueras ipse: non diu memores fuerunt omnimodæ, quam toties experti fuerãt, clemẽtiæ tuæ, sed rebellauerũt potius iuxta mare, et in ipso mari rubro

8 *Dominus autem saluabat eos propter nomen suum, ut cõmendaret fortitudinem suam.*

8 Ipse tamen seruauit eos habita magis ratione augustissimi nominis sui, quàm eorum, qui salute indigni erãt ~~ut doceret re ipsa omnipotentiam suam.~~

9 *Protinus enĩ obiurgatum mare rubrum inarescebat, ille autem traducebat eos per abyssum tanquam per desertum.*

9 Comminatus est mari rubro, & continuò exaruit: & perduxit eos per profundissimas aquas tanquam per desertum.

10 *Et liberabat eos de manu osorum, &*

10 Et liberauit eos à tyrãnide eius, q illos odio habebat, & redemit

de hoſtili manu adſerebat.

11 *Aquæ uerò hoſtes eorum obruebant, ut ne unus fieret reliquus.*

12 *Tum quidẽ habebant fidem uerbis eius, & canebãt gloriam illius.*

13 *Sed ſubitò oblitierãt operum eius, neq; expectabant eius conſilia.*

14 *Et ꝓcaci cõcupiſcẽtia offendebãt ĩ deſerto, & in ſolitudine Deũ irritabãt.*

15 *Ille uerò dabat eis deſideriũ eorũ, & ablegabat penuriã, cuius illos tantopere*

eos à uiolẽtia inimici.

11 Et cooperuerũt aquę hoſtes illorum, ut ne unus quidem ex omnibus reliquus fuerit.

12 Tunc quidem credebant uerbis illius, & cãtabant laudes illius.

13 Verùm non diu perſtiterũt in fide, ſed paulopòſt mutati ſunt, & in obliuionẽ uenerunt ipſis opera illius, non expectauerunt conſilium illius.

14 Concupiſcentia exarſerunt in deſerto, & periculum facere conati ſunt, an uerè potens Deus eſſet in ipſa ſolitudine.

15 Ipſe certè tribuit illis quod petiuerant, ſed magno ipſorum malo:

pertæſum erat.

16 *Tũ Moſen quoque in caſtris æmulabantur, & Aharonem ſanctũ dñi.*

17 *Sed hians tellus deglutiebat Dathan, & eccleſiam Abiram operiebat.*

18 *Incẽſo prius igne in cœtu eorum, & impiorum magnapte flãma exuſtis.*

19 *Fecerãt & uitulũ in Horeb, et adorauerãt ſculptile.*

20 *Et prodiderant gloriam ſuam imagine uituli fœnum comedentis.*

21 *Obliti Dei ſaluatoris ſui, qui magni-*

morte enim mulctauit gulam illorum.

16 Et exacerbauerunt Moſen ĩ caſtris, ipſum Aaron cõſecratũ dño.

17 Aperta eſt terra & abſorpſit Datan, & cooperuit eos, qui conſpirauerãt cũ Abiran.

18 Subitò exarſit ignis in cœtu illorum, flãma exuſsit impios.

19 Fecerunt ſibi uitulum in Horeb, & proſtrauerunt ſe ſupplices ante ſtatuã, quam ipſi conflauerant.

20 Et mutauerunt diuinam maieſtatem, quæ gloria illorum fuerat, in ſimulacrum bouis uictitantis fœno.

21 Obliti ſunt Dei, qui ſeruator ipſorum erat

fica in Aegypto fe cerat.

& qui designauit magna in gratiam ipsorũ inter Aegyptios.

22 *Admirãda in ter ra Ham, formidabi= lia in mari rubro.*

22 Stupenda in terra Cham, admiratione di gnissima iuxta mare rubrum.

23 *Statuebat ergò Dominus perdere illos, ni Moses ele ctus eius in ipso p= cinctu obstitisset in conspectu eius, & sustinuisset furorẽ eius, quo minus per deret ipsos.*

23 Quare dixerat se fun ditus subuersurũ eos, & fecisset, ni Moses uir illi charissimus obstitisset in media uastatione, & placasset iram illius, fecissetq; ne perderet illos.

24 *Quin & cupi= tam terrã aliquan= do aspernabantur, ita ut non crederent uerbis eius.*

24 Nihil his omnibus sa ci meliores, spreuerũt terram desiderabilem: nec enim crediderunt uerbis illius, quibus promiserat daturũ se illam.

25 *Sed tumultuarẽtur in tabernaculis suis,*

25 Murmurauerũt ẽm in tentorijs suis, nec obediuerunt præcepto

neq; morem gere-
rent imperio Dñi.
26 Stringebat igi-
tur manum suã in
eos, ut sterneret
eos in deserto.
27 Vt dissiparet se
men eorum in gen
tes, & in nationes
dispergeret eos.
28 Quin & Baal-
peor initiabantur,
& edebant sacrifi
cia mortuis oblata:
29 Et cœptis suis of
fendebãt: irruebat
ergò in eos pestis.
30 At Pinhas protinus uindex aderat,
& pestis remittebat.

Domini.
26 Quare tanquam gra
uiter percussurus extu-
lerat in altũ manus su-
as cõtra illos, ut pster-
neret illos in deserto.
27 Vt & posteros illorũ
corruere faceret inter
impias gẽtes, & dispar-
geret eos per regiones
uarias.
28 Et subdiderunt sese
iugo Baal Phegor, &
comederunt sacrificia
oblata in uenerationẽ
mortuorum & nihili
deorum.
29 Quibus rebus ad irã
prouocauerũt eum, &
sæuijt in illos pestis.
30 Extitit autem Phi-
nees, & suppliciũ sum-
psit de transgressori-
bus, & pestis cessauit
continuò.

31 *Id quod ei ad iu-*
ſtitiam imputatum
eſt apud poſteros
uſq; in perpetuum.

32 *Exaſperauerunt*
ad fontes iurgij
quoq;, id qđ' Mo=
ſen peßimè habe=
bat propter ipſos.

33 *Quoniam ſpiri=*
tum Dei exaſpera
uerant, ut labijs ſu=
is effaretur,

34 *Non extirpatu*
ros gẽtes, quas dñs
eis promuſerat.

35 *Commixti ergò*
inter gentes didicerunt opera eorum:

36 *Et coluerunt ſimulacra ipſorum, id*

31 Et reputatum eſt hoc illi ad iuſtitiam, in generationem & generationem uſque in perpetuum.

32 Iterum iritauerunt eum iuxta aquas contentionis, ubi & malè affectus fuit Moſes ipſe propter illos.

33 Vexauerãt enim animum illius, & uacillauit nõ nihil labijs ſuis.

34 Nec perdere igitur potuerunt populos, de quibus locutus fuerat dominus ad ipſos.

35 Sed ipſi potius diſperſi ſunt, & captiui abducti à uicinarũ regionum populis, ubi & uiuere didicerunt ſecundum improbos mores illorum.

36 Coluerũt enim ſcul-

quod eos ad caſum traxit,

37 *Vt tam filios ſuos quàm filias dæmonibus mactarent:*

38 *Vt innoxium filiorum ſuorum, & filiarum anguinẽ funderent, quos ſimulacris Chananæorũ offerebant, & terra ſanguine pollueretur.*

39 *Ipſi quoq; operibus ſuis prophanarentur, & conſilijs ac cœptis ſuis ſcortarentur.*

40 *Incendebatur itaq; Dominus ira in*

ptilia illorum, quæ res eis ſæpe ceſſit malè, & fuit abſurdorꝫ eis cauſa malorum.

37 Eò enim dementiæ eiuſmodi diſciplinis peuenerunt, ut filios ſuos & filias cacodæmonibus obtulerint crudeliſſimis:

38 Et effuderint ſanguinem innoxium filiorꝫ ſuorꝫ & filiarum, quos mactauerant ante ſtatuas Chanaam, & polluerunt ipſam terram, quæ execrata eã abominationem ueluti inuita, ſanguinem illorꝫ inſontum ſuſcepit.

39 Et abominabiles facti ſunt propter ſcelerata opera ſua, & idololatræ ſtudijs ſuis.

40 Quare excanduit uehementer dominus in populum ſuum, & ab-

populum ſuum, et abominabatur hæreditatem ſuam.

41 Tradebat eos in poteſtatem gentium, & qui odio habebant eos, imperabant eis.

42 Opprimebãt eos hoſtes ipſorũ, & ſub manus eorum ſubdebantur.

43 Sæpenumero liberabat eos, ipſi autẽ ſæpenumero conſilijs ſuis rebellabãt, ꝓpter ſcelera igitur ſua opprimebãtur.

44 Perſpecta uerò angustia eorum, & querimonijs ipſorum auditis,

ominatus eſt hæreditatem ſuam.

41 Et tradidit eos diripiendos gẽtibus, domini facti ſunt eorꝝ, qui capitali odio ſemper proſecuti fuerant eos.

42 Et grauiſſimè afflixerunt eos inimici eorũ, & miſeri facti ſunt tyrannide illorum.

43 Sæpiſſimè numero liberauit eos: uerùm ipſi ſemper ſibi ſimiles perrexerunt eſſe rebelles, & ſua potius quàm diuina conſilia ſequi: quare miſerrimi facti ſunt ꝓpter ſcelera ſua.

44 Attamen reſpexit quum peſſimè eſſet eis, & quum audiret eiulatus eorum.

45 *Memor fuit erga eos fœderis sui, ac pertæsum est eum ipsorum pro magnitudine bonitatis suæ.*

46 *Gratiam dedit eis coram omnibus qui ceperant eos.*

47 *Saluos fac nos domine Deus noster & collige nos ex gentibus, ut laudemus nomẽ tuum sanctum, & gloriã tuam celebremus.*

48 *Beatus dominus Deus Israël ab æterno usque in sempiternum. Et dicat*

45 In memoriam reuocauit fœdus, quod percusserat cũ eis, p inexhausta misericordia sua pœnitentia ductus est.

46 Et effecit, ut gratiosiores essent apud illos, qui captiuos abduxerant eos.

47 Saluos fac nos domine deus noster, & colli ge nos ex uarijs illis nationibus, per quas dispersi sumus: ut laudare sine impedimento possimus augustissimũ nomen tuum, & occupati in ueneratiõe tui, laudibus te, uti æquum est, efferre.

48 Omni laude maior dñs Deus Israel, ab æterno & usq; in perpetuum: itaque dicat

uniuersus populus Amen. הללויה

PSAL. CVII.

Confitemini dño qm̃ bon.

1 GRatias agite *domino, quo niã in perpetuũ be nignus et mitis est.*

2 *Agant gratias redempti Domini, quos de hostili manu redemit.*

3 *Ac de nationibus collegit, ab ortu, et occasu, ab aquilone & austro.*

4 *Cùm errarent in deserto, in uia non trita, neq; urbem sedi suæ inuenissent,*

5 *Famelici & sitibundi, ut anima eos*

omnis populus Amẽ. Halleluia.

CVII.

1 LAudate Dominum quòd benignus sit, nec ullo seculo non clementissimus.

2 Fateantur hoc, quos sæpe redemit Dominus, quos liberauit à tyrannide opprimentium eos.

3 Quos è uarijs regionibus in unum collegit, ab Oriente, Occidente, Aquilone, & Austro.

4 Qui antea errauerãt per loca deserta & inuia: nec uiam, quæ duceret ad ciuitatem, qua recipi possent, inueniebant.

5 Qui famẽ patiebãtur

deficeret.

6 *Clamauerãt enim ad Dominum cùm in angustia essent, & de necessitatibus eorum liberauit eos.*

7 *Et reduxit eos in uiam rectam, ut uenirent ad urbẽ quã habitarent.*

8 *Canant bonitatẽ Domini, & magnifica opera eius filijs hominum.*

9 *Ipse enim saturat animam inanem, et animam esuribundam bonis implet.*

10 *Cũ enim sederent in tenebris mortalis*

& sitim, quorũ anima intra ipsos mœrore affecta cruciabatur.

6 Clamauerunt ad dominum quum ægrè esset illis: ipse uerò ex malis omnibus liberauit illos.

7 Et ostendit illis uiam rectam, qua ire possent ad ciuitatem cõmodissimè habitabilem.

8 Celebrent dominum cum gratiarum actione cuncti, ob insignem misericordiã illius, & mirabilia opera, quæ designauit in gratiam posterorum Adæ.

9 Cibum suppeditauit ad saturitatem usq; laborãtibus fame, & animã famelicã impleuit bono, quo indigebat.

10 Quum sederent in

umbræ, uincti & adflicti eẽnt ferro.

tenebris & horrore mortis, calamitosi & uincti ferro.

11 *Propterea quòd repudiassent mandata Dei, & consilium altissimi irritauissent,*

11 Propterea q̃ deseruissent admonitiones Dei salutares, & consilio eius, qui est supra omnia, cõtempsissent.

12 *Quũ laboribus cor eorũ humiliasset, cũ iacerẽt et nemo opitularetur,*

12 Afflixit quidẽ molestissimis curis animas illorũ: corruerunt enim, nec fuit q̃squã, qui eis aut posset, aut succurrere uellet.

13 *Clamauerũt ad Dñm, cũ in angustia essent, & de necessitatibus eorũ liberauit eos.*

13 Verùm quũ iterum clamarent implorãtes auxiliũ Domini, quãtumuis res eorum pessimo essent loco: ipse tamen è malis omnibus q̃bus in angustias extremas redacti fuerant, liberauit eos.

14 *Eduxit eos è tenebris mortalis umbræ, & uincula eorum dirupit.*

14 Eduxit eos è tenebris, & horrenda, quæ mortẽ ipsam minitabatur, caligine, & uinculo-

15 *Canant bonitatẽ Domini, & magnifica opera eius filijs hominum.*

la, quibus uincti fuerant, rupit.

15 Quare cõfiteantur dñm esse misericordissimum propter hæc & alia innumera, quæ in gratiã posterorũ Adæ designauit admiratione dignissima.

16 *Ipse enim cõminuit portas æneas, & uectes ferreos confregit.*

16 Qui fregit portas æreas, & uectes ferreos cõminuit.

17 *Cũ enim imprudentes in trãsuersum abijssent, & ꝑpter scelera sua adfligerentur:*

17 Ipsos tamen in stultícia pristere fecit peccandi libido: quare ꝑpter iniquitates suas affligebantur.

18 *Cùm omnem cibũ abhorreret adpetitus eorum, & iam ad orci portas adpeterent,*

18 Omnẽ cibum abominata est anima illorum, & appropinquauerunt usq; ad ianuas mortis.

19 Verùm quũ iterũ clamarẽt ad Dominũ

19 *Clamabant ad Dominũ, cùm in angustia essent, & de necessitatibus eorum*

liberauit eos.

20 *Misit iustũ suũ, & sanauit eos, & liberauit ab interitu eorum.*

21 *Canant bonitatem domini, & magnifica opera eius filijs hominum.*

22 *Et sacrificẽt sacrificia gratiarum actionis, & prædicent opera eius cũ exultatione.*

23 *Qui mare nauibus conscendunt, quiq; negocia in pelago expediũt,*

24 *His nota sunt*

afflicti grauissimè, ipse eos eripuit ex malis eorum omnibus.

20 Immisit uerbũ illud salutare suum, quo sanatos esse uoluit eos: & liberauit eos ab omnibus, quibus grauissimè premebantur, malis.

21 Quare agnoscant Domini immensam clementiam, & opera stupenda: quæ fecit in gratiam posterorũ Adæ.

22 Offerant tibi sacrificia grati animi, quibus agnoscant beneficia tua domine: & cõmemorent apud alios opera tua libenter & palàm.

23 Qui mare ingrediuntur nauibus, & negociãtur in aquis illis uastissimis,

24 Illi re ipsa didicerũt,

opera Domini, & mirifica facta, quæ in abyſſo gerit.

25 *Illo enim iubente, ſurgit uẽti procella, atque fluctus ſuos attollit.*

26 *Iam ad cœlũ eleuantur, iã in abyſſum deſcẽdũt, quo malo animus eorũ adfligitur.*

27 *Nutant & uacillant uelut ebrius, & omnis ſapiẽtia eorum ceſſat.*

28 *Sed quũ ad Dominum clamant, in anguſtia cõſtituti,*

qualia ſint opera Domini, & quàm admiratione digna, quæ fiunt ab ipſo in profundo mari.

25 Quoties enim libitum fuerit illi, excitat uento tempeſtatẽ maximam, & extollit fluctus illos maris uaſtiſſimi.

26 Quibus ſubleuati uectores unà cũ nauibus aſcendere in cœlũ uſque uidentur, & iterũ ueluti in barathrũ præcipitari, quorum animi ſoluuntur præ metu.

27 Raptabuntur nunc huc, nunc illuc, & mutabuntur nõ aliter, q̃ ebrius: & quãtumuis alioqui uariarum rerũ periti & ſapientes fuerint, ibi ſapientia deſtituet eos.

28 Nec reliqua illis in

liberat eos de ne-
ceßitatibus corũ.

29 Sedat turbinem,
& infert tranqlli-
tatem poſteaq; flu-
ctus compeſcuit.

30 Tum uerò læ-
tantur ob redditã
quietem, deinde ad
optatum portum
quoq; deducit.

31 Canant bonitatẽ
Domini, & ma-
gnifica opera eius
filijs hominum.

32 Vehant illum, in
concione populi,
& in ſenatorum
conceſſu laudent eum.

ullo alio ſpes erit, q̃ in ſolo Domino, ad quem in periculis conſtituti ſi clamauerint, ipſe ex anguſtijs in locum ſpatioſum educet eos.

29 Continuò enim ceſſabit tempeſtas, ſequetur ſerenitas, & ſubſident fluctus illi maris.

30 Et meritò gaudebũt quòd ſubſederint, deducet uerò eos Dominus rectà in eã regionem, quam ipſi nauibus petebant.

31 Quare fateant Dominũ eſſe clementiſsimũ, cuius tam extant opera ſtupenda inter poſteros Adæ.

32 Et laudibus extollãt illum in frequentia populi, & in cõſeſſu ſenũ prædicent illum.

33 Qui uertit flumi nibus irrigua in deſertũ, & aqua= rum uenas in ſiti= culoſam.

34 Regionem fera cẽ in ſterilẽ, pro= pter habitatorum maliciam.

35 Qui cõtrà quo= que, uertit ſolitudi nẽ in ſtagna aqua= rũ, & terram ſic= citate contumacem in aquarum ſcatu= rigines.

36 Et collocat iſthîc eſuribũdos, ut ædi ficent urbes ad habitandum:

33 Qui dum uult pote ſtatem habet, ut flumi na exiccet, & fiat ter= ra ob ſterilitatem de= ſerta, & fluenta aqua= rum commutentur in ſiccitatem & ſitim ipſam.

34 Econtrariò terrã o= lim fructiferã immiſſa ſalſugine reddere ſteri= lem, ob ſcelera eorum, qui habitabant eam.

35 Terram item ob ſte rilitatem olim deſer= tam, aquarum riuulis irrigare: & ob nimiam ſiccitatem damnatam, fluentis aquarum do= nare:

36 Et inducere in eam colonos antea fameli= cos, qui cupiant poſt eam mutationem con dere ciuitatem illic & inhabitare eam.

37 *Vt agris semina credant, & uineas cõserant, quæ uberem annonam præbeant.*

38 *Fouet illos atq; multiplicat supra modum, & nõ patitur iumenta eorũ pauca esse.*

39 *Cùm uerò immi nuuntur, & humi liãtur, ui, adflictione, & labore.*

40 *Cùm eos præ= dæ principum ob= noxios facit: Cum eos per inania loca circumducit, ubi nullum est iter.*

37 Et semen iacere in agros illos nouos, & plantare uineam, quæ fructum proferat annuum.

38 Dominus autem conatus illorum fœcundabit, ut diuites fiant ualde, & efficiet ne pecora illorum uel morbo, uel alia calamitate minuantur.

39 Vbi uerò ob scelera iterum eos punire uoluerit: pauciſſimi fient & abiectiſſimi, propter uariam oppreſsionem, calamitatem & anxietatem.

40 Efficiet, ut qui prę-sunt eis infames fiant, & sine autoritate: quo fiet ut subditi errent p loca uacua & inui-

41 *Tandẽ leuat ino pia pauperem, & familiam tanquàm gregem cõstituit.*

42 *Hæc contemplẽtur iusti et gaudeant: omnis autẽ malicia obstruat os suum.*

43 *Quicũq; es, qui sapis, obserua ista, ut intelligantur diuina beneficia.*

41 Sed pauperẽ defendet ab iniuria: & augebit familiã illius, quẽadmodũ grex ouium augeri solet.

42 Videbunt & obseruabunt huiusmodi mutationes hoĩes recti, & gaudebũt: scelerati uerò & malè sibi conscij nõ audebunt mutire.

43 Vtinam sint multi sapientes, q obseruent eiusmodi, ut intelligantur passim ab omnibus beneficia, & misericordiæ Domini.

PSAL. CVIII.

1 *PAratũ est cor meum Deus, ad canendum & laudandum pro omni uirili mea.*

2 *Tu mea chelys expergiscere, tu quoq;*

CVIII.

1 COnstanti sum animo Deus, quare & uoce cantabo, & psallã instrumẽtis musicis, idq; ex animo. Paratum cor meũ Deus.

2 Profer te nablũ &

cithara, ut q̃ maturrimè exordiar.

cithara, ut excitem ipsam auroram.

3 Et canã te in populis Dñe, & laudem inter gentes,

3 Celebrabo te carminibus apud populos uarios dñe, & psalmis cãtabo te, ut fama nominis tui in uarias spargatur nationes.

4 Quòd bonitas tua cœlis est altior, & ueritas ac fides tua nubibus.

4 Maior est enim clementia tua, q̃ est distantia cœli à terra, & usq; ad nubes pertingit cõstãtia tua in præstandis promissis.

5 Euehere supra cœlos ô Deus, et supra uniuersam terram maiestate tua.

5 Exaltare supra cœlos Deus, & appareat per uniuersam terram maiestas tua.

6 Vt liberẽtur dilecti tui: saluum fac dextera tua, & ope nobis adfer.

6 Vt liberent è malis amici tui: salutẽ adfer dextera tua, & respon de uotis meis.

7 Deus locutus est in sanctuario suo, quòd me interim beat, Diuidam Sichem,

7 Deus promisit per sanctitatẽ suam, quæ res me maximo gau-

& uallem Suchoth dimetiar.

8 *Meus eſt Galaad, meus eſt Manaſſe, Ephraim caput roboris mei ẽ, porrò Iudas dux meus.*

9 *Moab ſingularis olla mea eſt, ad Idumæam porrigã calceos meos, ſuper Palæſtinã clãgam tuba.*

10 *Quis uerò deducit me ad urbes munitas? quis dirigit in Idumæam?*

11 *Nónne tu Deus q repuleras nos, ut nõ pficiſcereris cũ exercitibus noſtris?*

dio affecit, ꝓmiſit inquam diſtributurum me Sichem, & uallem Sucoth dimenſurum.

8 Ad me pertinebit Galaad, meus erit Manaſſes, Effraim fortitudo capitis mei, Iuda uerò dux meus.

9 Moab olla ablutionis meę, in Idumęam proiſciam calceum meum, ſubiecturus illam mihi: uſq; ad Philiſtæos exultans perueniam.

10 Quis perducet me uſq; in ciuitatẽ munitam? Quis deducet me uſq; in Idumæam?

11 Profectò tu q̃ oblitus uidebaris noſtri, & non iturus cum copijs noſtris in prælium.

12 *Tuliſti nobis opẽ in anguſtia: uana eſt enim ſalus quæ de hoĩe ſperatur.*

13 *In Deo parabimus uictoriam, ille enim conculcat hoſtes noſtros.*

12 Tribue quæſumus factus placatior auxilium nobis, ut hoſtem ſuperare queamus: uana eſt enim ſalus, quæ expectaẽ ab homine.

13 Freti diuino auxilio pugnabimus fortiter: ipſe enim conculcabit aduerſarios noſtros.

PSAL. CIX.

1 *DEus gl'iamea ne diſſimules.*

Deus laudem meã ne tacueris, quia.

2 *Quoniã os impij, & os doloſi aduerſum me apertaſunt, & mendaci lingua loquũtur contra me.*

3 *Sermonibus, ex odio cõfictis, circũuenerunt me, & oppugnant me ſine cauſa.*

CIX.

1 DEus autor & materia gloriationis meæ, ne quæſo diſſimula.

2 Os enim ſuũ impius & homo fraudulentus aduerſum me aperuerunt, uſi ſunt apud me lingua mendaci.

3 Verbis ab odio profectis omni ex parte aggreſsi ſunt me, ſine ulla cauſa oppugnauerunt me.

4 *Pro amore, quo illos ꝓsecutus sum, aduersantur mihi, cùm ego æquitati studeam.*

4 Quũ ego illos amore proiequerer, ipsi perdere conabantur me: ego uerò hoc uidẽs ad precationem recurri, nõ habens perfugium aliud.

5 *Reddũt ergò mihi damnum pro beneficio, & odium pro amore meo.*

5 Rependerunt enim mihi malũ pro bono, & odium pro amore meo in illos.

6 *Impone ei carnificem præfectũ, & hostis statuatur ad dexteram eius.*

6 Præfice ergò illi uirum impium, & angelus uexator astet ad dexteram illius.

7 *Cum iudicio sisti tur, damnetur, & defensio eius degra uet crimen illius.*

7 Quum causa illius tractata fuerit in iudicio, nõ abeat illinc nisi impietatis condemnatus, & precatio illius magis exasperet iudicem, & augeat peccatum potius, quàm remissionem impetret.

8 *Dies eius ad paucitatem cogantur, & officium eius accipiat alter.*

8 Sint dies illius pau-

9 Orbi fiant liberi eius, & uxor eius uidua.

10 Incertis uagẽtur ſedibus filij eius, mẽdicent, & cibũ quærãt poſtq̃ ĩ exiliũ relegati erunt.

11 Manum inijciat fœnerator omnibus rebus eius, & hoſtes laborẽ eius diripiant.

12 Ne ſit qui miſericordia ducatur erga illum, aut qui gratiam impertiat pupillis eius.

13 Vltima eius deſinãt in interitũ, et proxima generatione deleatur nomen eius.

ci, & præfecturã illius accipiat alter.

9 Fiãt filij illius orphani, & uxor illius uidua

10 Curſitent ſurſum & deorſum filij illius ut mendicent, & præ penuria rei familiaris, relictis domibus ſuis uacuis, cibum quærere cogantur mendicatò.

11 Perdat exactor quicquid pertinet ad illum, & diripiant extranei, quicqd ſuo labore cõquiſiuerat ipſe.

12 Nec ſit quiſquã, qui ullum humanitatis illi præſtet officium, uel quem miſereat liberorum illius.

13 Sit finis illius interitus: in generatiõe, quæ proximè mortẽ ſeque-

14 *Scelera uerò patris eius apud Dominũ in numerato habeantur, & peccatum matris eius non deleatur.*

15 *Vigeant in cõſpectu Domini ſemp, at memoria ipſorum è terra extirpetur.*

16 *Eò quòd immemor fuit miſericordiam faciendi, & perſecutus eſt hominem deiectũ, inopem & ex corde mœrentem, ad occidendum.*

17 *Amauit execrationem, & uſu ue-*

tur deleatur, & nomen illius & filiorum.

14 Reuocetur in memoriam iniquitas progenitorum ipſius apud dominum, et peccatũ matris illius non deleatur.

15 Sint hæc uelutí ob oculos poſita Domino: ſed in obliuionem ueniat apud homines, qui terram incolunt, ſi quid geſsit unquam dignum memoratu.

16 Propterea quòd ne ſemel quidẽ in mẽtem uenit illi pietatis erga proximum exercẽdæ: ſed perſecutus eſt uirũ afflictum, humano auxilio deſtitutum, & fractum animo, ut occideret illum.

17 Amauit eñ immani-

niat ei: gratiam nõ quæsiuit, idcirco lõgissimè absit ab eo

18 Execratione uelut uestimento amictus est, ea uelut aqua in eum penetret, & in ossa eius tanquam oleum.

19 Adhæresçat ei sicut pallium quo operitur, & sicut zona qua semper præcingitur.

20 Hoc opus hostibus meis usuueniat à Domino, & his qui perniciem moliuntur uitæ meæ.

21 Tu autem Domine Deus agito me-

tatem, & cõtinget illi: odio habuit humanitatem, & procul recedet ab illo.

18 Omni ex parte armauit se maledicentia, & tanq̃ ueste sua cõtexit ea sese, & penetrauit quẽadmodũ aqua, quã quis bibit, usq; in penetralia uẽtris, imò uelut in ossa illius.

19 Quare sit illi, quia ita uoluit, ueluti palliũ quo cooperire totũ solet sese, & ueluti cingulum, quod totũ ambire hominem consueuit.

20 Hæc sit merces eorũ à Domino, qui malè uolũt mihi, & qui exercent caninam facundiam suam in perniciẽ meam.

21 Interim tu Domine

cũ propter nomen tuũ, propẽſa enim eſt bonitas tua, ut liberes me.

Deus tracta me pro genuina clementia tua, quæ nomini tuo reſpõdet: & quia tam benigniter miſericors es in omnes, libera etiam è malis me.

22 *Humilis enim ac pauper ſum, et uulneratũ eſt cor meũ intra me.*

22 Quia pauper & humano præſidio deſtitutus ego ſum, & cor meum præ mœrore languet intra me.

23 *Incedo uelut umbra ſerotina, & auferor ſicut locuſtæ.*

23 Sicut umbra, quę inclinãte iam die aſsiduè creſcit, & tenebris noctis propinquior fit, ita & ego abij, & abeo aſsiduè magis, interim uagari cogor de loco ad locũ, quemadmodũ locuſta ſaltat nũc huc, nunc illuc, nullã certã habens ſedem.

24 *Genua mea labũtur præ ieiunio, & caro mea exaruit ut ſuccus nullus ſuperſit.*

24 Genua mea nutãt prę ieiunio, & caro mea exuta eſt pinguedine.

25 *Ego autem obprobriũ eis factus ſum, quum me uidẽt, capita ſua mouent.*

25 Quicquid facio ludi-

26 Opem fer mihi dñe deus meus, & per bonitatẽ tuam ſalua me:

27 Vt cognoſcant hanc eſſe manum tuam, quodq; iſtud feceris.

28 Execrentur iſti, tu modo benignus ſis: Inſurgant, & cõfundẽtur, ſeruus aũt tuus lætus erit.

29 Induãtur aduerſarij mei ignominia, & confuſione ſua tanq̃ pallio operiantur.

30 Gratias pro uiri

brio ſum illis: quoties uident me, moto capite rident me.

26 Suppetias fer mihi Domine mi Deus, ſalutem adfer mihi pro inexhauſta benignitate tua.

27 Vt ſciant nõ illos ſuis uiribus hęc potuiſſe cõtra me: ſed quia tibi uiſum fuit ad hunc modum patiẽtiam meam exercere domine.

28 Execrẽtur & male ue lint mihi, modo faueas tu, nihil poterũt enim: ſi inſurrexerint in me, in ipſo conatu deficiẽt, & infames fiẽt, ſeruus autem tuus gaudebit.

29 Contegantur undiq; ignominia ueluti ueſte aduerſarij mei, & induantur toti tanquam pallio, infamia qua digni ſunt.

30 Celebrabo dñm to-

li ore meo agã do mino, & in media multitudine lauda bo eum.

31 *Ille enim adſtat ad dexteram pau= peris, ut liberet à condemnantibus animam eius.*

PSAL. CX.

1 *DOminus dixit dño meo, ſe= de ad dexterã me= am, donec faciã ini micos tuos ſcabel= lum pedum tuorũ.*

2 *Sceptrum poten*

tis uiribus ore meo, & in medio multorũ palàm laudabo illum.

31 Aſtitit enim ad dexteram egeno, ut defenderet & ſeruaret illum à uiolentia eorũ, qui falſo iudicio perdere conabantur illum.

CX.

1 DIxit Dominus domino meo ſede à dextris mihi, quoad fecero qui nunc ſunt inimici tui tam ſubiectos, ut conculcare illos pedibus poſsis, nõ aliter quàm ſcabellum ſolet. Dixit dñs dño meo.

2 Robur fortitudinis tuæ emittet Dominus ex Sion: itaq; dominare, inuitis omnibus, in medio hoſtium tuorum.

tiæ tuæ emittet Dominus de Zion, ut im peres in medio hoſtium tuorum.

3 Populus autem tuus in die triũphi tui, uota offeret cũ ſancta põpa. Ros enĩ natiuitatis tuæ, ex utero auroræ eſt.

3 Populus tuus ſponta neas offeret, & liberales oblationes tibi, quo tempore apparebit omnipotentia tua, & oĩmodus ille decor, qui te comitabiť: ante auroram enim cecidit, qui gratioſiſsimum te faciet omnibus, ros natiuitatis tuæ.

4 Dominus iurauit, neq; pœnitẽtia ducetur: tu es ſacerdos inæternũ iuxta ritũ Melchizedek

4 Iurauit Dñs, nec unquã pœnitebit eũ, tu eris ſacerdos in perpetuum iuxta ritum à me præſcriptum Melchiſedech.

5 Dñs ad dexteram tuã adeſt, qui cùm iraſcitur, reges percutit.

5 Dominus aſtans tibi à dexteris percuſsit reges, quum iraſceretur illis propter te.

6 Vltionẽ capit ex gentibus, & cadaueribus implet, qui totius orbis capi-

6 Suppliciũ ſumet de gentibus quæ rebellabunt tibi, plena erunt omnia cadaueribus: percutiet hoſtiũ tuorũ ca-

ta cædit.

7 *De torrẽte in iti nere bibet, deinde caput ſublimabit.*

PSAL. CXI.

1 *Collaudabo do minum ex to to corde, cũ priua= tim apud ſanctos, tũ pro tota cõciõe.*

2 *Magna ſunt ope ra Domini, & ex= optata omnibus qui amplectuntur ea.*

3 *Opus eius eſt lau de & gloria di= gnũ: & iuſtitia eius in perpetuũ durat.*

4 *Magnifica facta ſua ita geſsit, ut ſint memoria digna: miſericors & mitis dñs.*

put, cuius ditio latiſsimè extenderat ſeſe per terram nobiliſsimam.

7 E flumine in tranſitu bibet, propterea exaltabit caput.

CXI.

1 OMnia mea domino accepta referam ex toto pectore, palàm in cœtu & congregatione iuſtorum. Confitebor tibi dñe in toto corde meo, in conſil.

2 Magna ſunt opera Domini, quod conſtat omnibus illis, qui pio ſtudio ſcrutantur ea.

3 Laude & honore dignum eſt, quicquid facit Dominus, à genuina em̃ ſua iuſtitia recedere nõ poterit unq̃.

4 Effecit ne unquam perire poſsit memoria

5 Escã dat sese metuentibus, memor fœderis sui ĩæternũ

operum suorum tam mirabilium, misericors ipse & pius Dominus.

5 Spolia hostiũ diuisit cultoribus suis, in memoria habebit pactum suum perpetuò.

6 Robur factorum suorum ostendit populo suo, cùm dedit eis gentium possessiones.

6 Quanta fuerit opus potentia priusq; fieri potuerint, quæ fecit, ostendit re ipsa populo suo, quũ daret illi possessiones aliarũ nationum pulsis illinc illis, quorũ fuerant antea.

7 Opera manuum eius firma & recta: rata & uera sunt omnia præcepta eius.

7 Opera manuũ illius fidei & æquitatis sunt plenissima, optima fide statuit, & utiliter quæcunq; statuit.

8 Confirmata in omne seculum, ut quæ ex uero & recto constant.

8 Confirmata sunt, nec conuelli poterunt ullo unquam seculo: decreta enim ab eo sunt optima fide, & summa cum æquitate.

9 Redemptionem misit populo suo:

9 Liberationem attulit populo suo, decreuit

fœdus ſuum præce
pit in perpetuum:
ſanctũ & ueneran
dum eſt nomẽ eius

10 *Caput ſapientiæ*
timor Domini eſt:
ô ſanam mentem
quæ ſecundũ eum
opera ſua modera
tur, laus eorum in
perpetuũ durabit.

perpetuò duraturũ pactum, quod iniſt cum ſuis, is cuius nomẽ ſanctiſsimum eſt & auguſtiſsimum.

10 Initiũ ſolidæ ſapientiæ eſt timor quo reueremur Dominum, & prudẽtia ſalutaris manet illos, qui ſeſe exercent in his: laudẽ enim aſſequentur perpetuò duraturam.

PSAL. CXII.

CXII

1 *O Beatum qui*
Deũ timet, q
præceptis eius ſu=
pra oĩa delectatur.

1 Beatus uir qui reueretur Dominum, in mandatis illius inueniet quibus oblectare ſe poterit mirificè.

Beatus uir qui timet Dominum.

2 *Potẽs ſit poſteri=*
tas eius ĩ terra: familia rectorũ beata eſt.

2 Potens in terra erit ſemen illius, generatio candida domini beneficio beatiſsima erit.

3 *Honos et res in huiuſmodi uiri domo,*

3 Abundantia & diui-

& iustitia eius permanet inæternum.

tiæ in domo illius, iustitia illius stabilis erit perpetuò.

4 *Oriens sol & lux in tenebris est rectis, misericors, mitis, & iustus.*

4 Exoritur, alijs desidentibus in tenebris, lux rectis: clementi uidelicet, pio & iusto.

5 *Commodus est uir qui miseretur et mutuò dat, quiq; uerba sua cum iudicio expendit.*

5 Felix uir qui misericordia mouetur erga pauperes, & mutuò dat: dabit enim illi Dominus eam prudentiã, ut dispensare sciat reliqua, quæ tractanda illi erunt cum iudicio.

6 *Nam in perpetuum immotus manet, iusti memoria inæternum durat.*

6 Nunquam loco suo mouebitur, & in memoria erit perpetua, tanquam uir iustus.

7 *A rumoribus malis nihil timet, firmum enim est cor eius fide in Dominum.*

7 A rumore mali alicuius appropinquantis nihil metuet sibi, constans enim erit perpetuò animus eius: & propterea quòd proprium habeat Dominum, imperterritus.

8 *Firmum est cor eius ut nihil formidet, usq; dū uideat hostium suorum interitum.*

9 *Diuidit ac donat pauperibus, iustitia eius inæternum durat, cornu illius cū gloria euehetur.*

10 *Impius hæc uidēs, inuidia torquebitur, dētibus frendet, ac tabescet: & quod impij cupiūt, irritum fiet.*

8 Animo erit præsenti, nec quenquam timebit: quin potius tādem uisurus est in hostibus suis, qualia quiuis alius uellet in suis.

9 E largitus est sua pauperibus, quare iustitia illius stabilis erit perpetuò, & cornu illius augebitur assiduè cum gloria.

10 Impius aspicere cogetur hæc, & habebūt illum pessimè: frendet dentibus & contabescet: studium impiorū, quo nocere cupiūt pijs inefficax erit, & peribit.

PSAL. CXIII.

1 *Laudate ò serui Domini, laudate nomen Domini.*

CXIII.

1 Laudate serui domini Dñm, laudibus efferte nomen domini. Laudate pueri dominum.

2 *Sit nomen Dñi collaudatum, hinc usq; in sempiternũ.*

2 Celebretur nomen Domini laudibus, ab hoc tempore usque in perpetuum.

3 *Ab ortu solis usq; ad occasum collaudetur nomẽ dñi.*

3 Ab ortu solis usque ad occasum, laudibus meritò extolletur nomen Domini.

4 *Sublimis est dñs super omnes gentes, & gloria eius sup omnes cœlos.*

4 Exaltatus est supra omnes gentes Dominus, & supra cœlos maiestas eius.

5 *Quis est sicut dominus Deus noster, q̃ sese in sublime ad habitãdum collocat?*

5 Quis similis est dño Deo nostro, q̃ seipsum in altũ erigit, ut sedeat quocũq; loco libitum fuerit illi?

6 *Ac rursum sese demittit, ut cõtempletur quæ in cœlo & in terra fiunt.*

6 Et rursus seipsum conuertit ad contemplanda quæcunque fiant, uel in cœlo, uel in terra.

7 *Eleuat de puluere egenũ, et de sterco-*

7 Qui erigit, quoties nult iacentem in pulue re pauperem, & è luto

re pauperẽ erigit.

8 *Vt collocet eum inter principes: inter principes populi sui.*

9 *Sterilẽ matrem familias cum filijs domi lætantem facit.*

PSAL. CXIIII.

1 *CVm exiret Israël de Aegypto, & Domus Iacob de populo peregrino:*

2 *Fuisti (ò Deus) Iudæ sacrosanctus eius, & Israëli imperator eius.*

extractum egenũ præficit alijs.

8 Vt sedere liceat illi inter primores, primores inquã quibus data prouincia est gubernãdi populum domini.

9 Qui facit sæpenumero, ut domus ob sterilitatẽ matronæ uacua, habitatissima fiat: & quæ antea natura fuerat sterilis, fiat mater ob multitudinem liberorum gaudens.

Halleluia.

CXIIII.

In exitu Israel de Aegypto

1 QVum egrederetur Israel ex Aegypto, & posteri Iacob relinquerent populum alterius quàm qua ipsi loquerentur linguæ:

2 Tũc fiebat Iuda particeps sanctimonię dei, & totus Israel præ cæteris nationibus ditioni eius subijciebatur.

3 *Quod cum uidisset mare, fugit, & Iordanis retrorsum cessit.*

4 *Mõtes exilierũt sicut arietes, et colles sicut agni de grege.*

5 *Quid tibi mare est quòd fugisti? et tibi Iordanis quòd retro cessisti?*

6 *Quid q̃ uos montes saltauistis tanq̃ arietes, et colles tãquã agni de grege?*

7 *A conspectu Domini contremiscis ò terra, à conspectu Dei Iacob.*

8 *Qui petram in aquæ stagnum conuer*

3 Mare sensit prẽsentiam diuini numinis, & fugit: Iordanis abijt retrorsum.

4 Montes subsilierunt tãquam arietes, & colles ueluti agni ouium.

5 Quid accidit tibi ò mare quòd fugeris, ò Iordanis quòd recepe ris te retrorsum?

6 Et uobis montibus quòd subsilieritis tanquam arietes, & collibus quòd exilieritis si cut agni lasciuiẽtes inter reliquas oues?

7 Præsentia domini in causa fuit, quòd ipsa contremuerit tota terra: ille dominus in causa fuit, qui idem Deus est Iacob.

8 Qui cõtra naturã la-

tit, & rupem in aquarum fontem.

PSAL. CXV.

1 *NE enim nobis Dñe ne nobis, sed nomini tuo des gloriã bonitatis ac fidei tuæ nobis ostensæ.*

2 *Ne ergò commit tas ut gẽtes dicãt, ubi quæso est Deus eorum.*

3 *Quũ deus noster sit qui in cœlis, & uniuersa ꝓ sua uoluntate dispensat.*

4 *Istorũ aũt simulacra argentum sunt & aurum, opus ma-*

pidis effecit, ut è petra maxima copia effluxerint aquę: & è silice ueluti è fonte maximo.

CXV.

1 NOn quasi nos mereamur domine, nõ inq̃ quasi nos mereamur: sed ne nominis tui maiestas lædatur, libera nos, ꝓ tua benignitate & fide qua te obstrinxisti adfuturũ nobis.

Non nobis Dñe, nõ nobis sed nomini tuo.

2 An æquo animo ferre diutius poteris, ut q̃ nos affligunt impij cũ iniuria nominis tui dicant, ubi nunc deus est horum?

3 Certè Deus noster est in cœlo, unde quicquid illi unquã libitum fuit facere, fecit.

4 Vestræ autẽ statuæ, quas pro dijs habetis,

nuum humanarũ.

5 *Os habẽt, et nõ lo*
quuntur: oculos ha
bent, & nõ uidẽt.
6 *Aures habẽt, &*
nõ audiũt: narem,
& nõ odorantur.
7 *Manus habent,*
& nõ contrectant:
pedes, & non ince
dunt, neq; gutture
suo uocẽ tẽperant.
8 *Similes his sunt,*
& qui ea fãciunt,
& qui eis fidunt.
9 *Tu uerò Israël*
in dominum spera,
ille enim auxilia-
tor ac ppugnator

nihil quàm argentum sunt & aurum, opera hominis manu facta.

5 Formam oris insculpsit illis artifex, sed usum addere non potuit, nihil enim sonare queũt: oculos præterea ab artifice datos habent, sed quibus nihil omnino uidere possint.

6 Aures insuper quibus nihil audiãt, nares quibus nihil olfaciant.

7 Manus etiam, sed qbus palpare nequeãt, pedes quibus incedere non ualeant, guttur quo nullum sonũ ædere possint.

8 Similes fiant his statuis, & qui faciunt eas, & quotquot spem suã ponunt in eis.

9 Tu autem Israel spem tuã pone in Domino, suppetias enim feret, & ueluti scuto

tuus est.

10 *O familia Aaron sperate in domino, ille enim auxiliator ac propugnator uester est.*

11 *Qui colitis dominum, sperate in dominum: auxiliator enim ac propugnator uester est.*

12 *Dominus memi-nerit nostri, & fo-ueat nos: foueat domum Israël, & fo-ueat domũ Aaron.*

13 *Foueat eos qui timent Dominũ, tam iuuenes quàm senes.*

14 *Augeat Dominus numerum cum*

proteget, quotquot credunt se illi.

10 Domus Aaron fidite domino, auxilio ẽm erit: & ueluti scuto ꝓteget quotquot credũt se illi.

11 Qui reuerenter colitis dominũ fidite dño, nihil desperantes: auxilio enim erit, & ueluti scuto proteget illos, quotquot tales sunt.

12 Dominus nunc ꝙ nõ ꝓ sua benignitate memor fuit nostri, quare & nunc faciet bene: faciet inquã bene populo Israeli, faciet & bene familiæ Aaron.

13 Bene etiã faciet quotquot reuerentur dominũ, siue parui fuerint, siue magni.

14 Addet ad uetera be-

uestrum, tum filio=
rum uestrorum.

15 *Vos enim sancti*
Domini estis, qui
cœlos condidit &
terram.

16 *Cœli uniuersi*
Domini sunt, ter=
ram autem dedit fi=
lijs hominum.

17 *Non laudant te*
mortui Dñe, neque
uniuersi qui in obli
uionem abeunt.

18 *Nos autem lau=*
dabimus Dominum
hinc usq; inæternũ.
הללויה

neficia etiam noua uo bis, uobis inquam & filijs uestris.

15 Chari enim estis uos illi Domino, qui autor est cœli & terræ.

16 Cœlum hoc ingens, uastum hoc inquã cœlum solus absque humano ministerio gubernat Dominus, terræ uerò posteros præfecit Adæ.

17 Non poterunt qui mortui sunt apud uiuos laudare seruatorem omnium Dominum: neq; illi quorum corpora sepulta sunt, hic inter uiuos poterunt præconijs extollere Deum.

18 Sed nos quoad uixerimus laudabimus Dominum, ab hoc tempore usq; in finem uitæ perpetuò. Halleluia.

PSAL. CXVI.

1 AEquo animo ſum, quoniam exaudiuit dominus uocem precũ mea-
rum:

2 Quoniam præ-
buit aurem ſuã mi-
hi cùm in periculo meo clamarem.

3 Circundederant me funes mortis, & anguſtiæ infe-
rorum adprehen-
derant me: in adflictionem & dolorẽ incideram.

4 Cumq; nomen Domini inuocarem: Oro Domine, liberes animam meam.

CXVI.

1 AMaui Dominum, quòd exauditurum confidam illum preces meas.

Dilexi qm̃ exaudiet Dñs uocẽ orationis meæ.

2 Olim enim ſæpe præbuit aurem ſuam mihi: quare quoad uixero, non aliò clamoribus meis recurram, quàm ad ipſum.

3 Cinxerant me funes mortiferi, & præſentiſſima pericula corruendi in ſepulchrum apprehenderant me: nihil præter afflictionem & anxietatem inuenerã circa me.

4 Quare ego auxilium Domini implorabam dicens, obſecro Domine libera animam meam.

5 (Mitis enim ac iustus est dominus, & Deus noster misericors:

5 Et continuò deprehendi misericordem esse Dominum & iustum, & Deum nostrum pietatis obliuisci non posse.

6 Humiliũ custos est dominus.) omni enĩ ope destitutus, & saluauit me.

6 Custos est Dñs eorũ, qui p se sapere non possunt: quũ enim affligerer grauissimè, & consilij expers essem, ipse saluauit me.

7 Redi ergo anime mi in requiem tuã, quia Dominus præstitit tibi quod petiuisti.

7 Redi ô anima mea ad ueterem tranquillitatem tuam, dñs enim pro te persoluit, quicquid debebas tu.

8 Tu enim liberasti aĩam meã à morte, oculos meos à lachrymis, & pedes meos à lapsu.

8 Liberasti domine à morte animã meam, oculum meum à fletu: & pedes meos à lapsu.

9 Securus obambulabo posthàc sub tutela domini in atrijs eius, unà cum illis, qui uiuunt uerè.

9 Vt rectè ambulẽ corã dño, ĩter uiuos.

10 *Verum dixi cũ*
11 *loquerer in uehementi adflictione mea, cum dicerem in ecstasi, Omnis homo mendax.*
12 *Quid autem retribuam Domino pro cunctis in me beneficijs?*
13 *Calicem enim salutis accepi, cum nomen Domini inuocassem.*
14 *Hinc uota mea Domino soluo, coram uniuerso populo eius.*
15 *Preciosa est in oculis Domini mors*

10 Firmissimè credidi, quare & loq̃bar confidenter, etiã quũ grauissimè periclitarer.
11 Imò in trepidatione, & summa propemodum desperatione mea constanter dicebam, omnis quidẽ homo mẽtitur, & fallere potest, uerùm Deus nequaquam.
12 Quid retribuam domino, cuius tam uaria extant in me redemptionis beneficia?
13 Poculũ gratiarum actionis pro nouo hoc salutis genere in altum sustollam, & auxiliũ domini implorare nõ desinam.
14 Vota mea utique domino persoluam palàm in præsentia totius populi illius.
15 Grauatè Dominus

Credidi propter qđ locutus sum.

ſanctorũ ſuorum.

16 *Gratias ago Domine quòd mei ſerui tui, mei ſerui tui & filij ancillæ tuæ uincula dirupiſti.*

17 *Idcirco macto tibi uictimam collaudationis, & nomen tuum Domine celebro.*

18 *Vota mea Domino ſoluo corã toto populo eius.*

19 *In atrijs domus Dñi, in medio Ieruſalẽ.* הללויה

PSALMVS CXVII.

nec temerè occidi ſinit quenquam ſanctorum ſuorũ: chariſsimi enim ſunt illi.

16 Meritò te amo benigniſsime Dñe, quòd me ſeruũ tuum, me inquam ſeruũ tuũ, & filiũ ancillæ tuæ dignatus ſis, effracto carcere è uinculis eripere.

17 Quare offeram tibi ſacrificia, quibus maximè delectaris, p acceptis uidelicet beneficijs gratiarũ actiones, nec deſinam unquam auxilium Domini implorare.

18 Hæc uota mea Domino perſoluam, palàm ſpectãte uniuerſo populo ipſius.

19 In ipſis atrijs domus Domini, in medio Hieruſalem. Halleluia.

CXVII.

1 LAudate Dominũ omnes gẽtes, omnes quoq; populi laudate eũ:
2 Quoniã bonitas eius erga nos magis ac magis adolescit, et fides eius in perpetuum durat.

הללויה

PSAL. CXVIII.

1 GRatias agite Dño, p sempiterna bonitate & misericordia sua.
2 Prædicet quæso Israël sempiternam bonitatem eius.
3 Prædicet & familia Aaron sempiternam bonitatem eius.

1 LAudate Dñm uniuersæ gẽtes, laudibus extollite illum, quotquot usquam estis populi. Laudate Dominũ oẽs gẽtes.
2 Copiosissimè enim usus est erga nos genuina misericordia sua, et cõstantia ipsius in ,pmissis duratura est ppetuò.

CXVIII.

1 LAudate Dominũ, benignus est enim, & perpetuò duratura est clementia illius. Cõfitemini Dño qm̃ bonus, qm̃ in seculũ misericordia eius.
2 Fateat ex aĩo hoc Israël ppetuò duraturam clementiã illius.
3 Fateant ex animo posteri Aaron, quòd perpetuò duratura sit clementia illius.

4 Prædicent qui Dominum colunt, ſempiternã bonitatem eius.

4 Fateãtur ex animo hoc quotquot reuerentur illum, quòd nunquàm nõ ſit miſericordiſſimus ipſe.

5 De anguſtia inuocaui Dominũ, et reſpondit mihi latitudine Dominus.

5 Quum eſſem conſtitutus in piculis, implorauí auxilium ſeruatoris Domini, q & exaudiuit me, & perduxit me in locũ ſpatioſum, idem ſeruator ille Dominus.

6 Dominus mecũ eſt, non timebo qd homo mihi faciat.

6 Dominus adeſt mihi, quare non timebo quicquid moliatur aduerſum me homo.

7 Dominus auxiliator meus eſt, & ego deſpiciam inimicos meos.

7 Dominus ſtat ꝓ me, inter auxiliantes mihi ipſe p̃cipuus eſt: quare uidebo euenire hoſtibus meis qualia quiſquam optaret ſuis.

8 Melius eſt in dominum ſperare, quàm in hominẽ.

8 Multò eſt melius ſpem ſuã collocare in Domino, quàm fidere cuiuis hominum.

9 Melius eſt in do

9 Multò eſt melius

minum sperare, q̃ in principes.

spem suã collocare in Domino: quàm fidere ulli principum.

10 *Omnes gẽtes circumstent me: at in nomine Domini perimam eas.*

10 Etiam si uariæ gentes circundederint me, nihil sollicitus ero: fretus enim auxilio Domini facilè perdam omnes.

11 *Circundent & circũueniant me: at in nomine Domini perimam illas.*

11 Cingant me & diligentissimè circũdent, nihil tamen metuam, sed fretus auxilio Domini perdam omnes.

12 *Circundent me sicut apes, & consumere pgant, sicut ignis spinas: at in nomine Domini perimam illas.*

12 Circundent me tam copiosi & mordaces, quàm esse solent examina apũ: extinguantur tam subitò, quàm ignis per stipulas uolitans: Domini enim fretus auxilio nullo negotio subuertam illos.

13 *Ad casum pellant atq; detrudãt me: at Dominus opem ferat mihi.*

13 Maximo studio conatus est aduersarius meus sic impellere me ut caderẽ, uerùm Dñs

14 *Robur & materia carminis est mihi Dominus, idem est salus mea.*

15 *Vox exultatiõis & salutis in tabernaculis iustorum: dextera enim Dñi uictoriam peperit.*

16 *Dextera Dñi altissima est: dextera Domini triũphum parat.*

17 *O si nõ moriar sed uiuam, ut celebrem opera Dñi.*

18 *Corrigat & castiget me Dñs: at morti ne tradat me.*

19 *Aperite mihi portã iustitiæ, ut trãseã*

auxilio fuit mihi.

14 Fortitudo mea & argumẽtũ carminis mei ipse est seruator Dominus: quare cõfido futurũ, ut autor mihi fiat omnimodæ salutis.

15 Tum audietur uox exultatiõis, & p adepta salute gratulationis in ædibus iustorũ: dextera em̃ Dñi operabit̃ in eis fortiter.

16 Dextera Dñi exaltabitur, dextera Dñi operabitur fortiter.

17 Non moriar sed uiuam, & cõmemorabo opera Domini.

18 Docendo diligẽter docuit me Dñs, nec morti tradidit me.

19 Aperite mihi portas iustitiæ, & ingrediar p eas, & gratiarũ actio-

per eam & collaudem Dominum.

20 *Hæc enim est porta Domini, iusti transibunt per eã.*

21 *Gratias ago tibi, quoniam exaudisti me: & factus es salus mea.*

22 *Lapis quem reprobauerunt ædificantes, factus est in caput anguláris.*

23 *Per Dominũ autem istud factũ est, & est miraculum in oculis nostris.*

24 *Hæc est dies quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in ea.*

25 *Salua nos amâbo Domine: commoda*

nibus laudabo seruatorem Dominum.

20 Hæc est illa porta Domini, iusti ingrediẽtur per eam.

21 Gratias agã tibi ꝙ afflixeris me, & iterũ salute donaueris me.

22 Lapidẽ repudiauerũt ædificantes, sed factus est ille ĩ caput anguli.

23 A Domino factum est illud, & est res mirificè mirabilis in oculis nostris.

24 Hunc diẽ fecit Dominus, exultemus & lætemur in eo.

25 Quæsumus Domine serua nos nũc, quęsumus Domine felici-

nunc quæso Dñe.

tatem adfer nunc.

26 O Beatũ *qui uenit in nomine dñi, bene ominemur et precemur uobis q̃ estis domi domim.*

26 Omni laude maior hic est, qui aduenit legatus à Domino ad nos, bene precati sumus uobis & nos è domo Domini, & felices iudicauimns.

27 *Dominus Deus illucescat nobis: redimite festum diem frondibus usq; ad aræ cornua.*

27 Omnipotens deus, dominus est, & illuminauit nos, quare colligate sub diem festũ ramos, & templũ ornate usq; ad cornu altaris.

28 *Deus meus es tu, & gratias tibi ago: Deus meus es tu, & eueho te.*

28 Deus meus es tu, quare cum gratiarum actione laudabo te, & laudibus te Deũ meũ extollam.

29 *Gratias agite Domino pro sempiterna bonitate & misericordia sua.*

29 Celebrate dominũ, benignus est enim, & nullo unquã tempore non misericors.

CXIX. ℵ Aleph.

PSALMVS CXIX. ℵ

1 O Beatos integros q in uia et lege dñi ãbulãt.

2 Beati qui custodiunt obtestationes eius, & toto corde quærunt illum.

3 Qui scelera nulla designant, sed in uijs eius incedunt.

4 Tu enim nihil æquè præcipis ac mandatorum tuorum obseruantiã.

5 Vtinam hûc tendant gressus mei, ut seruẽ iusta tua.

6 Sic enim non pudefiam, cùm scilicet attentus ero ad omnia præcepta tua.

1 FElices, qui inno center uiuunt in hac uita, & q̃quot ambulant secundum doctrinam Domini. Beati immaculati in uia.

2 Felices, qui obtemperant admonitionibus illius, et toto pecto re studeat placere illi.

3 Profectò tales nullum scelus admittent, sed rectà per uias, quas illi monstrauit, gradientur.

4 Tu præcepisti mandata tua obseruari diligentia summa.

5 Vtinam dirigantur abs te gressus mei, ut possim per omnia obseq̃ sanctissimis præceptionibus tuis.

6 Tunc enim nunquã pudefierem, sed fem-

7 Celebrabo te recto corde, si docueris me iudicia iustitiæ tuæ.

8 Iusta tua custodiã, ne unquã quæso derelinquas me.

ב

1 Qua tandẽ re, mundum custodiat adolescens iter suũ æquè ac obseruãtia sermonũ tuorum?

In quo corrigit adolescẽtior uiã.

2 Toto igitur corde meo reqrã te, tu uerò ne seducas me à præceptis tuis.

3 In corde meo reponã uerba tua, quo minus in eo peccẽ,

per ante oculos haberem uniuersa manda ta tua.

7 Celebrabo te pecto re cãdidissimo, ubi do cueris me rationẽ çqui tatis tuæ.

8 Mandata tua obseruabo pro uiribus, nisi tu destitueris me auxilio tuo.

ב Beth.

1 Qua maximè re, corrigere poterit adolescens licentiosius uitæ suæ genus? nulla magis quàm si diligenter obseruauerit uerba tua.

2 Toto pectore studui placere tibi, quare ne sinas quæso aberrare me à mandatis tuis.

3 In animo meo reposui uerba tua, ne peccem tibi.

4 *Inclyte tu Domine doce me, constitutiones tuas.*

5 *Vt etiã labijs meis memorare queã omnia iussa oris tui.*

6 *Vt in uia contestationum tuarum gaudeam magis, q̃ in innumeris diuitijs.*

7 *Vt mandata tua mediter, & semitã tuam suspiciam.*

8 *Vt præceptis tuis delecter, neq; obliuiscar uerborum tuorum.*

ל

1 *Da mihi seruo tuo ut uiuam, & custodiam sermones tuos.*

4 Omni laude maior tu domine, doce quęso me præcepta tua.

5 Labijs meis recẽsui omnia iudicia profecta ab ore tuo.

6 Modus & ordo admonitionum tuarum oblectauit me quantũ nullæ diuitiæ.

7 In mandatis tuis exercebo me, & diligenter expendam semitas tuas.

8 In præceptis tuis oblectabo me, nec obliuiscar uerborum tuorum.

ל Gimel.

1 Hoc præsta seruo tuo, ut uiuere liceat & parere mandatis tuis. Retribue seruo tuo

2 *Adperi oculos meos ut perſpiciã admiranda quæ in lege tua ſunt.*

3 *Aduena ego ſum in terra, tu tamen ne celes me præceptа tua.*

4 *Rumpitur enim anima mea deſiderio iuſtuum tuorũ omni tempore.*

5 *Tu enim corripis execrabiles ſuperbos qui deficiunt à præceptis tuis.*

6 *Libera me obprobrio & contemptu, ut cuſtodiam conteſtationes tuas.*

7 *Principes enim in conſeſſu ſuo cõtra*

2 Aperi oculos animi mei, ut intelligere queã admiranda illa myſteria, quæ cõtinentur in doctrina tua.

3 Peregrinus ſum ego in terra, ne celaueris quęſo me mãdata tua.

4 Fractus eſt animus meus prę nimio & perpetuo deſiderio cognoſcendi æquiſſima iudicia tua.

5 Increpaſti acriter ſuperbos, execrabiles fient quotquot aberrant à mandatis tuis.

6 Libera me à probro & contemptu illorum ſuperborum: quia admonitiones tuas cuſtodiui.

7 Quoties ſederunt cõgregati principes, ut cõ

me cõsultãt, seruus aũt tuus meditatur in mandatis tuis.

8 *Contestationes tuæ & delectationes meæ sunt, & senatores mei.*

ד

1 *Humi defixa est anima mea, tu tamẽ refice me iuxta uerbum tuum.*

2 *Vias meas exponã tibi, tu ergo respõde mihi, et doce me iussa tua.*

3 *Iter mandatorũ tuorũ ostẽde mihi, & considerabo mirabilia facta tua.*

tra me loquerẽtur: seruus tuus nihil aliud q̃ exercebat se in mandatis tuis.

8 Profectò admonitiones tuæ oblectauerunt me, & fuerunt ueluti uiri à consilijs mihi.

ד Daleth.

Adhæsit pauimento anima

1 Adhæsit puluери anima mea, & tantũ non perij: restitue me pristinæ ualetudini iuxta promissa tua.

2 Opera mea recensui, quare exaudisti me, doce quæso me intelligere mandata tua.

3 Genuinam sententiã mandatorum tuorum assequi fac me: hoc si mihi contigerit, exercebo diligenter me in mirabilibus tuis.

4 Diffluit aĩa mea tædio, cõfirma me uerbo tuo.

4 Solutus est mihi animus præ anxietate, erige me secundum uerbum tuum.

5 Tolle à me iter mendacij, & lege tua miserere mei.

5 Studium mentiendi & fucatè uiuendi aufer à me, secundum legem uerò tuam misericorditer tracta me.

6 Iter enim ueritatis elegi, & iusta tua mihi placent.

6 Genus uitæ candidum & constans elegi, & æquissima iudicia tua proposui ante oculos mihi.

7 Adhæream contestationibus tuis domine, ut nõ confundas me.

7 Sectatus sum testimonia tua domine, ne unquã sinas me cũ pudore frustrari spe mea.

8 Via mandatorũ tuorũ curram, quibus exhilares cor meum.

8 Per uiam mandatorum tuorum curram, ubi tu gaudio dilataueris cor meum.

ה He.

Legẽ pone mihi domine.

1 Doce me dñe intelligentiam mandatorũ tuorum, ut ad eam ser-

ו

1 Doce me Domine iter præceptorum

tuorum, ut ipſum ſemper cuſtodiam.

2 *Erudi me ut cuſtodiã legẽ tuam, & ſeruem eam in toto corde meo.*

3 *Duc me in ſemita mandatorum tuorum, ea enim mihi placet.*

4 *Inclina cor meũ ad conteſtationes tuas, & non ad auaritiam.*

5 *Transfer oculos meos ne uanitatem aſpiciant, & uia tua uiuifica me.*

6 *Præfige autem ſeruo tuo uerba tua,*

uandam quoad uixero accommodem me.

2 Eam prudentiam tribue mihi, ut intelligã, atq; ita præſtem, quæ præſcribit lex tua, & obſeruem toto pectore, ne quid faciam contrà.

3 Deduc me ſecundũ genuinam ſententiam mandatorum tuorum: hoc enim ſemper optaui maximè.

4 Inclina cor meum in amorem præceptionũ tuarum, & ab auaritia quàm alieniſsimum effice me.

5 Auerte oculos meos ne capiantur amore rerum uaniſsimarũ: quin potius tuis admonitionibus ad uitam perduc me.

6 Propone ſeruo tuo eum ſermonẽ, qui ma-

quæ ipſum timoris tui admoneant.

7 *Tolle obprobriũ meũ quod timeo, ſuauia enim ſunt iudicia tua.*

8 *Et mandata tua diligo, iuſtitia tua ſuſtine me.*

ו

1 *Obueniet mihi benignitas tua Domine, deinde & ſalus tua iuxta uerbum tuum:*

Et ueniat ſuper me miſericordia.

2 *Vt reſpondeam obprobrantis uerbo, qui uerbo tuo fidem habeo.*

3 *Ne recedat de ore meo uerbum ue-*

ximè inuitat ad ueneratione tui.

7 Auferinfamiam, à qua metui mihi: iudicia enim tua clementiæ admixtum habent plurimum.

8 Ego certè amaui mandata tua, quare ꝓ tua æquitate in uita conſerua me.

ו Vau.

1 Contingat mihi, ut particeps fiam omnimodę benignitatis tuę Domine, & ſalutis, quam promittunt uerba tua.

2 Vt habeam quod reſpondeã ei, qui exprobrat mihi, quòd dicere ſoleam fidere me promiſsioni tuæ.

3 Quare ne unquam ſinas quæſo irritũ fier.

i

ritatis ulla ratione, quoniam in iudicia tua ſpero:

4 *Sed cuſtodiam legem tuam in perpetuũ, per omnia ſecula, & ſi quid ultrà eſt.*

5 *Ambulem in ſecuritate, quia mandata tua quæro.*

6 *Diſſeram ſuper cõteſtatiõibus tuis coram regibus, & non pudefiam.*

7 *Delectер in præceptis tuis quæ diligo.*

8 *Tollã manus meas ad amata mihi præce*

hoc, quod ſæpe dixi, & uerè: iudicia enim tua expectaui, quibus palàm fiet mea ne, an ad uerſariorum cauſa ſit melior.

4 Vt obſeruem legem tuam aſsiduè, longo tẽpore, imò ſemper.

5 Et ut ambulare queam ſine offendiculo p loca ſpatioſa: mandatorum enim tuorum ſtudioſus inueſtigator fui.

6 Quare & loqui audebo de tuis conſtitutionibus in conſpectu regum conſtanter, & ſine ullo pudore.

7 Et oblectabo me mãdatis tuis, quæ ſemper amaui.

8 Tollam in altum manus meas, ut opera præſtem, quæ præſcribũt præcepta tua, quæ

pta tua, & mediter in mandatis tuis.

ז

1 Memora uerbũ tuum ſeruo tuo, ut ſpem meã fulcias.

Memor eſto uerbi tui.

2 Hoc enim ſolatur me in adflictione mea, & eloquium tuum uiuificat me.

3 Cõtemnũt me ſuperbi uehementer, ſed à lege tua ne declinem.

4 Repeto mecum ſempiterna iudicia tua domine, & ſolatium inuenio.

5 Totus horreo ſce

amaui, et ore loquar de æqſsimis legibus tuis.

ז Zain.

1 Memor eſto eius, quod promiſiſti ſeruo tuo, quo & ſpem magnam concipere iuſsiſti me.

2 Hæc promiſsio conſolata eſt me tempore afflictionis meæ: uerbum enim hoc tuum effecit, ne mœſtitia extinguerer, ſed in uita continerer.

3 Superbi inſultauerũt mihi miris modis: ego uerò lege tua conſolatus ſum me, nec aliò quàm ad eam confugi.

4 In memoriã reuocaui, quanta æquitate & iudicio olim tractaueris patres noſtros Domine, quæ res plurimum attulit conſolationis mihi.

5 Horror inuaſit me

leratos istos, q̃ de-
serunt legẽ tuam.

6 Iusta tua carmen
mihi sunt, dum hîc
hospes sum.

7 Nominis tui dñe
per noctẽ mentio-
nẽ habeo, ut custo
diam legem tuam.

8 Id mihi quæso cõ-
tingat, ut præcepta
tua seruem.

ת

1 Sors mea dñe, in
hoc sum, ut custo-
diam uerba tua.

2 Vultum tuũ de-
precor ex toto cor
de, ut miserearis

quoties perpendi scele-
ratum & periculosum
impiorum uitæ genus,
quòd uiderem cõtem-
nere eos doctrinã tuã.

6 Pro carminibus fue-
rũt mihi præceptiones
tuæ, quocunq; loco fu
issem tempore exilij
mei.

7 Memor fui media
nocte nominis tui Do-
mine, ut seruarem do-
ctrinam tuam.

8 Hoc mihi summope-
re fuit curæ, ut manda
ta tua seruarem.

ת Het.

1 Portio mea es tu do
mine: quare statui ser-
uare, quæ mãdata sunt
uerbis tuis.

Portio
mea do
mine.

2 Ambiui toto pecto-
re fauorem tuum erga
me: misereat te quæso
mei iuxta uerbũ tuũ,
quo promisisti adfutu-
rum te mihi.

mei iuxta ſermonẽ tuum.

3 *Conſiderem uias meas, & referam pedes meos ad conteſtationes tuas.*

4 *Incũctanter properem ad cuſtodiẽdum mandata tua.*

5 *Vincula ſceleratorum ſi me captiuum teneant, legis tamen tuæ ne obliuiſcar.*

6 *Concubia nocte ſurgo, ad laudandum te propter iuſta iudicia tua.*

7 *Socius ſum omnium timentium te, & cuſtodientium præcepta tua.*

3 Recenſui uias meas, totam uidelicet uitam meam, & reuocaui pedes meos in uiam rectam, & ad ea, quæ præſcripta mihi ſunt abs te.

4 Feſtinaui abſq; dilatione cuſtodire mandata tua.

5 Studijs nocendi ueluti uinculis ſcelerati homines tantum non illaqueauerunt me: ego uerò qualiacunq; eſſent pericula, doctrinæ tuæ non ſum oblitus.

6 Media nocte ſurgam ut gratias agam tibi pro æquiſsimis iudicijs tuis.

7 Socius ſum ego & amicus omniũ illorum qui uenerantur te: &

8 O Domine, cuius bonitate uniuersa terra redundat, doce me mãdata tua.

qui seruant mandata tua.

8 Benignitate tua dñe plena est terra: quare præcepta tua doce me.

ט Thet.

1 Benefacito Domine seruo tuo iuxta uerbum tuum.

1 Bene egisti cum seruo tuo Domine, & iuxta promissa tua. Bonitatẽ fecisti cũ seruo.

2 Bonum, disciplinam, & scientiam doce me, quoniam præceptis tuis fidem habeo.

2 Vtilitatem quæ est in cognitione legis tuæ doce me: mandatis em̃ tuis maximam inesse uim firmissimè credidi.

3 Priusquam adfligerer delinquebã, nunc autẽ eloquiũ tuum custodiam.

3 Priusquam diligenter auscultarẽ ad mandata tua, sæpe aberraui: nunc autem attentior factus, uerbis tuis parebo.

4 Benignus es tu, doce quæso me intelligentiam mandatorum tuorum.

4 Natura bonus es, per eam ergò bonitatem doce me mandata tua.

5 *Offerunt mihi quidẽ ſuperbi mendacium, ego autẽ toto corde ſeruabo præcepta tua.*

5 Excogitauerunt aduerſum me mendaciũ ſuperbi, uerùm ego toto pectore incumbebã in hoc, ut ſeruarẽ manta tua.

6 *Craſſum eſt uelut adeps cor eorũ, ego tamen legẽ tuam meditabor.*

6 Impinguatum eſt, & ſtupore ueluti à ruina obductum cor illorũ, ego ucrò doctrina tua oblectatus ſum.

7 *Euge mihi qd' afflictus sũ, quò mandata tua didicerim.*

7 Vtile ſuit quod rebus aduerſis nonnihil afflictus fuerim: hoc enim in cauſa fuit, ut ſtudioſus diſcere cuperem mandata tua.

8 *Dulcior eſt mihi lex oris tui, quàm infinitus modus auri uel argenti.*

8 Gratior eſt mihi doctrina oris tui, quàm uel auri uel argenti põdo mille.

ℸ Iod.

Manus tuæ fecerunt me.

1 Manus tuæ fecerũt me, & maximo artificio abſoluerunt: da

1 *Manus tuæ fecerunt & parauerunt me, da mihi intelligentiam ut diſcam*

præcepta tua.

2 *Vt cum uideant me, qui te timent, lætentur, quòd uerbo tuo fidam.*

3 *Equidẽ ſcio Dñe quòd iuſta ſunt iudicia tua, nam ex fide adiuuas me.*

4 *Bonitate igitur tua conſolare me, iuxta ſermonẽ ſeruo tuo factum.*

5 *Occurrant mihi clementiæ tuæ ut uiuã, lex enim tua meditatio mea eſt.*

6 *Confundantur ſuperbi qui mendaciter mecum agunt, ego autem præcepta*

quæſo eam mihi mentem, ut diſcere poſsim intelligentiam mandatorum tuorum.

2 Tunc enim cultores tui uidebũt me & gaudebunt, quòd in promiſsionibus tuis poſuerim ſpem meam.

3 Noui domine quòd iuſtiſsima æquitas ſint iudicia tua, & meritò afflixeris me.

4 Verùm ſit quæſo tandẽm malorũ ſatis, & pro tua benignitate cõſolare me: id enim promiſisti ſeruo tuo uerbis tuis.

5 Adueniant miſericordiæ tuę, ut reuiuiſcam: doctrina enim tua uehementer oblectat me.

6 Infames fiant ſuperbi, qui ſine cauſa uexa

tua mediter.

7 *In gratiam autem redeant mecũ, qui te timẽt, quiq; nouerunt contestationes tuas.*

8 *Sit cor meum integrum in præceptis tuis, ut ego nõ pudefiam.*

ב

1 *Deperit aĩa mea*

Defecit ī salutari tuo aĩa.

salutem tuam, uerbo enim tuo fido.

2 *Depereũt oculi mei sermonem tuum dicendo, quãdo consolaris me?*

3 *Sum enim sicut uter in incendio, præ-*

uerunt me: ego interim exercebo me in mandatis tuis.

7 Cõueniant apud me, qui reuerenter colunt te, & qui nouerũt admonitiones tuas.

8 Fiat animus meus purus mandatis tuis, ut nunquam pudore suffundar.

ב Caph.

1 Vix amplius est apud se præ desiderio salutis, quam expectat anima mea abs te: promissis tamen tuis non diffidam.

2 Anxiè cupiuerũt oculi mei uidere quod promisisti: quoties dicebã, quando tandem consolaberis me?

3 Quamuis similis esset cutis mea utri fumo in rugas contracto, mandatorum tamen tuorũ

cepta uerò tua non obliuiſcor.

4 *Quot ſunt dies ſerui tui? quãdo ultionẽ capies de perſecutoribus meis?*

5 *Superbi enim, qui ſecundũ legẽ tuam non ambulãt, foderunt mihi foueam.*

6 *Omnia præcepta tua uera ſunt & fidelia. Mendaces perſequuntur me, adiuua me.*

non fui oblitus.

4 Quot adhuc reliqui ſunt dies ſeruo tuo: quãdo tandem de his, qui perſequuntur me, ſupplicium ſumes?

5 Foderũt in perniciem meam foueas ſuperbi: uerùm id nõ docuerat eos doctrina tua.

6 Vniuerſa mãdata tua fidei pleniſſima ſunt: quare, quum ſine cauſa perſequãtur me, auxilio ſis mihi tu.

7 Tantum nõ proſtra uerunt me in terram, ego tamen nõ deſerui præcepta tua.

8 Pro benignitate tua in uita conſerua me, ut cuſtodire poſſim doctrinam oris tui.

7 *Fermè funditus perdiderunt me in terra, attamen præcepta tua non deſero.*

8 *Pro bonitate tua uiuifica me, ut ſeruem conteſtationem oris tui.*

ל

ל Lamed.

1 Verbum tuũ domine cum cœlis in perpetuum cõstat.

Inæternum domine.

1 Perpetuò dñe quicquid unquã fieri uoluisti, stabile erit in cœlis.

2 Veritas quoque tua per omnem posteritatem, perinde ac tellus abs te condita, durabit.

2 In generationem & generationem constantia tua in promissis durabit: stabilem esse uoluisti terram, & stabilis erit.

3 Iuxta ordinationem tuam constant inæternum, nam omnia seruiunt tibi.

3 Quibus modis unũquodque subsistere uoluisti, usque in hodiernum diem subsistit: omnia enim obediũt imperio tuo.

4 Nisi lex tuum solatiũ meũ esset, iam in adflictione perijssem.

4 Nisi doctrina tua recreasset me, tum mœrore perijssem, quum affligerer tam periculosè.

5 Nunquam igitur obliuiscar mandatorum tuorum, ipsis enim refocillas me.

5 Nũquam obliuiscar mandatorum tuorum: per ea enim seruasti uitam mihi.

6 *Tuus ſum, ſalua me, quoniam præcepta tua inquiro.*

7 *Inſidiantur mihi ſcelerati ad perdendum me, ſed conteſtationes tuas mecum reputo.*

8 *Omnia quæ facta ſunt, finem habitura uideo, ſed præceptum tuũ omnẽ finem excedet.*

6 Tuus per omnia ſum ego, ſerua me: mãdata em̃ tua ſcrutatus ſum.

7 Expectantes obſeruauerunt impij me ut perderent, ſed ex conſtitutionibus tuis intelligam, quid facere contrà oporteret me.

8 Nihil tam abſolutũ, cuius non uiderim interitum, præter latiſſimè ſe extendens mandatum tuum.

ב Mem.

1 *Vt legem tuam amo? quæ unica cogitatio mea eſt omni tempore.*

2 *Mandatum tuũ prudentiorẽ fecit me hoſtibus meis, ſemper enim mecum eſt.*

1 Quàm amaui legem tuam? toto die ipſa fuit occupatio mea.

2 Inimicis meis prudentiorem feciſti me mandatis tuis, nec unquam ſinam me auelli ab illis.

Quomodo dilexi legẽ tuã dñe.

3 *Supra oẽs præ=*
ceptores meos cau
tus factus sum, qa
conteſtationes tuæ
cogitatio mea ſunt.

3 Vniuerſis, qui me do
cere conati ſunt, pru-
dentior euaſi, idq; pro
pter iugem conſtitutio
num tuarum medita-
tionem.

4 *Supra ſenatores*
intelligens ſum,
quia mandata tua
obſeruo.

4 Ipſos ſenes prudẽtia
ſuperaui, quòd manda
ta tua cuſtodirem.

5 *Ab omni uia ma*
la reuoco pedes
meos, ut cuſtodiã
uerba tua.

5 Ab omni ſemita ma
la auerte pedes meos,
ut cuſtodire cõmodius
poſſim uerba tua.

6 *A' iudicijs tuis*
nõ recedo, tu enim
dux meus es.

6 A iudicijs tuis non
receſſi: tu enim docue-
ras me.

7 *Quàm dulcia ſunt faucibus meis elo=*
quia tua? ſupra mel ſunt ori meo.

7 Quàm fuerũt ſuauia
palato meo uerba tua:
certè magis quàm ori
mel ullum eſſe poſſit.

8 *Præceptorum tuorum intellectum ha*

8 Præceptis tuis pru-
dens fiã: quare & odio

beo, hinc odio prosequor omne iter mendacij. ℸ

1 Verbum tuum lucerna est pedibus meis, et lumẽ gressui meo.

2 Iuraui & constitui seruare iusta iudicia tua.

3 Adflictus sum extra modũ, tu uerò dñe repara me iuxta uerbum tuum.

4 Promptitudo oris mei, sic oro tibi domine placeat, ut iudicia tua me doceas.

5 Anima mea iugiter me admonet, ut legis tuæ ne obliuiscar.

prosequar omnem semitam mendacij.

ℸ Nun.

1 Instar lucernæ fuerunt pedibus meis uerba tua, & ueluti lux iuxta semitam mihi. Lucerna pedibus meis.

2 Iuraui & persistam in proposito seruandi, quicquid æquissimo iudicio præcepisti.

3 Afflictus sum uehemẽter dñe, in uita conserua me sicut pollicitus es uerbis tuis.

4 Pias has oblationes oris mei gratãter quæso accipe domine, et iudicia tua doce me.

5 Vitam meam uelut in manu oñibus expositam porto: doctrinæ tamen tuę in malis

6 *Impij laqueum ponunt mihi, ſed à mandatis tuis non aberro.*

7 *Hæreditas mea ſunt cõteſtationes tuæ in perpetuum, ſunt & deliciæ cordis mei.*

8 *Propendit cor meũ ad faciendum præcepta tua ĩæternũ, non ſine cauſa.*

ט

1 *Iniquos odi, at legem tuam amo.*

Iniquos odio habui.

2 *Defenſor et propugnator meus eſto nim tuo fido.*

tam præſentibus non ſum oblitus.

6 Expanderunt impij rete in perniciem meam, à mandatis tamen tuis ego non aberraui.

7 Poſsidere conſtitui conſtitutiones tuas tota uita mea: oblectationi enim cordi meo ſunt.

8 Accommodaui animum meum ut opere pręſtem præcepta tua, uſque in finem uitæ meæ.

ט Samech.

1 Sceleratos odio habui: legem autẽ tuam amaui.

2 Latibulum & ſcutũ es mihi tu, quare in uerbis tuis totã ſpem meã collocaui.

Domine, uerbo e=

3 *Recedite à me malì, ut cuſtodiam præcepta Dei mei.*

3 Recedite à me improbi, ne impedimento ſitis mihi, mandata Dei mei cuſtodire uolenti.

4 *Fulcias me ſermone tuo ut uiuã, et ne fruſtreris expectationem meã.*

4 Conforta me uerbis tuis ut uiuam, neq; fruſtreris me ſpe mea.

5 *Suſtenta me ut ſaluus ſim, & præcepta tua ſine intermiſſione mediter.*

5 Suſtenta me & ſaluus ero, & oblectabo me mandatis tuis quoad uixero.

6 *Sed conculca uniuerſos qui à mandatis tuis aberrãt, fallax enim eſt dolus ipſorum.*

6 Conculcaſti uniuerſos, qui recedunt clàm à mandatis tuis: propterea quòd ſubdola eſt cogitatio illorum.

7 *Tollis cũctos terræ impios uelut quiſquilias, idcirco conteſtationes tuas amo.*

7 Veluti ſcoriam eraſiſti è reliquo hominũ numero omnes impios, qui erant in terra, propterea amaui admonitiones tuas.

8 *Horret præ timore tuo caro mea,*

8 Sic eraſiſti impios, ut

& iudicia tua formido. ע

1 Feci iudiciũ & iustitiam.

Quod æquũ & iustum est faciam, ne dedas me caluniatoribus meis.

2 *Fidẽ iube ĩ bonũ ꝓ seruo tuo, ne uim faciãt mihi superbi.*

3 *Fatiscunt oculi mei ad salutem tuam, & ad iustum eloquium tuum.*

4 *Age cũ seruo tuo pro tua bonitate, & mãdata tua doce me.*

5 *Seruus tuus sum, doce me ut sciã cõ*

exhorruerit præ metu caro mea, & à iudicijs tuis, secundum quæ de impijs supplicium sumpsisti, exterritus fuerim.

ע Ain.

1 Facere soles quod iustum est & æquum, quare non relinques me tyrãnidi opprimentium me.

2 Instiga seruũ tuum ad bonum, ne opprimant me superbi.

3 Oculi mei caligare cœperunt, prospectantes diu, num alicunde adueniret salus abs te, uerbo iustitiæ tuæ ꝓmissa.

4 Fac cum seruo tuo secundum benignitatẽ tuam, ut mandata tua doceas me.

5 Seruus tuus ego sum, quare eam mihi tribue mentem, ut intelligere

teſtationem tuam.

6 *Id ut facias Domine tempeſtiuum eſt, diſſiparūt enim legem tuam.*

7 *Quoniam amo præceptum tuum ſupra aurū & topazium.*

8 *Idcirco uniuerſa mãdata tua recta ſequor, ab omni autem uia fallaci abhorreo.*

ד

1 *Magnificæ ſunt cõteſtationes tuæ, quapropter obſeruat eas anima mea.*

2 *Adperta ſunt uerba tua, illumināt & intellectum dant paruulis.*

queã ceremonias tuas.

6 Tẽpus appetit, quo ſumpturus es ſuppliciū domine de impijs: nihili enim fecerunt doctrinam tuam.

7 Quare amaui præcepta tua magis quàm aurum etiã purgatiſſimum.

8 Propterea mãdata tua omnia iudicaui eſſe iuſtiſsima, et omne genus uitæ fucatum odio habui.

ד Phe.

1 Admiratione digne ſunt ceremoniæ tuæ: quare obſeruauit eas anima mea.

2 Initium uerborum tuorũ lumen adferet, & docebit prudentiã imperitos.

Mirabilia teſtimonia tua.

3 *Præcepta tua nõ aliter desidero, q̃ cum anhelus ſpiritum attraho.*

4 *Aſpice me & propitius eſto mihi, perinde atq; ijs qui nomen tuũ diligunt.*

5 *Greſſus meos dirige ſecundum eloquium tuũ, ut non regnet in me ulla impietas.*

6 *Libera me à calumnijs hominũ, ut cuſtodiã leges tuas.*

7 *Vultum tuum exhibe ſeruo tuo, & doce me mandata tua.*

8 *Oculi mei riuos aquarũ emanãt, pro-*

3 Ore meo ueluti hia bã, ut aſſequerer prudentiam: mandata enim tua uehementer amaui.

4 Reſpice me & miſerere mei, quomodo miſereri ſoles eorum, qui amantes ſunt nominis tui.

5 Fac tẽdãt oĩa ſtudia mea in ỹba tua, & ne ſinas in me dominari ullam iniquitatem.

6 Libera me à calũnia hoĩs, ut cuſtodire liceat mandata tua.

7 Fac clarè appareat fauor uultus tui erga ſeruum tuum.

8 Riui aquarum efflu xerunt ex oculis meis,

ptereā q̄ legē tuā non cuſtodiunt.

propterea quòd alio me abduxerint, & nō ſeruauerint legē tuā.

Ϟ

Ϟ Tſade.

1 *Iuſtus es Domine, & æqua ſunt iudicia tua.*

1 Iuſtus es domine, & rectum iudicium tuum.

Iuſtus es domine.

2 *Quæ tu mandas cōteſtationes iuſtæ & ueræ ſunt ſupra modum.*

2 Adeſſe uoluiſti iuſtitiam ſtatutis tuis, & ueritatem ualde.

3 *Enecat me zelus meus, q̄ hoſtes mei obliuiſcuntur uerba tua.*

3 Moleſtiſsimè tuli, q̄ cōtempſerint uerba tua hoſtes mei.

4 Purus eſt per oīa ſermo tuus ualde, quare ſeruus tuus amauit eū.

5 Iuuenis ſum ego & contemptui illis, mandata tamen tua non ſum oblitus.

6 Iuſtitia tua iuſtitia

4 *Eloquium tuum uehementer inflammat, unde & ſeruus tuus diligit illud.*

5 *Ego & ſi paruus & cōtemptus ſum, præcepta tamen tua non obliuiſcor.*

6 *Iuſtitia tua iuſtitia ſempiterna eſt, &*

lex tua uera.

7 Tribulatio & angustia cùm assequuntur me, iam promissiones tuæ solantur me.

8 Contestationes tuas sempiternas fac me intelligere, ut uiuam.

ה

1 Ex toto corde inuoco, exaudi me Domine, ut mãdata tua custodiam.

Clamaui in toto corde.

2 Inuoco ut me saluues, & seruẽ contestationes tuas.

3 Propero maturrimè & inuoco, uerbis enim tuis fido.

perpetua, & lex tua stabilis.

7 Quoties aduersi aliquid, & quod me premeret, accidisset, mandatis tuis consolabar me.

8 Iustitia comitabitur præcepta tua perpetuò, fac ut intelligam hoc & uiuam.

ה Coph.

1 Imploraui auxilium tuum toto pectore: audi quæso me domine, ut possim implere mãdata tua.

2 Clamaui ad te, serua quæso me, ut custodiã ceremonias tuas.

3 Ante diluculum euigilaui, & clamaui, quòd spes mihi omnis esset in promissionibus tuis.

4 *Maturant oculi mei ſub excubias ad meditandum in eloquijs tuis.*

5 *Vocem meam exaudi pro bonitate tua Dñe, quemadmodum ſoles, uiuifica me.*

6 *Appropinquant enim q à lege tua ſunt alieni, & iniuria pſequũtur me.*

7 *Adpropinqua et tu Domine, firmæ ſunt enim promiſſiones tuæ.*

8. *Ab ipſo exordio id noui de conteſtationibus tuis, quòd eas fundaſti ut ſint ſempiternæ.*

4 Anteuerterunt oculi mei uigilias nocturnas, ut exercerem me in uerbis tuis.

5 Vocem meã audi p benignitate tua, ſecundum iudicia tua uitam dona mihi domine.

6 Magno conatu egerunt qui perſequuntur me, ut ſcelerata deſignarent: quare à lege tua abſunt quàm remotiſsimè.

7 Propè ades tu domine, & omnia mandata tua æquitas.

8 Ab initio cognoui de admonitionibus tuis, quòd perpetuò ſtabiles eſſe uolueris eas.

ך

1 Aſpice adflictionem meã, & eripe me, legis enim tuæ non obliuiſcor.

Vide humilitatẽ meam.

2 Suſcipe cauſam meam, & adſere me, & ſecundum eloquium tuum uiuifica me.

3 Longè abeſt à ſceleratis ſalus, nã legem tuam nõ requirunt.

4 Miſeratiões tuæ multæ ſunt dñe, ꝑ tuo more uiuifica me.

5 Quantumuis multi ſunt hoſtes & perſecutores mei, à cõteſtationibus tuis tamen non declino.

ך Res.

1 Vide afflictionem meam & libera me, quia doctrinæ tuæ nõ ſum oblitus.

2 Patrocinium ſuſcipe cauſæ meæ, & redime me iuxta uerbum tuum, ne ſinas uitam adimi mihi.

3 Procul abeſt ab ĩpijs ſalus, qa mandata tua nõ fuerũt curæ illis.

4 Infinitis modis miſericors es domine, ſecundum cõſtitutiones tuas ęquiſsimas uitam tribue mihi.

5 Multi ſunt qui perſequũtur me, & hoſtes mei numero ſunt plurimi, à conſtitutioni-

6 *Quũ prævarica*
tores uideo, q iussa
tua nõ custodiunt,
totus mœreo.

7 *Vides quòd mã*
data tua exosculor
Domine, ꝑ tua er=
gò benignitate ui=
uifica me.

8 *Ab æterno est*
uerax uerbũ tuũ,
et in perpetuũ uni
uersa iusta iudicia
tua. ✠

1 *Tyranni perse=*
quũtur me insontẽ,
sed uerba tua reue
retur cor meum.

2 *Ad eloquia tua*

bus tamen tuis nõ declinaui.

6 Aspiciebam prævaricatores, et inuasit me horror propter amentiam illorũ, quòd uiderẽ mandata tua non obseruari ab illis.

7 Respice misericorditer me, qa mãdata tua amaui, domine ꝑ tua benignitate misereat te mei.

8 Caput & summa uerborum tuorum stabilitas, perpetuò durabit æquissimum iudicium tuum.

✠ Schin.

1 Potentes principes pſecuti sunt me, quos non tantopere metui, quàm timui ex animo ne à uerbis tuis discederem. Principes persecuti sunt.

2 Plus capio uoluptatis ex uerbis tuis, ꝙꝑ

perinde gaudeo, ac

dum quis in diuitẽ prædam incidit.

3 *Mendaciũ odi et abominor, ſed legẽ tuam exoſculor.*

4 *Septies per diẽ laudo te, propter iuſta iudicia tua.*

5 *Pax multa eſt diligẽtibus legẽ tuã, ſed ſcãdalũ nullũ.*

6 *Salutẽ tuã ſuſpicio Dñe, & præcepta tua facio.*

7 *Obſeruat & amat anima mea cõteſtationes tuas uehementer.*

8 *Cuſtodiam præcepta & conteſtationes tuas, quoniam omneſ uiæ meæ*

qui inuenit theſaurum maximum.

3 Mendacium & uanitatẽ odio habui, & execratus ſum: legem uerò tuam amaui.

4 Septies per diẽ laudaui te, ꝓpter normas uiuendi æqſsimas prę-ſcriptas à te.

5 Pax multiplex amatoribus legis tuæ, nec ullum ſentient offendiculum.

6 Expectaui ſalutem abs te Domine, & mãdata tua ſeruaui.

7 Cuſtodiuit anima mea ceremonias tuas: amat enim eas ualde.

8 Cuſtodiui mandata tua & ceremonias tuas: omnes enim uiæ

coram te sunt.

meæ notissimæ sunt tibi: nec ulla illarum latet te.

ת Tau.

1 Penetret ad te domine deprecatio mea, ut iuxta, pmissionẽ tuam intellectum mihi dones.

1 Admittatur clamor meus in conspectum tuũ, imò ad aures usq; tuas: uerborũ tuorum intelligentiam præbe quæso mihi. Appropinquet deprecatio mea.

2 Proueniat ad te supplicatio mea, ut iuxta promissionẽ tuam liberes me.

2 Perueniat precatio mea usque in conspectum tuum: &, quemadmodum promittũt uerba tua, è malis eripe me.

3 Different labia mea gloriã tuam, cùm docueris me præcepta tua.

3 Loquent labia mea laudes tuas, ubi tu docueris me mãdata tua.

4 Alternis canet lingua mea eloquium tuũ, nam omnia mandata tua iusta sunt.

4 Cãtabit lingua mea uerba tua: omnia enim iudicia tua sunt æquissima.

5 Adsit mihi auxilio manus tua, quoniã

5 Sit manus tua auxilio mihi: mãdata enim

præcepta tua elegi.

6 *Deſyderio ſalutis tuæ domine affi cior, et lex tua delicia meæ ſunt.*

7 *Viuat anima mea ut te collaudet, cũ mihi pro tuo more auxiliatus eris.*

8 *Erro ſicut ouis perdita: quære ſeruum tuũ, quia præceptorum tuorum non obliuiſcor.*

tua elegi.

6 Optaui mihi ſalutẽ abs te domine: lex eñ tua oblectationi ualde fuit mihi.

7 Viuat anima mea, ut laudibus extollere poſsit te, & iudicia tua robur addant mihi.

8 Aberraui ſicut ouicula quæ peritura uidetur, require ſeruum tuum: mandata enim tua non ſum oblitus.

PSAL. CXX.

Ad dominũ quum tribularer clamaui.

1 *AD Dominum cũ tribulor, clamo, & ſuccurrit mihi.*

2 *Domine libera animã meam à labijs mendacibus, & à lingua doloſa.*

CXX.

1 AD Dñm quum peſsimè eſſet mihi clamaui, & exaudiuit me.

2 Domine libera animã meã ab hoĩe bilingui & fraudulento.

3 *Quid reddat aut addat quis tibi lingua dolosa?*

4 *Sagittas fortes et acutas carbones etiam ignitos.*

5 *Hei mihi, quoniam exilium meum prolongatur, habito inter tabernacula tristium.*

6 *Fastidio adficit animam meam habitatio inter pacis osores.*

7 *Ego enim cũ pacem meditor, isti bellum adornant.*

3 Quantum putas nocet tibi lingua fraudulenta?

4 Profectò quantum ullæ sagittæ, quas iaculatur fortissimus, quisque uir arcu, easq; acutas, quarum acies interuolandum tantũ concipiet ardoris, quantum habere solẽt carbones iuniperorum.

5 Male agitur mecũ, quòd exulem in Mesech, & habitare cogar in tabernaculis Cedar.

6 Lõga uidetur animę meæ mora, qua inuitus detineor inter eos, qui pacis sunt osores.

7 Mihi nil magis erat cordi q̃ pax, ad quã si hortabar eos, nõ solũ nõ amplectebãtur eã, sed bellum potius inferre conabantur.

PSAL. CXXI. CXXI.

Leuaui oculos meos in.

1 OCulos meos *ad montes attollo, de qbus mihi auxilium aduenit.*

2 *Auxiliũ meum à Domino, qui fecit cœlum & terram.*

3 *Nõ dat ut moueatur pes tuus, neq; dormit custos tuus*

4 *Nõ dormit, & non stertit Israëlis custos.*

5 *Custos enim tuus Dominus est, umbra tua, quiq; dextera tua ducit te:*

6 *Vt per diem sol non urat te, neq; luna in nocte.*

1 Cũferebam oculos meos uelut stans in monte sicundè uiderem fortè ferri suppetias mihi.

2 Verùm deprehendi nullũ esse mihi sperandum auxiliũ, nisi à solo domino, qui autor est cœli & terræ.

3 Ille enim non sinet uaciliare pedes tuos, nec dormiet unquam custos ille tui.

4 Profectò neq; dormiet unquam, neq; uel leuiter obdormiscet, q curat Israelem.

5 Bono animo sis, dominus curat te & tua: erit instar umbraculi tibi ad dexteram manũ adstans assiduè.

6 Hoc umbraculo fiet ne ardor interdiu lædat te, neq; luna frigore suo noctu.

7 *Dominus custodit te ab omni malo, custodit aïam tuã.*

7 Dominus curabit ne ullum malum infestet te: curam enim geret animæ tuæ.

8 *Dominus custodit exitum, & introitum tuũ, hinc usq; in perpetuum.*

8 Domino curãte prospera erit, pfectio quæ cunq; tua, & reditus tuus in patriam, à prima hora usq; in finem uitæ.

PSAL. CXXII.

CXXII.

1 *His ego gaudeo, qui mihi dicunt, Eamus domum Domini.*

Gaudebã ex animo, quum dicerent mihi, in domum domini ibimus. Lætatus sum ĩ his quæ.

2 *Stent pedes nostri in portis tuis Ieruſalem.*

2 Stabunt pedes nostri, in portis tuis Hierusalem.

3 *Ieruſalem quæ cõdita es, quomodo urbs quælibet nobilißima, cuius ciues in unum coëunt.*

3 In portis inquam Hierusalem sic extructæ, quemadmodũ erat olim quum esset ciuitas, ad quam statis anni tẽporibus cõfluebat populus uniuersus, & recipiebatur commodissimè.

4 *In quã aſcendũt tribus, tribus dñi, cœtus Iſraëlis ad confitendũ laudem nomini Domini.*

5 *Iſthîc enim conſtitit iudicij ſoliũ, ſoliũ domus Dauid.*

6 *Precemini ſalutẽ Hieroſolymis, felices ſunt qui diligunt eam.*

7 *Salua ſint uniuerſa quæ poſſides opulentia ſit in ædibus tuis.*

8 *Propter fratres & cognatos meos, libens precabor tibi ſalutem.*

9 *Propter ædem Domini dei noſtri bo*

4 Eò enim proficiſci ſolent tribus, tribus inquã, & tota turba Iſraelitici populi, ut laudarent nomen domini

5 Quo tempore ibi collocabant̃ ſedes ad exercenda iudicia, & ſolium familiæ Dauid.

6 Optate pacem ipſi Hieruſalem, feliciter eueniant omnia illis, qui bene uolunt & amant eam.

7 Sit pax, & nemo infeſtet ualla tua, proſpera ſint omnia in palatijs tuis.

8 Propter fratres meos & amicos meos optabo etiam nunc, ut omnia proſperè eueniant tibi.

9 Propter domum do-

num tibi quæram.

PSALMVS CXXIII.

1 AD *te oculos meos leuo, ô cœlorũ habitator.*

2 *Nã perinde atq; ministrorum oculi ad manus dominorũ suorũ: et quẽad modũ oculi ancillarũ ad manus heræ suæ: sic oculi nostri ad Dominũ Deum nostrũ intẽti sunt, donec misereatur nostri.*

3 *Miserere nostri dñe, miserere nostri, quoniã saturi sumus multo contemptu.*

mini Dei nostri, modis omnibus prodesse cuperem tibi.

CXXIII.

1 AD te subleuaui oculos meos, ô habitator cœlorum. Ad te leuaui oculos meos.

2 Quemadmodũ enim oculi seruorũ obseruãt manus dñorũ suorũ, & oculi ancillæ obseruãt manũ dominæ suæ, ut lõgo labore fatigati cibum accipiant: ad eundem modum oculi nostri obseruant dominũ Deum nostrum, ut ille misereatur nostri.

3 Misereat te nostri domine, misereat inq; te nostri: mirificè enim & ad nauseam usque repleti sumus contumelia.

4 *Plus satis satura est anima nostra lu dibrio fastuosorũ, & superborum ui lipensione.*

4 Vehementer & ad saturitatem usque plena est, & cõcoquere intra se cogitur anima nostra insultationem locupletum, & contumeliam hominum uiolenter superborum.

PSALMVS CXXIIII.

1 *NIsi dñs à nobis stetisset, dic quæso Israël,*

Nisi quia dñs erat in nobis.

1 NIsi domini beneficio, qui adfuit nobis, seruati essemus, fateatur ingenuè nunc populus Israel,

2 *Nisi dominus stetisset à nobis, cùm insurgerent in nos homines,*

2 Nisi dñi inquã beneficio, qui adfuit nobis seruati essemus, quo tẽpore insurgebat animo hostili hominum multitudo in nos:

3 *Iam uiuos deglutissent nos: cùm incensa esset ira eorum in nos:*

3 Tum uiuos degluti uissent nos: erant enim furiosissimi & ira maximè accensi in nos.

4 Tum undæ malorum obruissent nos, & flu-

4 *Iam uelut aquæ obruissent nos; tanquã*

torrentes ſuſtuliſ=
ſent nos:

5 *Iam penetraſſent*
ad animã noſtram
undæ ſuperborum

6 *Gratiæ Dño, qui*
nõ obiecit nos præ
dam dẽtibus eorũ.

7 *Vita noſtra tan=*
quam auicula eua=
ſit de laqueo uenã
tium: laqueus enim
fractus eſt, & nos
euaſimus.

8 *Auxiliũ noſtrũ in*
nomine Dñi ſitum
eſt, qui cœlos fecit
& terram.

PSAL. CXXV.

uius tranſiſſet per animas noſtras.

5 Tum tranſiſſent inquam per animas noſtras, undæ malorum profundiſsimæ.

6 Omni laude maior dominus, qui non permiſit nos prędam fieri dentibus illorum.

7 Quin potius animæ noſtræ liberatæ ſunt, quemadmodũ captus paſſer, qui pręter ſpem elabitur è reti aucupis: rete enim frangebatur, & quomodo ille auolauit, ita & nos liberati ſumus.

8 Fortitudo noſtra ſita eſt in fauore & auxilio nominis domini, qui autor eſt cœli & terræ.

CXXV.

Qui confidunt in domino.

1 QVi Domino *confidunt, simi=*
les sunt monti Zi=
on, qui non moue=
tur loco, sed in per=
petuum fidit.

2 *Quemadmodum*
montes circũ Ieru=
salem sunt: ita Do=
minus est circũ po=
pulum suum, nunc
& inæternum.

3 *Ne impiorũ sce=*
ptrũ immineat sor=
ti iustorũ, quo mi=
nus admoueãt ma=
num suam sceleribus, iusti.

4 *Benignus esto Domine in bonos &*
rectos corde.

1 QVotquot credũt se domino erũt sicut mõs Sion, qui nunquã tolletur de loco suo.

2 Hierusalem montes quidem habet in circuitu, uerùm illi non hoc possunt in defensionem ciuitatis, quod dominus qui adest populo suo à prima hora usq; in perpetuum.

3 Quare non sinet sedem figere eũ, qui sceptro impietatis tyrannidem exercet in ea loca, quæ ueluti diuina sorte obuenerũt iustis: ne & iusti ipsi extendant ad perpetranda scelera manus suas.

4 Benefac domine bo-

5 *Qui autẽ ad malitiam ſuam auertũtur, ducit dominus inter ſceleratos. Sed Iſraëli pax ſit & ſalus.*

nis, & his, qui candido ſunt pectore.

5 Illos uerò, qui alijs præcipitia parant, ire ipſos per præceps coge dñe, quẽadmodũ hoĩes ſceleratos æquum eſt: trãquillitas aũt & pax erit apud Iſraelitas.

PSALMVS CXXVI

1 *Quum cõuerteret Dominus captiuitatem Zion, quieti reſtituti ſumus.*

2 *Tunc implebatur riſu os noſtrũ, & lingua noſtra exultatione: tunc inter gẽtes etiam dicebatur, dominus res magnas cum illis fecit.*

CXXVI.

In cõuertẽdo dñs captiuitatem Sion

1 Quum reuocaret dñs ab exilio nos, qui captiui ex Sion abducti fueramus: præ gaudio uiſi ſumus non aſſecuti tantum boni, ſed ſomniare.

2 Tum implebatur os noſtrum riſu, & lingua cãtu: tũ dicebãt gẽtes, quæ nos captiuos detinuerãt, ſupra modum magna ſunt & ſtupenda, quæ facit dominus in gratiam horum.

3 Et profectò magna fecit dominus nobiscum, id quod nos iuuat.

3 Ita profectò res habet, ut dicitis, magna enim sunt, quæ dñs nostra causa facere instituit: quare gaudio affecti sumus maximo.

4 Vertisti domine captiuitatẽ nostrã, non secus quàm cũ austro flante torrentes exiccantur.

4 Perge Domine reuocare nos è captiuitate cum eo gaudio & fructu, quo terra sitiẽs excipit fluentes per eam riuulos aqua plenos.

5 Qui cũ lachrymis seminauerant, cum gaudio meßuerũt.

5 In quam, qui ante irrigationem iecerant semen desperantes propemodum, & cũ fletu: illi metent, quæ prouenerunt de improuiso cum gaudio summo.

6 Qui ocius abibat, & flens captũ semen proijciebat, iam festinus redit, ac lætus manipulos suos reportat.

6 Hi em̃ soliciti ibant & flentes portabant in sterilem illum agrum semen precioſum iactu ri: uerùm redeũtes gaudio pleni referent manipulos expectatione sua longè plures.

1 NIſi dominus ſuſtineat domũ, fruſtra ſudant qui eam ſuſtinere ſatagunt: & urbẽ, niſi Dominus cuſtodiat, fruſtra excubat cuſtos.

2 Fruſtraneum eſt ſi poſtquam quieueritis q̃ maturrimè ſurgatis: ſi doloru̇ panẽ ederitis, niſi ille amatis ſuis ſomnum concedat.

3 En iſti ſunt ſors, filij, peculium, & nati Domini.

4 Velut iacula in manu herois, ſic

1 SI Dominus non extruxerit domũ frustra ſudabunt laborantes, qui conantur extruere eam: ſi dominus non cuſtodierit ciuitatem, fruſtra uigilabit, cui cura incumbit cuſtodiendi eam. Niſi dñs ędificaue rit domũ

2 Nihil ſuccedet uobis, etiã ſi ſummo manè ſurrexeritis, & ſurſum ac deorſum curſitantes ſedere recuſaueritis, non aliter ſudantes, quàm qui ſummis laboribus uictum parant: quod enim uosue ſtro ſtudio fruſtra perficere conamini, id dominus dabit illi quem diligit, ſine negocio.

3 Ecce hæreditas, quã dominus dat, filij ſunt, & præmiũ præcipuũ, fructus uentris.

4 Quanta eſt uis in ſa-

adoleſcentes filij.

5 *O beatum qui ex eis pharetram ſuam impleuit, non enim pudefiĕt cùm hoſtẽ ſuum in porta alloquentur.*

PSALMVS CXXVIII.

Beati oẽs qui timẽt dominũ.

1 *O Beatos omnes qui Dominũ colunt, & in uijs eius ambulant.*

2 *Sic enim, quæ labore manuum tuarũ paraueris, fruêris. O beatum & felicem te.*

3 *Vxor tua ſimilis*

gittis, quas iaculatur arcu uir quantũuis fortis, tãta eſt in filijs adoleſcentibus.

5 Felix ille uir qui plenam habet pharetram telis eiuſmodi: is enim non ſuffundetur pudore quotieſcunque contigerit illum filijs comitatum contendere cum aduerſarijs ſuis in porta, & frequentia populi.

CXXVIII.

1 FElix ille quiſquis timens eſt dei, & uiuit ſecundũ præſcripta illius.

2 Proſperabitur labor manuum tuarum quiſquis es talis, & cibum ſuppeditabit, quem comedas: feliciter euenient omnia tibi, & dies fies.

3 Vxor tua ſimilis erit uiti fructiferæ, quę ſeſe

est fœcundæ uiti, quæ lateri domus tuæ adhæret: filij uerò tui uelut cõsitæ ex ordĩe oliuæ, circũ mensam tuã.

4 *En hoc modo beatus redditur uir, qui Dominũ colit.*

5 *Sic ditabit te Dominus de Zion, ut felicem uideas Ierosolyma, per omnem uitam tuam:*

6 *Vt simul uideas filios filiorum tuorum, & pacem in Israële.*

propagabit per omnia latera domus, & filij tui ueluti plantulæ oliuarꝫ cingentes mensam tuam.

4 Ad hunc profectò modum locupletabitur uir, qui reueretur Dominum.

5 Felicem faciet te dominus ex Sion, quisquis talis es: uidebis enĩ & particeps fies felicitatis promissæ ipsi Hierusalem cunctis diebus uitæ tuæ.

6 Videbis præterea, & uoluptatem capies ex filiorum tuorum filijs, quòd trãquillè & summa cum pace uersari conspicies eos inter Israeliticos contribules suos.

PSAL. CXXIX.

CXXIX.

1 Sæpe ex pugnauerunt me.

1 SAepe oppugnauerũt me à iuuẽtute mea, dicat obsecro Israël:

1 VEhementer nocere conati sũt mihi ab annis plurimis, & ueluti ab ineunte ætate, dicere poterit meritò Israel:

2 Sæpe oppugnauerunt me à iuuentute mea, sed non superauerunt me.

2 Miris inquam modis nocere conati sunt mihi ab ineunte ętate, sed nõ potuerunt subuertere me.

3 Supra dorsum meũ arauerũt pro sua libidine, & sulcos suos duxerũt.

3 Dorso meo tantum oneris imposuerunt, ut signa in eo apparuerint, qualia aratores agris imprimere solẽt, & ueluti sulcos longos induxerint.

4 Iustus autem dominus incîdit impiorum funes.

4 Sed Dominus iustus rupit funes, quibus astrinxerant impij me.

5 Vt cõfusi retro cesserint omnes qui Zion odio habent.

5 Pudefiant, & in fugã cõuertantur, quotquot odio habent Sion.

6 Similes facti sunt fœno in tectis, quod

6 Fiant similes herbæ crescenti in tectis domorũ, quæ priusquam

antequã falx ſtrin=
gatur, exaruit.

7 *De quo nec im=*
plet manum ſuam
metens, nec ſinum
ſuum in manipulos
colligens.

8 *Vbi prætereun=*
tes non bene pre=
cantur, dicẽdo: Di
tet uos Dñs, bene
optamus uobis per
nomen domini.

in eam magnitudinem excreuerit, ut demeti poſſit, exaruit.

7 Qua non dignabitur manum implere & domum deferre ullus meſſor: nec ſinũ is, q̃ precario manipulos à meſſoribus præteritos colligere ſolet, pauper.

8 Nec ulli prætereuntes dixerunt, proſperè eueniãt hæ ſegetes, domini beneficio, uobis: nec digna uiſa eſt cuiquam ut diceret, optamus uobis felicẽ à dñi benignitate meſſem.

PSALMVS CXXX.

1 *E Profundis in=*
uoco te Dñe.

2 *Dñe exaudi uocẽ*
meam: ſint aures

CXXX.

1 QVum tantum nõ obrutus eſſem profundiſſimis malorum undis, tuum auxilium implo raui ò Domine. De ꝓfundis clamaui ad te.

2 Domine exaudi uocem meam, ſint quæſo aures tuæ attentæ ad

tuæ attentæ ad uo=
cem querimoniarũ
mearum.

3 *Cõmissa enim si*
imputes Dñe, Dñe
quis non cadet?

4 *Sed placabilis es:*
ut te reuereamur.

5 *Spes mea Domi*
nus, quo fidit ani=
ma mea, & uerbo
eius fidem habeo.

6 *Anima mea Do*
mino intenta est ab
excubijs matutinis
usque ad excubias
matutinas.

lamentabiles precationes meas.

3 Si scelerum, quę admisimus, perpetuò memor esse uolueris, & ueluti reposita seruare apud te domine, subsistere quis poterit?

4 Quare hoc potius sequere, quod genuinum est tibi, ut remittas misericorditer peccata nostra, & clementer erigas collapsos, sicq; ad syncerã ueneration em tui inuites.

5 Expectaui sedulò dominum, expectauit & anima mea: & quia ꝓmiserat se adfuturum, nunquã dubitaui, quin esset staturus ꝓmisso.

6 Anima mea ardẽtius expectat adduentũ domini, q; uigiles nocturni tẽpus matutinũ: uigiles inquam, qui somno grauati, matutinum expectant tempus, quo dormire liceat ipsis.

7 Israël domino fidat, quoniam multa est apud dominũ tum bonitas, tum libertas.

8 Ipse enim Israelẽ liberat de omnibus peccatis suis.

PSALMVS CXXXI.

1 DOmine cor meum non effero, neq; extollo oculos meos: nõ uersor in rebus supra me magnificis aut mirificis:

2 Sed pono atque compesco animum meum, quemadmodum ablactatus erga

7 Expectet, si sapit, quiuis ex Israel dñm: est enim natura misericordissimus, & suapte natura ad succurrendũ propensissimus.

8 Quare ipse liberabit Israelem ex omnibus, quãtumuis fuerint uariæ, iniquitatibus eius.

CXXXI.

1 DOmine non fui animo unquam elato, neq; oculis nil nisi magna spectantibus: neq; ambiui magna, & quæ miris modis essent supra me.

Dñe non est exaltatum cor.

2 Si non sic composui & conpescui animum meum, ne alius sibi uideretur collatus tecũ, quàm infans ab uberibus matris tuæ recens

matrẽ ſuã: animus meus à lacte abſtracto ſimilis eſt.

3 Iſraël enim ſperat in dominũ hinc uſq; in ſempiternũ.

PSALMVS CXXXII.

1 Memento Dñe Dauid.

MEmor eſto domine Dauid cũ omnibus afflictionibus eius.

2 Vt iurauerit ac uouerit Dño atque heroi Iacob.

3 Non ingrediar, inquiens, in tabernaculum domus meæ, neq; aſcendã

depulſus, qui ſolus figere greſſus nõ poteſt, ſed matris ſuſtentatur manu: ſi nõ ita ſemper me iudicaui ſine tuo auxilio nihil poſſe, & animam meam eiuſmodi infanti ſimilẽ, fruſtrer ſpe mea penitus.

3 Expectet, ſi ſapit, quiuis ex Iſrael dominum, & pẽdeat ab eo, ab hac hora aſſiduè uſque ad finem uitæ.

CXXXII.

1 RAtionem habe domine, idq; in bonum, ipſius Dauid, malorũ, quæ perpeſſus eſt plurima.

2 Qui & iuramento ſeſe obſtrinxit, & ſanctè promiſit ei, per quẽ poteſt quicquid poteſt Iacob:

3 Se non ingreſſurum ædes ſuas, neque

cubile lecti mei.

4 *Non indulgebo somnũ oculis meis, neq; palpebris meis soporem.*

5 *Donec parem locum Domino, & tabernaculũ heroi Iaacob.*

6 *Eum ecce locum audiuimus ĩ Ephrata, reperimus in regione saltuosa.*

7 *Introëamus ergò ĩ tabernacula eius, adoremus scabellũ pedum eius.*

8 *Surge Domine ad mansionem tuam, tu & arca fortitudinis tuæ.*

ascensiurũ lectũ suũ:

4 Neq; permissurum oculis suis, aut palpebris somnum,

5 Priusquam inuenisset locum extruendo altari Deo gratum, & tabernacula in uenerationem illius, per quẽ fortis est posteritas Iacob.

6 Ecce de improuiso inuenimus locum illũ in Effrata: inuenimus inquam illum in campis syluosis.

7 Eamus ergò in tabernacula, quę ipse elegit sibi, prosternamus nos supplices ante scabellum pedum illius.

8 Exurge domine & ueni in eum locũ, quẽ ad hoc elegisti tibi, ut præ cæteris peculiari-

9 *Sacerdotes tui induant iustitiam, & sancti tui exultẽt.*

10 *Propter Dauid seruum tuũ ne differas aduentũ Christi tui.*

11 *Iurauit enim dominus ipsi Dauid ex fide, quod non mutabit: De semine uentris tui ponam in solium tuum.*

12 *Si custodient filij tui fœdus meũ, & contestationes meas, quas docebo eos, iam et filij eorum in perpetum in solio tuo sedebunt.*

ter requiescas in eo, ueni inquam tu, & arca, per quam sæpe omnipotentia tua apparuit.

9 Sacerdotes tui induant iustitiam, ut sancti tui habeant, quur serio exultent.

10 Propterea quòd Dauid seruus tuus ipse orat, ne auertas faciem à Christo tuo.

11 Iuramento astrinxit se Dñs ipsi Dauid, & fidem dedit, quam nũquam uiolabit, dicens: de fructu uẽtris tui collocabo in solio tuo.

12 Si custodierint filij tui pactum meum, & ceremonias, quas docturus sum eos: filiorũ tuorum nepotes, & qui nascẽtur ullo tempore ab illis, in eodem regni solio propter te sedebunt.

13 *Dñs enim elegit Zion, elegit eam sibi in domicilium.*

14 *Hæc, inquiens, requies mea erit in perpetuum, hîc habitabo, quoniã delector ea.*

15 *Annonam illius amplificabo, et pauperes eius saturabo panibus.*

16 *Sacerdotes illius induam salute, & sancti eius incessanter exultabunt.*

17 *Isthîc progeminabo cornu ipsi Dauid, & lucernã Christo meo cõparabo.*

18 *Hostes eius amiciam confusione, su-*

13 Elegit enim Dominus Sion, sic amauit eam, ut habitare constituerit in ea.

14 Hic erit inquiens locus ad quiescendum mihi perpetuò: hic habitabo, quia amaui eam.

15 Annonam eius copiosissimam faciam egenis qui in ea sunt, cibum ad saturitatem usque suppeditabo.

16 Sacerdotes eius uestiam salute, cuius participẽ facient, & plebẽ, ut sancti tui habeant, quur serió exultent.

17 Ibi florere faciã cornu ipsius Dauid, paraui lucernã Christo meo.

18 Inimicos illius induam pudore & infamia:

per ipſo autẽ flore bit corona eius.

in capite autem illius fulgebit diadema.

PSALMVS CXXXIII.

CXXXIII.

1 Ecce q̃ bonũ, & q̃ iocundum.

1 EN *quàm honeſta & iucũda res eſt, quũ fratres unanimiter cohabitant:*

1 DIci non poteſt q̃ bona ſit res & ſuauis, habitare unà fratres inter ſe concordes.

2 *Perinde eſt ac dum precioſum unguentum in caput & barbam Aaron funditur, ut ad orã ueſtimenti eius deſcendat:*

2 Suauior erit eorum cõcordia oleo illo fragrantiſsimo, quod fundi ſolet in caput, & defluere in barbã, barbã inquam ipſius Aaron, & in oras deinde ueſtium illius.

3 *Sicut ros Hermon qui deſcẽdit in montes Zion: iſthîc enim promiſit Dominus abundantiã, &*

3 Suauior erit rore, q̃ deſcendit in montem Hermon: uel rore, qui deſcendit in montem Sion: & illos, q̃ Sion uicini ſunt, ubi conſtituit dominus inſignem illã munificentiam ſuã oſtendere, & uitã inſti-

uitam fore usq; in sempiternum.

PSALMVS CXXXIIII.

1 EN *uos omnes serui Dñi, qui nocte stationẽ seruatis domi dñi, laudate Dominum.*

2 *Sublatis in sanctuario manibus uestris laudate Dñm.*

3 *Et ditabit uos dominus de Zion, q̃ fecit cœlos et terrã.*

PSALMVS CXXXV.

1 LAudate *serui Domini, laudate nomen Domini.*

tuere, quæ duratura sit perpetuò.

CXXXIIII.

1 ECce nũc benedicite. EIa laudibus extollite Dominũ quotquot estis cultores illius: nunquã enim satis laudare illum poteritis, etiam si totas noctes in templo Domini laudãtes persititeritis.

2 Leuate manus uestras uersus locũ sanctitati illius dicatum: & quantũ potestis, laudibus extollite Dñm.

3 E diuerso dominus ille optimè faciet tibi è Sion, qui autor cœli est & terræ.

CXXXV.

1 Laudate nomen Domini. LAudibus extollite nomẽ domini: laudibus in-

2 *Qui miniſtratis domi Dñi, in atrijs templi Dei noſtri,*

3 *Laudate Dominũ: quia bonus eſt Dominus: pſallite nomini eius, quia iucundum eſt.*

4 *Dñs enĩ elegit ſibi Iaacob, et Iſraël in peculiũ ſuũ.*

5 *Quoniam ipſe ſcio quòd magnus eſt Dominus, et dominus noſter ſuper omnes deos.*

6 *Quicqd Domino placuit fecit cũ in cœlo & terra,*

quã extollite uos, qui cultores & ſerui eſtis domini.

2 Qui ſtatis in tẽplo dñi, & in atrijs eſtis domus Dei noſtri,

3 Laudate deum ſeruatorem: benignus eſt enim dominus: quare pſalmos canite in laudem gratioſiſsimi nominis illius.

4 Elegit em̃ ſua ſponte Iacob ſibi ſeruator ille deus, & Iſraẽlem, ut ſit illi ueluti ornamentum quoddam & gemma precioſa.

5 Ego certè noui magnum eſſe dominum, & dominum noſtrum eſſe potentiorem reliquarum nationũ uniuerſis nihili Diis.

6 Quicquid enim libi tum fuit unquã domino facere, id factũ eſt tam in cœlo quàm in

tum in mari atque omnibus abyſſis.

7 *Adducit nubes à finibus terræ, fulgura uertit in pluuiam, & uẽtos de loculo ſuo profert.*

8 *Qui percuſſit Aegypti primogenita tam hominum quàm pecorum.*

9 *Miſit ſigna & portenta in mediũ tui ô Aegypte, in Pharaonem & in omnes ſeruos eius.*

10 *Qui pcuſſit gentes magnas, & occidit reges fortes.*

terra, & poteſtatẽ habet ĩ uaſtiſsima illa maria, & in oĩa quę uſq; abſtruſa latent etiã in locis profundiſsimis.

7 Qui extrahit nubes è terra infima parte orbis, & in aëre loco æditiſsimo collocat eas: qui fulgura cũ pluuia miſcet: & educit uẽtũ è locis abditis, tanquàm theſaurorũ ſuorum repoſitorijs.

8 Qui pcuſsit primogenita Aegypti, tã hominũ, quàm reliquorum animalium.

9 Qui immiſit ſigna iręſuę terrifica, & portenta in mediam Aegyptum, quibus Pharaonem terruit & oẽs famulos illius.

10 Qui percuſsit gentes numero plurimas, & reges occidit potentiſsimos.

11 *Sichonẽ Amorrhœorũ, Og regẽ Baſan, & omnia regna Chanaan.*

12 *Et tradidit terram ipſorũ in poſſeſſionem, & hæreditatem Iſraëli populo ſuo.*

13 *Domine nomen tuum ſempiternũ eſt, Dñe memoria tui ad omnẽ poſteritatem peruênit.*

14 *Dominus enim uindicat populum ſuũ, & cum ſeruis ſuis redit ĩ gratiã.*

15 *Idola gentiũ argentũ & aurũ ſunt,*

11 Seon regem Amorræorum, Og regem ipſius Baſan, & uaſtauit uniuerſa regna Chanaan.

12 Et dono dedit terram regum illorũ uelut patrimonium: patrimonium inquam ipſi Iſraëli, populo charo ſibi.

13 Domine nomẽ tuũ nunquam in obliuionẽ ueniet: domine memoria tui perueniet in generationem & generationẽ, nec interibit unquam.

14 Suſcipiet dominus patrocinium cauſæ populi ſui contra aduerſarios: erga ſeruos autem ſuos clemẽtiſsimẽ geret ſe.

15 Statuæ gentiũ nihil ſunt ꝙ argentũ & aurũ, quibus artificio

& opus manuum humanarum.

16 *Os illis eſt, ſed nõ loquũtur: oculi quoq;, ſed nõ uidẽt.*

17 *Aures habẽt, ſed non audiunt: nares quoq;, ſed nullus eſt ſpiritus in ore ipſorum.*

18 *Pares illis ſunt q ea faciunt, & oẽs qui illis fidunt.*

19 *Tu uerò domus Iſraël collauda dominũ, domus Aharon collauda dñm.*

20 *Domus Leui collauda Dominũ: qui colitis Dominũ, collaudate Dominum.*

humano, uel hæc inducta eſt, uel illa forma.

16 Quare os quidẽ habere uidentur, ſed loqui non poterunt: & oculos, ſed quibus nihil uideant.

17 Aures præterea, q-bus nihil audiant: nares quoque ſine ullo uſu, quum nullus appareat balitus in ore cuiuſquam illarum.

18 Similes fiant ſtatuis artifices illarum, & quotquot ſpem ſuam ponunt in illis.

19 Poſteri Iacob laudibus extollite Dominũ, poſteri Aharon & uos laudate dominum ſeduló.

20 Poſteri Leui laudate dominum: quibuſcũq; curę eſt cultus do

21 Collaudatus dñs de Zion qui habitat Ierosolymis. Laudate Dominũ.

21 Omni laude maior est dominus ob beneficia exhibita Sion, qui & factus est ueluti ciuis & habitator Hierusalem. Halleluia.

PSALMVS CXXXVI.

CXXXVI.

1 Cõfitemini domino qm̃ bonus.

GRatias agite Dño, quoniã bonus, & sempiterna est misericordia eius.

1 GRatias agite ꝓ acceptis beneficijs dño: æquũ enim id est, quòd duratura sit perpetuò misericordia ipsius.

2 Gratias agite Deo deorũ, Quoniã sempiterna est misericordia eius.

2 Gratias agite Deo ipsorum angelorum, quòd perpetuò duratura sit misericordia eius.

3 Gratias agite Dño dominorum, Quoniã, et cætera.

3 Cũ gratiarũ actione laudate dominũ dominorum omniũ, quòd perpetuò duratura sit misericordia eius.

4 Qui solus facit

4 Eum qui facit admiratione dignissima, sua solius omnipoten-

portenta grandia, Quoniam.

5 *Qui cœlos fecit cũ ratione, Quoniã sempiterna est misericordia eius.*

6 *Qui terram super aquas expandit, Quoniam.*

7 *Qui luminaria magna fecit, Quoniã sempiterna est misericordia eius.*

8 *Solem ut præsit diei, Quoniam.*

9 *Lunam uerò ac stellas ut præsint nocti, Quoniam.*

10 *Qui ꝑcussit Aegyptia,*

tia, quòd perpetuò duratura sit misericordia eius.

5 Qui fecit cœlos summa prudentia, ꝙ perpetuò duratura sit misericordia eius.

6 Qui expandit terrã supra aquas, quòd perpetuò duratura sit misericordia eius.

7 Qui fecit luminaria magna, quòd perpetuò duratura sit misericordia eius.

8 Ipsum solẽ, ut præsit diei, ꝙ perpetuò duratura sit misericordia eius.

9 Ipsam insuper Lunam & reliquas stellas, ut præsint nocti, ꝙ perpetuò duratura sit misericordia eius.

10 Qui graui damno affecit Aegyptũ, quũ percuteret primogenita illius, quòd perpe-

gyptũ cũ primogenitis ſuis, Quoniã.

11 Et Iſraëlẽ eduxit de medio eorũ, Quoniam.

12 Manu forti & brachio extento, Quoniam.

13 Qui diuiſit mare rubrum in partes, Quoniam.

14 Et traduxit Iſraëlem per medium eius, Quoniam.

15 Pharaonẽ autẽ cum exercitu ſuo inuoluit in mari rubro, Quoniam.

16 Qui eduxit populũ ſuũ per deſertum, Quoniam.

tuò duratura ſit miſericordia eius.

11 Vt educeret Iſraëlem è medio illorum, ꝙ perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

22 Idq; manu robuſta, & brachio fortiter extento, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

13 Qui diuiſit mare rubrũ in partes, ꝙ perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

14 Et pduxit Iſraëlem per mediũ illius, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

15 Subuertit Pharaonem & exercitum illius in eodem illo mari rubro, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

16 Qui duxit populũ per ipſum deſertum, quod nulli antea fue-

lum ſuum in deſerto, Quoniam.

17 Qui percuſſit reges magnos, Quoniam.

18 Et occidit reges fortes, Quoniam.

19 Sichonem regem Amorrhœorum, Quoniam.

20 Et Og regẽ Baſan, Quoniam.

21 Et tradidit terrã eorũ in poſſeſſionem, Quoniã.

22 In poſſeſſionem Iſraëli ſeruo ſuo, Quoniam.

23 Qui cũ deiecti

rat peruiũ, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

17 Qui percuſſit reges potentes, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

18 Et occidit reges fortes, ꝙ ꝑpetuò duratura ſit miſericordia eius.

19 Seon regem Amorræorum, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

20 Et Og regem ipſius Baſan, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

21 Et dedit poſſidendã terram, quam illis ademerat, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

22 Poſſidendam inquã Iſraëli ſeruo ſuo, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

23 Qui quoties preme

iacemus noſtri memor eſt, Quoniã.

24 Et redimut nos de hoſtibus noſtris, Quoniam.

25 Qui cibat omne animal, Quoniã.

26 Gratias agite Deo cœlorũ, Quoniam.

habamur miſericorditer rationem habuit noſtri, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

24 Et eripuit nos à tyrannide illorum, qui nos uexabant, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

25 Qui cibum tribuit uniuerſæ carni, quòd perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

26 Cum gratiarum actione laudate Deũ, q̃ omnipotentia ſua autor eſt ipſius cœli, q̃ perpetuò duratura ſit miſericordia eius.

PSALMVS CXXXVII.

1 Sup̃ flumina Babylonis.

AD Babylonis flumina habitauimus, & fleuimus cùm in memoriam rediret nobis Zion.

2 Iſthîc ſuſpẽde-

CXXXVII.

1 IVxta flumina Babylonis quũ olim ſederemus & fleremus amarè: ꝓpterea quòd in mentẽ neniſſet nobis tui ô Sion.

2 Et ad ſalices, quę

ramus ad ſalices citharas noſtras.

3 Cumq; requirerẽt à nobis, quorũ captiui eramus, carmina, & hymnos noſtros gratulatorios, Canite nobis de carminibus Ziõ: Reſpondimus:

4 Quo pacto cantaremus carmen Dñi in terra peregrina?

5 Quamuis dextera mea mihi prius in obliuionem uentura ſit quàm Ieruſalem obliuiſcar,

6 Adhæreſcat lin-

erant illic in media Babylone, ſuſpẽdiſſemus citharas noſtras:

3 Hoſtes qui captiuos abduxerant nos impetrare conabantur à nobis modulos illos, quibus carmĩa noſtra modulari conſueueramus: & qui inſultabant manifeſtè nobis, iubebãt nos ſigna lætitiæ ædere, cãtate inquiẽtes nobis unum aliquod ex carminibus Sion:

4 Tanquam cantare nobis libuerit laudes dñi in ea terra, quæ ſtatuas & nihili deos prouero colit.

5 Si unquã oblitus fuero tui Hieruſalẽ, & dextera mea officij ſui oblita citharã pulſauerit in gratiã alterius q̃ unius Dei mei:

6 Opto, ut ſic hæreat lingua mea ne poſſim

gua mea faucibus meis, si nõ memine ro tui, si nõ primã fecero Ieſuralẽ cũ gauiſus fuero.

loqui: imò & palato meo affigatur, ſi non quoad uixero memor fuero tui: & ſi nõ præpoſuero laudes ipſius Hieruſalẽ ſummo gaudio, quod unquam cõtingere poterit mihi.

7 Sed memoria repete dñe Idumæos ut egerint in calamitate Ieruſalẽ, ut dixerint, Euertite & excindite eam à fundamentis.

7 Rationem habe domine & perpende, qualia ſint, quæ deſignant in nos Idumæi hoſtes hi noſtri, & quàm crudeliter tractauerint Hieruſalem, quo tempore expugnauerunt eam: quum dicerent mutuò ſeſe adhortantes, uaſtate, crudeliter uaſtate, uſque ad fundamenta ſubuertite eam.

8 Tu quoq; Babylon miſera eris: O felicẽ q tibi reddet pro dignitate quæ in nos auſa fuiſti.

8 Filia Babylonis, quę nunc exultas inſolenter, miſera uerè es, quãquàm ignoras: felicior enim te ueniet, qui talionem reddet tibi, & ſupplicium de te ſumat pro contumelia, qua affeciſti nos.

9 O' felicẽ qui corripiet et allidet infantes tuos ad petrã.

PSALMVS CXXXVIII.

1 GRatias agam tibi ex toto corde meo, & ĩter ſummos canam te.

2 Adorabo ad templum tuũ ſanctũ, & celebrabo nomen tuũ æquè bonitatẽ ac fidẽ tuã, eloquiũ enim tuũ ſecundum nomen tuum magnificas.

3 Cùm inuoco, reſpondes, & animã

9 Fortunatus ueniet uictor, qui & te apprehẽdet, & infantes ab uberibus tuis dependentes illidat in lapides.

CXXXVIII.

1 FAtebor te uerum Deum, idq; toto pectore, etiam palàm, & inuitis aliarum nationũ omnibus dijs ego te pſalmis meis cãtabo. Confitebor tibi dñe in toto corde

2 Adorabo cõuerſus ad templũ, quod tua ſanctitas peculiariter inhabitat, & celebrabo nomen tuum propter benignitatem, qua uſus es erga nos: & conſtantiam tuam in ſeruandis promiſsis: multò nãq; plura quàm tu uerbis tuis promiſeras, præſtitit nobis auguſtiſsimũ illud nomen tuum.

3 Quocunq; tẽpore imploraui auxiliũ tuum,

meam robore locupletas.

exaudiuisti me: fulciuisti me, & addidisti robur animo meo.

4 *Celebrabunt te dñe uniuersi reges terræ quũ audient uerba oris tui.*

4 Fatebuntur te esse Dominum omnes reges terræ, ubi audiuerint promissis tuis rem ipsam per omnia respondere.

5 *Et cãtabũt iuxta ritum domini, quoniã ingens est maiestas Domini.*

5 Et carminibus efferent uias Domini, & testabũtur immensam esse maiestatem Domini.

6 *Sublimis enim cũ sit Dominus, tamẽ ima uidet, & elata eminus cognoscit.*

6 Quanq̃ sublimis est dominus, cum tamen, qui humiliter de se sentit, aspicit cominus: elatum uerò nõ nisi eminus cognoscet, ut perdat illum.

7 *Si ambulem in media tribulatiõe, reficis me, in ferociam hostium meorum mittis manum tuam, & saluas me dextera tua.*

7 Si eundum mihi fuerit per media & præsentissima pericula, tu uitam meã tutaberis,

8 *Dominus undiq; perficit me. Domine bonitas tua sempiterna est, opera igitur manuũ tuarum ne sinas labi.*

PSALMVS CXXXIX.

1 *DOmine tu pᵖ=uestigas, & pᵖspectũ habes me.*

2 *Tu scis ut sedeã & surgam, tu prospicis uictui meo de longinquo.*

3 *Iter meũ & accubitum meum dispensas, & uides omnes uias meas.*

furorem hostiu m meorum tu manu tua compesces, & seruabit me dextera tua.

8 Dominus perficiet quod reliquum est pro me: Domine misericordia tua perpetua est, quare opera manuum tuarum in defendendo me ne intermiseris, sed quemadmodum cœpisti, perge.

CXXXIX.

1 DOmine explorasti oñia mea, & pernouisti. Dñe probasti me.

2 Tu nouisti quando sessurus sim, uel surrecturus: nouisti cogitationem meam longè antè, quàm incidat in animum meum.

3 Siue ambulare interdiu quopiam uoluero, siue noctu cubitũ ire, tu semper es circũ me: & omnia studia mea

4 Quin ne uerbulũ quidẽ ullum eſt in lingua mea, quod en tu Domine non pernoueris.

5 A frõte & à tergo finxiſti me, admota manu tua.

6 Arte deniq; mirabiliore ac ſublimiore quàm ego ſcire aut aſſequi poßim.

7 Quò abirẽ à ſpiritu tuo? aut à facie tua quò fugerem?

8 Si ad cœlos perrexero, iſthîc es: ſi ad inferos decurrero, ecce non abes:

habes quàm exploratiſsima.

4 Profectò ne uoculam quidem ullam ſonare poterit lingua mea, quin tu Domine dictu mirum, ſcias per omnia melius me, quid uelit illa.

5 Retrò & antè formaſti me, & impreſsiſti manu tua certam formam in me.

6 Mirum in modũ excedit captum meũ horum, quæ tu facis, ratio, et artificij cognitio tam eſt ſupra me, ut nullo modo queã pertingere ad illam.

7 Quò abire hinc potero, ut fugiam notitiam tuam? & quò fugere potero, ut conſpectum tuum lateam?

8 Si aſcẽdero in cœlũ, aderis ibi & tu: ſi deſcẽdero in infima loca ter

9 *Si auroræ alas mihi sumpsero, & habitauero in ultimis pelagi finibus,*

10 *Etiã isthîc præest mihi manus tua & dextera tua tenet me.*

11 *Et cum sic mecum statuo, forsan tenebræ abscõdent me, nox ergò lux mea sit.*

12 *Iam neque tenebræ sic tenebrescũt ut non perspicias: sed nox diei instar lucet, perinde sunt lux & tenebræ.*

ræ, res mira, & illic ego offendam te.

9 Si contingat mihi ea uelocitas, quæ est orientis, ut uno die uehar in extremum occidentem:

10 Profectò etiam illuc perferet me manus tua, & sustentabit me dextera tua.

11 Si dixi, fortasis occultabunt me tenebræ: deprehendi citò stultitiã meam: nox enim non magis cõtexit me, quã meridiana faceret lux.

12 Nullæ enim tenebræ obscurare sic quicquam poterunt, ut latere queat te: & nox tantum præbet luminis tibi, quantum dies ipse: sunt enim hoc ipsum tenebræ apud te, quod ipsa lux clarissima.

13 *Tu enĩ poßides renes meos: tu inuoluiſti me in utero matris meæ.*

13 Nec mirum ſi nihil te lateat mei, quũ ſecretiſsimas corporis mei partes ipſe poſsideas, & cõpegeris me incredibili artificio in abditiſsima parte uẽtris genitricis meæ.

14 *Gratias ago tibi quoniam mirificè plaſmatus ſum, mirabilia ſunt opera tua, qđ mens mea uehementer agnoſcit.*

14 Meritò fatebor te omni honore & uenerationedignum: ob mirabilia enim miracula tua affectus ſum mirificè: ſtupenda enim ſunt opera tua, quòd ingenuè agnoſcit animus meus, & modis omnibus ſupra captũ ſuum eſſe ea confitetur.

15 *Non latent te oſſa mea, quantumuis in abdito factus ſum, & infra humi contextus.*

15 Non eſt ullum os intra me loco tam occulto, ut lateat te, quãuis compoſitus ſim totus ego in loco uehemẽter abdito, & ueluti tapetũ è neruis & uenis contextus ſim in utero matris, loco magis abdito quàm ullum eſt antrum terræ.

16 *Errores meos in*

16 Quum rude adhuc & informe eſſet ſemẽ unde

ſpiciunt oculi tui, et in libro tuo cũ=ncti ſcribuntur: dies mei formati ſunt, quum nondum aliquis ex eis eſſet.

17 *Mihi uerò quàm precioſi ſunt amici tui Deus? quantus eſt capitum ipſorũ numerus?*

18 *Cũ recẽſere pergo, harenam ſuperãt: expergefactus adhuc tecum ſum.*

19 *Num occides deus peccatores, ut*

naſciturus eram, penitiſsimè illud perſpexerunt oculi tui: & ueluti in libro apud te deſcriptam habes omnium membrorum meorum rationẽ, quæ & ſi non niſi multis diebus in iuſtam magnitudinẽ excreſcere poſsint: apud te tamen ô Domine non eſt ea dierum uarietas, ſed unus perpetuus dies.

17 Interim mihi quàm incomprehenſibilia facta ſunt conſilia tua omnipotens Deus, q̃p ſupra modum ingentes factæ ſunt ſummæ illorum?

18 Si enim numerare coner ea, facilius arenas numerauero, quæ iacent in littoribus maris: & ſi peruigil durauero tota uita mea in enumerandis illis, idem egero.

19 Num tandem occides Deus impiũ & uiros ſan-

ſcelerati homines recedant à me?

20 *Qui per audaciam tibi rebellãt? hoſtes tui qui temerè eleuantur?*

21 *Non'ne oſores tuos odi Domine, & in hoſtes tuos excandeo?*

22 *Summo odio proſequor illos, quò & hoſtes mei facti ſunt.*

23 *Explora me deus, & pernoſce cor meum: proba me & ſcito cogitationes meas.*

24 *Et ſi uides mihi uiam laborioſam ad=*

guinarios, qbus toties dico, recedite à me?

20 Loquebantur de te ſcelerate, et uſurpabãt contemptim nomen tuum hoſtes tui.

21 Nónne odio habentes te Domine odio habebam, & contra inſurgentes in te ira excandeſcebam?

22 Ita profectò: maximo enim odio proſequebar illos, & pro inimicis habebam illos.

23 Fac periculum mei omnipotens Deus, & cognoſce cor meũ, explora me, & conſidera cogitationes meas.

24 Et uide an tale ſtudium irritandi te ſit in me, quale eſt impio: quod ſi fuerit, patiar æquo animo, ut more

esse, reducito me in uiam sempiternã.

PSAL. CXL.

1 Libera me Domine ab homine maligno, à uiro uiolento custodi me.

2 Qui praua consilia capiunt in corde, omni tempore bella concinnant.

3 Linguã suam instar serpẽtis acuũt, aspidis uenenum intra labia sua alunt.

4 Serua me Domine de manu impij, ab homine uiolento custodi me, qui cogitant gressum meum inuertere.

aliorum impiorum occidas me.

CXL.

Eripe me Dñe ab homine malo.

1 LIbera me Dñe ab homine malo, contra uirum sceleratũ protege me.

2 Qui machinantur scelerata animis suis, & nihil quàm ad bella assiduè instigant.

3 Exacuerunt linguas suas, ut magis sint noxiæ quàm serpentum: uenenum aspidis admixtum habet sermo illorum, quod latet sub lingua in pectore illorum. Ita res habet.

4 Custodi me ne incidam ī manus impij, & à uiro sceleribus perpe

סלה

5 *Superbi enim abſconderunt mihi laqueũ: funibus te= tenderunt mihi re= te: & qua parte iter agendũ eſt, mi hi offendicula po= ſuerunt.* סלה

6 *Dico igitur Do= mino, Deus meus es tu, exaudi Do= mine uocem depre cationis meæ.*

7 *Eſto Domine ſa= lutare robur meũ: tege caput meum tempore armorũ.*

8 *Ne impẽdas Do mine deſiderijs im*

trãdis dedito ſerua me: conſiiterunt enim ſubuertere greſſus meos.

5 Abſconderunt homines ſuperbi laqueũ in perniciem meam, & funes expanderunt & rete iuxta uiam, qua iturus eram: pedicas præterea, quibus perderẽt me. Ita eſt.

6 In his conſtitutus periculis ad te ſolum confugi, dicens, Domine tu Deus mihi es: præbe aures tuas Domine lamentabilibus precationibus meis.

7 Deus Domine firmamentũ ſalutis meæ, armaſti caput meum, quoties confligendum fuit mihi cum hoſte armato undique.

8 Quare ne ſinas quæſo nunc ô Domine uotorum ſuorum cõpotem fieri impiũ, ne habeant

pij:conatus eius ne pficias, quo minus eleuetur. סלה

9 *Labor consilio= rum ipsorũ obruat caput eorũ qui me circumueniunt.*

10 *Cadant in eos prunæ, in ignem ac foueam deijcian tur ut nequeant re surgere.*

11 *Vir loquax ne constet in terra:ui rum uiolentum ac malum uenẽtur ad interitum.*

12 *Scio enim quòd Dominus facit iudi= cium adflicto, & pauperes uindicat.*

aduersarij quur exultent, & efferant sese. Nequaquam ita fiat.

9 Caput & ducem illorum, qui oñi ex parte oppugnãt me, pestilẽs sermo, & ad nocendũ magno studio compositus, totum inuoluat.

10 Cadant in eos carbones igniti, præcipitet eos Dñs in foueas tam profundas, ut nunquã possint emergere.

11 Quisquis fuerit maledicus & proditor, nunquam stabilis erit in terra: quisquis fuerit sceleratus, illũ sua malitia subuertet, & obijciet calamitatibus uarijs.

12 Certè futurum scio, ut tractet dñs tandem causam eius, qui affligitur, et supplicium su-

13 *Veruntamen iusti celebrabunt nomen tuum, & recti cum uultu tuo ambulabunt.*

mat de illis, qui opprimunt humano auxilio destitutos.

13 Tum iusti celebrabunt nomen tuum, sedebunt quotquot candidi fuerint animo è regione uultus tui, perpetuò intuituri te.

PSAL. CXLI.

Dñe clamaui ad te, exau.

1 *Domine te inuoco, ppera ad me, attende uoci meæ dum clamo ad te.*

2 *Sit oratio mea incensum corã te, eleuatio manuum mearum sacrificiũ uespertinum.*

3 *Pone dñe custodiam ad os meum, & excubias ad ianuã labiorũ meorum.*

CXLI.

1 Domine clamaui ad te, quare festina quæso succurrere mihi: aures præbe uoci meæ quoties implorauero auxilium tuum.

2 Tam grata fiat precatio mea quàm est suffitus thuris in uenerationem tui excitatus.

3 Adhibe domine frenum ori meo, & custodiam ianuæ labiorum meorum.

4 *Non patere cor meum labi ad rem malam, ut conſiliũ ineat uel cũ impio, uel cum hominibus ſceleratis, et ne fruar delitijs ipſorum.*

4 Ne ſinas animum meum propẽſum fieri ad maledicẽtiã, nec ſtudijs delectari cũ impietate coniunctis, exẽplo eorꝝ, qui uiri ſunt ſcelerati: nec tenear quæſo unquã deſiderio comedẽdi parta rapinis, quãuis raptoribus ipſis ſua uiſſima uideantur.

5 *Verberet me iuſtus, et gratũ faciet corripiat me, et unguentũ capiti meo infundet, neq; turbabit caput meum: ſed adhuc pro malis iſtorum orabo.*

5 Verberet me potius iuſtus, & beneficij loco habiturus ſum: & ſi caſtiget me, uulnus illud adeo capiti meo moleſtũ nõ erit, ut pro ſaluberrimo medicamine amplexurus ſim illud: nec à ꝓpoſito deterrebit me, ſed pergã potius orare Dominũ, ut ſeruet me q̃ alieniſſimum à ſceleratis impiorum operibus.

6 *Offẽdebant ad petram iudices eorum, ſumetur & ueluti præcipitabuntur de rupibus iudices eorum, tum ſentient, quanto fuiſſet illis ſatius auſcultare ſermonibus meis gratioſitate con-*

6 Quando ſupplicium ſumetur & ueluti præcipitabuntur de rupibus iudices eorum, tum ſentient, quanto fuiſſet illis ſatius auſcultare ſermonibus meis gratioſitate con-

rum, ſed adhuc auſcultabant uerbis meis, quoniam læta erant eis.

7 Oſſa noſtra diſſperſa iacẽt coram foueæ, perinde ac dum quis terrã diſcindit ac perfodit.

8 Sed ad te Domine Deus meus intẽti ſunt oculi mei, te fido ne hauriás animam meam.

9 Serua me à laqueo quem expanderunt mihi, & ab offendiculis ſcelerate agentium.

10 Incidant in retia ſua impij, donec ego

ditis, & à maledicentia diuerſis.

7 Sicut qui amputant arbores, & findunt ligna, & per terram ſpargũt huc atq; illuc, quæ amputata ſunt, ſic oſſa noſtra diſperſa fuerunt et ſoluta prę metu mortis: ad ipſum enim uſq; ſepulchrum perueneramus.

8 Quia in te Deus domine oculi noſtri aſſiduè intenti ſunt, & in te ſpes mea omnis ſita eſt ne ſinas perire animam meam.

9 Cura ne incidam in laqueum, quẽ extenderunt in perniciem meã, neq; incidam in uincula hominum ſceleratiſſimorum.

10 Incidãt in ſua ipſorũ

interim prætereã.

PSAL. CXLII.

1 VOce mea ad Dominũ clamo, Domino uoce mea ſupplico.

2 Effundo coram ipſo querimoniam meam, & tribulationem meam ante ipſum expono.

3 Dum animus meus deſperatiõi proximus eſt: Tibi enim perſpectum eſt iter meum: ad ſemitam iſtam, qui incedo, abſconderunt mihi laqueum.

4 Conſidera dexterã meam, & inſpice,

potius retia impij una omnes, quoad ego ſaluus prætériero.

CXLII.

Voce mea ad dominũ clam.

1 VOce mea ad dominum clamabo, uoce mea ad dñm precabor.

2 Effundã ante ipſum orationem meam, affli ctionem meam aperiã illi.

3 Quo tempore animus meus mœrore cõficiebat ſeſe, tu ſciebas inſontem illa perpeti me: eſt enim notiſſima tibi omnis ſemita & uia mea: aduerſarij interim mei in uia, per quam iturus eram, abſcõderant laqueum in perniciem mihi.

4 Reſpiciebam nũc in partem dextram, nunc

& nõ inuenies ex notis meis quenquam: ereptum est mihi effugium: nec est qui de uita mea sit solicitus.

in partẽ sinistram, sed nullus occurrit, qui agnosceret me: desperabã posse aufugere me: nullus enim aderat, cui curæ esset uita mea.

5 Ad te igitur clamo Domine, ac dico: tu es spes mea, & portio mea in terra uiuentium.

Quare clamabam ad te domine, & dicebam te esse fiduciam meam, nec esse inter uiuentes in ullo alio spem ullam reliquam mihi.

6 Attende supplicationi meæ, quoniã uehemẽter exhaustus sum: libera me de persecutoribus meis, quoniam prævalent mihi.

Auscultą ad clamorẽ meum: sitq; malorum, quæ plurima perpessus sum, tandem finis: libera me ab his, qui persequũtur me, uiribus eñ superiores sunt me.

7 Educ è carcere animam meã, ut celebrare possim nomen tuum, tum ad me accurrent,

7 Educ è neruo animã meam ut nomen tuum celebrem: quod si mihi dones, iusti

sociabunt se mihi.

PSAL. CXLIII.

1 AVdi Domine *orationẽ meã percipe supplicationem meã, per ueritatem ac iustitiam tuã opem fer mihi.*

2 *Nec tamen ineas iudicium cũ seruo tuo, te enim adcusatore nemo mortalium absoluitur.*

3 *Quoniã imminet hostis uitæ meæ, humi uitam meam conculcaturus, & locaturus me in tenebras perpetuò*

& in modum coronæ iusti cingẽt me, ubi senserint te ultum iniuriã meam.

CXLIII.

1 DOmine exaudi precationẽ meam pro optima fide & æquitate tua, quã semper habes cum summa clementia coniunctam: responde desiderio meo. D ñe exaudi orationẽ meam, auribus perc.

2 Nec uelis summo iure cũ seruo tuo agere: nemo est enim uiuentiũ, qui sic iustus sit, ut nõ multa tu in eo uerissimè reprẽdere possis.

3 Auxilio tuo maximo pere opus habeo: persequitur enim hostis me capitaliter, tãtum non prostrauit in terrã usque uitam meam: habitare me cogit in locis obscurissimis, quę mortuorum sepulchris simi

mortuorum.

4 *Hinc fit ut incerta ſit in me mens mea, & cor meum intra me deſperabũdum.*

5 *Memini tamen priſci temporis, recolo uniuerſa opa tua, & facturã manuũ tuarũ repeto.*

6 *Expando ad te manus meas, anima mea è terra ſiticuloſa ad te clamat.* סלה

7 *Accelera domine ut auxiliũ mihi adferas, deficit enim ſpiritus meus: ne abſcõdas uultum tuum à me, quo minus par*

lima ſunt.

4 Mœrore cõficit ſeſe anima mea, torquet ſeſe cor meum.

5 In memoriam reuocaui, quæ feciſti ſeculis ſuperioribus: diligenter animo reuolui uaria opera tua, in opere manuum tuarum expendendo totus eram.

6 Expãdi manus meas ad te ſupplex, & anima mea quum uerſarer in terra ob ſiccitatem damnata, nõ aliò reſpexit quàm ad te. Ita res habet.

7 Quare feſtina & reſponde uotis meis Domine, uix enim amplius apud ſe eſt ſpiritus meus, ne abſcondas faciem tuã à me, ne fortè

fiam his qui in ſe=
pulchrũ demigrãt.

similis fiam illis, qui de cidunt in puteum.

8 *Ocius adnuncia*
mihi bonitatem tu=
am, te enim fido:
notam fac mihi uiã
qua incedam, ad te
enim mẽtem meam
dirigo.

8 Fac sentiam manè clemẽtiam tuam, de te enim pendeo totus: doce me qua uia ꝙ rectiſſime eatur ad te: expectauit enim te ſummo deſiderio anima mea.

9 *Libera me de ho*
ſtibus meis Dñe,
nam ad te cõfugio.

9 Eripe me ab hoſtibus meis Domine, tuæ enim protectioni occultæ iam olim concredidi me.

10 *Doce me operari*
quod tibi placitum
eſt, tu enim es deus
meus: ſpiritus tuus
benignus deducat me ĩ terrã innocẽtiæ.

10 Doce me facere quod placitum ſit tibi, tu ẽm es Deus meus: ſpiritus quæſo tuus ille benignus ducat me per eã uiam, quæ recta à ducit ad te.

11 Propter nomen tuũ Domine uitam tribue mihi, pro tua iuſtitia

11 *Reſice me dñe propter nomen tuum,*
& per iuſtitiam tuam educ de anguſtia

animam meam.

12 *Et per bonitatem tuã dissipa hostes meos, & perde omnes qui cõtristant animam meã. Ego enim seruus tuus sum.*

educ ex angustijs animam meam.

12 Pro fauore interim in me tuo subuertes inimicos meos, perdes q̃ insontem affligũt animã meã: seruus enim tuus ego sum.

PSA. CXLIIII.

1 Benedictus dominus Deus, q̃ docet manus.

1 *GRatiæ Dño refugio meo qui instruit manus meas ad prælium, et digitos meos ad bellum,*

CXLIIII.

1 MAior omni laude dñs, q̃ robur tribuit mihi: q̃ & docet manus meas arma tractare, & cũ hostibus bella gerere, et digitos meos armat in prælium.

2 *Expectatio mea, munimẽtum meũ, arx mea, redemptor meus, scutũ meum quo fido, q̃ regit populũ mihi subiectũ.*

2 Miris modis misericors est erga me, & munit me, et fulcit me, & à malis omnibus liberat me: est mihi instar clypei, & in eo spem omnẽ meam collocaui, quare & ipse

3 *Domine, quis tandẽ est homo quòd eum agnoscis: aut filius hominis, ꝙ ipsum reputas?*

4 *Homo nihilo similis est, dies eius sunt uelut præteriens umbra.*

5 *Dñs, cũ cœlos tuos inflectis ac descendis: quũ tangis montes & fumãt,*

6 *Quum fulgure coruscas dissipas eos: mittis iacula tua, et perdis eos.*

7 *Mitte ergò manum tuam de alto: libera & eripe me de immensis fluctibus,*

obsequentem facit populum meum mihi.

3 Dñe quid uidisti in hoĩe, ut eũ agnoscere digneris? aut in filio hominis, ut tã exactè rationẽ habeas illius?

4 Homo ipsi uanitati ꝙsimillimus est, dies uitæ illius obscuri similes sunt umbræ, quæ assiduè magis ad noctis caliginem tendit.

5 Inclina cœlos & descẽde: percute supbos illos reges, qui montibus uidentʳ similes: sentiãt iram tuã, & ueluti fumus euanescant.

6 Iacularе fulgur & disperde eos, emitte sagittas, & cõturba eos.

7 Demitte manum tuã ab alto: libera me & eripe me ex aquis

de ui alienorum.

8 *Quorũ os uana loquitur, dextera autem eorum fallax est.*

9 *Vt cantem tibi Deus carmen nouum, ut psallam tibi barbito decachordo.*

10 *Qui reges salute donas: qui liberasti Dauid seruũ tuum à gladij periculo,*

11 *Erue & libera me de manu alienorũ, quorũ os uana loquitur, & dextera eorum fallax est.*

multis, & à uiolentia hominũ, qui à diuino cultu alieni sunt.

8 Quorum os loquitur uanitatẽ, & dextera eorũ nullius est roboris.

9 Deus nouã habebo celebrandi te carminibus meis occasionem, nablo & decachordo psallã in laudẽ tuam.

10 Qui uictoriam salutarem tribuis regibus, & liberas ipsum Dauid seruum tuũ à gladio pernicioso,

11 Libera me & eripe me à tyrannide hominum, qui à diuino cultu sunt alieni: quiq; ore suo mẽtiuntur, & quorum dextera promittere uidetur subsidium, quum nihil cogitet minus.

12 *Vt filij noſtri à teneris inſtar plantarum adoleſcant, filiæ noſtræ uelut politæ in tẽplo columnæ niteant.*

12 Vt ſint filij noſtri ueluti plantulæ elegãter auctæ in adoleſcentia ſua: filiæ noſtrę formoſę ueluti angulares colũnæ ſummo ſtudio exornatæ, quales in templis & regũ domibus conſpiciuntur.

13 *Penuaria noſtra plena ſint, ac omnigenis rebus redundẽt: Greges autem noſtri in uillis noſtris in millia ac centena millia ſoboleſcant.*

13 Sint anguli noſtri pleni ſuppeditãtes oĩs generis annonam, greges noſtri in millia excreſcant: & cẽtena millia è caulis exeant in plateas noſtras.

14 *Boues noſtri ſint ad laborem ualidi, nulla ſit ruina, nullum uitium, querimonia nulla in plateis noſtris.*

14 Boues noſtri, ſani, & ferẽdis oneribus apti, nihil eorũ quæ noſtra ſunt aberret: nec ulla audiatur lamentabilis uox in plateis noſtris.

15 *O felicem populum cuius res ad hũc*

15 Fortunatus populus ille, cui cõtingunt hu-

modum habent, ô felicem populum cuius Dominus est Deus.

iusmodi: beatus & ille populus, qui Dominum habet Deum propitium sibi.

PSALMVS CXLV.

CXLV.

1 Exaltabo te deus meus rex.

1 *EVehã te deus & rex meus, laudabo nomẽ tuũ in perpetuum, & si quid ultrà est.*

2 *Omni tempore celebrabo te, & laudabo nomẽ tuũ in perpetuum, & si quid ultrà est.*

3 *Magnus est Dominus, & supra omnem laudem, neq; magnitudo eius perueſtigari poteſt.*

1 LAudibus efferã te mi Deus omnium rex, & laudabo nomen tuum quoad uixero.

2 Assiduè per singulos dies laudabo te, & laudibus efferã nomen tuum perpetuò, & si fieri posset, etiam ultrà.

3 Magnus Dominus & modis omnibus dignus laude: & eius magnitudinis, ut nemo perscrutari possit illam.

4 *Posteritas poste ritati cõmendabit opera tua, & po= tentiam tuam enũ= ciabunt.*

5 *Honorem, ampli tudinem, magnifi= centiam, & res tu= as memorabiles e= loquar.*

6 *Vis miraculo= rum tuorum præ= dicabitur à me, & magnitudinẽ tuam narrabo.*

7 *Memoria immẽ= sæ bonitatis tuæ ce lebrabitur, & iustitia tua cantabitur.*

8 *Mitis & misericors est dñs, tardus ad*

4 Generatio una uelu ti per manus tradet al teri laudes operũ tuo- rum, & omnipotentiã tuam annunciabit.

5 Gloriam maiestatis tuæ magnificẽtissimè, & res à te clarissimè cum omnium admira- tione gestas, studiosè alijs cõmemorabo:

6 Vt illi robur mira- biliũ operum tuorum alijs narrent, ego uerò magnitudinẽ tuã pro uiribus scripto ad po- steros transmittam.

7 Vt illi memoriam immensæ magnitudi- nis tuæ plenis buccis celebrent, & æquita- tem tuam cum gaudio cantent.

8 Misericors & cle- mẽs Dominus: tardus

iram, & ad ignoſcendũ propenſus.

9 *Benignus eſt uniuerſis Dominus: et miſericordia ſua utitur erga omnia opera ſua.*

10 *Celebrãt igitur te Domine cuncta opera tua, & ſancti tui gratias tibi agunt:*

11 *Gloriã regni tui prædicãt, & potẽtiã tuã loquuntur:*

12 *Vt adnunciẽt filijs hominum potentiam tuam, amplitudinem quoq; ac ſplendorem regni tui.*

13 *Regnum tuum, regnũ omnium ſecu-*

ad iram, ad clementiam autẽ pronus mirificè.

9 Benignus Dominus in omnes, & omnimoda miſericordia relucet in omnibus operibus ipſius.

10 Quare cũ gratiarũactione laudabũt te domine uniuerſa opera tua, ptæcipuè autem ſancti tui magnificè loquentur de te.

11 Magnificentiã regni tui loquentur, & omnipotentiam tuam prædicabunt.

12 Vt ſciant poſteri Adæ omnipotentiam Dei, & magnificentiſſimam gloriam regni ipſius.

13 Regnũ tuum regnũ

lorum est, & im=
perium tuũ ad o=
mnes posteritates.

14 *Fulcit Dominus omnes qui casuri sunt, & erigit o=mnes collapsos.*

15 *Omnium oculi te expectant, & tu das eis suum suo cibum tempore.*

16 *Aperis manum tuam, & saturas abundè oĕ animal.*

17 *Iustus est Dñs in omnibus uijs suis, & in cunctis operibus suis sanctus.*

18 *Dominus adest omnibus qui se inuocant, dummodo inuocent cum ex fide.*

est omnium seculorꝝ, & potestas tua regia extendit se in generationes omnes.

14 Sustẽtat Dominus omnes nutãtes, & erigit collapsos.

15 Oculi omniũ intenti sunt in te, & tu suppeditabis illis cibum tempore opportuno.

16 Aperies manum tuam, & satiabis unumquodqꝫ animalium cibo suo.

17 Iustus est modis omnibus Dominus, & pius in oĩa opera sua.

18 Prope adest Dominus uniuersis, qui inuocant illum: uniuersis inquã illis, qui implorant ex animo auxilium illius.

19 *Desiderium sese reuerentiũ implet, clamorem eorum exaudit & opem fert eis.*

19 Quicqd optauerint, qui reuerenter colunt illũ, faciet, & clamorẽ illorum audiet, & salutem adferet illis.

20 *Dominus tuetur omnes q̃ se amant, impios autem dissipat omnes.*

20 Curæ sunt Domino uniuersi qui amant illũ, impios autẽ ipsos subuertet.

21 *Laudẽ Domini dissérat os meum, & omne uiuẽs celebret nomen eius sanctũ ĩ perpetuũ, & si q̃d ultrà est.*

21 Laudes Domini sonabit os meũ, & laudabit omnis caro nomẽ insigniter sanctum illius in perpetuũ, &, si fieri posset, ultrà.

PSAL. CXLVI.

CXLVI.

1 Lauda ò anima mea Dominũ.

2 Totus ego laudabo Dñm per omnẽ uitam meam, psalmos cantabo in laudẽ Dei mei quoad uixero.

Lauda aĩa mea dñm, laudabo.

1 *Lauda Dominum anime mi.*

2 *Laudabo Dominũ dum uiuam, psallam Deo meo quàm diu ero.*

3 Nolite principibus fidere, aut quoq̃ hominum in q̃bus nõ est salus.

4 Ab homine enim cùm abit spiritus eius, redit ad terram suã, tunc pereunt uniuersæ cogitationes eius.

5 O felicem cuius robur est Deus Iacob, cuius spes est ad Dominum Deũ suum:

6 Qui cœlos, terram ac mare condidit, & quicquid in eis est: qui fidem in perpetuum seruat:

7 Qui iudiciũ facit uim patientibus: qui

3 Nolite fidere principibus, neq; ulli ex posteris Adæ: non enim habẽt potestatẽ beandi quempiam.

4 Auolauit spiritus ille uitalis illorũ, & resoluẽtur in terrã unde prodierant: & ipso die mortis peribũt omnia consilia illorum.

5 Felix cui deus Iacob adiumento est, & cui sita est omnis spes in Deo suo.

6 Qui autor est cœli & terræ, maris & omniũ quæ in illis sunt, qui & fidẽ seruat perpetuò.

7 Qui ulciscitur iniu-

esurientibus cibum tribuit: ad dñm q uinctos soluit,

8 *Dñm qui cæcos illuminat, collapsos erigit: ad dñm qui iustos amat:*

9 *Qui fouet aduenas, orphanum & uiduam defendit, uiam autem impiorum damnat.*

10 *Dominus Deus tuus ô Zion regnat in perpetuum per omnẽ posteritatẽ.*

riam illatam oppressis, qui cibum suppeditat esurientibus: ille Dominus, qui liberat è uinculis captiuos.

8 Ille Dominus, qui uisum tribuit cęcis: ille Dominus, q recte incedere facit claudos: ille inquam Dominus, q amicus est iustorum.

9 Ille Dominus, q curam gerit peregrinorũ: qui pupillũ & uiduam cõfortat, & uiã impiorum subuertit.

10 Regnabit Dominus perpetuò Deus tuus ô Sion, in generationẽ & generationẽ absq; ullo fine. Halleluia.

הללויה

Laudate dñm qm bonus est.

PSALMVS CXLVII.

1 LAudate Dominum, quoniã bonum

CXLVII.

1 LAudate Deum quia benignus

eſt pſallere deo no ſtro, quoniam læta & pulchra eſt col laudatio.

2 *Dominus enim inſtaurat Ieruſalem, & diſperſos Iſraëlis colligit.*

3 *Sanat contritos corde, & alligat uulnera eorum.*

4 *Stellarum multitudinẽ dinumerat, et uniuerſos ex nomine uocat.*

5 *Magnus eſt Dominus noſter, & immẽſa uirtus eius, intelligentiæ autem eius modus nullus eſt.*

6 *Alleuat adflictos dominus, et impios ad*

eſt, pſalmis cãtate deũ noſtrũ: quia gratioſiſſimus eſt, et ipſum maxime decet laus.

2 Extruit enim Hieruſalem Dominus, exules populi Iſraelitici diſperſos congregabit.

3 Ille hoc faciet Dñs, qui ſanat eos, qui fracto ſunt animo, & leniter curat dolores illorum.

4 Qui in numerato habet innumeras alioqui ſtellas, & ſingulas illarum ſuis appellat nominibus.

5 Magnus eſt dñs noſter & potentiæ infinitæ, eorũ quæ ipſe ſumma prudẽtia facit, nullus eſt numerus.

6 Subleuat manſuetos

terram deijcit.

7 Alternis canite Domino laudem, psallite Deo nostro cum cithara.

8 Qui operit cœlũ nubibus, ut pluuiam terræ paret, qui montes gramine uestit:

9 Qui iumentis cibum suũ dat, coruis quoq; qui se inuocant.

10 Eqtis robore nõ gaudet, nõ placent illi militis ocreæ:

11 Sed gaudet his qui se reuerentur, & qui eius bonitate fidunt.

Dominus, prosternit uerò impios usque in terram.

7 Cantate dominũ cũ gratiarumactione, psallite deo nostro cithara.

8 Qui tegit cœlum nubibus, qui parat terræ pluuiam, qui producit herbam in montibus:

9 Qui tribuit unicuiq; animanti suum pabulum, etiam pullis coruorum implorantibus opem illius:

10 Fortitudinem equi nihili faciet: nec quę uidentur esse fortia crura uiri, ad amorem inuitabunt illum.

11 Sed amat dominus, qui eum reuerenter colunt: & qui spem suam ponunt in clementia ipsius.

12 *Lauda Ieruſalem Dominum, lauda Zion Deum tuum.*

13 *Qui uectes portarum tuarum confortat, & ciues tuos reddit incolumes.*

14 *Intra fines tuos pacẽ ponit, et triticiſimula ſatiat te.*

15 *Qui cum iuſſum ſuum ad terrã mãdat, ociſſime curſit ſermo eius.*

16 *Niuẽ inſtar lanæ reddit, & ſicut cinerẽ ſpargit pruinam.*

17 *Glaciẽ ſuam proijcit quomodo planiciẽ: corã frigore eius quis ſtare poterit?*

12 Honora ô Hieruſalem Dominum, lauda Deum tuum Sion. Lauda Hieruſalem dñm

13 Fecit enim fortiſſimos uectes portarum tuarum, benefecit filijs tuis, qui intra te & tecum ſunt.

14 Qui curat ne fines tuos quiſquã infeſtet, & adipe ſatiat te.

15 Cuius iuſſu decidit in terram pluuia, cuius mandatis parent ſubitò omnia.

16 Qui tribuit niuem ſimilem lanæ, & pruinam tãquam cinerem diſpargit.

17 Qui immittit fruſtratim grandinem ſimilem glaciei, tam frigidã ut nemo nõ horreat à frigore ipſius.

18 *Rursus cũ iußum ſuum mãdat, lique facit ea: reducit uẽ tum ſuum, ac proti nus riui defluunt.*

19 *Exponit uerbũ ſuum Iaacob, man data & iudicia ſua Iſraëli.*

20 *Quomodo uni uerſis gentibus nõ facit, quæ diuina iu dicia ignorant.*

18 Rurſus illo iubente ſolis ardor liquefacit glaciẽ illam: ſpirare faciet uentum quẽcunq; uoluerit, & producet pluuiam.

19 Qui indicat ſermoni bus ſuis, quid fieri uelit ab ipſo Iacob: mandata ſua, & præſcriptas æquitatis ſuæ normas tradit Iſraeli.

20 Nõ fecit hoc ulli exterę nationi, neq; ipſas æqtatis formas, à Deo Iſraeli præſcriptas, ullas nouit. Halleluia.

הללויה

PSALMVS CXLVIII.

CXLVIII.

1 *Laudate dñm de cœlis.*

LAudate dominum de cœlis, laudate eum in excelſis.

2 *Laudate eum omnes angeli eius: lau=*

1 LAudate Dominum è cœlis, laudate illum quotquot habitatis in excelſis.

2 Laudate illum uni-

da eum omnis exercitus eius.

3 Laudate eũ sol et luna: laudate eum oẽs stellæ & lux.

4 Laudate eũ cœli cœlorum, & aquæ quæ sub cœlis sũt.

5 Laudate nomen domini, quoniã illo iubẽte cũcta creata sunt:

6 Et constituit illa ut durent in perpetuum, præceptum dedit quod nõ præterietur.

7 Laudate dominũ de terra quoq;, Ceti & omnes abyssi.

uersi angeli ipsius: laudate illum stellæ uniuersæ, quæ cõditę estis ab illo, & estis ueluti exercitus illius.

3 Laudate illum sol & luna: laudate illum planetæ, qui lucetis præ cæteris stellis oẽibus.

4 Laudate illum uarij cœlorum orbes, & aquę quę estis supra cœlos ipsos.

5 Laudent uniuersa hæc nomen Domini, illius enim iussu extiterunt & sunt hoc quod sunt.

6 Et stabilitas, quam tribuit illis, durabit seculis plurimis: legẽ dedit singulis illorũ, quã nequaquam transgredientur.

7 Laudate ex ipsa terra Dominum draco-

8 Ignis & grãdo, nix & caumá, uentus & turbo, factu ræ uerbi illius,

9 Montes & cuncti colles, arbores fructiferæ & omnes Cedri,

10 Beſtiæ & omne iumentum, reptilia & alati uolucres,

11 Reges terræ & omnes populi, principes & uniuerſi iudices orbis,

12 Adoleſcentes ac uirgines, ſenes cũ pueris,

13 Laudent nomen

nes, & quotquot eſtis animantia in profundiſsimis abyſsis,

8 Ignis, grando, nix, uapor, & uentus turbinem excitans, & hoc quod à Deo iubetur faciens,

9 Montes & uniuerſi colles, arbores fructiferæ, & omnes cedri,

10 Quicquid uiuit rationis quoquo modo capax, uniuerſæ præterea beſtiæ, & quicquid uſquã repit: aues quoque pennis uolitantes,

11 Reges, quibus imperium contigit in homines, qui terrã incolũt: uniuerſi populi, principes quoq; & omnes iudices terræ,

12 Iuuenes & uirgines unà cũ adoleſcẽtibus,

13 Laudent nomen Domini: exaltatum eſt eñ & ſuſpiciendũ nomen

dñi, cuius solius nomen sublime est, cuius laus terram ac cœlos superat.

14 Qui cornu populi sui restituit, gloria oĩm sanctorum suorũ, filiorum Israël populi colentis illum.

illius solius: honor & gratiarũ actio debetur illi ab his, qui sunt uel in terra, uel in cœlis.

14 Exaltabit cornu populi sui, quare nunquã cessabunt laudare illũ sanctificati ab eo filij Israel, q populus sunt propinquus & familiaris illi. Halleluia.

PSAL. CXLIX.

1 CAnite dñocarmen nouum, laus eius resonet in ecclesia sanctorũ.

2 Lætetur Israël in factore suo, & filij Zion in rege suo exultent.

3 Celebrent nomen eius choro, tympano, & cithara psallant ei.

CXLIX.

1 CAntate domino carmen nouum, cantentur laudes eius in cœtu sanctorum.

Cantate dño cãticũ nouũ.

2 Oblectet sese Israel autore suo, filiæ Sion exultent talem contigisse regem sibi.

3 Laudent nomen illius

4 Dño enim placet pp̃lus ſuus, q̃ adflictos ſaluti reſtituit

5 Exultent ſancti cum magnificẽtia, iubilent intra talamos ſuos.

6 Exaltationes dei ſint in gutture eorũ, in manibus autem eorum gladij ancipites:

7 Vt ultionẽ capiãt de gentibus, & populos corripiant.

8 Vt uinciãt reges eorum catenis, & pedicis ferreis principes eorum.

9 Vt uindicta in eos fiat quemadmodũ

choro, tympano & cithara pſallant in honorem illius.

4 Amat enim Dominus populum ſuum, ornabit manſuetos ſalute ſtabili.

5 Exultabũt ſancti cum ſumma gloria, lęti cantabunt in lectis ſuis.

6 Laudes omnipotentis Dei erunt in ore ipſius, quare & gladij utrinque Dei beneficio fient acuti in manibus illorum.

7 Vt ulciſci queant ſeſe de gentibus, & caſtigare populos.

8 Vt uinciant reges eorũ catenis, & primates eorum uinculis ferreis

9 Vt exercere poſsint in eos iudicium à Deo præſcriptũ, quæ res ho

ſcriptum eſt, Hæc gloria eueniat omnibus ſanctis Dñi.

הללויה

PSAL. CL.

1 *LAudate domi nũ in ſanctuario ſuo: laudate eũ in firmamento fortitudinis ſuæ.*

2 *Laudate eũ ſuper fortiter factis eius: laudate eum pro multitudine magnitudinis ſuæ.*

3 *Laudate eum buccinæ clangore: laudate eum chely & cithara.*

4 *Laudate eum tympano & choro: laudate eum chordis ac tibijs.*

nori uertetur cunctis, qui ſacris illius initiati fuerint. Halleluia.

CL.

Laudate Dominũ in ſanctis eius.

1 LAudate dominũ ob inſignem ſanctitatẽ illius: laudate illum ob cœlum quod argumentum eſt fortitudinis illius.

2 Laudate illum ob omnipotentiam illius: laudate illum ob immenſam magnitudinẽ illius.

3 Laudate illum clangore tubæ, laudate illũ nablo & cithara.

4 Laudate illum tympano & choro: laudate illum fidibus & organo.

5 *Laudate eũ cym balis canoris: laudate eum cymbalis clangentibus.*

6 *Laudate Dominum quicquid ſpirat.* הללויה

5 Laudate illum taratantaris ſonoris, laudate illum taratantaris ad hilaritatem excitantibus,

6 Quicquid uſquam uiuit, laudet Dominum. Halleluia.

FINIS PSALMORVM.

CONTIO FILII DAVID REgis in Hierusalem.

CAPVT I.

1 CONSTANTER affirmat concionator, omnia omni tempori obnoxia esse uanissimæ uanitati.

2 Quem enim stabilem fructū referet homo ex ijs quæ sub Sole sunt: etiā si multis modis se torqueat in hoc, ut fructum aliquem inueniat?

3 Qui nunc uersantur in terra assidue ad interitum properant, & alij in eorum locum succrescunt: terra interim immota manet, ueluti theatrum, in quo hæc fabula peragitur.

4 Orietur Sol, & occidet Sol: & ubi ad locum suum præ opere anhelans redierit, iterum ibi sine cessatione orietur.

5 Flat nunc uersus Austrum uentus, nunc uersus Aquilonem: & uersus alias deinde orbis partes, donec singula irrequietè lustrando reuertatur eò, unde flare cœperat.

Sol suo motu omnia quæ sub ipso sunt, immutat.

6 Omnia flumina influunt in mare, & mare non exundat: remittit enim mare ea, ad loca unde fluere cœperãt, ut rursus in mare influant.

7 Omnes res, dum absq; ulla intermissione currunt, sic lassæ fiunt, ut non possit homo apposite de eis quicquam proloqui: non enim subsistunt donec oculis quantumuis diligẽter contemplantis, uel auribus auidissime auscultantis fiat satis.

8 Quicquid olim fuit, nũc est, & simile est illi quod paulo pòst erit, quicquid factũ est olim, nunc est, & aliquantò pòst simile illi fiet: in summa nihil omnino est sub Sole nouũ, quod huic uicissitudini obnoxium non sit.

9 Inueniri ne poterit res ulla, de qua dicere liceat, hæc res noua est: nõ profectò: fuit enim seculis superioribus, & interijt, sicut & hæc interitura est.

10 Primorum nulla apud nos nunc extat memoria: funditus enim interierũt, neq; horum, quæ nunc stulti miramur, ulla apud posteros memoria erit.

11 Ego concionator, quanuis rex essem totius populi Iudaici, habitans in Hierusalem,

12 Toto pectore in hoc incubui, ut sapienter inuestigãdo, perdiscerẽ quicquid sub sole fiat.

13 Hoc molestum cognoscendi studiũ immisit Deus in animos hominum, ut eo se torqueant.

Ipsi oculi inter uidendũ, & aures ĩter audiẽdũ, assidue mutãtur: & aer per quem rerum simulachra ad sensus diffundũtur, assidue uento agitatur.

14 Consideraui omnia quæ sub Sole fiunt, & deprehendi nihil esse in rebus omnibus præter meram uanitatem, quæ tamen hominis animũ mirificè torqueat.

15 Quod corruptum est, restitui non potest: quæ autem assidue corrumpuntur, innumera sunt.

16 Dixi apud me, multum promoui studium sapientiæ, & adieci plurima, ad ea quæ à ueteribus inuenta sunt: mea enim diligentia plurima sunt inuenta, quæ ad sapientiam & rerum cognitionem multum faciunt.

17 Totum enim me tradidi studio sapientiæ, eamq; quò certius assequerer, etiam hominum insanias & stultitias discere conatus sum: uerũ conando comperi, & hoc studiũ esse insignem quendam animi cruciatum.

18 Qui enim conatur supra modũ sapiens fieri, plurima experietur ualde ingrata: & qui ad priorem eruditionem aliquid addere uolet, id sine magna molestia non perficiet.

CAPVT II.

1 Dixi itaque apud me, suppeditabo tibi omnis generis iocos: & quicquid risum excitare poterit: oblecta te illis: sed & hæc quoq; citò uana iudicaui.

2 Risui enim dixi, dementes homines: iocis

uerò, non pudet sic ineptire.

3 Statui itaq; apud animum meum, longis cõ uiuijs & multo uino corpus meum molliter cu rare, & stultitiam quæ est in reliquis rebus experiendo discere: si forte possit usquam inueni ri aliquid dignũ, quo se occupet humanus animus: dum hæc permitto corpori discendi gratia, animus usq; suum officium facit, singula sapienter considerans.

4 Tentaui itaq; non uulgaria, sed ædes extru xi magnificas, plantaui uineas.

5 Paraui mihi hortos & paradisos, & in eis plantaui arbores fructiferas omnis generis.

6 Aptaui mihi aquæductus, quibus hæc arborum fructiferarum sylua posset irrigari.

7 Emi mihi seruos, & seruas, & ex eis nati sunt mihi uernæ: armenta præterea & minor̃ animalium greges possedi plures, quàm ullus ante me in Hierusalem.

8 Congregaui mihi argentum & aurum, & ea quæ propriè pertinent ad reges, & prouinciarum dominos: conquisiui mihi cantores, & cantatrices, & quarum amore nulla natio non capitur, puellas plurimas.

9 Magnus hoc pacto sum factus, & superaui omnes qui ante me fuerunt in Hierusalem: interim sapientia mihi in omnibus adfuit, quæ de ijs iudicaret.

10 Quicquid ex his oculis putaui fore gratũ, illis obtuli, nihil ab eis abscondens: nec auocaui cor meum ab ullo genere lætitiæ: quin potius animus meus explet se quantum potest oblectatione harum rerum, quæ tanto studio conquisitæ sunt: nec alium sensi fructũ tam moleſti conatus, quàm ut oculos pascerem, & animus se nonnihil recrearet.

11 Cœpi itaq; tandem omnia quæ feciſſem recenſere, & quantum laboris inſumpſiſſem priuſquam hæc perficerentur, & deprehẽdi omnia planè eſſe res nihili, quæ interim tamen animũ crucient, neq; ullum ſtabilem ex re quauis fructum capi poſſe in hac uita.

12 Iterum me conuerti ad ea, ut ſaltem uiderem quanta ſapientia uſus eſſem in omnibus illis: & deprehendi in uino inſaniam multam, & in reliquis manifeſtam ſtultitiam: quid enim eſt homo, ut imitatione regis dei, aliquid magni conetur, cum nullam quantumuis paruam ex omnibus rebus, quas ille innumeras fecit, æquare poſſet?

Nec Salomonẽ in omni gloria &c. Luc. 12.

13 Vidi tantum inter ſapientiam & ſtultitiam intereſſe, quantum intereſt inter lucem & tenebras.

14 Sapiens enim habet oculos in frõte, ſtultus uerò ueluti cæcus palpitat in tenebris: ſed interim uideo eundem habere exitum omnia.

15 Dixi ergò apud me, si ego ab illis quæ manent stultum liber non ero, quorsum conatus sum suprà quàm satis erat fieri sapiens? iterum ergò iudicaui, ne sapientiæ quidem studium carere uanitate sua.

16 Quia non erit diuturna memoria sapientis magis quàm stulti: quomodo enim id, quod olim fuit, obliuioni nunc traditum est, sic & id, quod nunc est, subsequentibus annis obliuioni tradetur, & æquè morietur sapiens atq; stultus.

17 Quare execrari cœpi miserias uiuentium, quod uiderem apud me quantum sine fructu sit molestiæ in rebus quæ fiunt sub Sole, omnia enim inania sunt, & nihil quàm animum cruciant.

18 Odisse etiam cœpi, quicquid fecissem, quantumuis magno labore, sub Sole: quòd relinquere id omne cogar alteri, qui mihi successurus est.

19 Et quis nouit, futurus ne ille sit sapiens, an stultus? qualiscunq; erit, certè accipiet omnia mea, quæ tanto studio, & tanta solertia parauí toto tempore uitæ meæ: certè hoc quoq; planè uanum est.

20 Quare cor meum statui liberare curis, quibus solicitus fui, & sapienter agere uisus sum sub Sole.

21 Contigit enim hominum sapientia & re-

rũ cognitione: & frugalitate per omnia usum, relinquere quicquid sic illi partũ est, alteri, qui eius laboris planè expers fuit: certè hoc quoque uanum est, & meritò multum hominem torquet.

22 Quid enim accipit talis homo ex tam uarijs curis, & animi tormentis, quibus se torquet sub Sole?

23 Omnes dies uitæ eius miserabiles sunt, & omnes conatus eius tædio pleni: per noctẽ uix quietẽ admittit animus eius: profectò hoc quoque insigniter stultum est.

24 Nihil melius homini, quàm si comedat, & bibat, & oblectet animum suum, inter tam uarias solicitudines: hoc enim iudicaui à benignitate dei profectum.

Ad liberalẽ eorũ quæ adsũt, usum hortatur: et ab auaritia, pessima animi peste, deterret.

25 Quis enim me uixit sumptuosior & liberalior?

26 Certè homini cui bene uolet Deus, dabit eam prudentiam, & eam sapientiam, ut audeat uti rebus suis: peccatori autem immittet solicitudinem augendi, & coaceruandi in usus illius quem Deus illa accipere uolet: quare neq; hoc insigni caret uanitate.

CAPVT III.

1 OMnium rerum uicissitudo est, neque quicquam est sub Sole stabile.

2 Qui nunc gignuntur, aliquando morientur: quæ nunc plantantur, alio tempore euellẽtur.

3 Nunc amputamus, quæ olim ut adolescerent, curauimus: nunc destruimus, quæ olim extruximus.

4 Interdum flemus, interdum ridemus: interdum mœsti lugemus, interdum præ lætitia subsilimus.

5 Nunc diruimus uetera ædificia, nunc ex eisdem lapidibus extruimus noua: nunc operam damus amplexibus, nunc ad amplexus nauseamus.

6 Nonnunquam magno studio quærimus, quod paulopòst perdamus: nõnunquam comparcimus, quod postea dilapidemus.

7 Quandoq; discerpimus, quod olim consuimus: quandoq; uelut muti tacemus, quandoq; ineptè garrimus.

8 Interdum amamus, & iterum odio prosequimur amatum: interdum inimicitias exercemus, quas iterum deponimus alio tempore, & pacem amplectimur.

9 Quem fructum capit homo ex tam pugnantibus, & molestis occupantibus?

10 Deprehendi quòd Deus immiserit animis hominum eiusmodi molestas occupationes, ut ipsi se illis torqueant.

11 Quicquid fecit Deus, pulchrum est suo tem-

pore & loco: & mundum hunc totum exposuit examinandū ingenio illorum: uerùm ipsi nullius, uel magnæ, uel paruæ, earum rerum quas Deus tam multas fecit, rationem inuentur isunt.

12 Quare uidi nihil in omnibus illis rebus esse, quod homini bonum esse posset, nisi fortè exhilarare illum sese & bene facere sibi dum uiuit.

13 Si homini contigerit animus ut comedat ac bibat & fruatur suis, inter tam uarias miserias donum dei manifestum esse putet.

14 Certò cognoui, quòd quicquid facit Deus, erit quale ipse id esse uolet: neq; quisquã adijcere quicquam poterit, neq; ab eo quicquam tollere: & Deus quicquid fecit, ~~in hoc fecit~~, ut nos illum, hæc tam uaria uidentes, reuereamur.

15 Quod fuit olim, nunc est: & decretum fuit olim, ut etiam temporibus futuris esset: assiduè nanque reuocat, quæ ueluti fugata hinc abierunt.

16 Et tanquam non esset malorum ex hac inconstantia satis, uidi locum sub Sole æquitati destinatum, in quo dominatur impietas: & locum iustitiæ, in quo regnat impius.

17 Dixi apud me admirans, & iustum, & im-

pium iudicabit Dominus: ad eum enim referentur iudicanda, quęcũq; aut cogitantur nũc, aut fiunt.

18 Cùm non inuenirem causam aliam, quare Deus hæc permitteret: uisum est mihi, uelle illum huiusmodi humanis tumultibus hominem sic exercere, ut uideat se in hac uita parum differre à brutis: non aliter enim inter se homines tumultuantur, nec maiori sæpe ratione, quàm bruta inter sese.

19 Insuper & interitus hominum, & reliquorũ animantiũ, idem est: quomodo enim moriuntur bruta, moriuntur & homines: nec apparet ex ijs quæ fiunt sub Sole, aliam esse hominis, & aliam brutorum animam, nec ultra bruta animantia quicquam habere hominem: omnia enim æquè uanitati subiecta sunt.

20 Quicquid est, siue homo, siue aliud ab homine, ad eundem locum tendit: ex terra enim facta sunt omnia, & in terrã iterũ resoluentur.

21 Quotusquisq; interim nouit, an hominis anima ascensura sit sursum, & reliquorũ animantium cum corporibus interitura sit?

22 Quare nihil inueni boni in omnibus his præterquam boni consulere omnia, & frui partis sine solicitudine: illis enim se homo sustentat, alia uerò omnia extra ipsum sunt, & alijs relinquere cogetur: interim ut maximè

uelit solicitus esse, quis indicabit illi, quid post ipsum futurum sit?

CAPVT IIII.

1 COnuerti me ad alia, ut uiderem quàm uarijs modis opprimantur homines in hac uita, & uidi flentes plurimos, cùm iniuria afficerentur, nec esset quisquam qui eos consolaretur, & multò minus qui de uiolentis opprimentium manibus eos eriperet.

2 Quod cùm uiderem, iudicaui feliciores eos qui uita olim defuncti sunt, his qui adhuc tam calamitosè uiuunt.

3 Quin & utrisq; fortunatiores dixi eos qui nunquam nati fuerunt: illi enim nihil uiderunt horum malorum, quæ in hac uita homines in homines designant.

4 Multa experientia didici hominũ conatus, & studia non aliò tendere, q̃ ut quisq; uicino suo, quibus possit artibus noceat, & rem propriam promoueat: quod quid est aliud, q̃ molestissimis curis animum miserè torquere?

5 Stulti quidam ab horum quos diximus moribus abhorrentes, uitiũ in contrarium currũt: iunctis enim manibus desident otiosi, & quicquid habent, consumunt, donec ad extremam inopiam perueniant, & carnem propriam rodere cogantur.

6 Melius, inquientes, est paulum cum ignauia, quàm multa laborioſè cum anxietate cõquirere.

7 Conuerti me & ad alia, & uidi nouum uanitatis genus.

8 Inueniuntur homines ſoli ſine ſocijs, ſine liberis, ſine cognatis, qui nõ aliter ſine fine laborãt, quàm ſi illis innumeri alendi eſſent: cupiditatibus eorum nullæ diuitiæ ſatisfaciunt: nec unquam ad ſe redeunt, ut apud ſe dicant, quibus laboramus? in quorũ gratiam fraudamus genios noſtros bonis, quæ plurima poſsidemus, & quorũ non eſt alius uſus, quàm ut noſmetipſos oblectemus? hoc, ſi quidquàm aliud, inſigniter ſtultum eſt, & animi moleſtiſſimum tormentum.

9 Quare meliorem & cõmodiorem iudicaui uitam duorũ unà uiuentiũ, quàm unius ſolius: adfert enim boni non parũ ipſa ſocietas: & ſi nihil aliud, ſuccurrũt mutuò in malis, quæ in hac uita omnibus ferenda ſunt.

10 Si enim alter eorũ ceciderit, alter collapſum ſocium erigit: qui planè miſer eſſet, niſi in ipſo caſu haberet, qui manum illi porrigeret.

11 Si duo ſimul dormierint, alter alterum calefaciet, ſolus uerò ægrè calidus fiet.

12 Si unus aliquis uim facere conetur, duo reſiſtent illi: & funis triplicatus non facilè rum-

pitur.

13 Melior est adolescens pauper, si sit cordatus, rege sene deliro, qui nõ sustinet amplius admoneri.

14 Emergit nonnunquàm è carcere quis, qui uinctus ibi fuerat, & regno præficitur: cum è contrario patre rege natus ad inopiam redigatur.

15 Vidi maximo numero homines seq adolescentem illũ, qui seni in regno successurus est.

16 Non minor fuit numerus eorũ qui senem hunc olim sequebantur, cùm regno præficeretur, quàm nunc est qui nouum hũc ambiunt: & sicut grauis illis superioribus uisa est potestas regia illius qui nunc contemnitur, ita & huius qui nunc tantopere placet grauis uidebitur: quare & ambitus ille suam habet uanitatem, & animi tædia.

17 Vide diligenter, quid faciendum tibi sit ingressuro domum dei, ut ores: & scito illum proximè tibi adesse, & audire cuncta: caue ergò ne multis uerbis cum illo agas stultorum more, quorum sunt ingrata deo quæ faciunt omnia.

CAPVT V.

1 NE præceps sis in lingua tua oraturus deum; neq; properet cor tuum effun-

dere uerba in conſpectu dei: eſt enim deus in cœlo, unde tua omnia, qui in terra degis, uidet: quare paucis apud illum utere uerbis.

2 Sicut diurnæ curæ gignũt ſomnia, ita multa uerba ſtultam faciunt orationem.

3 Si quid inter orandum promiſeris, abſque mora illud perſolue: ne illum ſtultorum more multa promittendo, grauiter offendas: Si quid ergò promiſeris, præſta.

4 Melius eſt nihil promittere, quàm promiſſa non præſtare.

5 Quare caue ne linguæ futilitas, totum te peccato inuoluat: neque putes angelum, qui tua obſeruat, rem tam æſtimaturum leuem, quàm tu exiſtimabas: qui præ multitudine uerborum uix ſciebas quid promitteres, aut diceres: quod tu tam leue putas, deum ſic offendit, ut non ſolum orationem tuam, ſed propter eam & alia opera tua ſit execraturus.

6 Sicut in multis ſomnijs plurima ſunt uana, ita & in multis uerbis: quare tu deum ex animo reuerere.

7 Si uideris uſquam oppreſsionem pauperis, & ſubuerſionẽ æquitatis & iuſtitiæ, ne ſic mireris, ut eiuſmodi latere deũ putes: habet enim oppreſſor ille ſuperiorem, qui ea quæ facit diligenter obſeruat; & ſupra utrũq; illorum alij

superiores sunt.

8 Summum quod terra homini præstare potest: est agellus aliquis, cui colenti eũ satis esse possit, ut ex eo uiuat: & cui ille contingit, & eo contentus est, is planè rex est.

9 Qui amat pecuniam, nunquam illi tantum pecuniæ adferri poterit, ut sit futuris contentus: & qui inhiat diuitijs, nunquam ex eis fructum ullum capiet: quisquis talis, insigniter uanus est.

10 Vbi diuitiarum plurimùm est, ibi plurimi sunt qui comedunt eas: & quid habet amplius is cuius sunt diuitiæ, quàm quòd uidet alios eas consumere?

11 Suauis est somnus ei qui laborando exercet se, siue parum, siue multum comedat: saturitas autem diuitis, non sinit illum dormire.

12 Inuenitur aliud tristissimi mali genus: uidi sub sole diuitias magna diligentia cõseruatas, in perniciem possidentium eas.

13 Perierunt opes illæ, & dominos suos grauiter afflixerũt: neq; enim ipsis, neq; filijs eorum, quicquam reliquum fuit.

14 Sicut nudi egressi sunt ex utero matris, ita nudi eò reuertentur, unde prodierunt: neque ulli quicquam eorum hinc secum asportabũt, quæ tantis molestijs conquisierunt.

15 Sed & hoc quoq; si nihil aliud sit, triste malum est, q̃ omnes quo modo intrauerũt in mũdum, eo & relicturi sunt ipsum: & quid proderit animum hic uarijs curis afflixisse?

16 Tota uita sua sordidè uixerũt iracundi, seipsos cruciantes & simultates exercentes.

17 Meo ergò iudicio suauius est comedere & bibere & frui bonis inter has miserias, quibus affligimur sub sole, paucis diebus illis uitæ nostræ quos deus nobis concedit: nihil enim amplius ex omnibus accepturus est homo.

18 Certè si cui Deus dederit diuitias & opes, & animũ ut comedere ex illis audeat, & accipere id ex eis quo solo homini usui esse possunt, ut comedendo & bibẽdo oblectet se, hoc ingens donum dei est.

19 Parum enim, qui talis est, memor erit incõmodorum uitæ suæ: Deus enim exercet cor eius hilaritate.

CAPVT VI.

1 ESt malum quod uidi sub sole, frequens apud homines.

2 Inueniuntur quibus Deus dedit diuitias, opes, & gloriam, adeo ut nihil eis desit eorum quæ ab hominibus desiderari possunt, sed animũ utendi illis non tribuit: quin potius ignotus aliquis fruetur illis, hoc certè uanũ est

& graue tormentum animi.

3 Si quis centum genuerit liberos,& diues uixerit annis plurimis,animum tamen suũ fraudauerit bonis,sepultura quoq; honesta caruerit:iudicabo illo fortunatiorẽ,qui matre abortiente eiectus est:

4 Hic enim ut nugamentum aliquod à conceptu in utero aliquousque obscurè progressus est, sic tamen ut ne nomen quidẽ eius ulli cognitum fuerit.

5 Solem enim non uidit,nec quicquam nouit,& liber fuit ab illis quibus auarus assiduè torquetur.

6 Quid proderit homini,si contigerit illũ uiuere annis bis mille, & bonis suis nõ fruatur: nónne finẽ capiunt anni illi, & eodẽ tendent quò alij omnes,uel alia omnia?

7 Nullus fructus est alius humani laboris,q̃ cibum ori suppeditare:quod quãuis facto facile sit, animi tamen cupiditati omniuo satisfieri non potest.

8 Quid amplius accipiet sapiens ex suo labore,quàm stultus:& quid minus habet pauper, qui industria sua sibi uictum parat, inter illos cum quibus uiuit?

9 At melius inquiẽs est,cõtemplari oculis diuitias præsentes,quàm industria sola fretum, in diẽ more pauperis uiuere; certe falleris,qui

hoc putes: nõ aliud enim aspectus diuitiarum adfert, q̃ animi stultas curas & tormenta.

10 Qua ratione fuit olim unumquidq̃ priusquam esset, nomine suo notum & scitum fuit: qd hic uelit nolit homo, futurus esset, nec posset nisi frustra contendere cum deo, qui ipso fortior est, quare sic uel sic factus sit,

11 Et si quis multis uerbis contendere cum deo conetur, nihil illi eiusmodi obmurmuratio proderit.

CAPVT VII.

1 FErendũ est æquo animo, quod à deo immittit: quis em̃ nouit qd expediat homini diebus uitæ q̃bus hic uanitate uiuit? fecit em̃ dies hoīs deus similes umbræ, de qua post abitũ quid fiat sub sole, quis iudicabit?

2 Gratior est fama bona post mortẽ, quàm odor fragrantissimi unguenti: & dies mortis, melior est die quo quis nascitur.

3 Magis expedit ire in domum luctus, quàm in domum conuiuij: in illa enim uidetur quẽ finem habiturus sit omnis homo: & qui uidet mortuum alium, nõ potest non aliquo modo animus eius commoueri.

4 Melior est tristitia, quàm risus: quia per tristitiam, quæ in uultu apparet, cor admonetur officij sui.

5 Animus uiri ſapientis, uerſatʒ in domo luctus: animus uerò ſtolidi, in domo conuiuij.

6 Fortunatior eſt qui patienter audit obiurgationem ſapientis, quàm eſt is qui audit aſſiduè cantillantem ſtultum.

7 Qualis enim eſt ſtrepitus ſtipularum ardentium ſub olla, talis eſt riſus ſtultorum: interim neque ſapientis obiurgatio uanitate caret:

8 Quia mali, ſi obiurgentur, quòd alios opprimant, affligunt ſapientem, & perdere conantur eum qui cor habet tam inſigni ſapientiæ dono exornatum.

9 Melior ergò eſt finis rei, ꝙ̃ principium, & homo patiens, quàm is qui liberè alios carpit.

10 Ne inducas in animum tuum, ut citò irascaris: ſolẽt enim ſtulti ferè eſſe, qui proni ſunt ad iram.

11 Ne dixeris apud te, pertæſus malorũ præſentium, quid cauſę eſt, quòd tempora quibus uixerũt maiores noſtri, meliora fuerint, quàm ſint hæc noſtra? non eſt enim prudentis uiri talia interrogare, cùm manifeſtũ ſit habuiſſe illa tempora incõmoda ſua, ſicut & hæc noſtra habent ſua.

12 Melior eſt ſapientia quæ cum diuitijs coniuncta eſt, & utilitatis plus adfert tempore huius uitæ, quo ſolem ſpectamus.

13 Adfert enim momenti multum sapiẽtia, & nonnihil etiam diuitiæ: hoc tamen habet supra diuitias sapientia, quòd sapientem ad uitam perducat æternam.

14 Cõsidera uniuersa quæ fecit deus, & inuenies nihil eorũ posse restitui, quæ ille perdidit.

15 Quare dum adest bonum, fruere, & in aduersis patiens esto: uoluit enim omnia deus uicissitudini obnoxia esse, ut uideret homo nihil esse stabile cui tutò fidi possit.

16 Vidi plurima diebus uanitatis meę, & inter cætera, iusto esse nonnunquã iustitiam suam exitio, & impium in impietate sua diu & feliciter uiuere.

17 Ne sis ergò iustus nimium, neque sapiens ultra modum, ne fortè & tu similiter pereas.

18 Neque enim exlex, & stolidus efficiaris: qui enim eiusmodi sunt, ut plurimum pereunt malè.

19 Vt hęc pericula uites, nihil melius est quàm ut firmiter credas, & perpetuò in memoria habeas, quòd illi qui Deum reuerentur, omnia hæc mortifera mala effugient.

20 Sapientia sæpe plus iuuat illum, cuius est, q̃ possent decem primores ciuitates.

21 Interim nullus est hominum tam sapiẽs & iustus, ut non subinde peccet.

22 Quare delatoribus aurẽ facilè nõ prębue-

ris,ne audire cogaris q̃ ſeruus tuus aliquoties ex impatientia malè de te locutus ſit.

23 Scis enim tuipſe quòd nonnunquam locutus ſis ad eundem modum de alijs.

24 Hæc omnia tentando per ſapientiam didici:& nõ contentus ijs, conatus ſum ſcire quæ ſciri ab homine nõ poſſunt, ſed in hoc conatu ſapientia mihi adeſſe recuſauit.

25 Longè ſupra captum humani ingenij eſt, uelle ſcire quo cõſilio ab æterno uſus ſit deus in condendis & conſeruandis rebus, & modis omnibus incomprehenſibile.

26 Quare reuocaui animum meum ad intelligenda ea quæ ratiocinatione inueſtigari poſſunt,& ad cognoſcendam impiam ſtultitiam, & amentes inſanias.

27 Et inuenio amariorẽ eſſe ipſa morte mulierem,quæ una eſt inſtar uenatorũ multorum: cor eius ſimile retibus multis, & manus uinculis:qui charus eſt deo liberabitur ab illa,peccator uerò laqueis eius irretietur.

28 Ecce,inquit cõcionatrix ſapientia,hoc deprehendi ex comparatione rerum inter ſe, id quod quæritur inueniri ſolere.

29 Laboraui uſq; in hanc horam, ut conferendo officium fœminarum cũ ingenio & moribus, bonam & prudentem aliquam inuenirem;ſed nihil ſucceſſit,ex mille uiris,unum in-

ueni tolerabilem: ex mille autem fœminis, nullam.

30 Hoc solũ inueni, quòd deus fecerit Adam rectum: & quòd ipse cum posteris multa magno studio stulta repererit, quæ à simplici recto quàmplurimum recedunt.

CAPVT VIII.

1 QVis conferendus est cum sapiente, & eo qui iudicium habet de rebus? sapiẽtia nominis gratiosum facit uultum eius, & crudelitatem pellit.

2 Attamen suadeo etiam sapienti, ut obseruet, quæ rex mandabit: & præstet si quæ deo in testem uocato iurauerit.

3 Nec tu uecors & stolidus, tanquã à conspectu illius possis aufugere, pertinax in malo pliste: quicquid enim ille uoluerit, perficiet.

4 Vbicunque aliquid nomine regis mandatum fuerit, ibi & potestatem esse puta exequendi, quod mandatum est: nec audeat quisquam contradicere, aut quærere cur hoc mandauerit rex.

5 Qui obediens est mandato, non sentiet malum: tempus autem aduenturum, ut sumatur supplicium de transgressoribus, non ignorat sapiens.

6 Statuit nanq; deus tempus, quo de omni-

bus iudicaturus est: & priusquam illud adueniat, uarijs & periculosis malis expositi sumus.

7 Nec scire cuiquam datur, quid illi continget: quis enim id possit illi indicare?

8 Et si sciret, nihil illi prodesset: nemo enim tam potens est ut animum suum contineat: nec appetente morte uires ullæ quicquã proderunt: neq; est spes ulla elabendi ex illo prælio, quod nobis cum morte ineundum est: nec impiũ tũc sua impietas liberare poterit.

9 Huiusmodi plurima obseruaui, & diligẽter expendi quæ fieri uidebam sub sole, quo tẽpore homo in hominem imperium exercet, nõ sine malo illius qui ferre imperium cogitur.

10 Itaq; uidi impios ad sepulchrum usq; feliciter degere, & ipsos ueluti resurgere in filijs, & uersari inter honoratos in loco sancto: eos uerò qui bene faciunt, cõtemni à ciuibus: sed & hoc insigni uanitate non caret.

11 Quia non subitò sumitur supplicium de his quæ designant homines, ipsi nõ faciunt finem intrepidè male faciendi.

12 Contingit nanq; peccatorem centies impie agere, & quantum apparet, id feliciter illi cedere: ego interim scio, quòd illis solis bene erit qui Deum reuerentur.

13 Impio uero, quantumuis appareat, nihil

contínget ueri boni: quin & dies uitæ illius, & si multi uideantur, citius umbra, quæ res nihili est, abibunt.

14 Est & alia uanitas, & frequens in hac uita: uidemus enim ea euenire iustis mala, quæ impios ferre decebat: & è contrario impijs bona, quæ iustos accipere æquum erat: certè hoc uehementer molestum est.

15 Quare laudaui hilaritatem animi: nec quicquam uidi melius, quàm comedere & bibere, & frui bonis: hoc enim solum accipiet homo tanquam suum ex omni molestia, qua se fatigat, diebus quibus uitam illi Deus concedit sub Sole.

16 Sic accommodaui animum meũ studio sapientiæ, ut cognoscerem quæ fiunt nobis in terra degentibus, ut sæpe nec die, nec nocte somnum indulserim oculis meis.

17 Et consideraui hæc tam uaria opera Dei, quæ facta sunt, & quæ fiunt assiduè, & deprehendi non posse ullum hominem inuenire rationem alicuius rei, ex omnibus, quæ tam uaria fiunt sub sole, etiam si conetur omnibus uiribus inuenire: quin & sapiens ipse, si conetur, frustra laborabit.

CAPVT IX.

CAPVT IX.

1 OMnia hæc diligenter reuolui in animo, & comperi quòd iustum, & sapientem, & opera eorum, Deus habeat in sua potestate: neq; quisquam nouit quos habiturus sit, uel amicos, uel inimicos: cuncta eñ hæc hominem latent.

2 Cunctæ res eodem interibunt modo: nec quicquam ab interitu liberum est, non iustus magis quàm impius: nec bonus & innocens, magis quàm prauus: neq; sacrificio Deum uenerans magis quàm Deum contemnens, non aliter interibit bonus, quàm malus, iurare consuetus, quàm is qui à iuramentis abstinet, ne Deum offendat.

3 Hoc molestissimum est omnium, quæ sub Sole fiunt, quòd omnia absq; ullo discrimine eodem modo intereunt: & corda hominũ interim implentur malis, ad insaniam usq;, toto tempore uitæ usq; ad sepulchrum.

4 Quandiu is uersatur inter uiuos, aliquid habet amplius, quàm si mortuus esset: sicut canis uiuus aliquid habet amplius, quàm leo mortuus.

5 Siquidem ij qui uiuunt, hoc habent, quòd sciant morituros: mortui uerò nihil horum nouerunt, nec sunt apud uiuos ullo amplius in prętio, sed obliuioni penitus traditi.

6 Nec amicos amplius, nec inimicos, nec quos

æmulentur habent: nihil illis amplius commune est cum hoc mundo quem reliquerunt, cum omnibus quæ in eo sunt.

7 Comede ergò lætus cibum tuum, & bibe animo hilari uinũ tuum: iamdudum enim placent opera tua Deo.

8 Omni tempore sint uestes tuæ splendidæ, & caput tuum assiduè delibutum unguento.

9 Oblecta uitã tuam cum uxore quam amas, tempore quo tibi uiuendum est in hac uanissima uanitate, qua omnes dies tui pleni sunt: hoc enim solum est propriè tuum ex omni labore, quo te fatigas tota uita tua sub sole.

10 Quicquid tibi occurrerit, quod faciendum putes, fac fortiter: nihil enim horum operum, quæ hic fiunt, neq; consilij, neque prudentiæ, neque sapientiæ quicquam in sepulchro quò tu properas, inuenturus es.

11 Obseruando ea, quæ fiunt sub sole, didici quòd raro adhibentur ueloces ad currendum: neq; robusti ad gerenda bella: quin & sapientibus sæpe deest unde uiuant, nec habẽt industrij diuitias, nec rerum periti in precio sunt, sed tanquam ignaui semper fuissent, tempus & casus omnes de medio tollit.

12 Nec magis nouit homo tempus mortis suę, quàm pisces priusquam hamo capiantur, uel aues priusquam laqueo irretiantur; sicut enim

capiuntur illæ, sic mors de improuiso homines illaqueabit.

13 Sed & hoc uidi quòd esset sapientia sub Sole, & meo iudicio magna:

14 Ciuitas enim quædam fuit parua, & uiri in ea pauci, & rex potens obsidione cinxit eam, & turres extruxit contra eam:

15 Et inuentus est in ea uir pauper, sed sapiens, qui seruauit ciuitatem illam sapientia sua: nec fuit unquam ante periculum habita ratio pauperis illius.

16 Iudicaui tum ego, quòd utilior esset sapientia uiribus corporis: & tamen sapientia pauperis illius, tanto tempore contempta fuit, nec uerba illius à quoquam æstimata.

17 Verba sapientum, etiam si non multum clament ipsi, efficaciora sunt, quàm principis stulti uociferatio.

18 Sapientia melior est instrumentis bellicis: qui interim peccat in uno aliquo, plurimum boni amittet.

CAPVT X.

1 SIcut muscæ in unguentum quantumuis fragrans collapsæ, si illic moriantur unguentum corrumpũt & bullis ueluti scabie obducunt; sic parua sæpe stultitia homini

ob sapientiam & reliquas naturę dotes claro, multum existimationis adimit.

2 Cor sapientis in dextra illius est, & cor stulti in sinistra.

3 Quacunq; iuerit stultus, uecordia eum comitabitur: & tanquam ipse solus sapiens sit, obuios omnes stultos appellabit.

4 Si dominandi cupiditas animum tuum inuaserit, locum priorem ne facilè deserueris: qui enim compescit in huiusmodi cupiditatibus animum suum, multa ultabit & grauia peccata.

5 Frequens enim est malum sub Sole, quod ab imprudentia principis proficiscitur.

6 Collocantur sæpe stulti inter primos & potentissimos, præteritis illis qui ad res gerendas uehementer idonei sunt.

7 Et uidi seruos obequitare, tanquam nobiles sint: & nobiles, seruorum more, pedibus iter facere.

8 Qui fodit foueam, incidit in illam: & qui dissipat sepem, mordebit illum serpens.

Stultos esse significat & periculosos magnos co

9 Qui proijcit lapides, fatigabitur sæpe iaciendo, & qui secat ligna, sentiet quantum ea res habeat difficultatis.

10 Si retusum fuerit ferrum, quo secant ligna, quantumuis fortibus multum negocij exhibebit; sapiẽtia uerò, difficiles alioqui res, sæpe fa

ciles reddet. natus si

11 Serpens qui non ædito sibilo mordet, per omnia delatori similis est. prudētia desit.

12 Quæ sapiens dicit, gratiam habent: sermo uerò stolidi, ipsum subuertet.

13 Principium uerborum illius stultitia, & finis furia quæ periculo non caret.

14 Stultus sic uerba multiplicat, ut nemo intelligere possit, dū loquitur, quid uelit, & multo minus de futuris aliquid ex illis colligere.

15 Conatus stultorum, lassabit eos: quia rationem uiuendi ciuiliter, ignorant.

16 Infelix patria est, cuius rex est puer, & principes mane comedunt.

17 Felix patria, cuius rex uir strenuus est, & principes tempore, quo oportet comedunt, non comessationibus dediti, sed comedunt quantum satis est ad uires corporis conseruandas.

18 Ignauia domini domus, soluetur contignatio: & pigritia eius fiet, ut arceri non possit pluuia.

19 Ad uoluptatem parant cibos, & uinum bibunt, ut se exhilarent, quorum nequitiæ pecunia suppeditant omnia.

20 Tu interim ne ausus fueris, uel cogitare semel, ut huiusmodi in rege uel principe reprehēdas, etiam si solus in cubiculo tuo fueris; fiet

enim palàm, si non aliundè, certè aues, quæ in aere uolitant, clàm esse non sinent.

CAPVT XI.

1 De eleemosynis intelligit

PRoijce panem tuum in præterfluentes aquas, & scito non periturum: tandem enim recipies.

2 Liberaliter egentibus tribue: sic enim fiet, ut non sentias mala quæ imminent.

3 Vbi plenæ fuerint nubes imbrẽ suum fundent in sitientem terram, & fructus arboris quocunq; loco ceciderit, siue in plaga Australi, siue Aquilonali, erunt qui colligent illum.

4 Qui obseruat curiosè uentum, non seminabit: & qui metuit nubes, non metet.

5 Sicut ignoras, quomodo anima cõiungatur corpori, & ossa cõpingantur in utero prægnantis: sic nunquam intelligere poteris rationem ullius earum rerum, quas Deus fecit tam multas & uarias.

6 Manè semina semen tuum, & uesperi ne cessa: nescis enim utrũ felicius proueniet, quod manè, an quod uesperi seminatum est, an illud quod manè & uesperi.

7 Suaue est lumen, & gratum oculis uidere Solem.

8 Interim si cui cõtingat multis annis suaui-

ter uiuere, & tandem in memoriam reuocaue rit, quanto tempore hoc Sole & lumine eius carendum erit: iudicabit hæc fluxa, cassa, & inania esse omnia.

9 Oblecta te adolescẽs dum ætas est integra, indulge genio, & uersare in illis quæ animus desiderabit, & oculi cõcupiscẽt: sed scito quòd Deo redditurus sis rationem de omnibus.

10 Pelle ex animo tuo iracundiam, & à corpore molestiam: adolescentia enim & reliquũ totius uitæ tempus uanitatis secum satis adferent.

CAPVT XII.

1 HAbe ergò ante oculos creatorẽ tuum dum integra adhuc ætas est, priusquã ueniant dies pleni malis, & anni, quibus nihil libebit boni facere.

2 Priusquam obscuretur tibi Sol & lumen eius: luna quoq; & stellæ, & caligo obtegat oculos tuos.

3 Quod fiet, ubi debilitati fuerint custodes domus, & membra quibus nunc ualemus, uiribus suis destituta fuerint: & uisus oculorum, qui nunc ueluti ex cauernulis prospectat, desi cere cœperit.

4 Vbi claudi cœperunt ianuæ plateæ, per

Manus intelligi uult, quibus nos maximè defendere solemus.

quam it cibus, ubi perierit latratus stomachi, & homo tam debilis factus fuerit, ut ad uocem auiculæ excitetur, & perierint omnia organa cantus:

5 Tunc è cœlo metum, & malum in se casurum, & terrores eos quacunq; iuerint, inuadent: tunc canis aspergetur caput, & nutabũt pedes, & peribit appetitus, quæ signa sunt eos hinc migrare in domum alterius seculi: circundabunt eos in platea lugentes, ut sublatum in humeros efferant.

6 Quicquid præcedit diem, quo rumpetur funiculus argenteus, & diffluet pingue illud aureum, & comminuetur hydria iuxta fontem, & fractis rotis currus in foueam per præceps ruet.

Medullam intelligit, quæ trãsit spinã dorsi, qua uel minimũ læsa, necesse est hominẽ mori.

7 Et reuertetur puluis in terram unde sumptus est, & anima redibit ad Deum, qui dedit illam.

8 Vanissima sunt omnia, iuquit Ecclesiastes, & nullo tempore non uana.

9 Et quia sapiens erat supra omnes alios Ecclesiastes, multa alia populum docuit: diligenter enim scrutando omnia, multa inuenit ad sapientiam pertinentia, & multa restituit, sapienter ab alijs dicta.

10 Studiosus ualde fuit hic concionator, ut utilia & scitu digna inueniret, quæ autem in-

uenit, bona fide chartis mandauit.

11 Verba sapientum sunt ueluti stimuli, & ueluti claui uiri studiosi, qui alijs inculcant, quæ ab unico pastore Deo, ut illis excitemur, donata sunt ipsis.

Vocabulo stimuli, quo hic utit subindicat similimos asinis esse nos, et frequentissimis egere nos extimulationibus.

12 His paucis fili mi admonitum te puta: ut autem omnia perstringãtur sigillatim, ne plurimis quidem libris fieri poterit, & labor multa scribendi corpus defatigat.

13 Finis omnium rerum qualis sit, iam auditum est: tu deũ reuerere, & mandata illius obserua: illo enim solo acquiritur, quicquid uerè hominem & solidè beatum facere potest.

14 Nec ignorare Deum putes, quæ tu facis: omnia nanq; diligentissimè expendet, siue bona fuerint, siue mala, etiam ea quæ nobis uidentur penitus occulta.

FINIS.

INDEX PSALMO= rum ſecundum ueterem translationem.

A

AD dominum quum tribularer, clamaui. Pſalmus 119

Ad te Domine leuaui. Pſal. 25

Ad te Domine clamabo. 28

Ad te leuaui oculos meos. 122

Afferte Domino. 29

Attendite populus meus. 78

Audite hæc omnes gentes. 49

B

Beati immaculati in uia. 119

Beati omnes qui timent Dñm. 128

Beati quorum remiſſæ ſunt. 32

Beatus uir qui non abijt. 1

Beatus qui intelligit ſup egenũ. 41

Beatus uir qui timet Dominum. 112

Benedic aia mea dño, & omnia. 103
Benedic anima mea dño, dñe. 104
Benedixisti domine terram. 85
Benedictus dñs deus meus. 144
Benedicam dominum in omni tem=
pore. 34
Bonum est confiteri. 92

C

Cantate Domino canticum nouum,
cantate. 96
Cantate Domino canticum nouum,
quia mirabilia. 98
Cantate Domino canticum nouum,
laus eius. 149
Cœli enarrant gloriam dei. 19
Confitebimur tibi. 75
Confitebor tibi domine in toto corde
meo, narrabo. 9
Confitebor tibi domine in toto cor=

de meo, in consilio. 111
Confitebor tibi domine in toto corde meo, quoniam audisti. 138
Confitemini domino & inuo. 105
Confitemini dño, quoniam. 106
Confitemini domino, quoniam. 107
Confitemini dño, quoniam. 118
Confitemini domino, quoniã. 136
Conserua me domine. 16
Credidi propter quod locutus. 116
Cùm inuocarem, exaudiuit. 4

D

De profundis clamaui. 130
Deus auribus nostris. 44
Deus deorum dominus. 50
Deus deus meus respice. 22
Deus deus meus, ad te de. 63
Deus in adiutorium meum. 70
Deus in nomine tuo saluum. 54

Deus iudicium tuum regi. 72
Deus laudem meam. 109
Deus misereatur nostri. 67
Deus noster refugium. 46
Deus quis similis erit. 83
Deus repulisti nos. 60
Deus stetit in synagoga. 82
Deus uenerunt gentes. 79
Deus ultionum dominus. 94
Dilexi quoniam exaudiet. 115
Diligam te domine fortitudo. 18
Dixi custodiam. 39
Dixit dominus domino meo. 110
Dixit iniustus ut delin. 36
Dixit insipiens in corde. 14
Dixit insipiens in corde. 53
Domine clamaui ad te. 141
Domine Deus meus in te. 7
Domine Deus salutis meæ. 88

Domine Dominus noſter. 8
Domine exaudi orationem meam, & clamor. 102
Domine exaudi orationem meam, auribus 143
Domine in uirtute tua. 21
Domine ne in furore tuo. 6
Domine ne in furore tuo. 38
Domine non eſt exaltatum. 131
Domine probaſti me. 139
Domine quid multiplicati. 3
Domine quis habitabit. 15
Domine refugium factus. 90
Domini eſt terra &. 24
Dominus illuminatio mea. 27
Dominus regit me. 23
Dñs regnauit decorem indut. 93
Dominus regnauit, exultet. 97
Dominus regnauit, iraſcantur. 99

E

Ecce nunc benedicite. 134
Ecce quàm bonũ & q̃ iocundũ. 133
Eripe me de inimicis. 59
Eripe me domine. 140
Eructauit cor meum. 45
Exaltabo te domine. 30
Exaltabo te deus meus. 145
Exaudiat te dominus. 20
Exaudi deus deprecationem. 61
Exaudi deus orationem. 55
Exaudi deus orationem. 64
Exaudi deus iustitiam. 17
Expectans expectaui. 40
Exultate deo adiutori. 81
Exultate iusti in domino. 33
Exurgat deus & dißipentur. 68

F

Fundamenta in montibus. 87

I

In conuertendo dominus. 126
Inclina domine aurem tuam. 86
In domino confido. 11
In exitu Iſraël. Nõ nobis dñe. 114
In te domine ſperaui. 31
In te domine ſperaui. 71
Iubilate deo omnis terra. 66
Iubilate deo omnis terra, ſeruite domino. 100
Iudica domine nocentes. 35
Iudica me deus & diſcerne. 43
Iudica me domine. 26

L

Lauda anima mea dominum. 146
Lauda Hieruſalem. 147
Laudate dominum de cœlis. 148
Laudate dominum in ſanctis 150
Laudate dominum omnes. 117

Laudate dominum, quoniam. 147
Laudate nomen domini. 135
Laudate pueri dominum. 113
Lætatus sum in his. 122
Leuaui oculos meos. 132

M

Magnus dominus & laudabilis. 48
Memento domine Dauid. 132
Misericordiam & iudicium. 101
Misericordias domini. 89
Miserere mei Deus, secundum magnam. 51
Miserere mei Deus, quoniam. 56
Miserere mei Deus, miserere. 57

N

Nisi dominus ædificauerit. 127
Nisi quia dominus erat in. 124
Noli æmulari in malignantibus. 37
Non ne Deo subiecta. 62

Notus in Iudæa Deus. 76

O

Omnes gentes plaudite. 47

P

Paratum cor meum. 108

Q

Quare fremuerunt gentes. 2
Quàm bonus Israël Deus. 73
Quàm dilecta tabernacula. 84
Quemadmodum desiderat. 42
Qui confidunt in domuno. 125
Quid gloriaris in malitia. 52
Qui habitat in adiutorio. 91
Qui regis Israël. 80

S

Saluũ me fac deus, quoniã defecit. 12
Saluum me fac deus, quoniã in. 69
Sæpe expugnauerunt me. 129
Si uerè utiq; iustitiam. 58

Super flumina Babylonis. 137

T

Te decet hymnus deus in Sion. 65

V

Venite exultemus domino. 95
Verba mea auribus percipe. 5
Voce mea ad dominum. 77
Voce mea ad dominum clamaui. 142
Vſq; quo domine obliuiſceris. 13
Vt quid Deus repuliſti. 74

FINIS.

NE ALIQVOT PAgellæ uacarent, placuit orationẽ Salomonis, quam in templi dedicatione habuit, annectere. Quippe pio lectori rem multò gratiorem fore rati, quàm si nudas chartas obijceremus.

ORATIO SALOMOnis in dedicatione templi.

III. Reg. VIII.

DOMINE Deus Israël, non est similis tui deus in cœlo desuper, & super terrã deorsum: qui custodis pactum, & misericordiam seruis tuis, qui ambulant coram te in toto corde suo: qui custodisti seruo tuo Dauid patri meo, quæ loquu=

tus es ei. Ore loquutus es, & manibus perfeciſti, ut hæc dies probat. Nunc igitur domine deus Iſraël conſerua famulo tuo Dauid patri meo quæ loquutus es ei, dicens: Non auferetur de te uir coram me, qui ſedeat ſuper thronũ Iſraël: ita tamen ſi cuſtodierint filij tui uiã ſuam, ut ambulent coram me, ſicut tu ambulaſti in cõſpectu meo. Et nũc dñe deus Iſraël firmentur uerba tua, quæ loquutus es ſeruo tuo Dauid patri meo. Ergó ne putandum eſt quod uere Deus habitet ſuper terram? Si enim cœlũ, & cœli cœlorũ te capere non poſſunt: quanto magis domus hæc, quam ædificaui tibi? Sed reſpice ad orationem ſerui tui, & ad preces eius domine deus meus. Audi hymnum & ora-

tionem, quã ſeruus tuus orat corã te hodie, ut ſint oculi tui aperti ſuper domũ hanc nocte ac die: ſuper domũ, de qua dixiſti, Erit nomen meum ibi: ut exaudias orationẽ, quã orat in loco iſto ad te ſeruus tuus, ut exaudias deprecationẽ ſerui tui & populi tui Iſraël: quodcunque orauerit in loco iſto, & exaudies in loco habitaculi tui in cœlo: & cũ exaudieris, propitius eris. Si peccauerit homo in proximum ſuũ, & habuerit aliquod iuramentum, quo teneatur adſtrictus, & uenerit propter iuramentum coram altari tuo in domũ tuã, tu exaudies in cœlo, & facies, & iudicabis ſeruos tuos, condemnans impiũ, & reddens uiam ſuam ſuper caput eius: iuſtificansq; iuſtum, & retribuens

ri ſecundum iuſtitiam ſuam. Si fugerit populus tuus Iſraël inimicos ſuos, quia peccaturus eſt tibi, & agentes pœnitentiam, & confitentes nomini tuo uenerint, & adorauerint, & deprecati te fuerint in domo hac, exaudi in cœlo: & dimitte peccatũ populi tui Iſraël, & reduces eos in terrã, quam dediſti patribus eorum. Si clauſum fuerit cœlũ, & non pluerit propter peccata eorũ, & orantes in loco iſto pœnitentiam egerint nomini tuo, & à peccatis ſuis conuerſi fuerint propter afflictionẽ ſuam, exaudi eos in cœlo, & dimitte peccata ſeruorum tuorum, & populi tui Iſraël: & oſtende eis uiam bonam, per quã ambulent: & da pluuiam ſuper terram, quã dediſti populo tuo in poſ-

sessionem. Fames si oborta fuerit in terra, aut pestilentia, aut corruptus aër, aut ærugo, aut locusta, uel rubigo, & afflixerit eum inimicus eius, portas obsidens omnis plaga, uniuersa infirmitas, cuncta deuoratio, & imprecatio quæ acciderit omni homini de populo tuo Israël: si quis cognouerit plagã cordis sui, & expanderit manus suas in domo hac, tu exaudies in cœlo in loco habitationis tuæ, & repropitiaberis, & facies, ut des unicuiq; secũdum omnes uias suas, sicut uideris cor eius: quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum, ut timeant te cunctis diebus, quibus uiuunt super faciem terræ, quam dedisti patribus nostris. Insuper & alienigena, qui non est de

populo tuo Israël, cũ uenerit de terra longinqua propter nomen tuum: audietur enim nomen tuũ magnum, & manus tua fortis, & brachium tuum extentũ ubiq;. Cum uenerit ergo, & orauerit in hoc loco, tu exaudies in cœlo, in firmamẽto habitaculi tui, & facies omnia pro quibus inuocauerit te alienigena: at discant uniuersi populi terrarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Israël, & probent quia nomen tuum inuocatum est super domum hanc, quam ædificaui. Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per uiam, quocunq; miseris eos, orabunt te contra uiam ciuitatis quã elegisti, & contra domum quam edificaui nomini tuo: & exaudies in cœ

lo orationes eorum, & preces eorum, & facies iudicium eorum. Quòd si peccauerint tibi (non est enim homo qui non peccet) & iratus tradideris eos inimicis suis, & captiui ducti fuerint in terram inimicorum longe uel prope, & egerint pœnitentiam in corde suo in loco captiuitatis, & conuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua, dicentes: Peccauimus, inique egimus, impie gessimus: & reuersi fuerint ad te in uniuerso corde suo, & tota anima sua in terra inimicorum suorum, ad quam captiui ducti fuerint, & orauerint te contra uiam terræ suæ, quam dedisti patribus eorum: & ciuitatis quam elegisti, & templi quod ædificaui nomini tuo:

exaudies in cœlo, in firmamento so-
lij tui orationes eorum, & pre-
ces eorum, & facies iudicium eo-
rum: & propitiaberis populo tuo,
qui peccauit tibi, & omnibus ini-
quitatibus eorum, quibus præuari-
cati sunt in te: & dabis miſericor-
diam coram eis, qui eos captiuos ha-
buerint, ut miſereantur eis. Popu-
lus enim tuus eſt, & hæreditas tua,
quos eduxiſti de terra Aegypti, *de*
medio fornacis ferreæ: ut ſint ocu-
li tui aperti ad deprecationem ſer-
ui tui, & populi tui Iſraël, *&*
exaudies eos in uniuerſis pro qui-
bus inuocauerint te. Tu *enim ſe-*
paraſti eos tibi in hæreditatem de
uniuerſis populis terræ, ſicut lo-
quutus es per Moyſen *ſeruum tuũ,*

SALOMONIS.

quando eduxisti patres nostros de terra Aegypti domine deus.

FINIS.

APVD SEBAST.
GRYPHIVM,
ANNO
1534.

B. 1209

B. 1209